ESLÖVS KOMMUN

Kallelse

Kallelse till Kommunstyrelsens sammanträde

Datum och tid: **2024-05-07 kl. 17:00**
Plats: **Rådhuset, lokal Ture Petersson**

Förhinder anmäls till Helena Heintz§, helena.heintz@eslov.se, 0413-621 23

Ärenden

1	Val av justerare	
2	Antagande av taxeföreskrifter för Eslövs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning	2023/370
3	Kultur- och fritidsnämndens redovisning till kommunstyrelsen avseende aktuella frågor, mål och resultat samt väsentliga framtidsfrågor i enlighet med de ekonomiska styrprinciperna	2024/69
4	Revidering av plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun	2024/326
5	Antagande av planeringsstrategi för Eslövs kommun	2022/243
6	Uppföljning av Bostadsförsörjningsstrategi 2023	2024/348
7	Samverkan kring gemensam avtalsförvaltning av livsmedelsavtal	2024/334
8	Redogörelse för upphandling av Licenspartner för Microsoftlicenser samt förslag till reviderad upphandlings- och genomförandeplan 2024	2023/568
9	Remiss gällande Redovisning från Sydvatten om åtgärder vid Vombsjön	2024/355
10	Godkännande av årsredovisning för Räddningstjänsten Syd	2024/269
11	Antagande av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	2024/169
12	Krigsplacering av personal inom Eslövs kommun	2024/205
13	Antagande av reglemente för jävsnämnden	2024/281
14	Yttrande över motion från Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) avseende framtagande av riktlinjer/praxis gällande inköp av varor från företag kopplade till Ryssland	2023/504
15	Tillsättande av förvaltningschef för Serviceförvaltningen	2024/402
16	Kommundirektören informerar	
17	Redovisning av delegeringsbeslut	
18	Anmälningar för kännedom	

Ordförande
Johan Andersson (S)

Förslag till författningstext

TAXA för Eslövs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Antagen av kommunfullmäktige den xx-xx-xx

Ersätter tidigare gällande taxa från 2015-11-30

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Kommunalförbundet VA SYD, nedan kallat VA SYD.

Avgifter enligt denna taxa ska betalas till VA SYD.

Priser enligt denna taxa anges i:

Taxebilaga 1 – Eslövs kommun (anläggningsavgifter)

Taxebilaga 2 – Eslövs kommun (brukningsavgifter)

INNEHÅLL

Förslag till författningstext 1

DEFINITIONER, ORDLISTA SAMT FÖRKORTNINGAR SOM ANVÄNDS I VA-TAXAN 3

INLEDANDE BESTÄMMELSER 6

§ 1 Kostnadstäckning 6

§ 2 Avgiftstyper 6

§ 3 Definitioner 6

§ 4 Avgiftsskyldighet 8

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5–12) 9

§ 5 Anläggningsavgift för Bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet samt Campingfastighet. 9

§ 6 Anläggningsavgift för Annan fastighet 10

§ 7 Anläggningsavgift för obebyggd fastighet 11

§ 8 Tillkommande anläggningsavgifter 12

§ 9 Anläggningsavgift för Allmän platsmark 12

§ 10 Särtaxa 13

§ 11 Betalning av anläggningsavgift 13

§ 12 Ersättning för tillkommande anordningar och ledningar i särskilda fall 13

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 13–20) 14

§ 13 Brukningsavgift för bebyggd fastighet 14

§ 14 Brukningsavgift för Allmän platsmark 15

§ 15 Justering av brukningsavgift för spillvatten 15

§ 16 Brukningsavgift för obebyggd fastighet 16

§ 17 Särskilda avgifter för vissa åtgärder 16

§ 18 Särtaxa 16

§ 19 Betalning av brukningsavgifter 16

§ 20 Särskilda avtal 17

TAXANS INFÖRANDE 17

Definitioner, ordlista samt förkortningar som används i VA-taxan

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte jämställs med bostadsfastighet.

Exempel på sådan fastighet är: Hamn, Virkesupplag, Fordonsuppställningsplats, Obemannad bensinstation, Biltvätt med skärmtak, Kyrkogård, Återvinningsstationer, Idrottsplats

APH: Allmän platsmarkshållare.

Avlopp: bortledande av dagvatten och drämvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning.

Bebyggd fastighet: En fastighet anses bebyggd när uppförandet av en byggnad påbörjats på fastigheten eller när det på fastigheten finns en byggnad.

Bostadsenhet: En bostadsenhet utgörs av ett eller flera utrymmen som är ansluten/na till V och/eller S, där det finns tillgång till kök och som i upplåtelsehänseende bildar en enhet.

I fråga om sådana utrymmen på bostadsfastighet, eller med bostadsfastighet jämställd fastighet, där begreppet bostadsenhet inte är tillämpligt för viss typ av byggnad, räknas varje påbörjat 150-tal m2 bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet. Bruttoarean (BTA) beräknas utifrån samtliga byggnader på bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet.

För byggnader, som till större delen används som lagerutrymme, där endast anställda eller annan arbetskraft har tillträde, räknas varje påbörjat 200-tal tal m2 bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet. Hela lagerbyggnaden eller delar av lagerbyggnaden kan vara antingen uppvärmd eller ouppvärmd.

För bostadsenheter där nyttan inte kan anses vara samma som för andra bostadsenheter, och som uppgår till max 30 m2 bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020, ska en sådan enhet räknas som en halv (1/2) bostadsenhet. Exempel på bostadsenheter med mindre nytta än andra bostadsenheter är studentrum, äldreboende eller komplementbyggnad med delat kök.

På fastigheter där det bedrivs camping räknas varje campingplats eller campingstuga med egen anslutning till V och/eller S som en bostadsenhet. För övriga campingplatser och campingstugor, utan egen anslutning till V och S, räknas 4 uppställningsplatser eller stugor som en bostadsenhet. För byggnad på sådan fastighet, se beräkning ovan.

På fastigheter där det finns kolonilotter räknas varje kolonilott med egen anslutning till V och/eller S som en halv (1/2) bostadsenhet. För kolonilotter utan egen anslutning till V och/eller S, räknas varje kolonilott som en fjärdedels (1/4) bostadsenhet. För byggnad på sådan fastighet, se beräkning ovan.

Bostadsenhetsavgift: en avgift per bostadsenhet.

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsvattentjänst. Bostäder delas in i småhus (en till två bostadsenheter) och flerbostadshus (tre eller flera lägenheter). För brukningsavgifter menas med ”huvudsakligen” att antalet bostadsenheter enligt definition ovan överstiger antalet beräknade bostadsenheter med BTA. Med Bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra vattentjänst där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs inomhus.

Exempel på sådana byggnader är: Kontor, Shoppingcentrum, Serverhallar, Butiker, Utställningslokaler, Sporthallar, Hotell, Restauranger, Industri, Lagerbyggnader, Skola, Sjukvårdslokal.

Byggnad: En varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den (enligt 4 § plan- och bygglagen (2010:900).

Campingfastighet: fastighet som enligt beviljat bygglov och tillstånd är avsett för campingvattentjänst.

Dagvatten: Regnvatten och smältvatten som tillfälligt rinner på mark och andra ytor

Dagvatten fastighet (Df): Vattentjänst för omhändertagande av dag- och/eller dränvatten från fastighet.

Dagvatten gata (Dg): Vattentjänst för omhändertagande av dagvatten från allmän platsmark.

Flerbostadshus: Fastighet med tre eller fler bostadsenheter

Förbindelsepunkt: Ansvarsgränsen mellan den allmänna Va-anläggningen och fastighetens VA-installation.

Förbindelsepunktsavgift: En avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df.

Gemensamhetsanläggning: Med gemensamhetsanläggning avses en anläggning som bildats vid en lantmäteriförrättning, som är gemensam för flera fastigheter och som består av nyttigheter som är nödvändiga för fastigheterna. En gemensamhetsanläggning utgör en form av samfällighet.

Grundavgift (brukningsavgifter): Årlig fast avgift som betalas per fastighet eller mätställe.

Lagerutrymme: Byggnad i vilken den huvudsakliga verksamheten är förvaring eller lagring.

LAV: lag (2006:421) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen).

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggts.

Samfällighet: en grupp fastigheter som genom förrättning hos lantmäteriet, med stöd av anläggningslagen (1973:1149), har bildat en samfällighet för VA-frågor. Anläggningen tillhör fastigheterna gemensamt och delägandet följer med fastigheten. I denna taxa gäller begreppet ”Samfällighet” enbart samfälligheter för VA. Samfälligheter förvaltas vanligen av en samfällighetsförening. Exempel på samfälligheter är gemensamhetsanläggningar.

Samfällighetsförening: En förening (juridisk person) som sköter drift och underhåll av en samfällighet.

Servisavgift: en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df.

Småhus: Fastighet med 1-2 bostadsenheter

Spillvatten (S): Vattentjänst vilken innebär bortledande av spillvatten

Spillvatten: Spillvatten är förorenat vatten från bostäder, sjukhus, skolor, hotell, kontor, affärer, industrier, laboratorier, tvätterier, bilvårdsanläggningar, verkstäder etc.

Tomtyta: Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Tomtyteavgift: en avgift per m2 tomtyta.

Vatten (V): Vattentjänst för vattenförsörjning, dvs tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.

Vattentjänster: Kommunala tjänster för spillvatten (S), dagvatten fastighet (Df), dagvatten gata (Dg) och vatten (V) för att uppfylla kommunens skyldighet enligt Lagen om allmänna vattentjänster.

Verksamhetsområde: det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän va-anläggning.

Överhaltsavgift: Avgift för spillvatten vars koncentration av föroreningar överskrider fastställda gränsvärden.

Inledande bestämmelser

§ 1 Kostnadstäckning

För att täcka nödvändiga kostnader för Eslövs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Den som jämställs som fastighetsägare enligt 2 och 4 §§ lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) är också avgiftsskyldig. För vattentjänsten Dg är även den avgiftsskyldig som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i LAV är uppfyllda.

§ 2 Avgiftstyper

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

§ 3 Definitioner

3.1 I dessa taxeföreskrifter avses med

*Bostadsfastighe*t: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsvattentjänst. Bostäder delas in i småhus (en till två bostadsenheter) och flerbostadshus (tre eller flera lägenheter). För brukningsavgifter menas med ”huvudsakligen” att antalet bostadsenheter enligt definition nedan överstiger antalet beräknade bostadsenheter med BTA. Med Bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra vattentjänst där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs inomhus.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Shoppingcentrum	Serverhallar
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Industri
Lagerbyggnader	Skola	Sjukvårdslokal

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med Bostadsfastighet. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs utomhus.

Exempel på sådan fastighet är:

Hamn	Virkesupplag	Fordonsuppställningsplats
Obemannad bensinstation	Biltvätt med skärmtak	Kyrkogård
Återvinningsstationer	Idrottsplats	

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggts.

Campingfastighet: fastighet som enligt beviljat bygglov och tillstånd är avsett för campingvattentjänst.

Samfällighet: en grupp fastigheter som genom förrättning hos lantmäteriet, med stöd av anläggningslagen (1973:1149), har bildat en samfällighet för VA-frågor. Anläggningen tillhör fastigheterna gemensamt och delägandet följer med fastigheten. I denna taxa gäller begreppet samfällighet enbart samfälligheter för VA.

Bostadsenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, samt campingfastighet, där begreppet bostadsenhet inte är tillämpligt, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet.

Byggnader, som till den större delen används som lagerutrymme, där endast anställda eller annan arbetskraft har tillträde, räknas varje påbörjat 200-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet. Hela lagerbyggnaden eller delar av lagerbyggnaden kan vara antingen uppvärmd eller ouppvärmd.

För ett eller flera utrymmen i byggnad, som i upplåtelsehänseende bildar en enhet, men där nyttan inte kan anses vara samma per bostadsenhet som för andra fastigheter, och som är max 30 m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020, ska en sådan enhet räknas som 50 % av en bostadsenhet. Exempel på bostadsenheter med mindre nytta än andra bostadsenheter är studentrum, äldreboende eller komplementbyggnad med delat kök.

För campingfastigheter räknas varje campingstuga och campingplats med egen anslutning till V och S som en bostadsenhet. För övriga campingplatser och campingstugor, utan egen anslutning till V och S, räknas 4 uppställningsplatser eller stugor som en bostadsenhet. För övriga byggnader, exempelvis gemensam servicebyggnad och receptionsbyggnad, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet.

Tomtyta: Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den Tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4 Avgiftsskyldighet

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna vattentjänst:

Vattentjänst	*Anläggningsavgift*	*Brukningsavgift*
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenförsörjning	Ja	Ja
Df, dag- och/eller dräneringsvatten från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvatten/och eller dräneringsvatten från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av vattentjänsterna V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat Förbindelsepunkt för vattentjänsten och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

För att avgiftsskyldighet ska uppstå ska kraven i 24 § LAV vara uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för vattentjänsten Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren enligt 26 § LAV, eller den som enligt 27 § LAV ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, informerats om detta.

4.4 Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

Anläggningsavgifter (§§ 5–12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5 Anläggningsavgift för Bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet samt Campingfastighet.

5.1 Anläggningsavgift ska betalas för Bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet och Campingfastighet. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 1 – Eslövs kommun**

Avgift betalas per fastighet med:

a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df
b) en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df
c) en avgift per m^2 Tomtyta
d) en avgift per bostadsenhet
e) * en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.

* Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) med delen Df, eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats.

5.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna. Exempel på sådana fastigheter är fastigheter som ingår i en Samfällighet. För fastigheter som tillhör Samfällighet betalas 50% av Förbindelsepunktsavgiften enligt 5.1 b).

Om servisledningar för olika vattentjänster anläggs vid olika tillfällen i tid, på grund av att verksamhetsområdet inte omfattat en eller flera vattentjänster vid första anslutningstillfället, har huvudmannen rätt att ta ut Servisavgift för en eller två ledningar enligt 5.1 a) och 6.1 a). Samma princip gäller om avgiftsskyldighet för en eller flera vattentjänster uppkommer vid senare tillfälle än första anslutningstillfället och det medför att nya servisledningar behöver anläggas. Vid beräkning av Servisavgiften tas inte hänsyn till om det finns en eller två serviser anlagda sedan tidigare. Om servisledningar anläggs vid olika tillfällen eller avgiftsskyldighet uppkommer vid senare tillfälle debiteras 70% eller mer av full Servisavgift vid olika tillfällen, vilket innebär att den totala Servisavgiften kommer att uppgå till mer än 100%. Oavsett om total Servisavgift överstiger 100% över tid får inte tomtytebegränsningsberäkningar enligt 5.3 utgå från mer än 100% av Servisavgiften.

5.3 Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.1.

5.4 Antalet Bostadsenheter bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Om ytterligare servisledningar dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas, ska avgifter betalas enligt 5.1 a) och b).

5.6 Om en fastighets tomtyta ökar ska avgift betalas enligt 5.1 c) för sådan tillkommande tomtyta som kommer från fastighet för vilken Tomtyteavgift inte tidigare ska anses ha betalats.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta ska begränsningsregeln i 5.3 iakttas.

5.7 Om till- eller ombyggnad sker, ytterligare byggnad uppförs eller om riven bebyggelse ersätts på fastighet, ska avgift enligt 5.1 d) betalas för varje tillkommande bostadsenhet.

5.8 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska avgift betalas enligt 5.1 e).

Avgifterna emligt 5§ är baserad på Entreprenadindex med basår januari 2011 = 100. Viktning mellan olika grupper skall ske enligt nedan. - litt 242 Asfaltsbeläggning, gator 20 % - litt 323 Läggning av betongrör 10 % - litt 324 Läggning av högtrycksrör 70 % När dessa index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 6 Anläggningsavgift för Annan fastighet

6.1 Anläggningsavgift ska betalas för *Annan fastighet.* Avgifternas storlek (kr) framgår av **taxebilaga 1 – Eslövs kommun**

Avgift betalas per fastighet med:

a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df
b) en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df
c) en avgift per m^2 Tomtyta
d) * en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.

*Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, reduceras avgift enligt 6.1 a) och b) med delen Df, eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats.

6.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna. För fastigheter som tillhör Samfällighet betalas 50% av Förbindelsepunktsavgiften enligt 6.1 b).

Är servisledningar för olika vattentjänster lagda vid olika tillfällen i tid, och det beror på att verksamhetsområdet inte innefattat en eller flera vattentjänster tidigare, eller att avgiftsskyldighet för en fastighet för en eller flera vattentjänster inte funnits tidigare och den avgiftsskyldigheten inträder, har huvudmannen rätt att ta ut Servisavgift för en eller två ledningar. Detta utan att ta hänsyn till om det finns en eller två serviser anlagda sedan tidigare. Det innebär att en fastighet får betala 70 % eller mer av Servisavgiften vid olika tillfällen vilket gör att den totala Servisavgiften kommer att uppgå till mer än 100 %.

6.3 Om godtagbar säkerhet ställs, kan huvudmannen medge anstånd med betalning av Tomtyteavgift för viss andel av fastighets areal som motsvarar markyta som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande Tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.4 Om ytterligare servisledningar dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas ska avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.5 Om en fastighets tomtyta ökar ska avgift betalas enligt 6.1 c) för sådan tillkommande tomtyta för vilken Tomtyteavgift inte förut kan anses ha betalats.

6.6 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, ska avgift betalas enligt 6.1 d).

Avgifterna enligt §6 är baserad på Entreprenadindex med basår januari 2011 = 100. Viktning mellan olika grupper skall ske enligt nedan. - litt 242 Asfaltsbeläggning, gator 20 % - litt 323 Läggning av betongrör 10 % - litt 324 Läggning av högtrycksrör 70 % När dessa index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 7 Anläggningsavgift för obebyggd fastighet

7.1 Anläggningsavgift ska betalas för Obebyggd fastighet.

Avgift betalas per fastighet, för varje vattentjänst som avgiftsskyldighet föreligger, med:

		Bostadsfastighet och Campingfastighet		**Annan fastighet**
Servisavgift	5.1 a)	100%	6.1 a)	100%
Förbindelsepunktsavgift	5.1 b)	100%	6.1 b)	100%
Tomtyteavgift	5.1 c)	100%	6.1 c)	70%
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	0%	-	
Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	5.1 e)	100%	6.1 d)	100%

* Avgift enligt 5.1 e) och 6.1 d) tas inte ut om avgift för Df enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och b) tas ut. I de fall avgift enligt 5.1 e) eller 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och 6.1 b) med delen Df.

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jfr 5.3 andra stycket.

7.2 Bebyggs obebyggd fastighet ska resterande avgifter betalas enligt följande:

		Bostadsfastighet och Campingfastighet		**Annan fastighet**
Tomtyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30%
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	100%	-	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst

* Bebyggs Bostadsfastighet, Småhusfastighet och Campingfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket medger detta.

§ 8 Tillkommande anläggningsavgifter

8.1 Om avgiftsskyldighet inträder för vattentjänst, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska tillkommande avgifter betalas enligt §§ 5-7.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100 procent av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.2 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt §§ 5-7, en etableringsavgift betalas. Avgiftens storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 1 – Eslövs kommun**. Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

Avgiften enligt 8.2 är baserad på Entreprenadindex med basår januari 2011 = 100. Viktning mellan olika grupper skall ske enligt nedan. - litt 242 Asfaltsbeläggning, gator 20 % - litt 323 Läggning av betongrör 10 % - litt 324 Läggning av högtrycksrör 70 % När dessa index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 9 Anläggningsavgift för Allmän platsmark

Den som svarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska betala anläggningsavgift per m^2 Allmän platsmark för bortledning av dagvatten. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 1 – Eslövs kommun**.

Avgiften enligt §9 är baserad på Entreprenadindex med basår januari 2011 = 100. Viktning mellan olika grupper skall ske enligt nedan. - litt 242 Asfaltsbeläggning, gator 20 % - litt 323 Läggning av betongrör 10 % - litt 324 Läggning av högtrycksrör 70 % När dessa index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 10 Särtaxa

Om huvudmannens kostnad för att förse viss eller vissa fastigheter med vatten och/eller avlopp avviker i beaktansvärd omfattning från normal genomsnittlig kostnad för fastigheter inom verksamhetsområdet i övrigt, ska avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 5–7 för viss fastighet, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11 Betalning av anläggningsavgift

11.1 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges på fakturan.

11.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges på fakturan, ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

11.3 Enligt 36 § LAV ska en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta ska betalas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska betalas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska betalas enligt 11.2.

11.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av Tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12 Ersättning för tillkommande anordningar och ledningar i särskilda fall

12.1 Om en fastighetsägare har ansökt om att ledningar ska utföras på annat sätt eller förses med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, och huvudmannen godkänner det, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen för överenskomna kostnader.

12.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska läggas i stället för redan befintlig och huvudmannen godkänner det, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3 Om huvudmannen anser att ny servisledning ska läggas i stället för och med annat läge än redan befintlig servisledning, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren för kostnaden för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter (§§ 13–20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13 Brukningsavgift för bebyggd fastighet

För bebyggd fastighet ska brukningsavgift betalas. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**.

13.1

Avgift betalas per fastighet med:

a1) En Grundavgift per år för småhus
a2) En Grundavgift per år för andra fastigheter än småhus
b) En avgift per m^3 levererat vatten
c) En Bostadsenhetsavgift per Bostadsenhet och år för Bostadsfastighet och Campingfastighet
d) En Tomtyteavgift per påbörjat 100-tal m^2 Tomtyta och år för Annan fastighet
e) En Dagvattenavgift per m^2 Tomtyta och år. För Flerbostadshus debiteras 65 m^2 Tomtyta per bostadsenhet. För Småhus debiteras 300 m^2 Tomtyta per fastighet.

13.2 För fastighet som ingår i en Samfällighet och har egen mätning reduceras Grundavgiften enligt 13 a) med 25 %.

För fastighet som ingår i en Samfällighet och har gemensam mätning reduceras Grundavgiften enligt 13 a) med 50 %.

13.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten.

Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 150 m^3/Bostadsenhet och år i permanentbostad och med 75 m^3/Bostadsenhet och år för fritidsbostad.

13.4 Brukningsavgift för byggvatten ska betalas enligt 13.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m^3 per Bostadsenhet.

13.5 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) och/eller extra servis (extra servis utöver första servisen för vattentjänsten) ska en årlig avgift betalas med ett belopp motsvarande 100 % av Grundavgiften enligt 13.1 a). Beloppet avrundas till närmaste hela kronor.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6 Om mätaren antas visa en annan förbrukning än den verkliga, ska huvudmannen låta undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Om mätfelets storlek inte kan bestämmas, eller om mätaren inte har fungerat, får huvudmannen uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos mark- och miljödomstolen.

13.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren godkänns, ska fastighetsägaren betala de undersökningskostnader huvudmannen har haft för prövningen av mätaren i enlighet med reglerna i § 17.

13.8 Om huvudmannen har medgivit att spillvattenmängd avleds till dagvattenledning (kylvatten o d), ska avgift betalas med 30 % av avgiften enligt 13.1 b).

13.9 För fastigheter med verksamheter som är anmälnings- eller tillståndspliktiga (A-, B- och C-verksamheter) enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) ska en fast avgift per år erläggas för att täcka de extra kostnader VA SYD har för merarbete av anmälnings- och tillståndspliktig verksamhet. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**.

Avgifter enligt 13.9 baseras på Konsumentprisindex, KPI (1980=100). När detta index ändras har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppet därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

13.10 En överhaltsavgift för spillvatten med en högre koncentration av föroreningarna nedan än ett normalt hushållsspillvatten exempelvis från industri debiteras avgifter* för nedanstående föroreningar. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**

a) Biokemisk syreförbrukning, BOD-7
b) Totalfosfor
c) Totalkväve

*Avgift tas ut för den koncentration som överskrider gränsvärdet. Avgift tas endast ut om den totala avgiften för överhaltsavgiften överskrider minimibelopp.

Avgifter enligt 13.10 baseras på Konsumentprisindex, KPI (1980=100). När detta index ändras har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppet därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 14 Brukningsavgift för Allmän platsmark

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska betala brukningsavgift per m^2 Allmän platsmark för bortledning av dagvatten. Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**.

§ 15 Justering av brukningsavgift för spillvatten

Om avloppsnätet tillförs större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller om inte hela den levererade vattenmängden avleds till avloppsnätet, ska fastighetsägaren betala avgift för spillvatten efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 16 Brukningsavgift för obebyggd fastighet

Brukningsavgift ska betalas för obebyggd fastighet.

Avgifterna betalas enligt 13.1a) och d) Avgift betalas enligt **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**.

§ 17 Särskilda avgifter för vissa åtgärder

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

Nedtagning eller uppsättning av vattenmätare (utöver ordinarie mätarbyte)

Vinterförvaring av vattenmätare

Stänga av eller släppa på vatten vid planerade arbeten beställd av fastighetsägaren

Stänga av och släppa på vatten vid utebliven betalning

Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare

Undersökning av vattenmätare

Länsning av vattenmätarbrunn

Förgäves besök vid avtalad tid

Avgifternas storlek (kr) framgår av **Taxebilaga 2 – Eslövs kommun**. För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av angivna belopp.

Avgifter enligt § 17 baseras på Konsumentprisindex, KPI (1980=100). När detta index ändras har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppet därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

§ 18 Särtaxa

Om huvudmannens kostnad för att förse en viss eller vissa fastigheter med vatten och avlopp, i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 13–16 för viss fastighet får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Betalning av brukningsavgifter

Avgift enligt 13.1 a), c) och d) debiteras i efterskott minst två gånger per år enligt beslut av huvudmannen.

Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Om debiterat belopp inte betalas inom tid som anges på fakturan, ska dröjsmålsränta betalas på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Om huvudmannen har beslutat att mätaravläsning inte ska ske inför för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Särskilda avtal

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen ska företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hens brukande av anläggningen i visst fall eller avseende, eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Taxans införande

Denna taxa träder i kraft 2025-01-01. De brukningsavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Avgifter enligt § 13 är baserad på en ekonomi i balans enligt vattentjänstlagens begrepp nödvändiga kostnader. I enlighet med vattentjänstlagens 34 § så överlåter Eslövs kommun till VA SYD att bestämma avgifternas nivå, dock inte oftare än en gång årligen. Nivån skall vara i enlighet med de här föreliggande Taxeföreskrifterna för avgiftskonstruktion samt behovet av en ekonomi i balans enligt lagens krav.

****

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen enligt 53 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

TAXEBILAGA 1 ESLÖV KOMMUN

TAXEBILAGA 1 till taxa för VA SYDs allmänna vatten- och avloppsanläggning i Eslöv kommun.

Beloppen i denna bilaga gäller fr. o. m. xx enligt beslut i VA SYDs förbundsfullmäktige datum.

(Beloppen i denna bilaga är beräknade på 2023 års budget. Inför införandet kommer priserna att förändras med hänsyn till då liggande budget.)

Avgifter enligt §5.1. Anläggningsavgift för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet och Campingfastighet.

a)	**Servisavgift**	**Avgift med moms**				
	En ledning	43 750kr (70 %)				
	Två ledningar	53 125 kr (85 %)				
	Tre ledningar	62 500 kr (100 %)				
		V	S	Df	Dg	Total avgift med moms
b)	**Förbindelsepunktsavgift**	16 725 kr (30%)	27 875 kr (50%)	11 150 kr (20%)	-	55 750 kr
c)	**Tomtyteavgift**	22,92 kr/m^2 (30%)	38,20 kr/m^2 (50%)	7,64 kr/m^2 (10%)	7,64 kr/m^2 (10%)	76,40 kr/m^2
d)	**Bostadsenhetsavgift**	16 815 kr (50%)	16 815 kr (50%)	-	-	33 630 kr
e) *	**Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt för Df är upprättad**	-	-	20 525 kr (100%)	-	20 525 kr

§5.2 För fastigheter som tillhör Samfällighet betalas 50% av Förbindelsepunktsavgiften enligt 5.1 b)

Avgifter enligt §6.1. Anläggningsavgift för Annan fastighet

a)	Servisavgift	Avgift med moms				
	En ledning	43 750kr (70 %)				
	Två ledningar	53 125 kr (85 %)				
	Tre ledningar	62 500 kr (100 %)				
		V	S	Df	Dg	Total avgift med moms
b)	**Förbindelsepunktsavgift**	16 725 kr (30%)	27 875 kr (50%)	11 150 kr (20%)	-	55 750 kr
c)	**Tomtyteavgift**	35,70 kr/m^2 (30%)	59,50 kr/m^2 (50%)	11,90 kr/m^2 (10%)	11,90 kr/m^2 (10%)	115,00 kr/m^2
d) *	**Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt för Df är upprättad**	-	-	20 525 kr (100%)	-	20 525 kr

§6.2 För fastigheter som tillhör Samfällighet betalas 50% av Förbindelsepunktsavgiften enligt 6.1 b)

Avgift enligt §7.1 För obebyggd fastighet

Avgift betalas per fastighet för varje vattentjänst som avgiftsskyldighet föreligger för med:

		Bostadsfastighet och Campingfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100%	6.1 a)	100%
Förbindelsepunktsavgift	5.1 b)	100%	6.1 b)	100%
Tomtyteavgift	5.1 c)	100%	6.1 c)	70%
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	0%	-	
Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	5.1 e)	100%	6.1 d)	100%

§7.1 Bebyggs obebyggd fastighet ska resterande avgifter betalas enligt följande:

		Bostadsfastighet och Campingfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30%
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	100%	-	

§8.2

Etableringsavgift, då servisledning på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar om 55 000 kronor.

Avgift enligt §9 Anläggningsavgift för Allmän platsmarkshållare

	Utan moms	Med moms
En avgift per m² Allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 77,00 kronor	om 96,25 kronor

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/326

2024-04-30
Helena Heintz
+4641362123
helena.heintz@eslov.se

Kommunstyrelsen

Revidering av plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun

Förslag till beslut
- Kommunfullmäktige föreslås besluta att anta taxa för prövning enligt plan- och bygglagen inklusive kart- och mättaxa, att gälla från den 1 juli 2024.

Ärendebeskrivning
Den 2 maj 2011 trädde den nya plan- och bygglagen i kraft och en ny taxa togs fram inför denna lagändring. Föreliggande förslag till ändring av taxan är en revidering av gällande taxa som antogs av kommunfullmäktige den 30 maj 2022. Taxan för berörda verksamheter är framtagen och anpassad utifrån Eslövs kommuns aktuella förutsättningar.

En utvärdering av hur användning av gällande taxa har fungerat tills nu i syfte att korrigera och tillhandahålla ett tydligare taxaunderlag som kommer att ge Eslövs kommun bättre stöd i beräkning av bygglovstaxan. Den text som föreslås ska utgå har markerats som överstruken. Den text som föreslås ska tillkomma är skriven med röd fet text. De korrigeringar som föreslås redovisas i nämndens beslut. Det föreslås också två tillkommande tabeller, tabell 23 och 24.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta taxan att gälla från den 1 april 2024.

Beslutsunderlag
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 51, 2024
Plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun, inklusive kart- och mättaxa

Beredning
Kommunledningskontoret har inget att erinra mot förslaget från miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, men föreslår att taxan börjar gälla den 1 juli 2024.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mikael Falk
Avdelningschef

§ 51 **MOS 2024/78**

Revidering av Plan- och bygglovstaxa 2024

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att med stöd av 12 kapitlet 10 § plan- och bygglagen (2010:900) föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta taxa för prövning enligt plan- och bygglagen inklusive kart- och mättaxa att gälla från den 1 april 2024

Ärendebeskrivning

Den 2 maj 2011 trädde den nya plan- och bygglagen i kraft och en ny taxa togs fram inför denna lagändring. Föreliggande förslag till ändring av taxan är en revidering av gällande taxa som antogs av kommunfullmäktige den 30 maj 2022. Taxan för berörda verksamheter är framtagen och anpassad utifrån Eslövs kommuns aktuella förutsättningar.

En utvärdering av hur användning av gällande taxa har fungerat tills nu i syfte att korrigera och tillhandahålla ett tydligare taxaunderlag som kommer att ge Eslövs kommun bättre stöd i beräkning av bygglovstaxan. Den text som föreslås ska utgå har markerats som överstruken. Den text som föreslås ska tillkomma är skriven med röd fet text. De korrigeringar som föreslås redovisas nedan. Det föreslås också två tillkommande tabeller, tabell 23 och 24.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Revidering av Plan- och bygglovstaxa 2024
- Plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun, inklusive kart- och mättaxa

Beredning

Tabell 5 – Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Det föreslås att handläggningsfaktor HF2 ”3” beträffande rubriken ”Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked” revideras till ”3 eller tidsersättning”. Syftet är att ha kostnadstäckning för utfört arbete.

Tabell 6 – Justering av bygglovsavgift

Det föreslås att rubrik ”Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning” stryks helt. Detta för att åtgärden (förlängning) kan vidtas utan ny prövning om det sker inom ett år. I annat fall är det en ny prövning.

Det föreslås att rubrik ”Stor enkel byggnad i ett och samma bygglov (oisolerad, t.ex. lagerhall) ≥ 600 m^{2}” inklusive justerings faktorn ”0,3 bygglovsavgift” revideras till rubriken ”Enkel oisolerad byggnad exempelvis tält, lagerhall

≥ 600 m²" inklusive justeringsfaktorn till "0,5 bygglovsavgift". Syftet är att skapa bättre tydlighet och ett mer korrekt avgiftsuttag.

Tabell 7 – Avgift för besked
Det föreslås att rubriken "Strandskyddsdispens " med avgift "200 x mPBB" stryks helt. Detta för att strandskyddsdispens hanteras i Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken antagen av kommunfullmäktige den 22 november 2023.

Tabell 11 – Anmälan (icke lovpliktiga åtgärd)
Vidare föreslås det att rubriken "Eldstad 1 st, tidsersättning" inklusive handläggningsfaktor "2h" revideras till rubriken "Eldstad 1 st" inklusive handläggningsfaktor till "3h".

Det föreslås även att rubriken "Eldstad fler än en, tidsersättning" ersätts med "Eldstad fler än en".

Det föreslås att följande rubriker: Grundförstärkning enbostadshus med HF faktor (90) alternativ tidsersättning och Grundförstärkning med HF faktor (200) alternativ tidsersättning stryks helt. Detta för att åtgärderna omfattas av andra rubriker gällande ändring av bärande konstruktion.

Rättelsen av skrivfel gällande bortglömda symbolen (>) större gällande åtgärd Stambyte 500 m² på så sätt att symbolen tillförs rubriken. Rubriken får formuleringen "Stambyte > 500 m²".

Det föreslås att följande rubriker tillkommer: "En ändring av en byggnad, med mera" och "Underhåll av byggnadsverk med särskilt bevarandevärde" så att handläggningsfaktorn HF2 är baserad på area eller att den timdebiteras.

Vidare föreslås det att följande rubrik tillkommer "Övriga anmälningspliktiga åtgärder" med handläggningsfaktorn "Tidsersättning". Syftet med ovanstående förslag är att skapa bättre tydlighet och uppföljning.

Det föreslås att tabellens handläggningsfaktor HF2 angående Attefallsåtgärder revideras och att en timme läggs till på alla tidsersättningar enligt nedan:
Attefall upp till 15 m² BTA och takkupor med tidsersättning 4 x h,
Attefall inreda ytterligare en bostad upp till 50 m² BTA med tidsersättning 5 x h, Attefall inreda ytterligare en bostad från 50 m² upp till 100 m² BTA med tidsersättning 7 x h,
Attefall inreda ytterligare en bostad från 100 m² BTA och/eller större med tidsersättning 8 x h,
Attefall (komplementbyggnad) upp till 30 m² BTA med tidsersättning 5 x h,

Komplementbostadshus Attefall 30 m^2 BTA med tidsersättning 6 x h. Revideringen leder till ett mer korrekt avgiftsuttag.

Tabell 12 – Rivning inklusive startbesked
Det föreslås att den följande rubriken tillkommer: Från 250 m^2 till och med 1 000 m^2 BTA med HF faktor 200.

Vidare föreslås det att handläggningsfaktor (HF 200) beträffande rubriken ”>1000 m^2 BTA” revideras till HF 250. De ovannämnda förslagen leder till ett mer korrekt avgiftsuttag.

Tabell 14 – Bygglov för skyltar
Det föreslås att rubrikerna ”Skyltprogram granskning”, ”Provning mot skyltprogram” och ”Därutöver per skylt” stryks. Detta för att vi aldrig haft de nämnda rubrikerna.

Det föreslås att rubriken ”Förbesiktning” ersätts med ”Arbetsplatsbesök”.

Tabell 17 - Övriga ärenden
Det föreslås att handläggningsfaktor HF 20 beträffande rubriken ”Avvisa” ersätts/revideras till tidsersättning.

Vidare föreslås det att rubriken ”Återkallad ansökan (avskrivet ärende)” med tillhörande beskrivning ersätts med ”Återkallad ansökan” med handläggningsfaktor Minst 1xh annars tidsersättning.

Det föreslås att följande rubrik tillkommer: ”Avskrivning” med handläggningsfaktor Minst 2xh annars tidsersättning.

Tabell 21 – Avgift för lägeskontroll
Det föreslås att meningen ”Lägeskontroll sker för nybyggnader och tillbyggnader större än eller 50 m^2.” stryks.

Vidare föreslås det att följande mening stryks ”Lägeskontroll utförs inte i ärenden < 15 m^2”.

Tabell 22 - Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid försenad handläggning
Förslaget är att avgifter inte ska reduceras för nedanstående arbete: ”Framställning av arkivbeständiga handlingar för förhandsbesked” bestäms till 5 x mPBB, ” ”Framställning av arkivbeständiga handlingar för bygglov” bestäms till 30 x mPBB” och ”Framställning av arkivbeständiga handlingar för anmälan” bestäms till 20 x mPBB”.

Ifall avgiftsuttaget inte motsvarar nedlagd tid ska timdebitering ske.

Tabell 23 - Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder
Det föreslås att tabellen ”Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder” tillkommer enligt nedan. Tillkommande rubrik kommer att leda till att nämnden täcker sina kostnader för utfört arbete.

Åtgärd	Avgift
Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder t.ex. senareläggning av OVK, med mera	Tidsersättning

Tabell 24 - Undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande av särskilt värdefulla dataset
Det föreslås att tabellen "Undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande av särskilt värdefulla dataset" läggs till enligt nedan. Den tillkommande tabellen kommer inte att generera någon intäktsökning eller intäktsminskning från tidigare gällande taxa under perioden. Detta i enlighet med 4 kapitel 6 § lag (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Beslutet är giltigt till den
9 februari 2025.

Åtgärd	Dataset	
Gentekniska data	Adresser, byggnader, fastighetsområde	
Jordobservation och miljö	Ortofoto	

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun

inklusive kart- och mättaxa

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik 22 A

Antagen av kommunfullmäktige 2012-11-26 § 135
Gäller från och med 2013-01-01
Reviderad 2016-12-19, § 138
Reviderad 2020-02-24, § 16
Reviderad 2021-01-25, § 11 (gäller från 2021-03-01)
Reviderad 2022-05-30, § 49 (gäller från 2022-07-01)
Reviderad 2024-03-07, §??? (gäller från 2024-04-01)

ESLÖVS KOMMUN

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
Inledning 4
Utgångspunkter 4
Allmänna regler om kommunala avgifter 5
Kommunallagen 5
Självkostnadsprincipen 5
Likställighetsprincipen 5
Retroaktivitetsförbudet 5
Plan- och bygglagen 6
Administrativa rutiner 7
Kommunfullmäktiges beslut om taxa 7
Överklagande av beslut om taxa 7
Avgiftsbeslut i enskilda ärenden 7
Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän 7
Mervärdesskatt 7
Vad avgiftsbeslut bör innehålla 8
Avgiftsbestämning 8
Antagande av taxan 8
Betalning av avgift 8
Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall 8
Bestämmelser om plan- och bygglovstaxa 9
Beräkning av avgifter enligt taxan 9
Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter 10
Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB. 10
Avräkning 10
Tabeller 11
Tabell 1 Objektsfaktorer 11
Tabell 2 Tidersättning 13
Tabell 3 Underrättelse och expediering 13
Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1 14
Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2 14
Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter 15
Tabell 7 Avgift för besked 16
Tabell 8 Avgifter för områdesbestämmelser och detaljplaner 17
Plankostnad 17
Planavgift 17
Tabell 8a Betalningsplan för plankostnad 18
Tabell 8b Beräkning av plankostnad baserad på byggrättens storlek 18
Tabell 8c Plankostnad för ändring av detaljplaner som enbart omfattar 19
fastighetsindelningsbestämmelser 19
Tabell 8d Beräkning av planavgift i samband med bygglov 19
Tabell 9 Hissar och andra motordrivna anordningar 20
Tabell 10 Övriga åtgärder 21
Tabell 11 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd) 22
Tabell 12 Rivningslov inklusive startbesked och slutbesked 23
Tabell 13 Marklov inklusive startbesked och slutbesked 23
Tabell 14 Bygglov för skyltar 24

Tabell 15 Master, torn, vindkraftverk 25
Anläggning i vatten 26
Tabell 17 Övriga ärenden 26
Tabell 18 Avgift för nybyggnadskarta 27
Tabell 19 Avgift för utstakning 28
Tabell 20 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information 29
Tabell 21 Avgift för lägeskontroll 30
Tabell 22 Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid för sen handläggning 30
Tabell 23 Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder 30
Tabell 24 Undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande av särskilt värdefulla dataset 30

Inledning

Utgångspunkter

Plan- och bygglagen ger möjligheter för byggnadsnämnden att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Byggnadsnämnden kan dessutom ta ut en avgift för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i Post- och Inrikes Tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kapitlet 5 § kommunallagen (2017:725), som har följande lydelse:

Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Kommuner och regioner har rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter de tillhandahåller. Av andra meningen framgår att det krävs stöd i lag eller i annan författning för att kommuner och regioner ska få ta ut avgifter inom sådan verksamhet som de är skyldiga att tillhandahålla (se prop. 2016/17:171, s. 301).

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 §, PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kapitlet 6 § kommunallagen.

Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Rent allmänt kan sägas att i princip samtliga kostnader som vid en normal affärsmässig drift är motiverade från företagsekonomisk synpunkt bör kunna läggas till grund för självkostnadsberäkningen. Alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till ska ingå i en självkostnadsberäkning (se bl.a. prop. 2016/17:171, s. 302). Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kapitlet 3 § kommunallagen.

Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Likställighetsprincipen innebär att medlemmar eller grupper av medlemmar i samma situation ska behandlas lika. Särbehandling får endast ske på saklig och objektiv grund (se prop. 2016/17:171 s. 300).

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter frånsett vissa speciella

undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av 2 kapitlet 4 § kommunallagen:
Kommuner och regioner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.
I 12 kap. 10 § PBL anges att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. (Angående tidpunkt för när uttagande av avgift ska ske, se under Avgiftsbestämning nedan, samt NJA 1974 s. 10).

Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom Byggnadsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap. 8 – 11 §§ plan- och bygglagen (2010:900). Där anges i 8 § att Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd,
4. slutsamråd,
5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
6. upprättande av nybyggnadskartor,
7. framställning av arkivbeständiga handlingar,
8. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41 - 41 b §§, och 9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Lag (2018:1136).

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovspliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid för sen handläggning

Enligt 12 kap. 8 § får byggnadsnämnden ta ut avgifter för bland annat: planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked, med mera.

Enligt 12 kap. 8 § a, ska byggnadsnämnden reducera avgiften för handläggningen av ett ärende om förhandsbesked (enligt 8 § 1, 8 eller 9) eller ett ärende om lov (enligt 8 § 2, 8 eller 9) med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 27 § första stycket överskrids.

Enligt 12 kap. 8 § a (andra passusen), ska byggnadsnämnden reducera avgiften för handläggningen av en anmälan för en åtgärd som avses i 9 kap. 16 §, med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 45 § första stycket överskrids.

Avgiften reduceras inte om beslut fattas innan tidsfristen började löpa.

Enligt kommunalrättsliga grundsatser står det kommunerna fritt att finansiera sin verksamhet med skattemedel. Kommunerna är därför inte skyldiga att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen. Det är från kommunalrättslig synpunkt också godtagbart att kommunerna bara tar ut avgifter för viss prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, under förutsättning att det finns sakliga skäl för det
(jämför 2 kapitlet 3 § kommunallagen). Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s. 351 f.).

Administrativa rutiner

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det framgår direkt av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen att det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktiges beslut kan exempelvis formuleras enligt följande:
Med stöd av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen beslutar kommunfullmäktige att anta bilagda taxa för prövning enligt plan- och bygglagen.
Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att ändringar av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras. Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet socialförsäkringsbalken (2010:110). Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxan kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i 13 kap. kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövad. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.
Det bör observeras att kommunens beslut inte behöver vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Om beslutanderätten i fråga om avgifter inte delegeras, ligger beslutanderätten kvar hos den ansvariga kommunala nämnden.
Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Vi vill betona vikten av att nämndernas delegationsordningar anpassas till gällande regler.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla
I linje med det anförda anser vi att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i 40-49 §§ förvaltningslagen).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning
Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner byggnadsnämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Byggnadsnämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.
Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar byggnadsnämnden om skälig avgift grundad på tidsersättning.

Antagande av taxan
Antagande av taxan beslutas av kommunfullmäktige, detsamma gäller ändring av taxans konstruktion, omfattning och faktorer.

Betalning av avgift
Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.
Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs. Avräkning ska då ske mot eventuell bygglovavgift

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall
Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

Bestämmelser om plan- och bygglovstaxa

Denna taxa gäller för byggnadsnämndens verksamhet. Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen (2017:725), om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. Avgifterna är inte momsbelagda, om inget annat anges. Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller och bilagor.

Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Flertalet av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalk (2010:110) (mPBB) samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver. Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Faktor N föreslås i detta underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre, och kan grunda sitt beslut på invånarantal eller på andra faktorer, t.ex. Sveriges Kommuner och landstings kommungruppsindelning[1], dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen, se ovan.

[1] http://www.skl.se/web/Kommungruppsindelning.aspx

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

- HF Handläggningsfaktor
- KOM Faktor för kommunicering
- KF Kartfaktor
- mPBB ”Milliprisbasbelopp” en tusendels prisbasbelopp
- MF Mätningsfaktor
- NKF Nybyggnadskartefaktor
- OF Objektfaktor
- PLF Planavgiftsfaktor
- UF Utstakningsfaktor

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB.

- **Avgift för bygglov/start besked** beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA).
- **Planavgift** beräknas efter BTA + OPA.
- **Mätningsavgift** beräknas efter byggnadsarean BYA + OPA.
- **Kartavgift** beräknas efter markarean.
- **Nybyggnad** Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare upp- förd byggnad till en ny plats.
- **Tillbyggnad** Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.
- **Ombyggnad** Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.
- **Ändring** En eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 21054:2020 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m.m. skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.
Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa.
Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme.
Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om det behövs

Avräkning

För startbesked gäller om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda avgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att kontrollplan följts och projektet inte fullföljts inom föreskriven tid.
Slutavräkning sker när slutbesked utfärdas.
Om slutlig avgift för startbesked och upprättande av kontrollplan avviker ifrån i förskott betald avgift ska avräkningen ske senast när slutbesked överlämnas.
Ränta utgår inte på belopp, som återbetalas respektive tilläggsdebiteras, för tid innan betalningen ska ske.
Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt Preskriptionslagen.

Tabeller

Tabell 1 Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan.

Area (m^2) – BTA + OPA	OF
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader	
0–29	3
30–49	4
50–79	5
80–119	6
120–159	7
160–199	8
200–249	9
250–299	10
300–399	12
400–499	14
500–599	16
600–699	18
700–799	20
800–899	22
900–999	24
1 000–1 199	26
1 200–1 599	30

1 600–1 999	35
2 000–2 499	40
2 500–2 999	45
3 000–3 499	50
3 500–3 999	55
4 000–4 499	60
4 500–4 999	64
5 000–5 499	70
5 500–5 999	72
6 000–6 999	80
7 000–7 999	85
8 000–8 999	90
9 000–9 999	95
10 000–11 999	100
Härutöver	+ 3/1 000 m^2
Mycket enkla byggnader < 50 m^2*	2

***** *I separat ärende, t.ex. carport, kolonistugor, altaner, taktäckta uteplatser (som inte är bygglovbefriade enl. PBL 9 kap 4-6 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande. Storlek: 0-50 m2 (bruttoarea BTA/eller öppenarea OPA). I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA. I de fall ärendet har* ***flera byggnader av samma typ*** *beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.*

Tabell 2 Tidersättning

Om kostnadstäckningsgraden ska vara 75 % (dvs. den debiterbara tiden ska vara 75 %) kan timersättningen tas ut enligt nedanstående tabell. Total debiterbar årsarbetstid är 1 200-1 400 årsarbetstimmar.

I timkostnaden ingår alla normala kringkostnader, utom kostnader för lokaler som inte kan schablonberäknas, eftersom stora variationer förekommer.

Timersättning i ett ärende beräknas utifrån kommunens samlade kostnader för personalen inom verksamheten. Timersättning bestäms till 20 mPBB. Uppräkning sker den 1 januari varje år.

Tabell 3 Underrättelse och expediering

Denna taxa används när kommunicering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunicering av avslagsbeslut och vid tillsyn.

Avgift = KOM x mPBB

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1–5		40
Sakägare 6–9		60
Sakägare 10–15		80
Sakägare 16–30		100
Sakägare 31		120
Vid enbart kungörelse		Timdebitering
Kungörelse i lokaltidning	+ Faktisk annonskostnad	
Kungörelse av beslut i Post- och Inrikestidning	**+ Faktisk annonskostnad**	5

Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x mPBB (OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggnings- faktor HF1
Administration inkl. arkivering	7
Planprövning Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet förhandsbesked	3
Byggnaden Placering, yttre utformning och färgsättning Användbarhet och tillgänglighet	7
Tomten Tomts ordnande inklusive utfart och parkering Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras) Skyddsåtgärder mot skred och högvatten Utrymnings- och räddningsvägar Måttgranskning Besiktning	7

Se tabell 3 och tabell 6 för tillkommande avgifter

Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x mPBB (OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF2
Administration inklusive arkivering och registrering av kontrollansvarig	7
Startbesked inklusive tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan	10
Startbesked och fastställande av kontrollplan	5
Startbesked (gäller även rivning)	3
Arbetsplatsbesök	5
Extra arbetsplatsbesök/per styck	3
Slutsamråd inklusive slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3 **eller tidsersättning**

Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter

Bygglovavgift avser lovprövning med benämningen HF1. Avgiften justeras inte för prövning med benämning HF.

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliseringsprövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelse	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
~~**Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning**~~	~~0,5 bygglovavgift~~
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
~~**Stor enkel byggnad i ett och samma bygglov (oisolerad, t.ex. lagerhall) ≥ 600 m²**~~ **Enkel oisolerad byggnad exempelvis tält, lagerhall ≥ 600 m²**	~~**0,3 bygglovavgift**~~ **0,5 bygglovavgift**

Tabell 7 Avgift för besked

Typ av besked	Avgift
Förhandsbesked	200 mPBB inklusive kommunicering
Ingripandebesked	Tidsersättning
Planbesked	300 mPBB
Villkorsbesked	Tidsersättning (dock minst 50 mPBB)
~~**Strandskyddsdispens**~~	~~**200 x mPBB**~~

Avgift för kommunicering tillkommer enligt tabell 3.

Tabell 8 Avgifter för områdesbestämmelser och detaljplaner

Eslövs kommun tar betalt för kostnader för kommunens arbete med detaljplaner genom en *plankostnad* i samband med framtagandet av detaljplanen eller genom en *planavgift* i samband med bygglov. Utöver plankostnad/planavgift åligger det sökande att bekosta utredningar. Om plankostnad/planavgift baseras på tidsåtgången så sker tidsersättningen enligt det timpris som är beslutat i denna taxa, se tabell 2.

Plankostnad

Eslövs kommun tecknar plankostnadsavtal med intressent/-er för att specificera betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt inför att arbetet med en detaljplan startar. Plankostnaden beräknas på ett av följande sätt:

- Om kommunen ska göra en detaljplan för att pröva en byggrätt så baseras plankostnaden på byggrättens storlek, se tabell 8a och 8b.
- Om kommunen ska göra en ändring av en detaljplan som enbart omfattar fastighetsbestämmelser så tillämpas en fast taxa, se tabell 8c.
- Om kommunen ska göra en ändring av en detaljplan eller en detaljplan för bygglovspliktiga anläggningar som inte är byggnader baseras plankostnaden på uppskattad tidsåtgång och bestäms i plankostnadsavtalet.

Kommunen tar ut plankostnad i samband med framtagande och sista betalningstillfället är när nämnd har fattat beslut om att planen ska antas, ändras eller upphävas.

Planavgift

Kommunen debiterar en planavgift vid beslut om bygglov, förutsatt att plankostnad inte har tagits ut och att bygglovet prövas inom en detaljplan som är antagen eller ändrad efter 1 juli 1987 när PBL infördes. Planavgiften beräknas enligt tabell 8d.

Om många parter har nytta av ta fram en ny detaljplan kan den finansieras genom att kommunen tar ut planavgift i bygglovsskedet. Det kan till exempel bli aktuellt om många fastighetsägare går samman för att ändra en detaljplan för ett bostadsområde. Den vanliga hanteringen är dock att kostnaderna för framtagandet av en detaljplan regleras, och fördelas mellan parter, genom ett planavtal och plankostnad ska betalas i samband med framtagandet.

Planavgift tas inte ut om bygglov har lämnats i strid mot plan (9 kap 31 § PBL) eller vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL). Planavgift kan dock debiteras om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymmet).
Vid ändring av en del av en äldre detaljplan (antagen före 1 juli 1987) tas planavgift ut för berörd byggrätt inom det område som ändrats. Vid en generell ändring av en bestämmelse inom en eller flera äldre detaljplaner (antagna före 1 juli 1987), tas planavgift ut inom hela den gamla detaljplanens område om åtgärden som skall utföras endast har stöd i ändringen av detaljplanen (t.ex. inredning av vindar). För tillbyggnad/komplementbyggnad i separat ärende ska OF användas enligt tabell 1. För tillbyggnad tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Tidsersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t ex där intressenten eller sökanden erhåller annan nytta än möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA eller OPA.

Planavgifter tas inte ut för:

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 50 m²
- tillbyggnader oavsett byggnad mindre än 50 m²
- tidsbegränsade bygglov.

Tabell 8a Betalningsplan för plankostnad

Betalningsplanen tillämpas inte för detaljplaner som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser enligt tabell 8c. I plankostnadsavtalet kan kommun och intressent bestämma andra tidpunkter för betalning än nedan, till exempel i samband med planprogram.

Startavgift tas ut efter beslut om planuppdrag i politisk nämnd eller utskott och efter planavtalet har undertecknats och innan planarbetet påbörjas:	
	40 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på max 200 000 kr
	80 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på max 400 000 kr
	160 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på mer än 400 000 kr
Avgift vid samråd tas ut efter beslut om samråd i politisk nämnd eller utskott. Den slutliga planavgiften baseras på byggrätten i samrådsförslaget	
	50 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid samråd
Avgift vid granskning tas ut efter beslut om granskning i politisk nämnd eller utskott	
	75 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid granskning
Avgift vid antagande eller godkännande tas ut efter beslut om antagande, upphävande eller ändring i kommunfullmäktige, politisk nämnd eller utskott	
	100 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid antagande

Tabell 8b Beräkning av plankostnad baserad på byggrättens storlek

Formel: mPBB x OF x PF

Tabell 8b används när detaljplanen debiteras i samband med framtagandet och är ett underlag till plankostnadsavtalet. Det är byggrättens storlek vid samråd som är beräkningsgrundande för områdesprogram, detaljplan och planprogram.

Objektsfaktor (OF) sätts enligt tabell 1 – 10 000 m². Därutöver höjs OF med 1 per 1 000 m². (Exempel: OF 10 000 m² = 101; 11 000 m² = 102)

Planfaktor (PF)	**PF nybyggnad**	**PF tillbyggnad / ändring**
Områdesbestämmelser	**100**	100
Detaljplan inklusive program	**200**	100

Tabell 8c Plankostnad för ändring av detaljplaner som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser

Avgifter enligt tabell 8c gäller vid ändring av detaljplan (ÄDP) som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser (FIB). Avgifterna gäller oavsett fastighetstyp och oavsett om man upphäver befintliga FIB och/eller tar fram nya FIB. Startavgift 25 %, avgift vid samråd 25 %, avgift vid granskning 25 % och avgift vid antagande 25 %, om inte annat avtalas.

ÄDP som syftar till att:	Planavgift
En ny fastighet kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	60 000 kr
Två nya fastigheter kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	100 000 kr
Tre eller flera nya fastigheter kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	140 000 kr
Justera befintliga fastighetsgränser, ingen ny fastighet kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	Timdebitering

Tabell 8d Beräkning av planavgift i samband med bygglov

Formel: mPBB x OF x PF
OF sätts enligt tabell 1

	Planfaktor (PF) Nybyggnad och Tillbyggnad	PF Ändrad användning
Områdesbestämmelser	25	20
Detaljplan	50	25
Fastighetsrättsliga åtgärder i detaljplan	40	20

Planavgift tas inte ut för:

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 50 m²
- tillbyggnader mindre än 50 m², oavsett byggnad
- tidsbegränsade bygglov

F d fastighetsplan/tomtindelning i separat ärende (Upphävande av tomtindelningsbestämmelser)
Avgift= mPBB x PF

Åtgärd	PF
Upphävande	300

Tabell 9 Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidsersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:371 om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidsersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Antal timmar (minst 1 timme)

Tabell 10 Övriga åtgärder
Bygglovsavgift = mPBB x HF

Åtgärd	Yta BTA	HF
Balkong 1–5 st		65
Balkong > 5 st		130
Inglasning av balkong 1–5 st		65
Inglasning av balkong > 5 st		130
Skärmtak	15–30 m^2	50
Skärmtak	≥ 31 m^2	100

Bygglovsavgift[2] = mPBB x OF x (HF1 + HF2)

Övrigt – utan konstr.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre*		2	11	5
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus[3]		2	17	13
Hiss/ramp		4	17	15
Mur och/eller plank vid enbostadshus		2	10	7
Mur och/eller plank – bullerplank/stabilitet – oavsett material		2	14	15
Solcellspaneler/Solfångare – Ändring gäller från 2018-08-01		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enligt normalt bygglov			

* Byte av fönster till dörr eller dörr till fönster, måla om gavelspetsar, byte av mindre delar av fasaden.
[2] Bygglov inklusive startbesked och slutbesked
[3] Endast HF2 vid invändig installation

Tabell 11 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd)
Avgift = HF x mPBB

Åtgärd	HF alt tidsersättning
Eldstad 1 st~~, tidsersättning~~	~~2h~~ 3h
Eldstad fler än en~~, tidsersättning~~	tidsersättning
~~Grundförstärkning enbostadshus~~	**~~90~~**
~~Grundförstärkning~~	**~~200~~**
VA och ventilationsanläggning enbostadshus	50
VA och ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	2 tim (ej mindre än 2 tim)*
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte < 250 m²	90
Stambyte 250–500 m²	140
Stambyte > 500 m²	200
Sopsug	90
En ändring av en byggnad, med mera	**Tabell 5 eller Tidsersättning**
Underhåll av byggnadsverk med särskilt bevarandevärde	**Tabell 5 eller Tidsersättning**
Övriga anmälningspliktiga åtgärder	**Tidsersättning**
Fettavskiljare	2 tim (ej mindre än 2 tim)
Rivning utanför planlagt område	2 tim (ej mindre än 2 tim)
Attefall upp till 15 m² BTA och takkupor	**~~3h~~ 4h**
Attefall inreda ytterligare en bostad upp till 50 m² BTA	**~~4h~~ 5h**
Attefall inreda ytterligare en bostad från 50–100 m² BTA	**~~6h~~ 7h**
Attefall inreda ytterligare en bostad från 100 m² och större BTA	**~~7h~~ 8h**
Komplementbyggnad Attefall 30 m² BTA	**~~4h~~ 5h**
Komplementbostadshus Attefall 30 m² BTA	**~~5h~~ 6h**

* Om ändring tar mer än 2 timmar ska det timdebiteras.

Tabell 12 Rivningslov inklusive startbesked och slutbesked
Avgift = HF x mPBB

Rivning	HF
< 25 m² BTA	30
< 50 m² BTA	40
< 100 m² BTA	50
< 150 m² BTA	100
< 250 m² BTA	150
Från 250 m² till och med 1 000 m² BTA	**200**
>1000 m² BTA	~~**200**~~ **250**

Tabell 13 Marklov inklusive startbesked och slutbesked
Avgiften tas enbart ut som tidsersättning

Åtgärd	Tidsersättning
Marklov (schaktning, fyllning, trädfällning och skogsplantering)	Antal timmar (minst 40 mPBB)

Tabell 14 Bygglov för skyltar

Prövning skall ske som för byggnader

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan. Avgift = HF x mPBB

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF liten påverkan på stads- eller landskapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskapsbilden
Vepa	≤ 20 m²	80	
Stor vepa	≥ 20 m²		200
~~**Skyltprogram-granskning**~~	~~**≥ 20 m²**~~	~~**100**~~	~~**200**~~
~~**Prövning mot skyltprogram**~~		~~**20**~~	~~**20**~~
~~**Därutöver per skylt**~~		~~**10**~~	~~**10**~~
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, Utformning, Miljö- och omgivnings-påverkan	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	≤ 10 m²	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare,	≥ 10 m² vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100
Ljusramp	Utöver den första	20	-
Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100
~~**Förbesiktning**~~ **Atbetsplatsbesök**	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 15 Master, torn, vindkraftverk
Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB

Master, torn, vindkraftverk	Beskrivning	HF 1 alt tidsersättning	HF 2 Tidsersättning
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	Ett torn	250	Antal timmar (minst 1)
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	Fler än ett	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	Ett verk	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	Upp till 4 verk	1 200	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftpark (>5 verk)		2 500	Antal timmar (minst 1)

Tabell 16 Bygglov för anläggningar
Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB Anläggning på land

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Anläggningens yta	2 000–4 999 m^2	60	24	28
Anläggningens yta	5 000–10 000 m^2	80	24	28
Anläggningens yta	≥ 10 000 m^2	100	24	28
Mindre anläggningar t.ex. parkeringsplats	Antal timmar (minst 1)			
Upplag/materialgård	Antal timmar (minst 1)			
Tunnel/ bergrum	Antal timmar (minst 1)			

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): begravningsplats, campingplats, idrottsplats, friluftsbad, golfbana, kabinbana, minigolf, motorbana, nöjespark, skidbacke med lift, och skjutbana.

Anläggning i vatten

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Brygga, såväl ponton som fast anlagd	För fler än 10–12 båtar, (annars ej bygglov)	20	24	28
Småbåtshamn – se marina	För fler än 10-12 båtar, < 5 000 m^2	40	24	28
Marina 5 000-10 000 m^2, flera bryggor	För fler än 10-12 båtar,	80	24	28
Utökning med pontonbrygga	Per brygga	5	24	28

Tabell 17 Övriga ärenden

Avgift = HF x mPBB

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	Ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	Full avgift HF 1 alternativt tidsersättning	
Avvisa		**~~20~~ Tidsersättning**
Återkallad ansökan **~~(avskrivet ärende)~~**	**~~Tidsersättning se tabell 2, (minst 1 timme)~~**	**Minst 1xh annars Tidsersättning**
Avskrivning		**Minst 2xh annars Tidsersättning**

Tabell 18 Avgift för nybyggnadskarta

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt. Nämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskarta ska upprättas.
Åtgärdsfaktor (kartavgift = NKF) vid upprättande av nybyggnadskarta m.m.
Avgift = mPBB x NKF

Nybyggnadskarta	NKF eller tid-ersättning	NKF Enkel nybyggnadskarta
Kartan innehåller fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader, planinformation och anslutningspunkter		
Enbostadshus/enstaka byggnad oavsett tomtyta	150	100
Övriga byggnader; sammanbyggda enbostadshus, flerfamiljshus samt alla övriga byggnader och anläggningar. Tomtyta mindre eller lika med 1 999 m^2.	150	100
2 000–4 999 m^2	250	150
5 000–9 999 m^2	300	175
10 000–15 000 m^2	400	225
Tomtyta större än 15 000 m^2	Skälighetsbedömning/nedlagd tid	
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför primärkarteområdet	Tidsersättning	Tidsersättning
Granskning av nybyggnadskarta	10	
Revidering av nybyggnadskarta	40	
Förhandskopia alt, preliminär nybyggnadskarta	Tidsersättning	Tidsersättning
Alla övriga åtgärder	Tidsersättning	Tidsersättning

Tabell 19 Avgift för utstakning

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller flera olika hustyper räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA+ OPA) för varje hustyp för sig. I avgiften för utstakning ingår markering av en höjdfix.

Byggfixen redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen. Utstakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan med verifierad mätningsteknisk kunskap som byggherren föreslår. Om utstakning utförs av annan än byggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlags-data, grundmaterial m.m. med 20 % av den avgift, som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

Utstakningsavgift = mPBB x UF

Beskrivning	UF
Huvudbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	
1–249 m²	140
250–499 m²	170
500–999 m²	210
1 000–1 999 m²	260
2 000–2 999 m²	310
Större än 3 000 m²	350
Tillägg per punkt utöver 4	10
Objekt större än 3 000 m². Avgiften ska beräknas för hela ärendet under förutsättning att det ingår i samma beslut.	Anbudsförfarande
Utstakning, detaljpunkter, mätningslinjer och arbetsfixar	Tidsersättning se tabell 2
Tillbyggnad samt Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter) samt Komplementbyggnad	
1–249 m² BTA	75
250–1 000 m² BTA	100
Tillägg per punkt utöver 4	5
Plank eller mur	Tidsersättning, minst 1 timme
Transformatorstation	50
Detaljpunkter och mätningslinjer	Tidsersättning
Uppletning av gräns	Tidsersättning

Grovutstakning kostar 15 % av priset för utstakning. I samband med finutstakning 25 %.

Tabell 20 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information
Avgift per HA = mPBB x KF (Moms 6 % tillkommer)

Kommentar:
Kommunen finansierar sina kostnader för kartproduktionen med en blandning av skattemedel och avgifter. För *permanenta användare (nyttjare)* av kommunalt kartmaterial träffas vid uttagande av avgift normalt avtal, som löper flera år. Nedanstående taxa avses tillämpas för *tillfälliga nyttjare* av det kommunala kartmaterialet. Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överlåts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten bör normalt begränsas i tiden och till visst angivet ändamål. För handläggning och redigering tas avgift ut som tidsersättning.

Grundkarta	KF
Tätort (lägsta avgift 150 mPBB)	70
Landsbygd (lägsta avgift 150 mPBB)	35
Koordinatförteckning	KF
Koordinatförteckning för första punkten	6
tillägg utöver den första	2

Digitala kartprodukter	Kronor/ha
Primärkarta (inklusive höjdinfo)	10 mPBB
Primärkarta (exklusive höjdinfo)	8 mPBB
Situationskarta	10 mPBB
Delinformation ur primärkartan	
Fastighetsinformation (gränser, beteckningar m.m.)	150
Plana detaljer (byggnader, gator m.m.)	250
Höjdinformation (höjdkurvor, höjdsatta punkter m.m.)	20
Översiktlig karta (per st.)	5 mPBB
Stadskarta (per st.)	3 mPBB
Situationskarta utanför detaljplan (per st.)	20 mPBB
Handläggarkarta fasadändringar, skorstenar och skyltar	5 mPBB

Vid utskrift tillkommer kostnad för material.

Tabell 21 Avgift för lägeskontroll

Avgift = mPBB x MF x N (25 % moms tillkommer).

~~**Lägeskontroll sker för nybyggnader och tillbyggnader större än eller 50 m².**~~

~~**Lägeskontroll utförs inte i ärenden < 15 m².**~~

Om ett ärende innehåller flera olika byggnadsverk/byggnadstyper räknas sammanlagda BTA (BYA + OPA) för varje byggnadsverk/byggnadstyp för sig.

För handläggning och körning där lägeskontroll inte utförs tas avgift ut som tidsersättning.

Nybyggnad	MF
1–249 m² BTA	50
250–499 m² BTA	65
500–999 m² BTA	80
>1 000 m² BTA	120
Tillägg per punkt utöver 4	2

Tabell 22 Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid för sen handläggning

Förhandsbeskeds avgift reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (förhandsbesked) – (1/5 av förhandsbesked x antal veckor).

Bygglovsavgift reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (bygglovsavgift) – (1/5 av bygglovsavgift x antal veckor).

Avgift för anmälan reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (anmälansavgift) – (1/5 av anmälansavgift x antal veckor).

Arbetsmoment som inte ska reduceras	Faktor/Avgift
Framställning av arkivbeständiga handlingar för förhandsbesked	**5 x mPBB**
Framställning av arkivbeständiga handlingar för bygglov	**30 x mPBB**
Framställning av arkivbeständiga handlingar för anmälan	**20 x mPBB**
Ifall att de ovanstående bedöms som irrelevanta	**Timdebitering**

Tabell 23 Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder

Åtgärd	Avgift
Andra tids- och kostnadskrävande åtgärder exempel OVK, m.m.	**Tidsersättning**

Tabell 24 Undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande av särskilt värdefulla dataset

Åtgärd	Dataset	
Gentekniska data	**Adresser, byggnader, fastighetsområde**	
Jordobservation och miljö	**Ortofoto**	

ESLÖVS KOMMUN

KS 2022/243

2024-03-26
Moa Åhnberg
+4641362084
moa.ahnberg@eslov.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse Antagande av Planeringsstrategi för Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Planeringsstrategi för Eslövs kommun.
- Kommunledningskontoret ges i uppdrag att under 2026 redovisa ett förslag på en process för att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan.

Ärendebeskrivning

Plan- och bygglagen innehåller sedan 2020 nya krav på en aktuell översiktsplanering i Sveriges kommuner, 3 kap. 23 §. Det innebär att en kommun ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Planeringsstrategin ska beslutas av kommunfullmäktige och ersätter den tidigare aktualitetsförklaringen av översiktsplanen. Kommunledningskontoret fick i maj 2022 i uppdrag att ta fram en planeringsstrategi för Eslövs kommun.

Planeringsstrategin har varit på intern remiss till kommunens nämnder under perioden 7/2-21/3 2024.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 122, 2022 Uppdrag om att ta fram en planeringsstrategi för den översiktliga planeringen i Eslövs kommun
Planeringsstrategi för Eslövs kommun
Bilaga 1 Länsstyrelsens underlag inför Eslövs kommuns beslut om planeringsstrategi
Redogörelse av intern remiss samt genomförda ändringar i planeringsstrategin

Beredning

Det finns inte något lagkrav på ett formellt samråd för en planeringsstrategi. Men för att skapa en bred kännedom om strategin inom kommunen och för att uppnå syftet om att hålla översiktsplaneringen aktuell, har planeringsstrategin remitterats till kommunens nämnder för att få deras syn på de fokusområden som finns presenterade. Nämnderna skulle svara på om de såg behov av ändringar eller kompletteringar av de utpekade fokusområdena.

Under den interna remissen har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden inkommit med förslag på tillägg till strategin. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att problematiken rörande huvudmannaskap för allmän plats bör lyftas in i planeringsstrategin som ett fokusområde där det finns behov av nya kunskapsunderlag och/eller strategiska ställningstaganden. Vård- och omsorgsnämnden har samma önskemål för frågan ”äldreperspektiv”. De inkomna synpunkterna har lett till att frågan om huvudmannaskap för allmän plats har blivit tillagd i strategin som ett område som är viktigt för översiktsplaneringen, men där det är en annan förvaltning/verksamhet som ska leda arbetet.

Det är en angelägen fråga som påverkar flera av kommunens verksamheter. Dock pågår ett arbete på Miljö och Samhällsbyggnad, de har bland annat tagit fram en utredning som ännu inte har behandlats politiskt i miljö- och samhällsbyggnads-nämnden. Därför är det rimligt att frågan i detta skede även fortsatt blir hanterad där och inte som ett fokusområde för den översiktliga planeringen.

Inte heller äldreperspektiv har blivit tillagt som ett fokusområde. Detta med hänvisning till att bostadsförsörjningsstrategin och lokalförsörjningsplanen hanterar frågan. Kommunen har även en Strategi för äldres boende. Dessutom kommer perspektivet att finnas med i fokusområdena trygghet respektive klimatanpassning.

Utöver ovan redovisade ändring har listorna med strategiska dokument (beslutade och pågående) som påverkar översiktsplaneringen samt listan med dokument som är framtagna utifrån ställningstaganden i den kommunövergripande översiktsplanen blivit uppdaterade. I avsnittet Aktualitetsförklaring utifrån innehållskraven i PBL har texten om riksintresseanspråk för kulturmiljövård blivit uppdaterad utifrån Länsstyrelsens pågående översyn.

En genomgång av de ändringar som gjorts i planeringsstrategin finns i dokumentet Redogörelse av intern remiss samt genomförda ändringar i planeringsstrategin.

Eslövs kommun har arbetat förvaltningsövergripande med planeringsstrategin och genomfört en genomlysning av översiktsplanen med uppföljning, utvärdering och aktualitetsprövning. Aktualitetsprövningen är gjort utifrån de innehållskrav som finns i Plan- och bygglagen. Bedömning är att Översiktsplan Eslöv 2035, tillsammans med Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv, är aktuell. Samtidigt gör förändrade förutsättningar såsom exempelvis lagändringar, nya strategiska ställningstaganden och inriktningar, ändrade riksintresseanspråk samt ny kunskap att det finns behov av att arbeta vidare med ett antal fokusområden.

Mot bakgrund av att det finns förändrade planeringsförutsättningar och att den kommunövergripande översiktsplanen blev antagen under mandatperioden 2014-2018 ser Kommunledningskontoret att det finns ett behov av under 2026 inleda ett arbete för att ta fram en kommunövergripande översiktsplan. Det finns då goda

möjligheter att använda kunskap och/eller strategiska ställningstaganden från de fokusområden som planeringsstrategin lyfter fram.

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret - tillväxtavdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
Chef tillväxtavdelningen

§ 122 **KS.2022.0243**

Uppdrag om att ta fram en planeringsstrategi för den översiktliga planeringen i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Sedan en ändring av plan- och bygglagen, vilken trädde i kraft i april 2020, behöver kommunen antigen anta en ny översiktsplan eller en planeringsstrategi för den översiktliga planeringen senast två år in i mandatperioden med start från och med september 2024. Planeringsstrategin ersätter den tidigare aktualiseringsförklaringen av översiktsplanen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Uppdrag att ta fram en planeringsstrategi för den översiktliga planeringen i Eslövs kommun

Beredning

Planeringsstrategins syfte: Syftet med planeringsstrategin är att hålla översiktsplanen aktuell och att bidra till en kontinuerlig översiktsplanering. Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för en politisk bedömning blir det klarlagt om den fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen.

Planeringsstrategins innehåll: I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om planeringsförutsättningarna har ändrats på ett sådant sätt att det har betydelse för översiktsplanens aktualitet. Det kan båda handla om ställningstaganden som kommunen gjort och förändringar som initierats från statligt håll som till exempel nya eller ändrade riksintresseanspråk. I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på strategiska frågor.

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av den gällande översiktsplanen, utan ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras. Det kan handla om ett kommunalt intresse av att se över markanvändningen för hela eller delar av kommun. Det kan också handla om att planen behöver ändras för att tillgodose ett visst allmänt intresse, exempelvis vindkraft, utbyggnad av kommunikationsleder och kulturmiljön. De formella kraven på planeringsstrategins innehåll är av begränsad omfattning vilket möjliggör att strategin kan hållas kortfattad.

Följder av att inte ta fram en planeringsstrategi: Om kommunen inte antar en planeringsstrategi anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell. Översiktsplanen måste vara aktuell för den ska fungera som vägledning vid beslut om exempelvis detaljplaner. Utan en aktuell översiktsplan behöver kommunen ta fram alla

detaljplaner med ett utökat förfarande. Handläggningen av bygglov och förhandsbesked påverkas också av översiktsplanens aktualitet liksom även andra prövningar av tillstånd och ärenden enligt andra lagstiftningar som t.ex. miljöbalken. En inaktuell översiktsplan innebär att andra myndigheter får göra egna bedömningar gällande hanteringen av den fysiska miljön vid beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. En översiktsplan behöver vara aktuell för att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, t.ex. vid planering av ny infrastruktur.

Processen för att ta fram en planeringsstrategi: Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi. Kommunens första planeringsstrategi ska ha antagits senast 11 september 2024. Det är möjligt för kommunen att ändra planeringsstrategin flera gånger under en mandatperiod. Det finns inget krav på ett samrådsskede eller att strategin ska bedömas gentemot miljöaspekter enligt miljöbalken. Eftersom strategin enbart förhåller sig till gällande översiktsplan, så har bedömningen redan blivit gjord vid framtagandet av översiktsplanen.

För att Kommunledningskontoret ska ha möjlighet att följa upp och utvärdera den kommunövergripande översiktsplanen och utifrån det ta fram ett förslag till upplägg och fokusområden våren 2023 behöver arbetet starta under hösten 2022.

Yrkanden
Catharina Malmborg (M), Janet Andersson (S) och Sven-Olov Wallin (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut
- Kommunledningskontoret ges i uppdrag att ta fram en planeringsstrategi för den översiktliga planeringen i Eslövs kommun.
- Kommunledningskontoret informerar kommunstyrelsen om disposition och fokusområden för planeringsstrategin under första halvåret 2023.

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret - tillväxtavdelningen

ESLÖVS KOMMUN

PLANERINGSSTRATEGI FÖR ESLÖVS KOMMUN

Inriktning för den översiktliga planeringen under mandatperioden 2022-2026

Dokumentet är antaget av kommunfullmäktige den [åååå-mm-dd]. Det riktar sig till förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunen. Ses över för revidering senast september 2028. Kontaktperson: planarkitekt, Plan- och exploateringsenheten.

Innehåll

Sammanfattning 3

Inledning 5

Bakgrund 5

Planeringsstrategins syfte 5

Planeringsstrategins innehåll 5

Vad händer om kommunen inte har en planeringsstrategi? 6

Process 6

Översiktsplanering i Eslövs kommun 8

Förändrade planeringsförutsättningar sedan 2018 9

Länsstyrelsens underlag om statliga och mellankommunala intressen 9

Andra relevanta uppdrag/lagändringar att förhålla sig till 10

Strategiska kommunala dokument 11

Uppföljning och utvärdering av översiktsplaneringen i Eslövs kommun 12

Aktualitetsförklaring utifrån innehållskraven i PBL 15

Fokusområden för den översiktliga planeringen 2024-2026 19

Övergripande perspektiv 19

Process 20

Kunskap/strategi 20

Markanvändning 21

Sammanfattning

Plan- och bygglagen innehåller sedan 2020 nya krav om aktuell översiktsplanering i Sveriges kommuner. Det innebär att en kommun ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val.

Syftet med planeringsstrategin är att hålla översiktsplanen aktuell och att bidra till en kontinuerlig översiktsplanering. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om planeringsförutsättningarna har ändrats på ett sådant sätt att det har betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av den gällande översiktsplanen, utan ska tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras. Det är möjligt för kommunen att ändra planeringsstrategin flera gånger under en mandatperiod.

Eslövs kommun har arbetat förvaltningsövergripande med planeringsstrategin och genomfört en genomlysning av översiktsplanen med uppföljning, utvärdering och aktualitetsprövning.

Bedömning är att *Översiktsplan Eslöv 2035,* tillsammans med *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv,* är aktuell. Samtidigt gör förändrade förutsättningar såsom exempelvis lagändringar, nya strategiska ställningstaganden och inriktningar samt ny kunskap att det finns behov av att arbeta vidare med ett antal fokusområden.

Med utgångspunkt i genomlysningen har kommunen kommit fram till följande fokusområden att arbeta med under mandatperioden.

Process: Det finns, på tjänstepersonnivå, ett behov av en kontinuerlig förvaltningsövergripande dialog om strategiska planeringsfrågor. Därför kommer kommunen att starta upp ett *Forum för strategiska planeringsfrågor* med kompetenser från alla kommunens förvaltningar. Relevanta frågor ska löpande lyftas till kommunstyrelsens arbetsutskott för politisk förankring.

***Kunskap/strategi**:* Det finns områden där kommunen antingen har ett behov av en ökad kunskap eller behöver ta fram alternativt uppdatera strategiska ställningstaganden för att kunna arbeta med dem i översiktsplaneringen.

Aktuella ämnesområden är:

- Energiproduktion
- Klimatanpassning
- Trygghet
- Barnperspektiv
- Övergripande grön- och blåstruktur

Markanvändning: Mark- och vattenanvändningskartorna i *Översiktsplan Eslöv 2035* och *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv* är i stort aktuella, men det finns ett behov av att studera om nya förutsättningar kan leda till att kommunen på sikt kan komma att behöva ändra markanvändning på vissa platser.

Frågor som är aktuella att arbeta med i ett markanvändningsperspektiv under mandatperioden är:

- Ytor för energiproduktion
- Ytor för klimatanpassning
- Ytor för verksamhetsmark
- Ytor för kommunala verksamheter
- Markanspråk för utbyggnad av järnväg

Inledning

Bakgrund

Plan- och bygglagen innehåller sedan 2020 nya krav om aktuell översiktsplanering i Sveriges kommuner. Kommunfullmäktige ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Planeringsstrategin ersätter den tidigare aktualiseringsförklaringen av översiktsplanen.

Planeringsstrategins syfte

Syftet med planeringsstrategin är att hålla översiktsplanen aktuell och att bidra till en kontinuerlig översiktsplanering. Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för en politisk bedömning blir det klarlagt om den fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen.

Planeringsstrategins innehåll

I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om planeringsförutsättningarna har ändrats på ett sådant sätt att det har betydelse för översiktsplanens aktualitet. Det kan både handla om ställningstaganden som kommunen har gjort och förändringar som initierats från statligt håll som till exempel nya eller ändrade riksintresseanspråk. I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på strategiska frågor.

Genomgången av översiktsplanens aktualitet ska utgå från de innehållskrav som definieras i 3 kap. 3, 4 och 5 §§ plan- och bygglagen.

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av den gällande översiktsplanen, utan ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras. Det kan handla om ett kommunalt intresse av att se över markanvändningen för hela eller delar av kommun. Det kan också handla om att planen behöver ändras för att tillgodose ett visst allmänt intresse, exempelvis vindkraft, utbyggnad av kommunikationsleder och kulturmiljö. Det är möjligt för kommunen att ändra planeringsstrategin flera gånger under en mandatperiod.

Planeringsstrategin ger heller inte svar på vad en eventuell ändring av översiktsplanen ska resultera i, utan endast att det finns ett behov av en översyn inom ett ämnesområde eller en geografi. Vilket uppdrag förvaltningen sedan får avgör kommunstyrelsen alternativt kommunstyrelsens arbetsutskott.

Vad händer om kommunen inte har en planeringsstrategi?

Om en kommun inte antar en planeringsstrategi anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell. Översiktsplanen måste vara aktuell för den ska fungera som vägledning vid beslut om exempelvis detaljplaner. Utan en aktuell översiktsplan behöver kommunen ta fram alla detaljplaner med ett utökat förfarande. Handläggningen av bygglov och förhandsbesked påverkas också av översiktsplanens aktualitet liksom även andra prövningar av tillstånd och ärenden enligt andra lagstiftningar som till exempel miljöbalken.

En inaktuell översiktsplan innebär också att andra myndigheter får göra egna bedömningar gällande hanteringen av den fysiska miljön vid beslut om exempelvis tillstånd. En översiktsplan behöver även vara aktuell för att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny transportinfrastruktur.

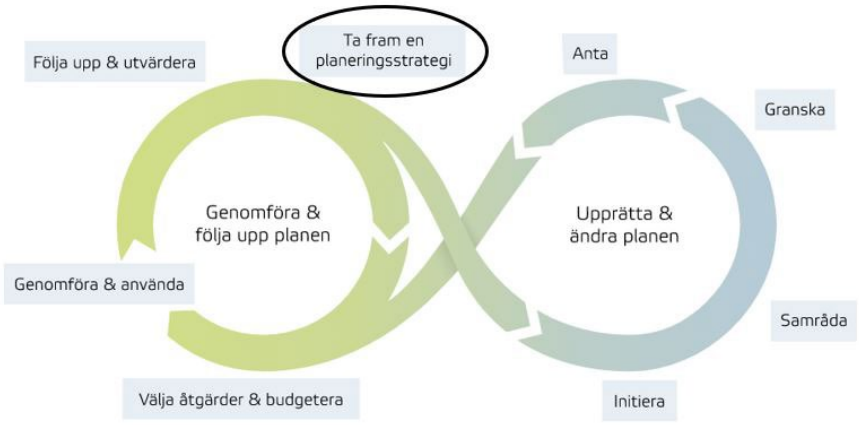

Process för den översiktliga planeringen. Bild från Boverket.

Process

Det finns inte några tydliga formella krav på planeringsstrategins utformning, vilket gör det möjligt för kommunen att forma dokumentet utifrån sina egna behov. Då den översiktliga planeringen berör alla kommunens förvaltningar har en förvaltningsövergripande arbetsgrupp arbetat med planeringsstrategin.

Det finns inget lagkrav på ett formellt samråd. Men för att skapa en bred kännedom om planeringsstrategin inom kommunen och för att uppnå dess syfte om en aktuell översiktsplanering har strategin remitteras till

kommunens nämnder. Ledamöter i kommunstyrelsen har även haft möjligt att komma med inspel vid ett workshoptillfälle. Planeringsstrategin antas av kommunfullmäktige.

Projektorganisation
Projektägare: Kommundirektör
Styrgrupp: Kommundirektör, förvaltningschefer, tillväxtchef, plan- och exploateringschef
Projektledare: Planarkitekt, översiktlig planering
Arbetsgrupp: Arbetsgruppen består av resurser från alla sex förvaltningar samt VA SYD

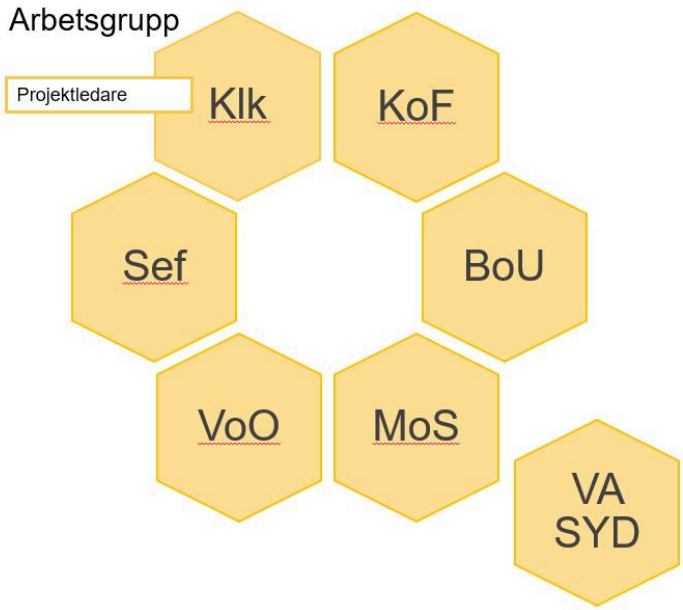

Organisationsbild arbetsgrupp

Politisk förankring och uppföljning
För att planeringsstrategin ska medverka till en aktuell och kontinuerlig översiktsplanering behöver den följas upp. Kommunledningskontoret kommer att vara ansvarig för en årlig uppföljning som ska presenteras för kommunstyrelsen.

Utöver en årlig återkoppling ska även relevanta förvaltningsövergripande frågor löpande lyftas till kommunstyrelsens arbetsutskott för politisk förankring.

Översiktsplanering i Eslövs kommun

Översiktsplanen är kommunens avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen.

Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden samt den byggda miljön ska användas. Planen ska både vara strategisk och utgöra underlag för beslut i plan- och lovärenden. En översiktsplan ändrar inte förutsättningarna för redan antagna detaljplaner och pågående markanvändning, men den påverkar nya planläggnings-processer. Den ska ge stöd i kommunala beslut och prioriteringar för att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnads-förhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö. För att kunna göra det är det viktigt att inte planera enskilda byggprojekt var för sig, utan att sätta dem i ett större perspektiv – både geografiskt och tidsmässigt. I en översiktsplan står de allmänna intressena i fokus. Översiktsplanering är också ett instrument för dialog mellan kommun och stat om riksintressen och i planen ska kommunen redovisa hur hänsyn tagits till dessa.

Eslövs kommun har två gällande översiktsplaner. Dels den kommunövergripande *Översiktsplan för Eslöv 2035* antagen 2018 och dels *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv* antagen 2022.

Eslövs kommuns två gällande översiktsplaner

Förändrade planeringsförutsättningar sedan 2018

Sedan kommunfullmäktige antog den kommunövergripande översiktsplanen har det skett ett antal förändringar i planeringsförutsättningar som kan påverka den översiktliga planeringen. Det handlar om ändringar på såväl kommunal som regional och nationell nivå. I avsnittet behandlas sådant som kan påverka bedömningen av översiktsplanens aktualitet och inriktningen för kommande plan.

Länsstyrelsens underlag om statliga och mellankommunala intressen

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen, lämna ett underlag till kommunen där de redovisar statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Redovisningen innehåller även information om pågående arbeten och uppdaterade kunskapsunderlag. Länsstyrelsens redovisning ska utgöra ett underlag för kommunen inför beslut om planeringsstrategi. Redovisningen för Eslövs kommun är från juni 2022.

I redovisningen går Länsstyrelsen igenom lagändringar som har påverkan på den översiktliga planeringen såsom exempelvis den nya Barnrättslagen eller ändringar i plan- och bygglagen gällande regionplanering. Aktuell information om riksintressen finns även med.

De lyfter också fram relevanta nationella och regionala strategiska dokument som till exempel den regionala utvecklingsstrategin för Skåne och den nationella strategin för vindkraftsutbyggnad. Vidare finns en genomgång av vägledningar och åtgärdsprogram, till exempel Boverkets vägledning för översvämning, ras, skred och erosion eller Vatten-myndigheternas åtgärdsprogram för miljökvalitetsnormer. Redovisningen innehåller även hänvisning till en stor mängd kunskapsunderlag. Länsstyrelsens redovisning i helhet finns tillgänglig i bilaga 1.

Eslövs kommun har hanterat det redovisade underlaget på olika sätt i arbetet med planeringsstrategin. Delar av det ligger till grund för slutsatser i aktualitetförklaringen av översiktsplanerna samt för prioriteringen av fokusområden att arbeta med under mandatperioden. Andra delar kommer

istället att vara ett viktigt underlag för kommande översiktsplaner, men kommunen har gjort bedömningen att de inte påverkar aktualiteten för nu gällande översiktsplaner.

Andra relevanta uppdrag/lagändringar att förhålla sig till

Digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen
Det pågår ett arbete med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen i Sverige. Under 2023 fattade regeringen beslut om en ändring i plan- och byggförordningen, 2 kap. 5 c § som innebär att översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Boverket har fått i uppdrag att ta fram föreskrifter som ska stötta kommuner i hur de ska uppfylla kraven. Föreskrifterna ska innehålla regler om hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras. Boverkets förslag till föreskrifter har varit på remiss under 2023.

Boverket arbetar också med att uppdatera sin vägledning, kallad ÖP-modellen, om hur geografisk information i en översiktsplan kan struktureras på ett enhetligt sätt. Den nya ÖP-modellen 3.0 ska vara klar under 2024.

Förändringarna (framförallt föreskrifterna) kommer att vara viktiga förutsättningar för Eslövs kommuns arbete med kommande översiktsplan. Det handlar inte bara om att tillgängliggöra informationen i översiktsplanen digitalt, utan också om att hitta nya arbetssätt och processer med grund i föreskrifterna.

Vattentjänstplan
Under 2023 infördes en ändring i lag om allmänna vattentjänster 6 § som innebär att en kommun ska ha en vattentjänstplan som är beslutad av kommunfullmäktige. Vattentjänstplanen ska innehålla en långsiktig planering för hur kommunen ska tillgodose behovet av allmänna vattentjänster, det vill säga vattenförsörjning och avlopp. Den ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid skyfall.

Nya järnvägsspår Hässleholm-Lund
Regeringen gav i oktober 2023 Trafikverket i uppdrag att påbörja planläggningsarbetet för utbyggnad av två nya järnvägsspår mellan

Hässleholm och Lund. Fokus för uppdraget är att på ett kostnadseffektivt sätt förbättra för arbetspendling och bidra till ökad kapacitet för godstransporter på järnväg.

Strategiska kommunala dokument

Följande strategiska dokument som berör den översiktliga planeringen har kommunen arbetat med sedan 2018.

Antagna dokument:

- Bostadsförsörjningsstrategi
- Lokalförsörjningsplan
- Miljöstrategi med tillhörande Miljöplan, Naturplan samt Energi- och klimatplan
- Dagvatten- och översvämningsplan
- Trafikstrategi med tillhörande trafikplan
- Parkeringsnorm
- Plan för framtagande av kulturmiljöprogram
- Fritidspolitisk strategi
- Lekplatsplan
- Strategi för brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i Eslövs kommun
- Strategi för äldres boende
- Kulturpolitisk strategi
- Evenemangsstrategi
- Nödvattenplan
- Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby

Pågående arbeten:

- Grönplan
- Vattentjänstplan (arbetet projektleds gemensamt av VA SYD och Eslövs kommun)
- Plan för Mobility Management

Uppföljning och utvärdering av översikts-planeringen i Eslövs kommun

Som en del av aktualitetsprövningen har kommunen gjort en uppföljning och utvärdering av översiktsplanen. Fokus har framförallt legat på den kommunövergripande översiktsplanen eftersom det, när uppföljning och utvärderingen genomfördes, bara gått drygt ett år sedan den fördjupade översiktsplanen för östra Eslöv blev antagen och vann laga kraft. Genomgången har både inkluderat frågor som rör mark- och vattenanvändning och de utvecklingsstrategier som finns för tätorter och temaområden.

Slutsatser från uppföljningen

- Kommunen följer mark- och vattenanvändningskartan i plan- och exploateringsprocesser. Det finns endast ett fåtal antagna alternativt pågående detaljplaner där kommunen gjort avsteg från den utpekade markanvändningen i översiktsplanen.

- Mark- och vattenanvändningskartan anger för ett antal områden en ändrad markanvändning. Sedan 2018 har kommunen arbetat med cirka 15 detaljplaner som omfattar sådana områden. Dessa detaljplaner reglerar markanvändningen i enlighet med översiktsplanen.

- Eslövs kommun har sedan 2018 antingen antagit nya detaljplaner eller inlett planprocesser, i alla tätorter utom Stockamöllan, Kungshult, Hurva och Getinge.

- I översiktsplanen finns ändringar i markanvändningen som har till syfte att upphäva befintliga planer eller byggrätter, framförallt för att kunna hantera vattenfrågor och för att stärka naturvärden och rekreativa värden. Uppföljningen visar dock att detta är något som kommunen inte har arbetat aktivt med att genomföra.

- I översiktsplanen finns utvecklingsstrategier som både beskriver en önskad utveckling i kommunens tätorter och utifrån olika ämnesområden, såsom till exempel hållbart resande, biologisk

mångfald och förnybar energi. Kommunen har i större utsträckning arbetat med de utvecklingsstrategier som rör olika ämnesområden än de som rör tätorterna. VA-frågor är ett exempel på ett område där kommunen genomför mycket av det som är beskrivet i översiktsplanen. Även gällande kulturmiljö pågår ett aktivt arbete, dels genom en handlingsplan och dels genom en kulturmiljö-inventering. Områden där kommun däremot inte, i lika stor utsträckning, har arbetat aktivt utifrån utvecklingsstrategierna är biologisk mångfald och grönstruktur.

- Framtagna planer/program/strategier som kan härledas till uppdrag i översiktsplanen:
    - Trafikstrategi med tillhörande trafikplan (inkluderar frågor om gång, cykel, kollektivtrafik, tunga transporter och gods)
    - Dagvatten- och översvämningsplan
    - Nödvattenplan
    - Lekplatsplan
    - Miljöstrategi för Eslöv
    - Naturplan för Eslöv
    - Plan för framtagande av kulturmiljöprogram

Slutsatser från utvärderingen

- Under de fem år som gått sedan *Översiktsplan för Eslöv 2035* blev antagen har mycket blivit genomfört.

- Flera av verksamheterna upplever att det är lättare att använda markanvändningskartan än utvecklingsstrategierna eftersom den är tydligare än strategierna.

- Översiktsplanen är bred och innehåller mycket, men genomförandet är otydligt. Beroende på hur läsaren väljer att tolka utvecklings-strategier och texter är det möjligt att identifiera både få och många uppdrag. Det är en balansgång mellan att synliggöra de behov som finns idag och att visa på långsiktiga strategiska ställningstaganden. Det finns också områden där kommunens rådighet är begränsad, som till exempel utvecklingsstrategier som rör transportinfrastruktur, kollektivtrafik eller besöksnäring.

- Mycket av det arbete som sker på förvaltningarna är i linje med översiktsplanen, men det är inte alltid som översiktsplanen har funnits med som en utgångspunkt för ställningstagande eller beslut.

- Det är en utmaning att göra en översiktsplan lättillgänglig och tydlig samtidigt som den behöver täcka in ett stort antal frågor. Olika typer av fördjupningar (både tematiska och geografiska) kan underlätta arbetet och göra översiktsplanen relevant för verksamheterna att arbeta med.

- Det finns ett behov av ett forum för att diskutera övergripande strategiska planeringsfrågor med deltagare från alla förvaltningar. Det kan handla om såväl kommunens tätorter som om landsbygden.

- Det finns flera olika ämnesområden där ökad kunskap och fördjupade strategiska ställningstaganden hade underlättat arbetet med att nå översiktsplanens ambitioner. Det handlar om frågor som exempelvis:

    - Energiproduktion – både kopplat till markanspråk för vindkraft och solenergi samt till energidistribution och energiförsörjning till bostäder och verksamheter.
    - Näringslivsfrågor – utifrån ett markanvändnings-perspektiv.
    - Kommunala verksamheter (äldreboende, demensboende, skola/förskola, idrottshallar med mera) – utifrån ett markanvändningsperspektiv.
    - Kulturmiljö – både ett fortsatt arbete med den pågående kulturmiljöinventeringen och beskrivningar av tätorternas (och det omgivande landskapets) karaktärer.
    - Barnperspektiv – som ett tvärgående perspektiv som har verkan på andra frågor som till exempel tillgänglighet, trygghet och utformning av allmänna platser.
    - Grönstruktur – för att kartlägga kommunen som helhet och hantera grön- och blåstruktur utifrån alla typer av ekosystemtjänster.

Aktualitetsförklaring utifrån innehållskraven i PBL

I plan- och bygglagen 3 kap. 3, 4 och 5 §§ finns bestämmelser om vad en kommun ska redovisa i sin översiktsplan. Bestämmelserna, eller innehållskraven som de också kallas, ska ligga till grund för kommunens bedömning om översiktsplanen är aktuell.

Nedan finns en genomgång av innehållskraven och hur Eslövs kommuns två gällande översiktsplaner svarar upp mot dem.

Bedömning är att *Översiktsplan Eslöv 2035* tillsammans med *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv* är aktuell. Samtidigt gör förändrade förutsättningar såsom exempelvis lagändringar, nya strategiska ställningstaganden och inriktningar samt ny kunskap att det finns behov av att arbeta vidare med ett antal fokusområden.

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lag (2020:76).

I den kommunövergripande översiktsplanen finns dels en mark- och vattenanvändningskarta för hela kommunen, dels kartor för respektive tätort. Det finns även en övergripande strategikarta. För tätorterna samt för olika ämnesområden finns fakta och utvecklingsstrategier som beskriver hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. För en del av Eslövs tätort har markanvändningen blivit ändrad i samband med antagandet av den fördjupade översiktsplanen för östra Eslöv.

Den fördjupade översiktsplanen visar en utvecklad bild av det stadsomvandlingsområde som finns utpekat i den kommunövergripande översiktsplanen. Planen visar både den tänkta mark- och vattenanvändningen inom planområdet och ger en bild av hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utveckla och bevaras.

4 § (andra stycket 1 och 2) Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att:

1. **riksintressen ska tillgodoses,**
2. **gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och**
3. **förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas. Lag (2020:76)**

1. I översiktsplanerna finns relevanta riksintressen redovisade. Länsstyrelsen genomför en översyn av riksintresse för kulturmiljövård och kommer som ett resultat av detta att ompröva ett antal riksintresseanspråk i kommunen. Som en följd av översynen har riksantikvarieämbetet fattat beslut om att ompröva två riksintresseområden som berör Eslövs kommun: Västra Strö – Trollenäs (M53) samt Trolleholm (M31). (Trolleholm (M 31) ligger dock till största delen i Svalövs kommun och endast en liten del av Eslövs kommun ingår.) För det förstnämnda är ändringar gjorda i beskrivningstexten för det sistnämnda i såväl beskrivningstext som geografisk avgränsning. Den kommunövergripande översiktsplanen föreslår ingen ändrad markanvändning för något områdena och de reviderade riksintresseanspråken påverkar inte några ställningstaganden i översiktsplanen.

   Trafikverket genomför årligen en översyn av sina anspråk gällande riksintresse för kommunikation. I den senaste omgången var det tre objekt som påverkar Eslövs kommun. Dock är det ingen av dessa ändringar som påverkar de ställningstaganden som kommunen gjort i de två antagna översiktsplanerna.

   Det har även skett en omprövning av riksintresset för totalförsvaret, för Eslövs kommun innebär detta inte någon ändring jämfört med översiktsplanerna.

2. Redovisning av miljökvalitetsnormer för vatten, luft och buller finns i översiktsplanerna.

3. Mark- och vattenanvändningskartorna tillsammans med avsnitten om utvecklings-/temaområden respektive hänsyn och skydd visar de förhållanden som är av väsentlig betydelse för Eslövs kommun att hantera i den översiktliga planeringen.

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå:

1. **hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,**
2. **hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,**
3. **sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,**
4. **kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,**
5. **om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och**
6. **sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.**

1. I den kommunövergripande översiktsplanen finns beskrivet hur kommunen ska arbeta med bostadsförsörjningen utifrån två olika befolkningsprognoser. Sedan översiktsplanen blev antagen har Eslövs kommun antagit en ny bostadsförsörjningsstrategi som ersätter tidigare bostadsförsörjningsprogram. Bedömningen är att föreslagen markanvändning och utvecklingsstrategier är förenliga med nu gällande bostadsförsörjningsstrategi. Den fördjupade översiktsplanen för östra Eslöv utgår från nu gällande strategi.

2. I översiktsplanerna finns en genomgång av relevanta nationella och regionala mål, planer och program. Sedan 2018, då den kommunövergripande översiktsplanen blev antagen, har det skett förändringar i dessa. Som exempel kan nämnas Region Skånes antagande av en regionplan samt en ny regional transportinfrastrukturplan. En genomgång av dokumenten visar att kommunens ställningstaganden fortfarande, i stort, är relevanta. Dock behöver Eslövs kommun ta hänsyn till de nya målen, planerna och programmen i den kontinuerliga översiktsplaneringen. De behöver även inarbetas i nästa översiktsplan.

3. Eslövs kommun har i den kommunövergripande översiktsplanen gjort bedömningen att det inte finns några relevanta områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge i kommunen. Denna bedömning kvarstår.

4. När den kommunövergripande översiktsplanen blev antagen 2018 fanns inte detta lagkrav. I planen finns åtgärder som har till syfte att skydda bebyggelse mot klimatrelaterade risker, framförallt gällande översvämning (vilket ibland även är kopplat till erosion), exempelvis genom att föreslå ett upphävande av befintliga detaljplaner. Den fördjupade översiktsplanen som är antagen 2022, hanterar frågan.

   De ställningstaganden som är gjorde i de två översiktsplanerna är aktuella men de kan komma att behöva kompletteras med ökat fokus på ras och erosion. Att utveckla Eslövs kommuns översiktliga planeringsarbete inom området klimatanpassning är något som kommunen behöver ha fokus på.

5. När den kommunövergripande översiktsplanen blev antagen fanns inte *Regionplan för Skåne 2022-2040.* Istället utgår översiktsplanen från *Strategier för det Flerkärniga Skåne* vilket var det dokument som Region Skåne tidigare använde för att kommunicera strategiska planeringsfrågor på regional nivå. Regionplanen bygger på samma utgångspunkter som *Strategier för det Flerkärniga Skåne.*

   Bedömningen är att den kommunövergripande översiktsplanen inte avviker från regionplanen. I den fördjupade översiktsplanen för östra Eslöv är regionplanen redovisad som ett regionalt strategiskt dokument att ta hänsyn till. Den fördjupade översiktsplanen avviker inte heller den från regionplanen.

6. Redovisning i den kommunövergripande översiktsplanen är i huvudsak aktuell. Det har dock skett förändringar till exempel gällande samarbetsformerna för turism och destination. I energifrågan kan kommunen komma att behöva fördjupa samverkan med grannkommunerna bland annat för att även inkludera solcellsanläggningar. Trafikverkets uppdrag att bygga ut järnvägen i stråket Hässleholm-Lund innebär att Eslövs kommun behöver arbeta tillsammans med övriga berörda kommuner samt både Region Skåne och Trafikverket.

Fokusområden för den översiktliga planeringen 2024-2026

Med utgångspunkt i uppföljning, utvärdering och aktualitetsprövning av *Översiktsplan Eslöv 2035* och *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv* kommer den översiktliga planeringen i Eslövs kommun att ha följande fokus under 2024-2026. De utpekade fokusområdena ger inte en heltäckande bild av allt arbete som rör översiktsplanen, utan tar sikte på de delar där det finns ett behov av ökad kunskap och strategiska ställningstaganden.

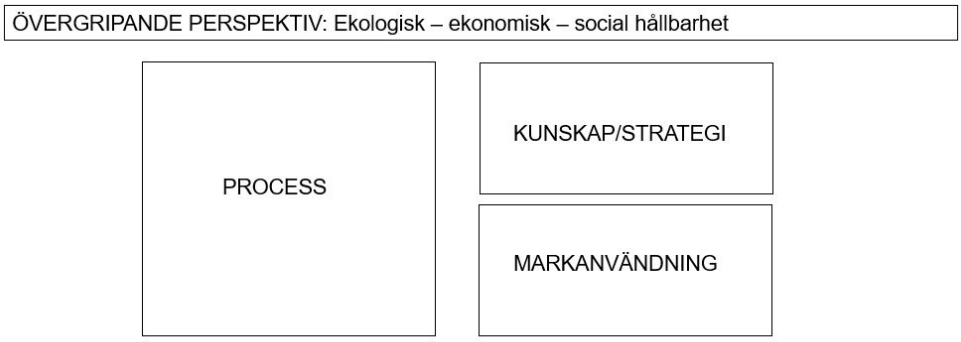

Struktur för arbetet med den översiktliga planeringen under 2024-2026

Övergripande perspektiv

Att arbeta med alla tre hållbarhetsperspektiv är en förutsättning för den översiktliga planeringen i Eslövs kommun och något som betonas i båda gällande översiktsplaner. Ambitionen är att hitta en balans mellan perspektiven och visa hur de tillsammans kan bidra till att uppnå syftet i plan- och bygglagens portalparagraf om att ”främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer”.

De fokusområden som kommunen kommer att prioritera under mandat-perioden täcker tillsammans in ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsaspekter.

Process

Den översiktliga planeringen både påverkar och påverkas av kommunens övriga verksamheter. Det kan till exempel handla om lokalisering av kommunala verksamheter som skolor, äldreboenden och bibliotek, om utformning av och funktion på allmänna platser och gator, om friluftsliv och rekreation eller om hur kommunen arbetar med miljö- och vattenfrågor.

För att kunna skapa en bra helhet finns det, på tjänstepersonnivå, ett behov av en kontinuerlig förvaltningsövergripande dialog om strategiska planeringsfrågor. Därför kommer kommunen att starta upp ett *Forum för strategiska planeringsfrågor* med kompetenser från alla kommunens förvaltningar. Utifrån en specifik geografi (det kan antingen vara kommunens olika tätorter eller en del av landsbygden) ska kommunens verksamheter gemensamt diskutera utvecklingsfrågor. Relevanta frågor ska löpande lyftas till kommunstyrelsens arbetsutskott för politisk förankring. Forumet kommer inte att ha mandat att besluta om specifika frågor utan är ett sätt att skapa underlag för kommande politiska diskussioner och beslut. I ett sådant forum är det också möjligt att utveckla arbetet med medborgardialoger. Exempel på tätorter där det idag finns ett behov av att skapa en gemensam bild är Flyinge och Väggarp. I dessa pågår flera och/eller stora detaljplaneprocesser.

Kunskap/strategi

Det finns områden där kommunen antingen har ett behov av en ökad kunskap eller behöver ta fram alternativt uppdatera strategiska ställningstaganden för att kunna arbeta med dem i översiktsplaneringen. Det kan till exempel handla om frågor som tidigare inte var aktuella att lyfta i en översiktsplan såsom storskaliga solcellsparker. Det kan också vara något som redan i dagsläget finns med i översiktsplanen, men där nya förutsättningar gör att kommunen behöver utveckla sina tidigare ställningstaganden.

För Eslövs kommun är följande fokusområden aktuella att arbeta med i översiktsplaneringen under mandatperioden:

- Energiproduktion
- Klimatanpassning
- Trygghet
- Barnperspektiv
- Övergripande grön- och blåstruktur

Det finns även andra frågor där det, utifrån ett översiktsplaneperspektiv, finns ett behov av att kommunen tar fram nya kunskapsunderlag och/eller strategiska ställningstaganden. Men där det inte är översiktsplaneringen som ska leda arbetet, utan andra funktioner på kommunen. Det handlar om:

- Lokalförsörjningsplan (Är ett kontinuerligt arbete på kommunen)
- Bostadsförsörjningsstrategi
- Vattentjänstplan (Arbetet är påbörjat)
- Näringslivsutveckling
- Plats- och destinationsutveckling (samverkan mellan det offentliga, privata, ideella och medborgare för att skapa attraktivitet)
- Landsbygdsutveckling
- Friluftslivsutveckling
- Huvudmannaskap för allmän plats i kommunens tätorter

De tre översta punkterna Lokalförsörjningsplan, Vattentjänstplan och Bostadsförsörjningsstrategi, är alla processer som är lagstyrda till skillnad från övriga. Planeringsstrategin kan dock inte ge andra verksamheter uppdrag och listan ska därför endast ses som en genomgång av behov som finns från ett översiktsplaneperspektiv.

Markanvändning

Mark- och vattenanvändningskartorna i *Översiktsplan Eslöv 2035* och *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv* är i stort aktuella. Samtidigt finns ett behov av att studera om det finns nya förutsättningar som kan leda till att kommunen på sikt kan komma att behöva ändra markanvändning på vissa platser. Frågor som är aktuella att arbeta med i ett markanvändnings-perspektiv under mandatperioden är:

- Ytor för energiproduktion
- Ytor för klimatanpassning
- Ytor för verksamhetsmark
- Ytor för kommunala verksamheter (såsom äldreboenden, demensboende, förskolor/skolor, idrottshallar)
- Markanspråk för utbyggnad av järnväg

Redogörelse av intern remiss samt genomförda ändringar i planeringsstrategin

Inkomna synpunkter

Eslövs kommuns planeringsstrategi för den översiktliga planeringen har varit utsänd på intern remiss till kommunens nämnder under perioden 7/2-21/3 2024.

Servicenämnden, **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** samt **Barn- och familjenämnden** har inget att erinra mot förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden anser att planeringsstrategin genom fokusområdena har fångat viktiga behov på bra sätt och betonar särskilt vikten av att arbeta mer förvaltningsövergripande i de strategiska planeringsfrågorna.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom planeringsstrategin. Dock konstaterar nämnden att det finns en problematik i att huvudmannaskapet för allmän plats skiljer sig åt mellan olika orter inom kommunen då det påverkar kommunens rådighet att utforma, iordningställa och förvalta den allmänna platsen. Nämnden menar därför att problematiken kring enskilt och kommunalt huvudmannaskap bör lyftas in i planeringsstrategin som en fråga där det finns behov av nya kunskapsunderlag och/eller strategiska ställningstaganden.

Vård- och omsorgsnämnden anser att listan över fokusområden där det finns behov av nya kunskapsunderlag och/eller strategiska ställningstaganden bör kompletteras med ett äldreperspektiv. Detta med hänsyn till framtida utmaningar kopplade till en åldrande befolkning. Nämnden har i övrigt inget att erinra.

Ändrade planeringsförutsättningar

Sedan planeringsstrategin skickades ut på remiss har följande planeringsförutsättningar ändrats:

- Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande Miljöplan, Naturplan samt Energi- och klimatplan har blivit antagna av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.
- Naturmiljöprogrammet har blivit ersatt av Miljöstrategi för Eslöv samt Naturplan för Eslöv.
- Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby har blivit antagen av kommunfullmäktige.
- Nödvattenplan för Eslövs kommun stod felaktigt listat under pågående arbeten i remissversionen av planeringsstrategin. Nödvattenplanen är antagen av kommunstyrelsen.

- Strategi för äldres boende saknas som ett strategiskt kommunalt dokument som har betydelse för översiktsplaneringen och ska läggas till.
- Riksantikvarieämbetet har beslutat om omprövning av riksintresse för kulturmiljövården, Trolleholm (M31) samt Västra Strö – Trollenäs (M53).

Ändringar i planeringsstrategin:

De inkomna synpunkterna från den interna remissen har lett till att frågan om huvudmannaskap för allmän plats har blivit tillagd som ett område som är viktigt för översiktsplaneringen, men där det är en annan förvaltning/ verksamhet som ska leda arbetet (sidan 21).

Det är en angelägen fråga som påverkar flera av kommunens verksamheter, bland annat möjligheten att genomföra översiktsplanen. Miljö och Samhällsbyggnad tagit fram en utredning som ännu inte har behandlats politiskt och det finns också ett beslut från kommunfullmäktige om att Miljö och Samhällsbyggnad ska ta fram en rutin för hur samverkan och dialog med vägföreningarna ska utformas utifrån kommunens trafikstrategis delmål och strategier. Därför är det rimligt att frågan i detta skede även fortsatt blir hanterad av Miljö och Samhällsbyggnad och inte som ett fokusområde för den översiktliga planeringen.

Inte heller äldreperspektiv har blivit tillagt som ett fokusområde. Detta med hänvisning till att bostadsförsörjningsstrategin och lokalförsörjningsplanen hanterar frågan. Det finns även en Strategi för äldres boende. Dessutom kommer perspektivet att finnas med i fokusområdena trygghet respektive klimatanpassning.

Listorna med strategiska dokument (beslutade och pågående) som påverkar översiktsplaneringen (sidan 11) samt listan med dokument som är framtagna utifrån ställningstaganden i den kommunövergripande översiktsplanen (sidan 13) blivit uppdaterade.

I avsnittet *Aktualitetsförklaring utifrån innehållskraven i PBL* har texten om riksintresseanspråk för kulturmiljövård blivit uppdaterade utifrån Länsstyrelsens pågående översyn (sidan 16).

Dessutom har dokumentet genomgått en korrekturläsning.

Länsstyrelsen Skåne

Datum
2022-06-28

Ärendebeteckning
401-12680-2022

Eslövs kommun
kommunen@eslov.se

Länsstyrelsens underlag inför Eslövs kommuns beslut om planeringsstrategi

Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige ska enligt 3 kap. 23 § plan- och bygglagen (PBL) anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Där ska kommunen bland annat ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt bedöma om planen fortsatt är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket p1-2 samt 5 § PBL. Om kommunen antar en ny översiktsplan inom 24 månader efter ordinarie val gäller inte kravet om planeringsstrategi.

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (2010:900) i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Syftet med Länsstyrelsens redovisning är att detta ska utgöra ett underlag för kommunen inför beslut om planeringsstrategi. Redovisningen ska göras under andra halvan av tiden mellan två ordinarie val till kommunfullmäktige, med start 2020–2022.

Underlaget motsvarar i stora drag den sammanfattande redogörelse som Länsstyrelsen tidigare tagit fram till kommunerna. Lagstiftaren har dock förtydligat att huvudsyftet nu är att tillhandahålla just ett underlag; så som tidigare lagstiftning var formulerad låg tyngdpunkten snarare på Länsstyrelsens synpunkter. Underlaget ska inte innefatta några slutliga avvägningar mellan motstående intressen och Länsstyrelsen förväntas inte heller göra någon egen bedömning av översiktsplanens aktualitet.

Denna sammanställning utgör ett urval av sådana underlag som Länsstyrelsen bedömer kan vara relevanta inom ramen för kommunens framtagande av en planeringsstrategi.

För ytterligare planeringsunderlag från statliga myndigheter hänvisar Länsstyrelsen till Planeringskatalogen som uppdateras löpande.

Kommunerna ska anta en första planeringsstrategi 2022–2024, därför innehåller detta underlag i vissa fall information om pågående arbete som Länsstyrelsen bedömer vara relevant för kommunen att ta del av.

Gällande översiktsplan

- *Översiktsplan Eslöv 2035* (ÖP 2035), antagen 2018

Pågående översiktsplanering

- *Fördjupad översiktsplan östra Eslöv* (FÖP Östra Eslöv) Länsstyrelsens Granskningsyttrande lämnat 2022-06-09, diarienummer 401-10960-2022

Länsstyrelsens bedömning avseende granskningsyttrandets aktualitet

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrande för ÖP 2035 och FÖP Östra Eslöv kvarstår generellt i den mån föreslagen markanvändning inte redan är genomförd eller där antagandehandlingarna har justerats jämfört med granskningshandlingarna.

Lagändringar

Plan- och bygglagen PBL (SFS 2010:900)

- I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll gällande kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som är klimatrelaterade (3 kap. 5 §, punkt 7).

- I januari 2019 infördes bestämmelser i PBL om att regionplan ska göras i Skåne (7 kap.), vilket också innebär att det ska framgå av kommunens översiktsplan om den avviker från regionplanen (3 kap. 5 §, punkt 8).

- I april 2020 infördes ett antal förändringar i 3 kap. PBL, bland annat i syfte att stärka en kontinuerlig, framåtsyftande och aktuell översiktsplanering. Lagändringarna syftar också till att översiktsplanen i högre grad än tidigare ska underlätta för efterföljande planering och prövning med ökat fokus på markanvändningskartan och tydliga ställningstaganden.

Miljöbalken MB (SFS 1998:808)

I augusti 2018 fick miljöbalkens 6 kapitel nytt innehåll och ny utformning. Det har betydelse för bl.a. hanteringen och processen av miljöbedömningar för översiktsplaner.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Boverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram en vägledning om hur barnkonventionen kan tillämpas vid fysisk planering enligt PBL. Vägledningen ska innehålla exempel på hur barnrättsperspektivet kan tillföras och tillgodoses genom hela planeringskedjan. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2022. Läs mer: Barns rättigheter ska få större plats i stadsutvecklingen

Riksintressen

Översyn av riksintressen enligt 3 kap. 6-8 §§ MB

Regeringen gav i januari 2020 Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket att tillsammans med Boverket som samordnande myndighet göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintresse. I uppdraget ingick att se över och precisera kriterierna för vilka områden som ska anses vara av riksintresse enligt 3 kap. 6-8 §§ MB samt att utvärdera om de nuvarande anspråken på områden av riksintresse enligt 3 kap. 6-8 MB motsvarar de kriterier som tas fram och ta ställning till om dessa anspråk behöver ändras. Slutredovisningen av översynen finns här.

Riksintresse Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Områden av riksintresse för kulturmiljövården finns här. Gällande riksintressebeskrivningar: Riksintressen för kulturmiljövården, Skåne län

Pågående översyn av kulturmiljövårdens riksintressen

Länsstyrelsen genomför en översyn av samtliga riksintressen för kulturmiljövård i Skåne. Projektet sträcker sig fram till 2025. I projektet ingår att se över dels att befintliga anspråk är aktuella (texter och kartavgränsningar), dels att förtydliga varför anspråket är av riksintresse. Översynen är inte knuten till det regeringsuppdrag kring riksintressen som pågår på nationell nivå, men kommer att ta höjd för eventuella förändringar som det kan föra med sig.

Riksintresse för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Trafikverket arbetar med en revidering av riksintressena för trafikslagens anläggningar. Utpekandet utgår från nya kriterier som beslutades 2020. Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att riksintresseanspråken i kartmaterialet som presenteras på Trafikverkets hemsida endast uppdateras i begränsad utsträckning fram tills dess att nytt beslut fattats. Kontakt med Trafikverkets

regionala samhällsplanerare kan behövas för att säkerställa vilka geografiska områden som berörs.

Riksintressen för totalförsvarets militära delar (3 kap. 9 § MB)

Försvarsmaktens senast beslut om gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 9 § MB togs den 26 januari 2022. Riksintresse för totalförsvarets militära delar redovisas i Försvarsmaktens riksintressekatalog.

Riksintressen för totalförsvarets civila delar (3 kap. 9 § MB)

Sedan den försvarspolitiska inriktningen 2016–2020 har planering för civilt försvar återupptagits. Planeringen ska utgå från att förmågan att hantera kriser i fredstid också ska ge en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. Läs mer: Försvarsmaktens riksintressekatalog
Riksintressen för totalförsvarets militära del i Skåne

MSB har också tagit fram en vägledning för att beakta totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vikt läggs exempelvis vid ökat samarbete mellan de som jobbar med beredskapsfrågor och de som jobbar med fysisk planering.
Läs mer: Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet – ytvatten och grundvatten

Aktuellt planeringsunderlag för vattenförekomster finns på Vattenmyndigheternas vattenkarta samt på SGU:s hemsida.

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ger stöd för att olika aktörer ska kunna bidra till att miljökvalitetsnormerna kan följas. Under perioden 1 november 2020 - 20 april 2021 pågick samråd om åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer, förvaltningsplan samt delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka, för perioden 2021–2027. Förslaget redovisar bland annat åtgärder med relevans för kommunernas fysiska planering. Regeringen beslutade den 16 december 2021 att ta upp förslag till åtgärdsprogram för prövning.
Läs mer: Regeringen prövar vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram | Vattenmyndigheterna

Hälsa, säkerhet och risk för olyckor

Boverket har tagit fram en vägledning på PBL Kunskapsbanken avseende hälsa, säkerhet och risker. Ett avsnitt i vägledningen behandlar hur frågorna kan hanteras i översiktsplaneringen.

Tillsynsvägledning naturolyckor

Boverkets tillsynsvägledning för naturolyckor behandlar översvämning, ras, skred och erosion. Den riktar sig i första hand till länsstyrelser men innehåller viktiga utgångspunkter för den kommunala planeringen. Exempelvis att ny sammanhållen bebyggelse, större riskobjekt eller bebyggelse med samhällsviktig verksamhet som grundregel bör lokaliseras över beräknad högsta nivå för sjöar och hav eller nivån för beräknat högsta flöde i vattendrag. Vägledningen lyfter också att vid prövning av markens lämplighet för avsedd markanvändning måste livslängden hos planerad bebyggelse och anläggningar vara utgångspunkt, varför förväntade effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas.

Länsstyrelsens underlag Vatten och klimat

Flera av Länsstyrelsens underlag som berör vatten och klimat för Skåne är samlade på den digitala kartportalen Vatten och klimat med tillhörande användarguide.

Översvämningskarteringar

MSB:s översvämningskarteringar underlättar planeringsarbetet för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. De kan även vara ett stöd i räddningstjänstens övergripande planering av insatser och ett underlag för arbetet med de kommunala handlingsprogrammen. Översvämningskartering av Kävlingeån gjordes år 2020 och finns här.
Läs mer: Översvämningskarteringar (msb.se)

Kartunderlag och vägledning om ras, skred och erosion

Åtta statliga myndigheter samverkar sedan 2017 i framtagandet av underlag om ras, skred och erosion. Detta har bland annat resulterat i ett kartunderlag om ras, skred och erosion med tillhörande vägledning. Myndigheternas samordning fortsätter i takt med att nya underlag tillkommer och befintliga underlag och vägledningar uppdateras.

Pågående kartläggning avseende stabilitet inom bebyggda områden

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. En huvudstudie för Skåne genomförs under 2021–2023 och kommer lämnas över till berörda kommuner i samband med färdigställandet.

Uppdrag om Särskilda riskområden

SGI och MSB har haft regeringens uppdrag att identifiera särskilda riskområden för ras, skred, erosion och översvämning som är klimatrelaterade. I detta sammanhang har myndigheterna även tagit fram en kartvisningstjänst som visar översiktlig bedömning per

kommun: Riskområden (arcgis.com). Uppdraget avslutades den 31 maj 2021.

Allmänna råd om industri- och annat verksamhetsbuller (2020:2)

Boverket har tagit fram allmänna råd om industri- och annat verksamhetsbuller (2020:2) och en reviderad vägledning som knyter an till de allmänna råden.

Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020-2024

Länsstyrelsens handlingsplan (2020) innehåller bland annat en uppdaterad klimat- och sårbarhetsanalys som kommunen kan ha vägledning av i samband med framtagande av lokala risk – och hotbilder. De klimatfaktorer som klimat- och sårbarhetsanalysen har utgått ifrån är: kraftigt regn, värme, ökad nederbörd, torka, samhällsförändringar, stigande havsnivå samt havsförsurning.

Ny definition av samhällsviktig verksamhet samt vägledning

Sedan 2020 lyder definitionen av samhällsviktig verksamhet ”Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.”

MSB har även tagit fram en vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet för bland annat kommuner (2019). Identifiering av samhällsviktig verksamhet kan användas som underlag för arbete med säkerhetsfrågor avseende fysisk planering. Läs mer: https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet

Ytterligare ett underlag beskrivs på sidan 4 under rubriken *Riksintressen för totalförsvarets civila delar (3 kap. 9 § MB)*.

Trygg dricksvattenförsörjning – flera underlag och vägledningar

Efter SOU 2016:32, *En trygg dricksvattenförsörjning* har regeringen satsat på att höja skyddet för dricksvatten. Bland annat har länsstyrelserna fått utökade medel för att fastställa nya vattenskyddsområden samt revidera vattenskyddsområden. En förutsättning för länsstyrelsernas arbete med fastställande är att kommunerna arbetar med att ta fram underlag för både nya vattenskyddsområden och för sådana som är i behov av revidering. Ytterligare planeringsunderlag:
Vattenförsörjning - PBL kunskapsbanken - Boverket
Vattenförsörjning i översiktsplanering
Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning (2019)

Den svenska livsmedelsstrategin

Den svenska livsmedelsstrategin (2017) omfattar hela livsmedelskedjan och gäller fram till år 2030. Det övergripande målet med strategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala produktionen av livsmedel ökar, samtidigt som vi når relevanta miljömål.

Den skånska livsmedelsstrategin 2030-Smart mat

Den skånska livsmedelsstrategin *2030 – Smart mat* , framtagen av Region Skåne år 2017, är en vägvisare för hur vi ska agera i Skåne, för att skapa tillväxt, sysselsättning och bidra till en hållbar utveckling inom livsmedelsområdet.

Nationella strategi för vindkraftsutbyggnad samt vägledning

Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad (2021) är framtagen av Energimyndigheten och Naturvårdsverket (rapport ER 2021:02). För Skåne är prognosen att det finns ett totalt utbyggnadsbehov av 2,5 TWh vindkraft. Mer information om strategin för hållbar vindkraftsutbyggnad och pågående utredningar finns på energimyndighetens hemsida.

Naturvårdsverket har även uppdaterat sin vägledning om buller från vindkraftverk.

Trygg elförsörjning i Skåne

Skånes effektunderskott gör att elsystemet behöver anpassas till begränsande faktorer. För en utförlig problembeskrivning samt diskussion om avvägningar för lokal produktion av el, läs mer i rapporten: Trygg elförsörjning i Skåne (lansstyrelsen.se) (2020).

Hushållning med mark- och vattenområden

Exploatering av jordbruksmark 2016-2020

Nya kunskaper om klimatförändringarnas effekter gör att frågan om jordbruksmark behöver ses i ett större perspektiv, exempelvis utifrån Sveriges långsiktiga livsmedelsförsörjning. Frågan har även lyfts fram som särskilt viktig för det skånska miljömålsarbetet. 2021 publicerades Jordbruksverkets rapport om exploateringen av jordbruksmark under perioden 2016–2020. Den visar att ca 3000 hektar jordbruksmark exploaterades under 2016-2020, vilket är ungefär samma omfattning som de föregående femårsperioderna. Nationellt sett är det i Skåne som exploateringen av jordbruksmarken är som störst. Jordbruksmarken exploateras främst för att bygga bostäder. Läs mer: Exploatering av jordbruksmark 2016-2020 - Jordbruksverket

Nationellt skogsprogram och Regional skogsstrategi för Skåne

Sedan år 2018 har finns en strategi för nationella skogsprogram, som beslutats av regeringen. Den övergripande visionen är att ”Skogen, det gröna guldet, ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”. Som ett led i detta har Region Skåne tagit fram en Regional skogsstrategi för Skåne (2020) tagits fram som presenterar mål, insatser och aktiviteter inom huvudområdena innovation, miljö, produktion och rekreation.

Klimatsmarta masstransporter

Länsstyrelsen har genom projektet *Klimatsmarta masstransporter* uppmärksammat vikten för kommuner att planera och avsätta plats för tillfälliga och närliggande masslogistikcentraler för att underlätta och möjliggöra en mer cirkulär hantering av massor mellan olika exploateringsprojekt.

Pågående arbete med Regional materialförsörjningsplan

Länsstyrelsens förslag till Regional materialförsörjningsplan är på remiss till 31 augusti 2022.

Förutsättningar för hållbar ballastförsörjning i Skåne län

Rapport som beskriver förutsättningar för och behov av ballastförsörjning för betongändamål i ett regionalt perspektiv för Skåne, den publicerades 2021 av Sveriges geologiska undersökning (SGU) . Läs mer: Förutsättningar för hållbar ballastförsörjning i Skåne län (sgu.se)

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Kommunens riktlinjer ska vara ett underlag för att motivera varför ny mark tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen. Kopplingen mellan PBL och Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, BFL, är tydlig. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL. Eslövs kommuns riktlinjer antogs 2021.

Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2022

Länsstyrelsen tar årligen fram en regional bostadsmarknadsanalys för Skåne. Analysen grundar sig på kommunernas svar i bostadsmarknadsenkäten och presenterar en bild över situationen på den skånska bostadsmarknaden, temat för årets analys är hemlöshet. Läs mer: Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2022 (lansstyrelsen.se)

Nationell plan för transportinfrastrukturen

Nationell infrastrukturplan för 2022-2033 beslutades av regeringen juni 2022.

Regional transportinfrastrukturplan

Region Skånes förslag till Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2022–2033 var på remiss 23 september 2021 - 9 januari 2022. Planen förbereds för antagande av Regionfullmäktige sommaren 2022. Gällande Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2018–2029 beslutades av Regionfullmäktige i december 2018.

Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030

Region Skåne är regional kollektivtrafikmyndighet och tar regelbundet fram ett trafikförsörjningsprogram för att fastställa målen för den regionala kollektivtrafiken. Gällande Trafikförsörjningsprogram beslutades i februari 2020. Programmet ger en bild av en möjlig långsiktig utveckling av kollektivtrafiken i Skåne.

Funktionellt prioriterat vägnät

Trafikverket har pekat ut de vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. En översyn av vägnätet görs vart fjärde år och mindre justeringar görs löpande. Fyra funktioner har utgjort underlag för utpekandet, nämligen godstransporter, långväga personresor, dagliga personresor och kollektivtrafik. Kartan med länk nedan visar vilka vägar som ingår i funktionellt prioriterat vägnät i Skåne. Kartan innehåller olika lager. För att enklast se skikten i kartan behöver du ladda ner kartan och öppna den i Adobe PDF Reader. Läs mer:
Information och kartmaterial - funktionellt prioriterat vägnät
Karta över funktionellt prioriterat vägnät i Skåne

Strategier för hållbar utveckling

Regional utvecklingsstrategi–Det öppna Skåne 2030

Region Skånes regionala utvecklingsstrategi från 2020 beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. Visionen konkretiseras i sex visionsmål som i sin tur har underrubriker som beskriver hur dessa ska nås. Flera av visionsmålen ger en riktning för översiktsplaneringen i regionen, exempelvis att Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor, att mångfalden av goda livsmiljöer ska stärkas och att Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning.

Regionplan Skåne 2022–2040

Regionplanen antogs av regionfullmäktige i juni 2022. Regionplanen är vägledande för kommunernas översiktsplanering. Läs mer:
Regionplan för Skåne 2022-2040 (arcgis.com)

Strategi för levande städer

Regeringens samlade politik för hållbar stadsutveckling beskrivs i Strategin för Levande städer *(2017/18:230)* från 2018. Strategin fokuserar på städernas transporter och grönska samt innovativt och hållbart byggande. Det övergripande målet är att ”Hållbara städer är inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. Närhet gör att det är enkelt att leva sitt vardagsliv och ta sig fram med hållbara transporter, som till exempel gång och cykel. Helhetssyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt.”

Tillsammans för ett hållbart Skåne–Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025

Åtgärdsprogrammet (2021, Länsstyrelsen) innehåller prioriterade åtgärder som kan genomföras av skånska aktörer för att öka förutsättningarna att nå nationella och regionala miljömål samt bidra till genomförandet av miljödimensionen av Agenda 2030 i Skåne.

Klimat- och energistrategi för Skåne

Strategin (2018) ger vägledning för klimat- och energiarbetet med målsättningar samt prioriterade områden för resurseffektivisering, energiomställning och minskad klimatpåverkan fram till år 2030. Två prioriterade områden med direkt koppling till kommunens översiktsplanering är *Klimatsmart planering* och *Effektiva och fossilfria transporter*. Strategin är gemensamt framtagen av Länsstyrelsen, Region Skåne och Skånes kommuner.

Naturvårdsstrategi och handlingsplan för grön infrastruktur

I strategin Vägen till biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne lyfter Länsstyrelsen vikten av att skydda de värdefullaste områdena och öka hänsynen i vardagslandskapet. De åtgärder som krävs för genomförandet av strategin redovisas i den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur i Skåne, som består av en kunskapsdel: Grön infrastruktur i Skåne - nulägesbeskrivning 2020 samt en åtgärdsdel: Insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030. Aktuell period; 2019-2022.
Läs mer:
Regional handlingsplan | Länsstyrelsen Skåne (lansstyrelsen.se)
Att ta fram handlingsplaner för grön infrastruktur (naturvardsverket.se)
Nationella kartskikt med värdetrakter (lansstyrelsen.se)

Pågående arbete - Skånes naturvårdsplan

Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en ny naturvårdsplan för Skåne. Den kommer att vara en viktig del i arbetet med en stärkt grön

infrastruktur. Naturvårdsplanen var på remiss 15 september till 15 november 2021. Den kommer att ersätta de två skånska naturvårdsprogrammen för Kristianstads län (1996) och Malmöhus län (1997).

Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod

Boverkets underlag ger vägledning för att uppnå det centrala målet att ”Senast 2025 ska en majoritet av kommunerna ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter”. Läs mer:
Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod - PBL kunskapsbanken - Boverket

Biologisk mångfald - kommunala ansvarsarter

I rapporten Kommunala ansvarsarter i Skåne (2017) beskriver Länsstyrelsen arter där en förhållandevis stor del av den svenska eller den skånska förekomsten finns i en viss kommunen och beskriver hur kommunen kan arbeta artinriktat för dessa arters framtid, då det har stor betydelse om riktade åtgärder görs i just den kommunen.

Regional handlingsplan för Skånes friluftsliv

Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021 tar bland annat upp kommunens översiktsplanering och ger förslag på hur kommunerna kan tydliggöra friluftslivet i samhällsplaneringen.

Pågående arbete med underlag och strategi för friluftsliv

Länsstyrelsen arbetar med flera underlag som rör friluftsliv och kommer gå ut med en samlad remiss hösten 2022. I remissen ingår Friluftsstrategi, handlingsplan och en kartläggning av regionalt viktiga friluftsområden. För att komplettera kartläggningen uppmuntras kommunerna att kartlägga lokalt viktiga friluftsområden, metoden finns här: Naturvårdsverkets vägledning.

Gestaltad livsmiljö

I maj 2018 beslutade riksdagen om nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken för hållbara gestaltade livsmiljöer. Det övergripande målet är att ”Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.” Gestaltad livsmiljö är ett brett begrepp och innefattar exempelvis också konst, historiska sammanhang och sociala värden, där landskap, kulturarvet och kulturmiljön är självklara delar.
Läs mer: Politik för gestaltad livsmiljö
Arkitektur och gestaltad livsmiljö - Boverket

God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik

Det övergripande nationella målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen samt att inom en generation sluta de hälsoklyftor som är påverkbara. Det framgår i propositionen God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik (Prop. 2017/18:249) som godkändes av riksdagen 2018. Folkhälsoarbetet i Sverige ska utgå från de åtta målområden för folkhälsopolitiken. Två målområden som är av särskild relevans för fysisk planering är *Boende och närmiljö* och *Levnadsvanor.*

Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation

Det nationella målet för att minska och motverka segregation är ”minskad segregation, jämlika uppväxt- och levnadsvillkor och goda livschanser för alla.” I strategin Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation (2018) presenteras fem delmål som tillsammans ska leda arbetet mot det övergripande målet. Ett delmål av särskild relevans för fysisk planering är ”Minskad boendesegregation, bra bostäder för alla och stärkt samhällsservice.”

Fornlämningar

Under 2018 infördes ett nytt fornminnesregister, som ersatte det tidigare registret FMIS, kallat kulturmiljöregistret. Kulturmiljöregistrets söktjänst för forn- och kulturlämningar heter Fornsök. Under år 2020 pågick ett arbete hos Riksantikvarieämbetet med ett förtydligande av bland annat fornlämningsrekvisiten. Arbetet kan leda till en större förändring av vilka lämningar som ska bedömas som fornlämning men det går inte i dagsläget att överblicka hur stor förändringen blir.

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Det nationella målet är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Regeringens politik inom området presenterades 2018 i propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (Prop. 2017/18:179).

Servicerapporten – underlag för landsbygdsutveckling

I Servicerapporten 2018 (2019) redovisas tillgängligheten till kommersiell och offentlig service i Skåne samt hur utvecklingen har sett ut över tid. Dessa förutsättningar kan vara av vikt i kommunernas arbete med landsbygdsutveckling. Rapporten är gemensamt framtagen av Region Skåne och Länsstyrelsen.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av stf länsöverdirektör Maria Engelbrektsson. I den slutliga handläggningen har enhetschef och länsarkitekt Hanne Romanus deltagit. Planhandläggare Minna Hatti har varit föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/348

2024-04-19
Måns Berger
+4641362656
mans.berger@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut; Uppföljning bostadsförsörjningsstrategin 2023

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen lägger informationen till handlingarna.

Ärendebeskrivning
Eslövs kommuns Bostadsförsörjningsstrategi antogs under hösten 2021 enligt 1§ Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383). I strategin står det att en årlig uppföljning till kommunstyrelsen ska genomföras.

Beslutsunderlag
- Antagen Bostadsförsörjningsstrategi
- Kommunstyrelsens beslut § 68, 2023 Uppföljning av bostadsförsörjningsstrategi för Eslövs kommun 2022
- Uppföljning av bostadsförsörjningsstrategin 2023

Beredning
Bostadsförsörjningsstrategin omfattar nio mål, varav två ska följas upp i samband med att strategin revideras. Strategin planeras revideras under 2025. I årets uppföljning bedöms ett mål vara uppfyllt, två mål ej vara uppfyllda och tre mål vara delvis uppfyllda.

Majoriteten av åtgärderna i strategin är genomförda och merparten av de återstående åtgärderna kommer genomföras innan strategin ska revideras. Åtgärden: ”Skapa en enkätstruktur kring varför äldre startar eller slutar med hemtjänstlarm för ökad förståelse” bedöms inte längre vara relevant då det är mycket få som slutar med hemtjänstlarm. Åtgärden kommer därför inte att genomföras.

Under 2021 till 2023 har det i genomsnitt färdigställts 193 bostäder vilket är i linje med målsättningen i strategin. Bedömningen är docka att byggtakten inte kommer upprätthållas de kommande åren på grund av konjunkturläget och en stor osäkerhet gällande både byggandet och efterfrågan på bostäder.

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
Avdelningschef

Uppföljning av bostadsförsörjningsstrategin 2023

Kommunstyrelsen 7/5

ESLÖVS KOMMUN

Uppföljning

- Årlig uppföljning
  - Ingen skedde för 2021 då strategin antogs hösten 2021
- Ansvar: Tillväxtavdelningen med stöd av VoO, BoU, Ebo
- Innehåll
  - Måluppföljning: Indikatorer och utvärdering
  - Åtgärder
- Framtagandet av ny strategi

Sammanfattning

Status mål:

- 1 mål uppfyllt
- 3 mål delvis uppfyllt
- 2 mål ej uppfyllt
- 3 mål ska utvärderas 2025

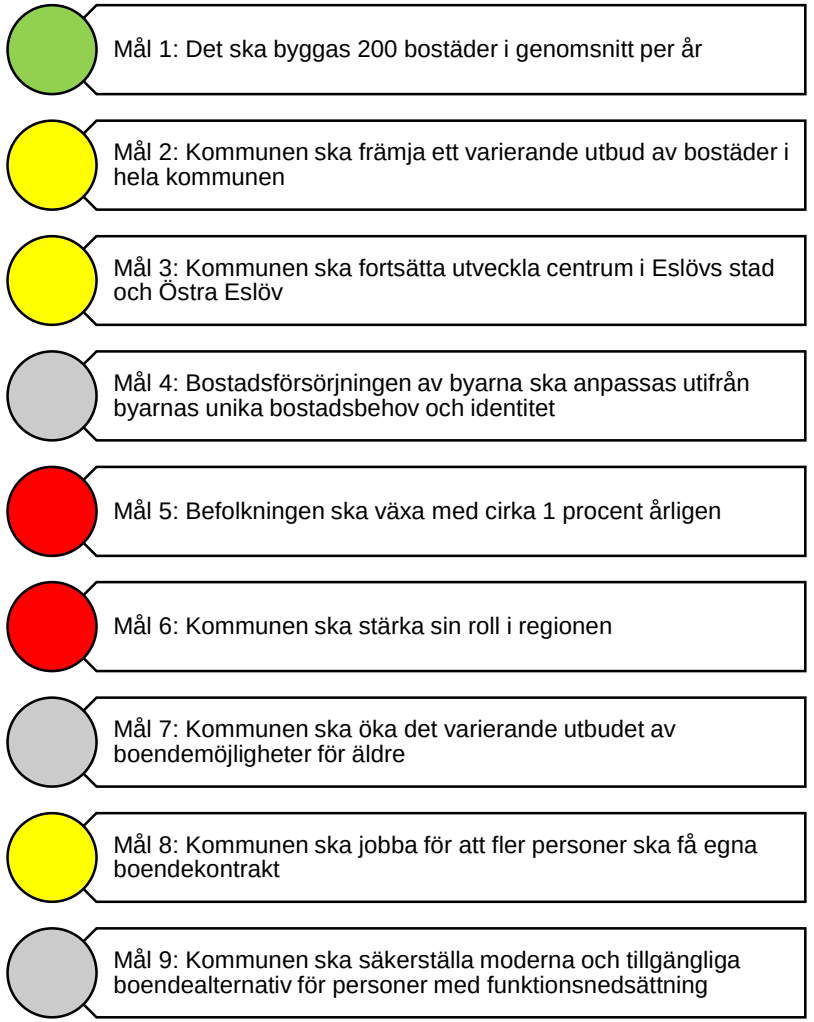

Mål 1: Det ska byggas 200 bostäder i genomsnitt per år

Indikator:

Antal färdigställda bostäder

- 2021 - 2023: 193 färdigställda bostäder i genomsnitt
- Prognos 2024-2033: 154 färdigställda bostäder i genomsnitt

Utvärdering mål: Uppfyllt

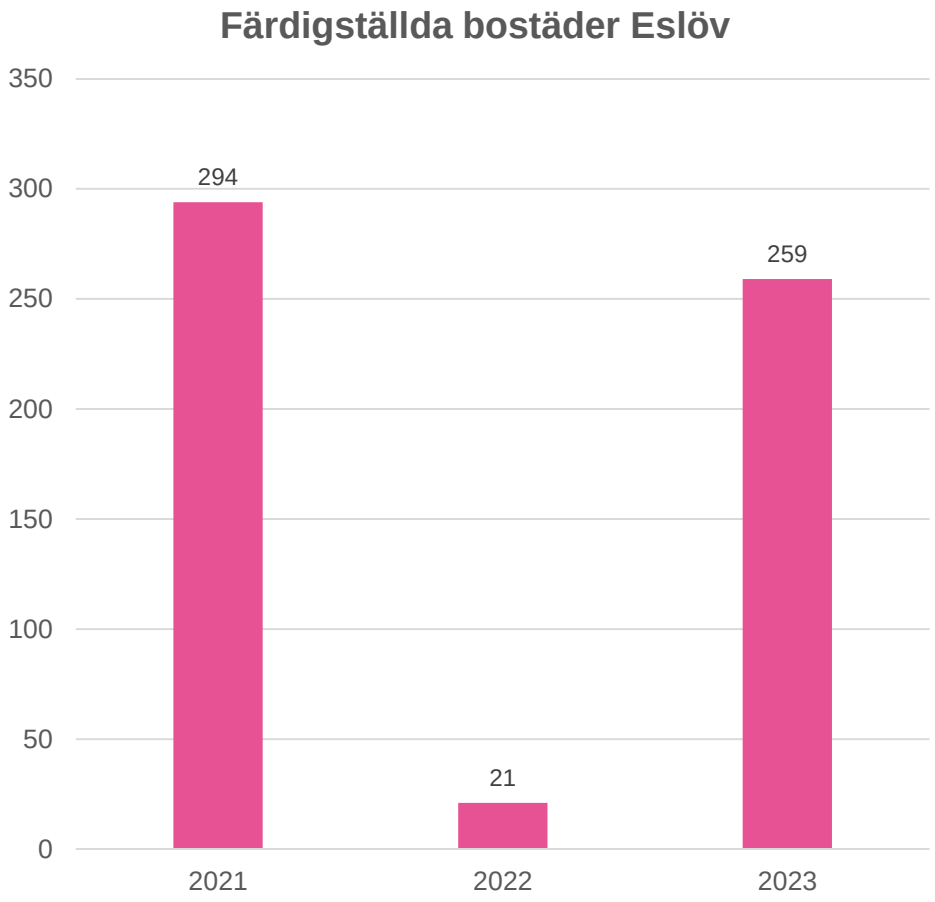

Mål 2: Kommunen ska främja ett varierande utbud av bostäder i hela kommunen

Indikator:

Fördelning av upplåtelseform och hustyp

- 2020 var äganderätt i småhus den vanligaste boendeformen
- Nyproduktionen har ökat mängden hyresrätter i flerbostadshus
- Prognosen är att nyproduktionen kommer fortsätta öka antalet flerbostadshus

➢ Fokus på småhus, bostadsrätter och byggklara villatomter?

- *Utvärdering mål: Delvis uppfyllt*

Bostadsbestånd 2020

Upplåtelseform	Antal	%
Hyresrätt	5 668	37%
Bostadsrätt	2 464	16%
Äganderätt	7 347	47%

Nyproduktion 2021-2023

Upplåtelseform	Antal	%
Hyresrätt	506	88%
BRF	21	4%
Äganderätt	48	8%

Prognos bostadsbyggande 2024-2033

Hustyp	Antal	%
Småhus	453	30%
Flerbostadshus	1082	70%

Mål 3: Kommunen ska fortsätta utveckla centrum i Eslövs stad och Östra Eslöv

Indikator:

- Laga kraft vunna planer - 2 st
- Färdigställda bostäder - 21 bostadsrätter

Övrigt:

- Strukturplan godkänd
- Markanvisningen för etapp 1 Berga trädgårdsstad påbörjad
- 5 pågående detaljplaner
- Försenade projekt gör att utbyggnaden ligger efter tidsplanen

- *Utvärdering mål: Delvis uppfyllt*

Mål 4: Bostadsförsörjningen av byarna ska anpassas utifrån byarnas unika bostadsbehov och identitet

- Indikator: Orternas befolkningsutveckling i kombination med nybyggnation.

- Målet ska enligt bostadsförsörjningsstrategin analyseras i samband med revidering av strategin.

Åtgärder mål 1-4

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Status
Eslövs kommun ska samarbeta med det kommunala bostadsbolaget och andra aktörer för att främja bostadsproduktionen	Klk	Löpande	Löpande
Ta fram en genomförandeplan för Östra Eslöv	Klk	2022	Slutförd
Strategiskt viktig mark ska identifieras för genomförande av översiktsplanen	Klk	2021	Slutförd
Identifiera nya exploateringsprojekt och stämma av mot mål och prioritering och koppla befintliga projekt till mål och kommunala planeringsförutsättningar	Klk	2021	Slutförd

Mål 5: Befolkningen ska växa med cirka 1 procent årligen

- Indikator: Procentuell befolkningstillväxt, åldersgrupper, i relation till byggnation
  - Under 2021-2023 har befolkningen ökat i genomsnitt ökat med 0,6 %

- *Utvärdering mål: Ej uppfyllt.*

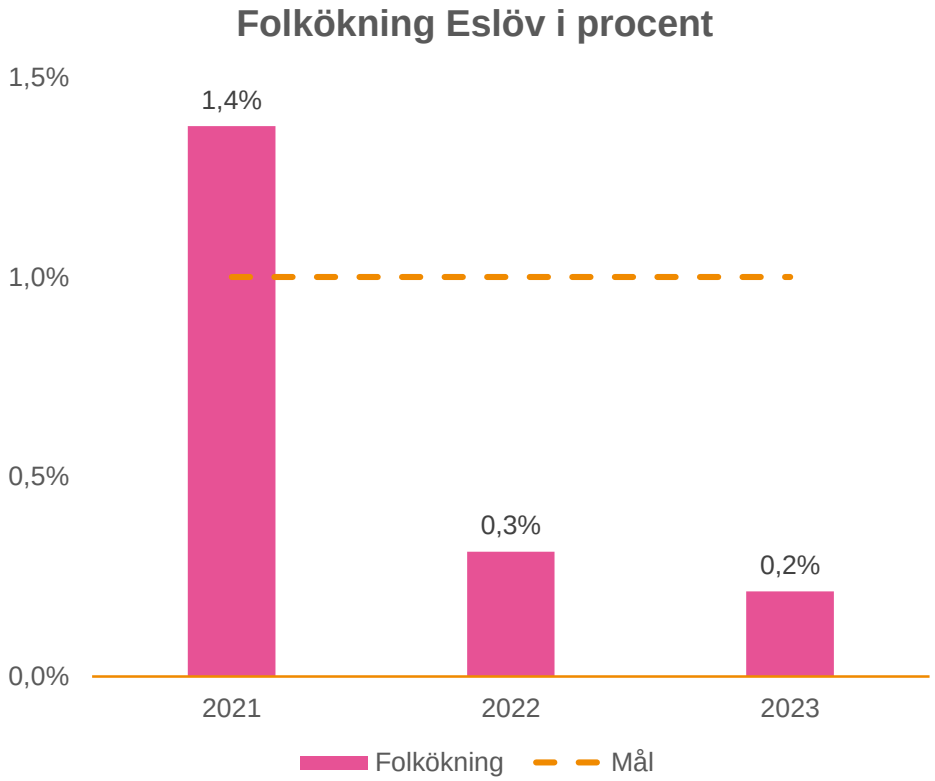

Mål 6: Kommunen ska stärka sin roll i regionen

Indikator:

Positivt inrikes flyttnetto

- *Utvärdering mål: Ej uppfyllt.*

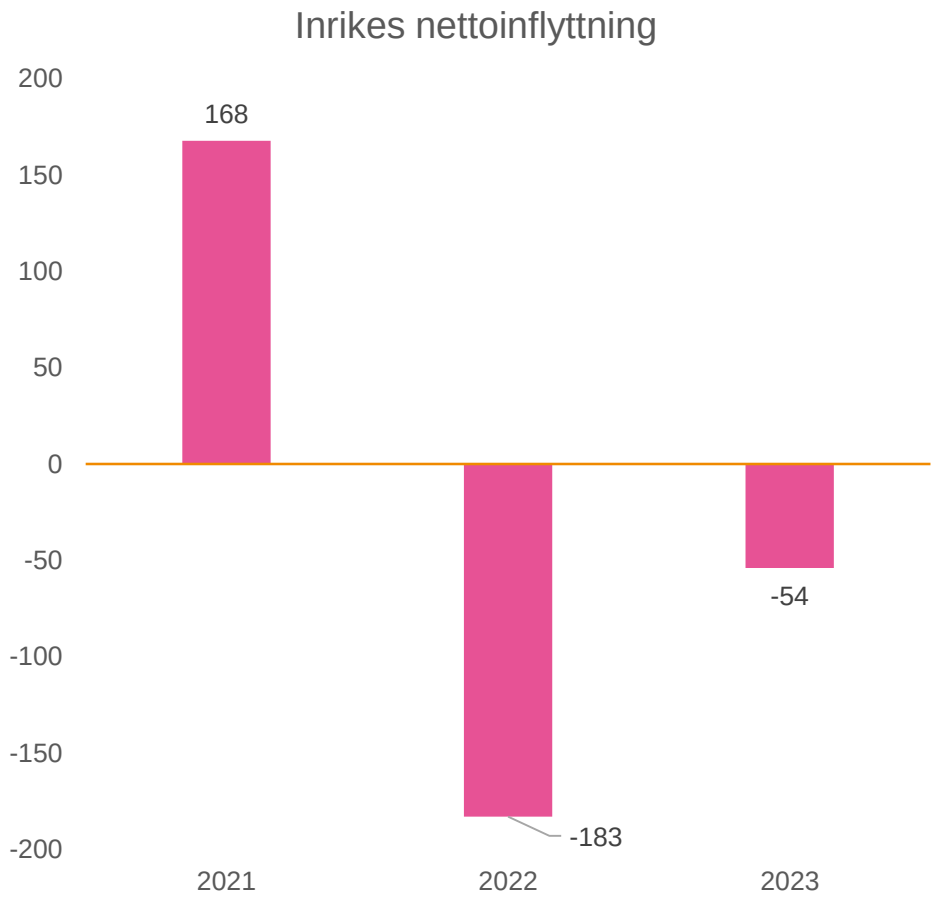

Åtgärder mål 4-6

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Status
Analys av flyttstudien genomförd under 2020 samt utarbetning av efterföljande åtgärdsprogram	Klk	2021	Slutförd

Särskilda grupper
Mål 7: Kommunen ska öka det varierande utbudet av boendemöjligheter för Eslövs äldre befolkning för att ge dem ökad möjlighet till självständighet och trygghet

- Indikator: Byggda och planerade bostäder för äldre redovisas i relation till befolkningsprognos för äldre grupperna

- Målet ska enligt bostadsförsörjningsstrategin analyseras i samband med revidering av strategin.

Mål 8: Kommunen ska jobba för att fler personer ska få egna boendekontrakt

Indikator:

- Bostadssituationen för särskilda grupper
- Antalet sociala kontrakt som omvandlats till förstahandskontrakt,

Bostadssituationen särskilda grupper

- Unga – Balans
- Nyanlända anvisade – Balans
- Nyanlända egenbosatta - Balans

- Utvärdering mål: Delvis uppfyllt.

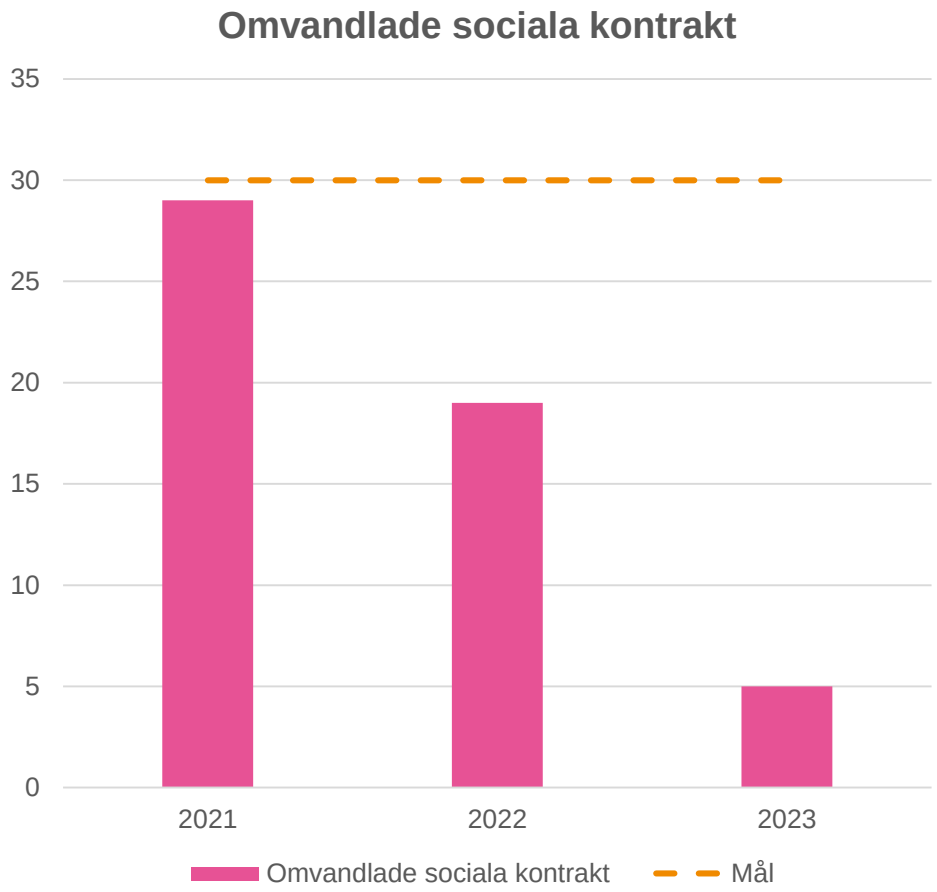

Särskilda grupper
Mål 9: Kommunen ska säkerställa moderna och tillgängliga boendealternativ för personer med funktionsnedsättning

Indikator:

- Byggda och planerade bostäder för äldre i relation till befolkningsprognos.

- Målet ska enligt bostadsförsörjningsstrategin analyseras i samband med revidering av strategin.

Åtgärder mål 7-9

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Status
Främja byggandet av fler mellanboendeformer genom analys av behovet vid markanvisningstävlingar och vid behov kravställning i markanvisningstävlingar	VoO, Klk	Löpande	Löpande
Genomföra en medborgardialog kring den äldre befolkningens boendesituation och vad som kan hjälpa övergången från en större bostad till en mindre bostad	VoO	2024	Ej genomfört
Skapa en enkätstruktur kring varför äldre startar eller slutar med hemtjänstlarm för ökad förståelse	VoO		Ej genomfört
Ingå i forskningsprojekt med Lunds universitet (LU) kring tillgänglighetsfrågor.	Klk	2020-2021	Slutfört
Skapa biståndsbedömda trygghetsboende i kommunen	VoO	2021	Slutfört
Förbättra mötesplatserna för äldre	VoO	Senast 2025	Delvis
Utreda medicinsk förtur till behövande individer	VoO, Klk	Senast 2025	Ej genomfört
Utveckla samarbetet mellan ideella och idéburna krafter för att kunna tillhandahålla en så god boendemiljö som möjligt kopplat till ensamhet och aktivitet i vardagen	VoO	Senast 2025	Klart
Genomföra en kartläggning över social kontrakt och andra bosociala frågor	VoO	2022	Klart
Bjuda in en hyresvärd i månaden för att föra dialog om omvandling av sociala kontrakt till förstahandskontrakt	VoO	2021	Delvis
Sammanställa hyresvärdar uthyrningspolicy och uthyrningskrav	VoO	2024	Ej genomfört
Bilda arbetsgrupp och inventera vilka det är som har sociala kontrakt och hur fler ska ha möjlighet att övergå till ett förstahandskontrakt	VoO	2021	Delvis
Främja flyttkedjor i hela kommunen genom att verka för nybyggnation i kommunens olika tätorter	Klk, Ebo	Löpande	Löpande
Lämna otillgängliga LSS-boenden och bygga nya LSS-boenden i enlighet med åtgärderna i lokalförsörjningsplanen	VoO	Löpande	Löpande

Ny bostadsförsörjningsstrategi ska tas fram

- Hösten 2024 påbörjas arbetet med att ta fram en ny bostadsförsörjningsstrategi
- Planen är att strategin ska antas hösten 2025

Frågor?

Måns Berger, utvecklingsstrateg

ESLÖVS KOMMUN

ESLÖVS KOMMUN

BOSTADSFÖRSÖRJNINGSSTRATEGI 2021

Riktlinjer för bostadsförsörjning i Eslövs kommun

INNEHÅLL

Innehåll 2

Inledning 4

Lagen 4

Syfte 5

Disposition 5

Riktlinjer 6

Slutsatser från analys 6

Mål 8

Bostadsutbud 9

Befolkningstillväxt 11

Särskilda grupper 12

Uppföljning 15

Planer, mål och program 15

Kommunala planer, mål och program 15

Regionala planer, mål och program 16

Nationella planer, mål och program 18

Agenda 2030 20

Barnrättslagen 20

Analys av Eslövs kommun 22

Befolkningsutveckling 23

Eslövs demografiska utveckling 23

Flyttningar inom länet 24

Åldersstruktur och könsskillnader inom flyttningarna 25

Befolkningssammansättning 27

Befolkningsprognos 2020–2036 28

Hushållen 29

Hushållens boende 29

Hushållens ekonomi 32

Arbetsmarknaden 33

Slutsatser: Befolkningsutveckling 34

Bostadsbyggande och bostadsmarknaden 35

Bostadsbestånd 35

Eslövs bostadsbestånd 35

Bostadsbyggande, rivningar och ändrad användning 36

Bostadsbyggnation 2013–2019 36

Bostadsbyggnation 2020–2036 37

Rivningar och ändrad användning 38

Flyttkedjor 38

Bostadsförsörjningsstrategin är antaget av kommunfullmäktige den 25 oktober 2021.
Den riktar sig framförallt till tjänstepersoner inom Eslövs kommun samt Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne.
Ses över för revidering en gång per mandatperiod.
Kontaktperson: Utvecklingsstrateg, tillväxtavdelningen, Kommunledningskontoret.

Bostadsbehov och bostadsefterfrågan 39
Skånes marknadsdjup 39
Eslövs marknadsdjup 39
Försäljning av tomter 41
Bostadspriser 41
Bostadsbrist 44
Allmännyttan och andra hyresvärdar 45
Bostadsförmedling 46
Planberedskap 46
Aktuella projekt 46
Outnyttjade byggrätter 47
Översiktsplaner och fördjupningar 48
Kommunalt markinnehav 49
Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal 50
Aktuella infrastrukturprojekt 51
Skåneexpressen i Gårdstånga 51
Utnyttja möjligheterna med forskningsanläggningarna ESS och MAX IV 51
En ny stambana Hässleholm–Lund 52
Bredbandsutbyggnad 52
Slutsatser: Bostadsbyggande och bostadsmarknaden 53

Ortsvisa bostadsbehov 54
Jämförelse mellan orterna 54
Demografisk utveckling 54
Befolkningssammansättning 56
Hushållen 56
Orternas unika bostadsbehov 57
Slutsatser: Ortsvisa bostadsbehov 60

Bostäder för alla 61
Bostäder för äldre 61
Bostäder för personer med funktionsnedsättning 62
Tillgänglighet 63
Bostäder för nyanlända 63
Bostäder för ensamkommande barn och ungdomar 64
Bostäder för studenter och ungdomar 65
Ungdomar 65
Studenter 66
Bostäder inom socialpsykiatrin 67
Bostäder för socialt utsatta grupper 67
Sociala kontrakt 67
Akuta situationer 68
Våld i nära relation och skyddat boende 69
Slutsatser: Bostäder för alla 69

Bilaga – Strategi för äldres boende 71

INLEDNING

Tillgång till bra bostäder i rätt lägen är en nyckelfråga för kommunen när befolkningen växer, både för den enskilde individen så väl som för samhällets utveckling. Bostaden är en mänsklig rättighet enligt regeringsformen och Förenta Nationerna (FN). Dessutom är bostaden en förutsättning för etablering i samhället och en grundpelare för inkludering och integration i samhället. Kommunen jobbar aktivt med bostadsförsörjning för att skapa förutsättningar som möter efterfrågan och behovet av olika typer av bostäder för dagens och morgondagens Eslövbor.

Bostadsförsörjning handlar om att planera för att nya bostäder byggs och se över hur det befintliga bostadsbeståndet ska utvecklas. Bostadsförsörjningsstrategin är kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning. Programmet presenterar kommunens mål för bostadsförsörjningen och vilka åtgärder som behövs för att nå målen.

LAGEN

Lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ger kommunerna ansvar att ta fram riktlinjer och planera för bostadsförsörjningen. Enligt lagen ska kommunens riktlinjer minst innehålla:

- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
- kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
- hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Länsstyrelsen utvärderade 2018 de kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning i Skåne[1]. Utifrån en samlad bedömning av riktlinjerna ansågs Eslövs Bostadsförsörjningsstrategi antaget 2016 uppfylla samtliga krav i §2 Lagen om kommunal bostadsförsörjning. Föreliggande Bostadsförsörjningsstrategi utgår således från föregående Bostadsförsörjningsstrategi.

1 Länsstyrelsen Skåne (2018). ”Uppföljning av kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning i Skåne”.

SYFTE

De riktlinjer som presenteras i Bostadsförsörjningsstrategin fungerar som ett stöd när nya detaljplaner tas fram, som underlag för diskussion i översiktsplanen och som underlag för beslut om åtgärder som rör bostadsfrågor i andra kommunala verksamheter.

DISPOSITION

Kapitel *Riktlinjer*: Kapitlet inleds med delkapitel *Slutsatser från analys*, en sammanställning av analysen. Därefter följer *Mål* som redovisar kommunens mål för bostadsförsörjning samt ett åtgärdsprogram innehållandes vad kommunen planerar att göra för att nå uppsatta mål. Hur Bostadsförsörjningsstrategin ska följas upp redovisas i delkapitlet *Uppföljning*. Till sist i *Planer, mål och program* återfinns hur kommunens mål tagit hänsyn till relevanta kommunala, regionala och nationella mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Kapitel Analys av *Eslöv kommun*: Kapitlet innehåller analyser inom ramen för de lagstadgade kraven. Tillsammans ger delkapitlen *Befolkningsutveckling, Bostadsbyggande och bostadsmarknaden, Ortsvisa bostadsbehov* och *Bostäder för alla* en bild av kommunen och vilka utmaningar som finns.

RIKTLINJER

SLUTSATSER FRÅN ANALYS

Befolkningsutveckling

- Eslöv befinner sig i en expansiv region där befolkningen kommer att öka.
- Befolkningstillväxten i kommunen är stabil men lägre än målet på cirka 1 procent per år, tillväxten beror främst på utrikes inflyttning och till viss del födelseöverskottet. Inrikes flyttnetto är negativt.
- Det är främst barn samt vuxna i åldrarna 30–49 år som flyttar till Eslöv.
- De som flyttar från Eslöv är främst unga vuxna i högskolestudieålder samt människor i 50 till 60-årsåldern.
- De flesta in- och utflyttarna sker inom länet, främst till Malmö och Lund. Eslöv har ett positivt flyttnetto till Malmö.
- Inflyttare lockas av närhet till natur och rekreation, huspriser, pendling och boende medan utflyttare lockas av tillgång till affärer och service, framtidsutsikter, arbetsmarknaden och tillgång till kultur och nöjen.
- Både den yngre och äldre befolkningen har ökat i kommunen senaste 10 åren, men Eslöv har ändå en något yngre befolkning än Skåne och riket.
- Den yngre och äldre befolkningen kommer att öka ytterligare under kommande år, den äldre befolkningen kommer till 2036 att öka med 53 % vilket kommer ställa krav kommunens äldrevård så väl som tillgängligheten på den ordinarie bostadsmarknaden.
- Majoriteten av hushåll i Eslöv är en- eller tvåpersonshushåll, majoriteten av de ensamstående hushållen bor i Eslövs stad.
- Majoriteten av Eslövs befolkning bor i småhus, men hyreslägenheten är en viktig upplåtelseform för flera kategorier så som enpersonshushåll, stora hushåll (6+), unga vuxna och äldre. För två- till fempersonshushåll är småhus med äganderätt en viktig upplåtelseform.
- Hushållens bostadsyta är minst i Eslövs stad, hushållen bor generellt sett större i byarna där de flesta bostäderna är småhus.
- Sammanboende hushåll har en starkare ekonomi än ensamstående hushåll, allra lägst disponibel inkomst har ensamstående kvinnor över 65 år.
- Eslöv är en pendlingsstad, Eslöv har en större utpendling än inpendling av förvärvsarbetande personer. Pendlingsströmmen är störst mellan Lund, Malmö och Höör.

Bostadsbyggande och bostadsmarknaden

- Majoriteten av kommuner i såväl riket som Skåne rapporterar ett underskott av bostäder, inklusive Eslövs kommun.
- Majoriteten av bostäderna i kommunen är småhus med äganderätt, ungefär en tredjedel är lägenheter med hyresrätt. Cirka en sjättedel av bostadsbeståndet är bostadsrätter, främst i flerbostadshus.
- Mellan 2017–2019 har Eslöv byggt bostäder i linje med Länsstyrelsens rekommendation på cirka 150 bostäder per år fram till 2030.
- Majoriteten av bostäder byggda sedan 2013 har varit flerbostadshus, framförallt hyresrätter. Framöver vill kommunen satsa på att öka byggandet av småhus och bostadsrätter.
- Eslövs kommun planerar att bygga fler bostäder i snitt mellan 2020–2036 än Länsstyrelsens behovsbedömning, senaste byggnationsprognosen indikerar att byggandet kommer öka ytterligare.

- Varierande hustyper och upplåtelseformer kan bli en viktig faktor för att öka rörligheten på bostadsmarknaden, för att även de med lägre betalningsförmåga ska kunna efterfråga bostäder.
- Eslövs kommun har ett bostadsglapp, bostadsefterfrågan är lägre än bostadsbehovet vilket indikerar att det finns flera hushåll som inte kan efterfråga lämpliga bostäder i kommunen. I jämförelse med Skåne har dock Eslöv något lägre bostadsbrist utifrån Boverkets indikatorer.
- Trots att Eslöv bygger fler bostäder än marknadsdjupet indikerar hyrs eller säljs de flesta bostäderna, vilket tyder på en uppdämd bostadsefterfrågan.
- Eslöv marknadsförs som en pendlingsstad av mäklare och kommunens roll som kranskommun till Malmö och Lund ska inte underskattas.
- Eslöv har ett underskott på villatomter i förhållande till efterfrågan, dock är efterfrågan svårt att bedöma endast utifrån tomtkön. Fler byggklara villatomter är en viktig faktor för att öka inflyttningen från andra kommuner.
- Prisutvecklingen för bostadsrätter och småhus är positiv.
- Eslövs kommun har låg hyresnivå jämfört med Skåne, riket, Malmö och Lund.
- Det kommunala bostadsbolaget förvaltar majoriteten av hyresrätterna och är därmed ett viktigt verktyg i kommunens bostadsförsörjning.
- Översiktsplan Eslöv 2035 som antogs 2018 samt den fördjupade översiktsplanen för Östra Eslöv utgör två viktiga dokument som vägleder bostadsförsörjningen i kommunen.
- Kommunens planberedskap är god. Det finns aktuella detaljplaner och kommunen äger mark i strategiska områden. Samtidigt saknas aktuella detaljplaner på mycket av den kommunägda marken vilket påverkar kommunens möjlighet att styra bostadsförsörjningen. Även avsaknad av utbyggd infrastruktur i vissa områden där kommunen äger mark utgör ett hinder.
- Genomförda infrastrukturprojekt så som Skåneexpressen till Gårdstånga och Hurva och planerade infrastrukturprojekt som den nya stambanan innebär utvecklingsmöjligheter för kommunen.
- Effekterna av MAX IV och ESS kan påverka efterfrågan på bostäder i kommunen, främst i Flyinge och Gårdstånga.

Ortsvisa bostadsbehov

- Befolkningssammansättningen och bostadsbeståndet i byarna skiljer sig till viss del åt, vilket ska tas i beaktning i planeringen för byarnas bostadsförsörjning.
- De flesta byarna i kommunen har haft en befolkningstillväxt senaste 20 åren, men i ett fåtal byar har befolkningen minskat.
- Vissa byar sticker ut med stor andel äldre eller yngre befolkning.
- I planeringen av bostadsbyggnation i byarna bör det nuvarande bostadsbeståndet, så väl upplåtelseform och bostadsstorlek, tas i beaktning. Även hushållens ekonomiska situation bör beaktas.
- Precis som i kommunen i stort kommer den äldre befolkningen öka i nästan alla byar, detta ställer krav på tillgängligheten i bostadsbeståndet.
- Många byar har inte ett varierande bostadsutbud, fler hustyper och upplåtelseformer behövs framöver för att möta målet om ett varierande bostadsutbud.

Bostäder för alla

- Den äldre befolkningen kommer öka markant under prognosperioden vilket ställer stora krav på kommunens äldrevård så väl som den ordinarie bostadsmarknaden. För att kommunen ska arbeta med bostadsförsörjningen för äldre på rätt sätt har en särskild strategi för äldres boende tagits fram.
- Det finns ett behov av bostäder för personer med funktionsnedsättning då ett trettiotal av nuvarande lägenheter är otillgängliga och behöver ersättas. Befolkningsökningen ställer även krav på antal tillgängliga bostäder.
- Det finns ett behov av fler lämpliga bostäder för att kommunens nyanlända invandrare ska ha möjlighet att gå vidare från de sociala kontrakten som erbjuds under etableringsfasen.
- Eslöv har en hög andel hemmaboende unga. För att minska antalet ofrivilliga hemmaboende och det negativa flyttnettot bland unga behövs fler lämpliga bostäder för unga.
- Kommunen samverkar för att motverka utestängning från bostadsmarknaden och hjälpa socialt utsatta grupper med boende. Även om kommunen har en hög andel sociala kontrakt jämfört med andra kommuner är antalet för närvarande inte ökande.
- Kommunen behöver agera för att öka antal sociala kontrakt som omvandlas till förstahandskontrakt.

MÅL

Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet kan anses grunda sig på två underlag.

Den viktigaste viljeriktningen kommer från Eslövs politiska handlingsprogram, antaget av kommunfullmäktige 2019. Visionen är att Eslöv 2025 är Skånes bästa kommun att bo och verka i. Målen för kommunens bostadsförsörjning tar avstamp i de inriktningsmålen i handlingsprogrammet med koppling till bostadsförsörjning:

- En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet
- Attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden där man trivs och utvecklas
- Tillgång till varierande bostäder i hela kommunen

Vidare behöver bostadsförsörjningsmålen utgå från och ta hänsyn till den analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar som har genomförts. Dessa sammanfattas i *Slutsatser från analys*. Analysen i sin helhet återfinns i *Analys av Eslövs kommun* och presenterar Eslövs nuvarande och prognostiserade förutsättningar för bostadsförsörjning.

Målen ska förutom att möta Eslövs förutsättningar och införliva de politiska målen även ta hänsyn till och arbeta för att nå relevanta kommunala, nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Dessa har identifierats och återfinns under *Planer, mål och program*.

Eslövs kommuns mål för bostadsförsörjningen är:

1. Det ska byggas ca 200 bostäder i genomsnitt per år
2. Kommunens ska främja ett varierande utbud av bostäder i hela kommunen. Stor vikt ska läggas vid att öka andelen småhus och bostadsrätter i syfte att få till varierade boendealternativ.
3. Kommunen ska fortsätta utveckla centrum i Eslövs stad samt Östra Eslöv. Stor hänsyn ska tas till grönområden och rekreationsområden.
4. Bostadsförsörjningen av byarna ska anpassas utifrån byarnas unika bostadsbehov och identitet
5. Befolkningen ska öka med cirka 1 procent årligen
6. Kommunen ska stärka sin roll i regionen
7. Kommunen ska öka det varierade utbudet av boendemöjligheter för Eslövs äldre befolkning för att ge dem ökad möjlighet till självständighet och trygghet
8. Kommunen ska jobba för att fler personer ska få egna boendekontrakt
9. Kommunen ska säkerställa moderna och tillgängliga boendealternativ för personer med funktionsnedsättning

Ovan nio mål är nedan uppdelade i tre temagrupper; *Bostadsutbud, Befolkningstillväxt* och *Särskilda grupper*. I varje temagrupp redovisas målen ytterligare samt redovisas planerade åtgärder för att nå målen. Målen under *Bostadsutbud* och *Befolkningstillväxt* har tydlig koppling till de tre övergripande målen i Översiktsplan Eslöv 2035 (se sida 15). Målen under *Särskilda grupper* berör till stor del kommunens lagstadgade bostadsförsörjningsansvar för vissa grupper. Tanken är att riktlinjerna ska kunna vägleda framtida åtgärder som tillkommer.

Bostadsutbud

1. Det ska byggas 200 bostäder i genomsnitt per år

Kommentar

Bostadsbyggandet bör ske genom hållbar förtätning och med fokus på kollektivtrafiknära lägen. Målet utgår från Översiktsplan Eslöv 2035 antagen 2018, som har som målsättning att cirka 200 bostäder ska byggas i genomsnitt per år fram till 2035. Det ska dock noteras att detta mål är högre än referenssiffrorna från Länsstyrelsen (145–147 bostäder per år till 2030) och Region Skånes bostadsbehovsuträkning (135 bostäder) och marknadsdjup (94 bostäder). Att Eslövs bostadsbyggnationsmål är högre än referenssiffrorna grundar sig dels på att målet ska vara konsekvent med nu gällande översiktsplan, men framförallt på det uppdämda behov som kommunen bedöms ha. Kommunen har senaste åren byggt mer än marknadsdjupet och har planer på fortsatt byggnation som överstiger marknadsdjupet. Vidare ser kommunen att dessa bostäder efterfrågas och att det generellt fortsatt finns en bostadsbrist i kommunen. Därmed är bedömningen att ett högre byggnationsmål är motiverat. Målet avser

åren 2021–2025. Vid nästa revidering bör det utredas om det fortsatt finns ett utrymme för ett högre mål än vad Länsstyrelsen Skånes och Region Skånes beräkningar indikerar.

Indikator
I den årliga uppföljningen redovisas antal nybyggda bostäder under föregående år för att visa på nuvarande trend. Antal bostäder som byggs varje år kommer dock fluktuera, vilket inte är ovanligt i en mindre kommun, för stor vikt bör därmed inte läggas på exakt hur många bostäder som färdigställts varje år. I samband med revideringen av Bostadsförsörjningsstrategin görs en slutgiltig utvärdering där antal byggda bostäder i snitt redovisas. Målet är att 200 bostäder i snitt har byggts mellan 2021–2025.

2. Kommunen ska främja ett varierande utbud av bostäder i hela kommunen

Kommentar
En variation av hustyp och upplåtelseform behövs för en balanserad befolkningsutveckling och för att möta medborgarnas skiftande behov. Sedan 2013 har nästan 70 procent av byggda bostäder varit hyresrätter i flerbostadshus. För att främja ett varierande utbud av bostäder ska fortsättningsvis ett större fokus läggas på framför allt småhus, men även bostadsrätter och byggklara villatomter till privatpersoner. Samtidigt ska de ortsvisa bostadsbehoven tas i hänsyn, där vissa tätorter kan ha ett större behov av flerbostadshus än andra tätorter. Blandade upplåtelseformer och hustyper inom samma område ska också eftersträvas för att skapa levande miljöer, öka rörligheten på bostadsmarknaden, motverka segregation och öka tryggheten.

Indikator
I den årliga uppföljningen samt vid revideringen av Bostadsförsörjningsstrategin redovisas nuvarande fördelning av hustyp och upplåtelseform i Eslöv men även fördelningen av hustyp och upplåtelseform för nybyggnationer under föregående år. Därtill bör fördelningen av hustyp i pågående detaljplaner samt hustyp och upplåtelseform i kommunala markanvisningar följas upp. Även antal sålda villatomter redovisas. Uppföljningen bör göras för hela kommunen så väl som per tätort och per stadsdel. Nybyggnationen bör följa Region Skånes marknadsdjup för Eslövs kommun.

3. Kommunen ska fortsätta utveckla centrum i Eslövs stad samt Östra Eslöv

Kommentar
Målen kring Östra Eslöv specificeras i den fördjupade översiktsplanen men benämns här för att koppla Bostadsförsörjningsstrategin till utvecklingen av Östra Eslöv. I Östra Eslöv ska enligt den fördjupade översiktsplanen 2 550 bostäder byggas, varav 1600 till 2035. Det finns även flera förtätningsprojekt i Eslövs stad.

Indikator
Följs delvis upp i samband med uppföljning av mål 2, genom att antal och typ av nybyggda bostäder i Östra Eslöv och Eslövs centrum redovisas. Även antalet laga kraft vunna planer för områdena bör följas upp.

4. Bostadsförsörjningen av byarna ska anpassas utifrån byarnas unika bostadsbehov och identitet

Kommentar
Vid utveckling av byarna bör byarnas befolkningssammansättning, befolkningsprognos och nuvarande bostadsbestånd tas i beaktning. Till exempel kan det handla om en ort med hög och växande andel äldre befolkning som även har hög andel otillgängliga villor, där ett behov av tillgängliga lägenheter kan finnas. För byarnas bostadsförsörjning är Översiktsplan Eslöv 2035 ett viktigt dokument att beakta. Utbyggnader i byarna ska följa översiktsplanen och utöver de utpekade byggnaderna ska inte den bästa jordbruksmarken tas i anspråk vid nybyggnation.

Indikator
Vid revideringen av Bostadsförsörjningsstrategin ska orternas befolkningsutveckling och bostadsbyggande analyseras, både hur befolkningsstrukturen har ändrats samt hur bostadsutbudet har utvecklats. Målet är att dessa två faktorer ska vara kompletterande, det vill säga rätt typ av bostäder har byggts för befolkningen i och utvecklingen av byarna.

Åtgärdsprogram

Åtgärd	Ansvar	Tidsplan	Kommentar
Eslövs kommun ska samarbeta med det kommunala bostadsbolaget och andra aktörer för att främja bostadsproduktionen	Kommunledningskontoret	Löpande	
Ta fram en genomförandeplan för Östra Eslöv	Kommunledningskontoret	2022	
Strategiskt viktig mark ska identifieras för genomförande av översiktsplanen	Kommunledningskontoret	2021	
Identifiera nya exploateringsprojekt och stämma av mot mål och prioritering och koppla befintliga projekt till mål och kommunala planeringsförutsättningar	Kommunledningskontoret	2021	

Befolkningstillväxt

5. Befolkningen ska växa med 1 procent årligen

Kommentar
Befolkningsutveckling påverkas av bostadbyggnation, Eslövs kommun ska därmed arbeta mot en årlig befolkningstillväxt på cirka 1 procent genom ökad bostadsproduktion. Åtgärder för att nå mål 5 återfinns i och med det under åtgärderna presenterade under *Bostadsutbud*.

Indikator
I den årliga uppföljningen redovisas befolkningstillväxten för föregående år i procent, även en analys av befolkningsutvecklingen i olika åldersgrupper bör genomföras. I samband med revideringen av Bostadsförsörjningsstrategin gör en slutgiltig utvärdering där befolkningsutvecklingen i snitt per år redovisas. Befolkningsutvecklingen bör sättas i relation till byggnationen under samma tidperiod för att analysera relationen mellan befolkningsutveckling och bostadsbyggande. Målet är befolkningen ökar i snitt med cirka 1 procent per år mellan 2021–2025.

6. Kommunen ska stärka sin roll i regionen

Kommentar
Bostadsmarknaden är nära sammankopplad med arbetsmarknad och kollektivtrafik. För att stärka sin roll i regionen ska kommunen fokusera på att öka inrikes nettoflyttning genom att bygga attraktiva bostäder och erbjuda goda pendlingsmöjligheter. Kommunen bör även arbeta för att stärka Eslövs unika profil utifrån flyttstudien som genomfördes under 2020.

Indikator
I den årliga uppföljningen samt vid revideringen av Bostadsförsörjningsstrategin redovisas inrikes nettoflyttning. Målet är en positiv inrikes nettoinflyttning.

Åtgärdsprogram

Åtgärd	Ansvar	Tidsplan	Kommentar
Analys av flyttstudien genomförd under 2020 samt utarbetning av efterföljande åtgärdsprogram	Kommunlednings-kontoret	2021	

Särskilda grupper

7. Kommunen ska öka det varierade utbudet av boendemöjligheter för Eslövs äldre befolkning för att ge dem ökad möjlighet till självständighet och trygghet

Kommentar
Den äldre befolkningen kommer att öka över 50 procent under kommande 15 åren. Kommunen råder endast för en del av bostäder för äldre, genom vård- och omsorgsboenden och biståndsbedömda trygghetsboenden. Vanliga trygghetsboenden och tillgängliga lägenheter återfinns båda på den ordinarie bostadsmarknaden. För att säkerställa att goda bostäder finns tillgängliga behöver kommunen själv bygga boenden såväl som främja byggandet av trygghetsboenden och tillgängliga bostäder.

Indikator
Vid revidering av Bostadsförsörjningsstrategin ska byggda och planerade bostäder för äldre redovisas i relation till befolkningsprognos för de äldre åldersgrupperna.

8. Kommunen ska jobba för att fler personer ska få egna boendekontrakt

Kommentar
Kommunen tillhandahåller många sociala kontrakt och strävar efter dessa ska övergå till förstahandskontrakt för att fler ska kunna bli en del av den ordinarie bostadsmarknaden. Förutom för hushåll eller personer som av olika anledningar inte är godkända på ordinarie bostadsmarknad används sociala kontrakt i bosättningen av nyanlända, före detta ensamkommande ungdomar samt familjeanknytningar till ensamkommande barn som Eslövs kommun placerat i den egna kommunen.

Målet gäller även för grupper som har svårt att efterfråga bostäder på bostadsmarknaden men som inte behöver ett socialt kontrakt. För många nyanlända och före detta ensamkommande ungdomar är bristen på billigare hyreslägenheter en utmaning för att ta sig in på bostadsmarknaden. Detsamma gäller Eslövs unga befolkning, där många fortfarande är hemmaboende på grund av brist på lämpliga bostäder. Billiga hyresrätter finns framförallt i det befintliga beståndet vilket kan tillgängliggöras genom flyttkedjor.

Indikator
I samband med Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät utvärderas läget på bostadsmarknaden för dessa grupper. Målet är det ska vara balans på bostadsmarknaden för dessa grupper. Därtill ska 30 sociala kontrakt ha omvandlats till förstahandskontrakt varje år.

9. Kommunen ska säkerställa moderna och tillgängliga boendealternativ för personer med funktionsnedsättning

Kommentar
Ett trettiotal otillgängliga LSS-lägenheter har identifierats som behöver ersättas av moderna och tillgängliga boendealternativ. I samband med en beräknad fortsatt befolkningsökning kommer ytterligare LSS-boenden även behöva tillkomma. Vård och Omsorgsnämnden arbetar för att säkerställa bostadsförsörjningen för personer med funktionsnedsättning i behov av LSS-boenden. LSS-boenden faller inom ramen för lokalförsörjning och hanteras därför främst i kommunens operativa lokalförsörjningsplan. I lokalförsörjningsplanen hanteras både planen för att lämna otillgängliga LSS-boenden samt planen för byggnation av nya LSS-boenden. De åtgärder som fastställts i kommunens lokalförsörjningsplan är därmed relevanta för att nå målet. Då lokalförsörjningsplanen revideras årligen hänvisas läsaren till kommunens senaste lokalförsörjningsplan för detaljer om åtgärderna.

Indikator
Vid den årliga uppföljningen bör åtgärderna ur lokalförsörjningsplanen för att ersätta otillgängliga LSS-boenden och byggnationen av nya LSS-boenden följas upp. Ersatta och tillkomna LSS-boenden bör redovisas.

Åtgärdsprogram

Åtgärd	Ansvar	Tidsplan	Kommentar
Främja byggandet av fler mellanboendeformer genom analys av behovet vid markanvisningstävlingar och vid behov kravställning i markanvisningstävlingar	Vård och Omsorg, Kommunledningskontoret	Löpande	Del av Strategi för äldres boende
Genomföra en medborgardialog kring den äldre befolkningens boendesituation och vad som kan hjälpa övergången från en större bostad till en mindre bostad	Vård och Omsorg	Senast 2025	Del av Strategi för äldres boende
Skapa en enkätstruktur kring varför äldre startar eller slutar med hemtjänstlarm för ökad förståelse	Vård och Omsorg	2022	Del av Strategi för äldres boende
Ingå i forskningsprojekt med Lunds universitet (LU) kring tillgänglighetsfrågor.	Kommunledningskontoret	2020–2021	Del av Strategi för äldres boende
Skapa biståndsbedömda trygghetsboende i kommunen	Vård och Omsorg	Löpande	Del av Strategi för äldres boende
Förbättra mötesplatserna för äldre	Vård och Omsorg	Senast 2025	Del av Strategi för äldres boende
Utreda möjligheten till medicinsk förtur för behövande individer	Vård och Omsorg, Kommunledningskontoret	Senast 2025	Del av Strategi för äldres boende
Utveckla samarbetet med ideella och idéburna krafter för att kunna tillhandahålla en så god boendemiljö som möjligt kopplat till ensamhet och aktivitet i vardagen framförallt	Vård och Omsorg	Senast 2025	Del av Strategi för äldres boende
Genomföra en kartläggning över sociala kontrakt och andra bosociala frågor	Vård och Omsorg	2021	Lägesbilden ska komma med förslag på åtgärder och eventuellt ska en strategi skrivas fram
Bjuda in en hyresvärd i månaden för att föra dialog om omvandling av sociala kontrakt till förstahandskontrakt	Vård och Omsorg	2021	
Sammanställa hyresvärdars uthyrningspolicys och uthyrningskrav	Vård och Omsorg	2021	
Bilda arbetsgrupp och inventera vilka det är som har sociala kontrakt och hur fler ska ha möjlighet att övergå till att ha ett förstahandskontrakt	Vård och Omsorg	2021	
Främja flyttkedjor i hela kommunen genom att verka för nybyggnation i kommunens olika tätorter	Kommunledningskontoret, Eslövs Bostads AB	Löpande	Del av Eslövs Bostads ABs ägardirektiv
Lämna otillgängliga LSS-boenden och bygga nya LSS-boenden i enlighet med åtgärderna i lokalförsörjningsplanen	Vård och Omsorg	Löpande	Det av kommunens lokalförsörjningsplan

UPPFÖLJNING

Riktlinjerna för bostadsförsörjning antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Efter antagande av riktlinjerna är det kommunstyrelsen som står för den årliga uppföljningen av riktlinjerna. Tillväxtavdelningen har huvudansvaret för uppföljningen av riktlinjerna som sker med stöd av andra nyckelpersoner bland annat från förvaltningarna Vård och Omsorg samt Barn och Utbildning och det kommunala bostadsbolaget Eslövs Bostads AB.

Den årliga uppföljningen av Bostadsförsörjningsstrategin sker i januari i samband med årsredovisningen samt Boverkets bostadsmarknadsenkät där bedömningar om bostadsmarknaden i kommunen görs. I uppföljningen ska nyckeltal (se Indikatorer) samt aktuella insatser sammanställas. Målen och åtgärderna i Bostadsförsörjningsstrategin ska utvärderas i den mån det går. I de fall det är relevant ska könsuppdelad statistik användas. Sammanställningen presenteras för kommunstyrelsen.

En gång per mandatperiod ska riktlinjerna revideras. I samband med detta sker en mer omfattande uppföljning av riktlinjerna. Detta innebär en uppföljning av mål, åtgärder och indikatorer, uppdatering av analys samt omvärldsbevakning. De årliga uppföljningarna bör även beaktas i samband med revideringen. Revideringen ska mynna ut i ett nytt Bostadsförsörjningsstrategi med eventuella nya mål och åtgärder.

PLANER, MÅL OCH PROGRAM

Kommunala planer, mål och program

Översiktsplan Eslöv 2035

En översiktsplan ger en helhetssyn på mark- och vattenanvändning i kommunen. En viktig del av översiktsplanen är att beskriva utvecklingen av bostadsbebyggelse och redovisa hur kommunen avser tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

Bostadsförsörjningsstrategin och översiktsplanen är kompletterande dokument och ska tillsammans ge en tydlig riktning för bostadsutvecklingen i Eslövs kommun. I Bostadsförsörjningsstrategin redovisas matchningen mellan bostadsutbud och befolkningssammansättning på ortsnivå. I översiktsplanen vägs de ortsvisa bostadsbehoven samman med andra kriterier för att på så sätt landa i en prioritering av framtida utbyggnadsområden. Det kan till exempel handla om närhet till kollektivtrafik och serviceutbud. Även riksintressen och andra statliga intressen samt tekniska förutsättningar som VA-utbyggnad och energiförsörjning spelar roll för möjligheten att bygga nya bostäder.

Den nuvarande översiktsplanen Eslöv 2035 antogs av kommunfullmäktige år 2018. Planen innehåller tre övergripande mål:

- Regional stjärna
- Hållbara lägen
- Lätt att leva livet

Visionen i översiktsplanen för Eslövs kommun handlar därmed bland annat om hur Eslövs kommun ska vara en aktiv aktör i ett regionalt sammanhang, hur utvecklingen i så stor utsträckning det är möjligt ska ske i kollektivtrafiklägen, samt att det i såväl tätorten som de mindre samhällena ska satsas på levande och hållbara livsmiljöer. De övergripande målen har särskilt tydlig koppling till mål 1–6 i Bostadsförsörjningsstrategin.

Regionala planer, mål och program

Bostadsmarknadsanalys för Skåne (2020)[2]

Länsstyrelsen kommer årligen ut med en bostadsmarknadsanalys baserad på kommunernas svar i Boverkets bostadsmarknadsenkät samt statistik från bland annat SCB, Socialstyrelsen, Kronofogden och Region Skåne. Bostadsmarknadsanalysen ger en överblick på bostadsmarknadsläget i Skåne och är en viktig beaktning även i kommunens bostadsförsörjning.

Den senaste bostadsmarknadsanalysen konstaterar bland annat att trots ökat bostadsbyggande är det fortsatt brist på bostäder i majoriteten av kommuner. Nybyggnationer når främst befintliga invånare, omsättningen i det befintliga beståndet anses därmed viktigt för att allas behov ska kunna mötas på bostadsmarknaden. Vidare konstateras det att det har skett en förbättring avseende tillgång på särskilt boende för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Däremot påvisar enkäten att det är fortsatt brist på bostäder för nyanlända och hushåll med små ekonomiska resurser.

Det Öppna Skåne 2030[3]

Region Skåne antog juni 2020 en reviderad version av Det Öppna Skåne 2030. Syftet med utvecklingsstrategin är att ha en gemensam vision av Skånes utveckling. Visionen innehåller sex visionsmål med tillhörande effektmål, varav två visionsmål är särskilt relevanta för kommunens bostadsförsörjning:

- Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor
  – Utveckla potentialen kring ESS och MAX IV

- Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer
  – Dra nytta av Skånes flerkärniga ortstruktur
  – Samverka för utvecklad bostadsmarknad

2 Länsstyrelsen Skåne (2020). ”Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2020”.

3 Region Skåne (2020). ”Det Öppna Skåne 2030”.

Eslövs kommun kommer att verka för att utveckla potentialen kring ESS och MAX IV samt dra nytta av Skånes flerkärniga ortsstruktur genom att planera för attraktiva boendemiljöer i kollektivtrafiknära lägen i centrum så väl som i tätorterna. Genom att ta hänsyn till Region Skånes bostadsefterfrågansberäkningar tar kommunen även den regionala bostadsmarknaden i beaktning.

MalmöLundregionen[4]

MalmöLundregionen är ett strategiskt mellankommunalt samarbete där kommunerna i sydvästra Skåne ingår (Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Trelleborg, och Vellinge). 2016 antogs *Strukturplan för MalmöLundregionen – Gemensam målbild 2035*. Planen ska underlägga det gemensamma arbetet med regionens utmaningar och stärka en positiv utveckling. I arbetet betonas att MalmöLundregionen är en storstadsregion med en flerkärnig ortstruktur och tillsammans med Köpenhamn utgör regionen Nordeuropas tillväxtmotor. Goda kommunikationer mellan stads- och ortskärnor är en betydande styrka.

De övergripande strategierna är *Motorn mitt i Europa, En hållbar och sammankopplad storstadsregion* och *Sveriges bästa livsmiljö*. För att uppnå målen ska bland annat bebyggelsen koncentreras till kollektivtrafiknära lägen genom förtätning, utbudet av bostäder ska vara varierat och tillräckligt många bostäder ska finnas för dagens och morgondagens invånare. Detta är samstämmigt med Eslövs kommuns bostadsförsörjningsmål.

Strukturbild för Skåne och Regionplan[5]

Ett flertal rapporter har tagits fram inom ramen för Strukturbild Skåne. *Strategier för det flerkärniga Skåne (2013)* består av gemensamma strategier och ställningstaganden för den fysiska planeringen i Skåne. Fem centrala strategiområden pekas ut som vägledning för fortsatt planering på regional och kommunal nivå:

1. Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och utveckla den flerkärniga ortsstrukturen.
2. Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne.
3. Växa effektivt med en balanserad och hållbar markanvändning.
4. Skapa socialt hållbara, attraktiva orter och miljöer som erbjuder hög livskvalitet.
5. Stärka Skånes relation inom Öresundsregionen, södra Sverige och södra Östersjön.

Målet att utveckla den flerkärniga ortstrutkuren är viktigt för utvecklingen av Eslövs kommun och kommunens roll i regionen. Även

4 MalmöLundregionen (2016). ”Strukturplan för MalmöLundregionen – Gemensam målbild för 2035”.

5 Region Skåne. ”Regionplan för Skåne 2022–2040”.

tillgänglighet och ett sammanbundet Skåne är viktigt för Eslövs kommun. Eslövs kommun ligger mellan två arbetsmarknaden, en i norr och en i söder, och en stor andel av befolkningen pendlar. En effektiv och väl utbyggd kollektivtrafik innebär fler attraktiva stationsnära lägen för människor att bosätta sig.

Målet att växa effektivt med en balanserad och hållbar markanvändning stämmer väl överens med Eslövs kommuns ambition att undvika att bygga på den bästa åkermarken. Genom att bygga i kollektivtrafiknära lägen skapas även socialt hållbara och attraktiva orter.

Sedan 2019 har Region Skåne i uppdrag att ta fram en regionplan för Skåne. Arbetet med planen tar utgångspunkt i underlag och dialoger från Strukturbild för Skåne. Fram till april 2021 är regionplanen på samråd och ska antas av regionfullmäktige 2022. Regionplanen kommer ha betydelse för kommunens fortsatta arbete med bostadsförsörjning.

Nationella planer, mål och program

Budgetmål[6]

I regeringens budgetproposition 2020 är målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet *”att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktig hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas”*. Målet för delområdet bostadsmarknad är *”långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven”*. Regeringens målsättning kring att möta konsumenternas efterfrågan på bostäder är samstämmigt med Eslövs mål gällande bostadsutbudet.

Jämställdhetsmål[7]

Länsstyrelsen arbetar med jämställdhetsfrågor utifrån regeringens nationella jämställdhetsmål. Arbetet utgår från den internationella strategin för jämställdhetsintegrering. Strategin går ut på att integrera och synliggöra jämställdhetsfrågor i alla verksamheter, beslut och planer. Det jämställdhetspolitiska målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsmålet har en indirekt påverkan på bostadsförsörjningen. Boverket poängterar att kommunen i bostadsförsörjningen behöver beakta vem vi bygger för och på vilket sätt vi gör det, hur besluten och planerna har konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar, vem det är som planerar och bygger, vems kunskap som har legitimitet och vad de tagna besluten resulterar i. Det är därmed viktigt

6 Regeringen (2020). ”Utgiftsområde 18: Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Förslag till statens budget 2020”.

7 Länsstyrelsen Skåne. ”Jämställdhet”.
Boverket (2020). ”Planering för bostadsförsörjning – en handbok: Hänsyn till relevanta, nationella och regionala mål, planer och program”.

att i planarbete ställa ovan frågor. För att lyfta jämställdhetsmålet i Bostadsförsörjningsstrategin inkluderas könsuppdelad statistik genomgående i avsnittet *Befolkningsutveckling*, för att identifiera eventuella skillnader i förutsättningar för män och kvinnor som kan påverka bostadsbehovet så väl som möjligheten att efterfråga bostäder.

Integrationsmål[8]

Regeringens mål för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Därtill fastställer bosättningslagen[9] att kommunen har ansvar att ta emot och ordna bosättning för nyanlända invandrare som beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Varje år tas ett kommuntal fram av Länsstyrelsen, som syftar till att ge kommunerna ett planeringsunderlag om hur många som beräknas anvisas till kommunen under året. Migrationsverket fattar sedan anvisningsbeslut och detta kan inte överklagas. Kommunen måste därmed ta höjd för att bosätta nyanlända personer. Eslövs kommuns målsättning inom *Särskilda grupper* beaktar integrationsmålet.

Mål för funktionshinderspolitiken[10]

Regeringens mål för funktionshinderspolitiken utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och avser att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Eslövs kommuns målsättning inom *Särskilda grupper* beaktar målen i funktionshinderspolitiken.

Folkhälsomålet[11]

Regeringens folkhälsomål tangerar med bostadsförsörjning. Målet *”är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”*. Ett av de åtta målområdena handlar om boende och närmiljö. Grundläggande är *”att ha tillgång till en god bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa”*. Eslövs kommun har som målsättning att var en inkluderande kommun med ett varierande bostadsutbud.

8 Regeringen. ”Mål för nyanländas etablering”.

9 Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

10 Regeringen. ”En funktionshinderpolitik för ett Sverige som håller ihop”.

11 Folkhälsomyndigheten. ”Folkhälsopolitiska mål”. Folkhälsomyndigheten. ”Folkhälsopolitikens åtta målorden”.

Agenda 2030[12]

Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. Arbetet med Agenda 2030 i Sverige sker på kommunal, regional och nationell nivå. Sverige har höga ambitioner för att genomföra Agenda 2030 och uppfylla de 17 målen. Regeringen har gett Länsstyrelsen uppdrag att arbeta med Agenda 2030, bland annat ska de samverka med länets aktörer, sprida information och bidra till genomförandet i länet. Kommunerna har också en central roll i genomförandet av de globala målen. Agenda 2030 är därmed viktig för Eslövs kommun att förhålla sig till. I relation till bostadsförsörjning är mål 11 *Hållbara städer och samhällen med syfte att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara och delmål 1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad* av störst relevans. I utvecklingen av Eslövs bostadsbestånd innefattar kommunens målsättning att möta Eslövs bostadsbehov och bostadsefterfrågan.

Barnrättslagen

Barnrättslagen blev svensk lag den 1 januari 2020. För att införliva den nya lagen i verksamheter och bättre ta till vara barns inflytande i beslut som påverkar dem, kan en formell prövning om barnets bästa göras. Riktlinjerna för bostadsförsörjning tas fram för att skapa förutsättningar för att alla i kommunen (inklusive barn) ska kunna leva i goda bostäder. Barnrätt i förhållande till bostadsförsörjning innefattar därmed exempelvis hur kommunen planerar för hushåll med små ekonomiska medel eller hushåll som riskerar hemlöshet, i de fall där det handlar om barnfamiljer. Även i bostadsförsörjningen för nyanlända barn och ungdomar blir barnrättslagen viktig. Eslövs kommun har tagit fram ett stödmaterial i syfte att ge stöd i hur en prövning av barnets bästa ska göras i olika beslutsprocesser, detta dokument är en viktig grund i arbetet med bostadsförsörjning men appliceras framförallt i det operativa arbetet. Exempel på det operativa arbetet med bostadsförsörjning är detaljplanearbete, exploatering, mottagande av nyanlända barn och ungdomar och arbetet med sociala kontrakt.

12 Länsstyrelsen Skåne. ”Agenda 2030”.
Globala målen. ”Mål 11: Hållbara städer och samhällen”.
Regeringen. ”Sveriges arbete med Agenda 2030”.
Sveriges kommuner och regioner. ”Agenda 2030 – för hållbar utveckling”.

ANALYS AV ESLÖVS KOMMUN

Analysen grundar sig på de fyra analysområden lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar kräver: demografisk utveckling, bostadsefterfrågan, marknadsförutsättningar och behov hos särskilda grupper.

BEFOLKNINGSUTVECKLING

ESLÖVS DEMOGRAFISKA UTVECKLING

Eslövs kommun har under 2000-talet haft en stadig befolkningsökning (med undantag för 2012 då endast en marginell ökning skedde, diagram 1). Vid årsskiftet 2018/2019 hade Eslövs kommun 33 793 invånare, vilket innebär en ökning med 236 personer eller 0,7 procent från årsskiftet 2017/2018. Mellan 2010 och 2019 har den procentuella ökningen av befolkningen varierat mellan 0,05 procent och 1,36 procent. I snitt har befolkningen ökat med 252 personer per år.

Inflyttningen från utlandet har varit den största källan till befolkningsökning (diagram 2). I snitt har utrikes inflyttning bidragit med 162 personer per år sedan 2010. Sedan 2017 har Eslövs befolkning ökat med 222 personer i snitt på grund av utrikes inflyttning. Största inflyttningslandet under 2019 har varit Afghanistan, Polen, Kosovo och Pakistan. Största utflyttningslandet har varit Danmark.

Eslövs kommun har även ett positivt födelseöverskott som bidragit till befolkningsökningen, i snitt 82 personer per år sedan 2010 och i snitt 78 personer per år sedan 2017. Ett positivt inrikes flyttnetto har vissa år bidragit till en befolkningsökning, men i mindre utsträckning. Senaste två år har det inrikes flyttnettot dessutom varit negativt.

Diagram 1: Folkmängd 1968–2019 (källa: SCB).

Diagram 2: Befolkningsutveckling 2010–2019 efter födelseöverskott, inrikes flyttnetto och utrikes flyttnetto (källa: SCB).

SKÅNES DEMOGRAFISKA UTVECKLING

Eslövs kommun är en del av en expansiv region

Invånare i Skåne 2019:
1 377 827
Ökning under 2019:
15 633 (1,1 %)

Störst faktisk ökning: Malmö, Helsingborg och Lund
Störst procentuell ökning: Burlöv

65 % av Skånes totala folkökning i sydvästra Skåne (inkluderar Eslöv)

Befolkningsökningen beror på:
- Utrikes flyttnetto (60 %)
- Positivt födelsenetto (26 %)
- Inrikes flyttnetto står endast för en liten del av ökningen

Befolkningsprognos 2020–2029:
- Ökning med 121 000 invånare (8,8 %) under prognosperioden
- Från 1 377 827 invånare till cirka 1 499 000 invånare

Ökningen kommer främst ske bland:
- Ungdomar mellan 16–19 år: ökning med 27 % till 2029
- Äldre över 80 år: ökning med 39 % till 2029

Källa: Region Skåne (2020). "Skånes befolkningsprognos 2020–2029".

Flyttningar Eslöv – Danmark

Sedan 2016 har det största negativa flyttnettot varit till Danmark (i snitt -10, statistik från SCB). 2019 var Danmark dessutom det enda landet som Eslöv hade ett negativt utrikes flyttnetto till (-7). Även arbetspendlingsnettot till Danmark är negativt. Mellan 2013-2015 pendlade i snitt 144 personer till Danmark för arbete, medan 7 personer pendlade till Eslöv (statistik från Öresundsdatabasen).

I utbytet mellan Eslöv och Danmark är därmed både flytt- så väl som pendlingsnettot negativt. Eslövs kommun har som målsättning att stärka kommunens roll i regionen. I begreppet regionen skulle även Öresundsregionen kunna räknas med, till exempel betonar MalmöLundregionen och Strukturbild Öresundsregionens roll i Skånes utveckling. Det kan därmed finnas ett behov att förutom att stärka kommunens plats i Skåne, även stärka den i förhållande till vårt grannland.

Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att statistiken presenterad här för flytt- och pendlingsströmmen är mellan land och kommun, det är därmed inte förvånande att fler väljer att flytta till/jobba i Danmark med fler bostäder och arbetsplatser än Eslöv. Vidare är faktorerna som påverkar in- och utflyttning/-pendling många och ofta utanför kommunens makt.

Flyttningar inom länet

Sett till antal flyttar sker de flesta flyttarna inom länet. 2017 var flyttnettot inom kommunen positivt (+45), men senaste två åren har Eslöv haft ett negativt flyttnetto inom länet (2018: -67, 2019: -14). Inflyttningen från en kommun hänger ofta samman med stor utflyttning från samma kommun (se tabell 1). Mellan 2017–2019 har det största utbytet varit med Malmö och Lund.

Inflyttning från:	
Malmö	1037
Lund	903
Höör	340
Kävlinge	264
Hörby	231
Landskrona	167
Svalöv	163
Helsingborg	157
Hässleholm	154
Kristianstad	148

Utflyttning till:	
Malmö	985
Lund	888
Höör	448
Svalöv	241
Hörby	234
Helsingborg	205
Kävlinge	200
Landskrona	197
Sjöbo	131
Hässleholm	127

Tabell 1: Totala antalet flyttar 2017–2019 (Källa: SCB Områdesstatistiska databasen).

Under 2017–2019 har Eslöv störst positivt flyttnetto från Kävlinge, Staffanstorp och Malmö, medan Höör, Svalöv och Helsingborg har stått för det största negativa flyttnettot (tabell 2).

Topp 5 kommuner positivt flyttnetto 2017- 2019	
Kävlinge	64
Staffanstorp	53
Malmö	52
Kristianstad	28
Hässleholm	26

Topp 5 kommuner negativt flyttnetto 2017- 2019	
Höör	-108
Svalöv	-78
Helsingborg	-48
Sjöbo	-44
Halmstad	-31

Tabell 2: Kommunernas flyttnetto 2017–2019 (Källa: SCB Områdesstatistiska databasen).

Är urbaniseringstreden till storstäder bruten?

I en föreläsning via SKR av Maria Pleiborn från WSP framförs argumentet att urbaniseringen inte längre existerar i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg eller Malmö. I Malmö har inrikes flyttnetto varit negativt sedan 2015. Fler personer flyttar till Eslöv från Malmö än tvärtom. Urbaniseringstrenden inom kommunen kvarstår dock, inom Eslövs kommun flyttar fler till Eslövs stad än från Eslövs stad. Under 2019 hade Eslövs stad ett kommunalt flyttnetto på 37 personer.

Källa: SCB, Maria Pleiborn WSP, SCB

Åldersstruktur och könsskillnader inom flyttningarna

In- och utflyttningarna är inte jämnt fördelade över de olika åldersgrupperna (diagram 3). Det största positiva flyttnettot under 2019 återfinns i åldersgrupperna 0–19 år och 30–49 år, medan det största negativa flyttnettot återfinns i åldersgrupperna 20–29 år och 50–69 år. Den äldre befolkningen är mindre flyttbenägna än den övriga befolkningen. Åldersvariationen gäller dock främst de inrikes flyttningarna, under 2019 låg utrikes flyttnetto relativt jämt för åldrarna 0–50 år, för att sedan avta i de äldre åldrarna.

Inrikes flyttnetto under 2019 var totalt sett negativt, men sett till de olika åldersgrupperna varierade detta stort. Mönstret för de inrikes flyttningarna följer ungefär det totala flyttnettot. Barn under 14 år har ett stort positivt flyttnetto, inflyttningen skedde främst från Malmö, Lund, Helsingborg och Svedala. Ett stort positivt flyttnetto återfinns även för vuxna mellan 30–44 år, främst från Malmö, Lund och Kävlinge. Ett stort negativt flyttnetto återfinns för unga vuxna mellan 20–29 år, de flyttar främst till Malmö, Lund, Höör, Svalöv och Stockholm. Även vuxna mellan 45–64 år har ett negativt flyttnetto, de flyttar främst till Malmö, Lund, Svalöv och Sjöbo.

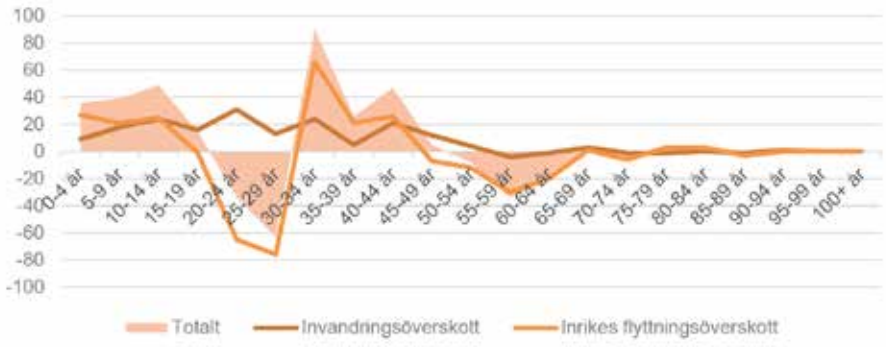

Diagram 3: Flyttnetto 2019 efter åldersgrupper i 5-årsklasser (källa: SCB).

In- och utflyttningsmönstret skiljer sig inte väsentligt åt mellan män och kvinnor under 2019, detta gäller både för inrikes och utrikes flyttningar (diagram 4).

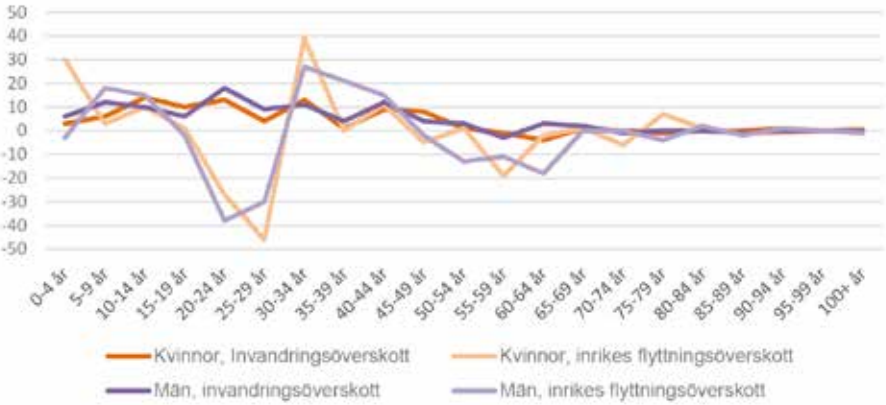

Diagram 4: Flyttnetto 2019 fördelat på åldersgrupper i 5-årsklasser och kön (källa: SCB).

Flyttstudie

Under 2020 genomfördes en flyttstudie riktad mot de som under 2019 flyttat till eller från Eslövs kommun. Studien undersökte anledningar till att man flyttat till eller från Eslöv, varifrån man flyttat och vart man flyttat till samt vad man tycker om Eslöv med avseende på till exempel service, utbud och rekreation.

Viktiga resultat

- De flesta inflyttarna kom från en annan kommun i Skåne, främst Lund och Malmö. 22 % hade tidigare bott i Eslövs kommun.
- De flesta utflyttarna flyttade till en annan kommun i Skåne, främst Lund och Malmö. 24 % hade tidigare bott i kommunen de flyttade till.
- Vissa skillnader mellan in- och utflyttares skäl återfanns, inflyttare flyttade främst för att komma närmare familj och vänner, för attraktiva huspriser och hyresnivåer. Utflyttare flyttade främst för bättre arbetsmarknad och bättre utbud av affärer och service samt kultur och nöjen.
- Inflyttare gav Eslöv högt betyg samt uppgav starkt flyttskäl för faktorerna natur/rekreation, huspriser, pendling och boende.
- Utflyttare gav Eslöv lågt betyg samt uppgav starkt flyttskäl för faktorerna affärer/service, framtidsutsikter, arbetsmarknad och kultur/nöjen.

Källa: Statistikkonsulterna Jostat & Mr Sample AB (2020).

BEFOLKNINGSSAMMANSÄTTNING

Befolkningspyramider visualiserar åldersstrukturen på ett enkelt sätt. I nedan diagram (diagram 5 och diagram 6) visas Eslövs kommuns invånare år 2000 och år 2019. Befolkningen år 2019 är mer jämt fördelat avseende ålder jämfört med 2000. Pyramiden år 2019 är tjockare i både botten och toppen, vilket innebär att särskilt antalet unga och äldre har ökat.

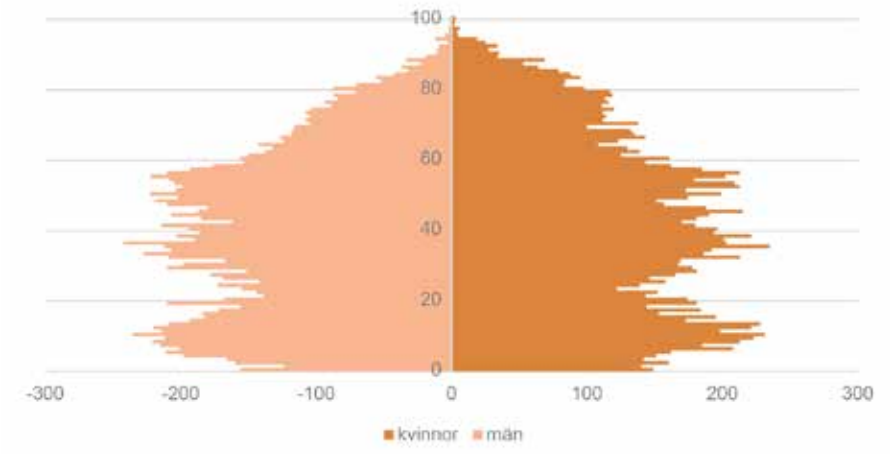

Diagram 5: Befolkningspyramid 2000 (källa: SCB).

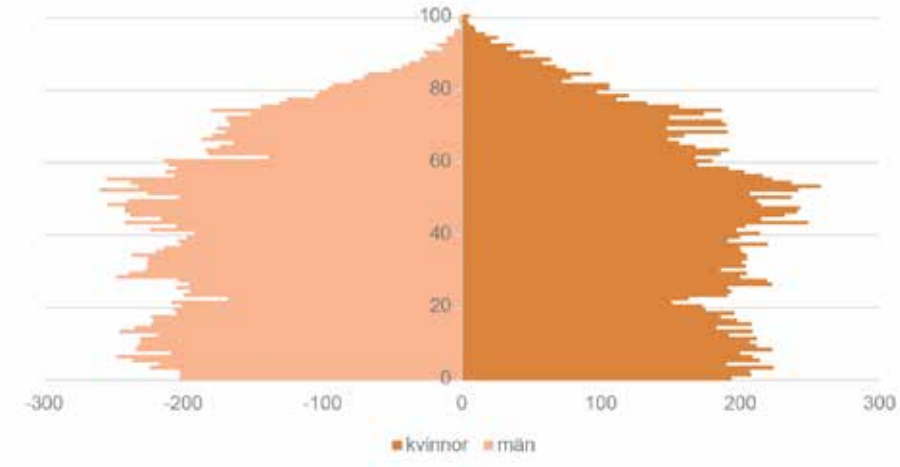

Diagram 6: Befolkningspyramid 2019 (källa: SCB).

2019 var 55,9 procent av Eslövs befolkning i arbetsför ålder (20–64 år), 25,4 procent var över 0–19 år och 18,7 procent av befolkningen var över 65 år (diagram 7). Eslöv har ett något högre antal unga (0–19 år) än riket i stort och ett något lägre antal äldre (65+) än Skåne och riket i stort.

Majoriteten av Eslövs kommuns befolkning bor i Eslöv stad. Näst störst andel återfinns på landsbygden, resterande befolkning är uppdelad på de mindre byarna runt om i kommunen (diagram 8). Även om Eslövs befolkning i stort ökat under 2000-talet, skiljer sig befolkningsutvecklingen i de olika tätorterna åt, en utförligare analys av orternas befolkningsutveckling återfinns i kapitel *Ortsvisa bostadsbehov* på sida 54.

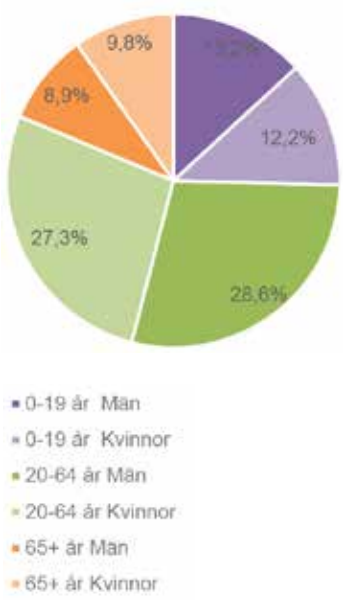

Diagram 7: Befolkningssammansättning Eslövs kommun 2019 (källa: SCB).

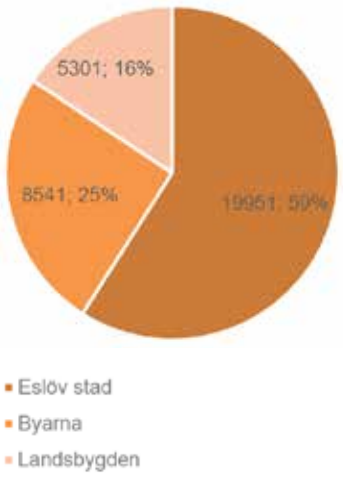

Diagram 8: Befolkningsfördelning Eslövs kommun 2019 (Källa: SCB).

BEFOLKNINGSPROGNOS 2020–2036

Eslövs kommun tar varje år fram en befolkningsprognos för kommunen som helhet samt per tätort. Den senaste befolkningsprognosen avser prognosperioden 2020–2036. Prognosen utgår förutom födelse- och dödstal och utflyttning även från inflyttning baserat på bland annat bostadsbyggande. Under prognosperioden förväntas Eslövs befolkning att öka från 33 793 år 2019 till 39 553 år 2036 (diagram 9). Detta motsvarar en ökning på 5760 personer (17 procent). I snitt kommer befolkningen öka 0,93 procent per år.

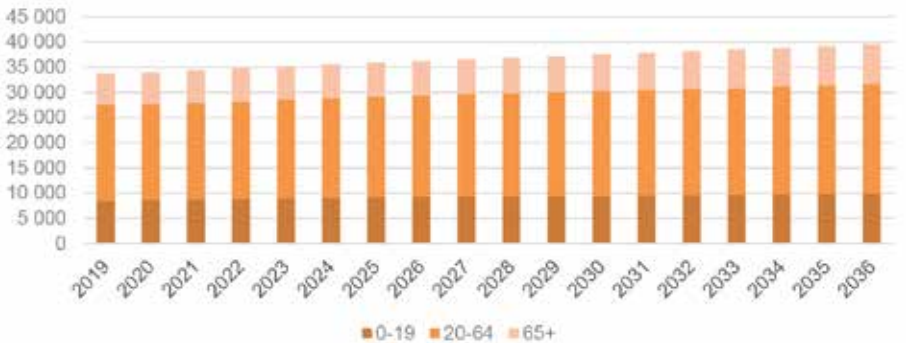

Diagram 9: Befolkningsprognos 2020–2036 (Källa: Eslövs Befolkningsprognos 2020–2036, Statisticon AB)

Den största befolkningsökningen förväntas i den äldre befolkningen över 80 år. Där prognostiseras en ökning med 36 personer (2,2 procent) till år 2020 och med 886 personer (53 procent) till 2036. Om denna prognos förverkligas skulle utvecklingen ställa högre krav på kommunens äldrevård. Näst störst procentuell ökning prognostiseras för åldersgrupperna 16–18 och 19–24 år som förväntas öka med cirka 25 procent mellan 2019–2036.

Mönstret för en ökande befolkning, framförallt en ökande äldre befolkning, återfinns i hela riket. Eslövs kommun har dock relativt goda förutsättningar då kommunen har en något högre andel yngre befolkning och något lägre andel äldre befolkning, detta verkar enligt prognoser bestå (tabell 3). En jämförelse mellan SCBs befolkningsprognos för riket och Eslövs befolkningsprognos visar att Eslövs kommuns befolkning under 80 år kommer att öka mer än riket under prognosperioden 2019–2036, framförallt i åldrarna 0–44 år. En högre ökning bland den äldre befolkningen över 80 år förväntas för riket i stort än Eslöv mellan 2019–2036.

Ålder	Eslöv Procentuell ökning 2019–2036	Riket Procentuell ökning 2019–2036
0–5 år	12,0 %	3,2 %
6–15 år	14,9 %	3,9 %
16–18 år	25,1 %	13,8 %
19–24 år	25,0 %	17,2 %
25–44 år	17,1 %	3,9 %
45–64 år	10,7 %	7,2 %
65–79 år	14,6 %	11,0 %
80–w år	53,3 %	65,1 %

Tabell 3: SCBs befolkningsprognos för riket 2019–2036 och Eslövs kommuns befolkningsprognos 2019–2016 (källa: SCB, Eslövs kommun).

HUSHÅLLEN

Hushållens boende

Upplåtelseformer

År 2019 fanns det totalt 14 559 hushåll i Eslövs kommun. Av dessa hushåll bor majoriteten i småhus med äganderätt. Över en fjärdedel bor i småhus eller flerbostadshus med hyresrätt (småhus och flerbostadshus) och strax under en sjättedel bor i småhus eller flerbostadshus med bostadsrätt (diagram 10).

Diagram 10: Andel hushåll per hustyp och upplåtelseform i Eslövs kommun 2019 (Källa: SCB).

Åldersstruktur

Hur befolkningen bor varierar i olika åldersgrupper (diagram 11). Personer i åldrarna 20–29 år bor i högre utsträckning i flerbostadshus i hyresrätt och bostadsrätt, jämfört med den yngre befolkningen (under 19 år) och personer mellan 40–69 år som främst bor i småhus med äganderätt. Den äldre befolkningen över 80 år bor i något högre utsträckning i flerbostadshus, både hyresrätt och bostadshus jämfört med de i åldrarna 40–69 år.

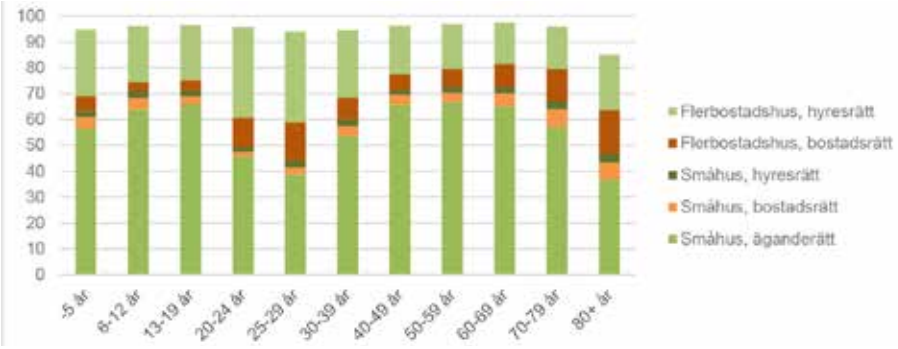

Diagram 11: Andel personer per åldersgrupp och hustyp och upplåtelseform 2019 (Källa: SCB).

Könsskillnader

Förutom skillnader i upplåtelseform per åldersgrupp finns det även vissa skillnader mellan hur män och kvinnor i olika åldersgrupper bor (diagram 12) Dessa skillnader har sett ungefär likadana ut sedan 2012.

I åldersgruppen 20–24 år bor högre andel män än kvinnor i småhus med äganderätt, medan kvinnor i högre utsträckning bor i såväl hyresrätter som bostadsrätter. Dessa skillnader jämnar dock ut sig mellan 25–29 år. Mellan 30–39 år omvänds det tidigare förhållandet, då är det högre andel kvinnor som bor i småhus med äganderätt än män i samma ålder, och högre andel män som bor i ett flerbostadshus specifikt med bostadsrätt än kvinnor.

Mellan 40–59 år är andelen män och kvinnor som bor i de olika upplåtelseformerna i stort sett lika igen. I åldrarna över 60 år återfinns igen skillnader mellan män och kvinnors boendeformer. En högre andel män bor i småhus med äganderätt än kvinnor, och en högre andel kvinnor bor i flerbostadshus både med bostads- och hyresrätt. Skillnaden mellan män och kvinnor är som störst bland män och kvinnor över 80 år som bor i småhus med äganderätt, där 48 procent av män och endast 28,6 procent av kvinnor bor i den boendeformen.

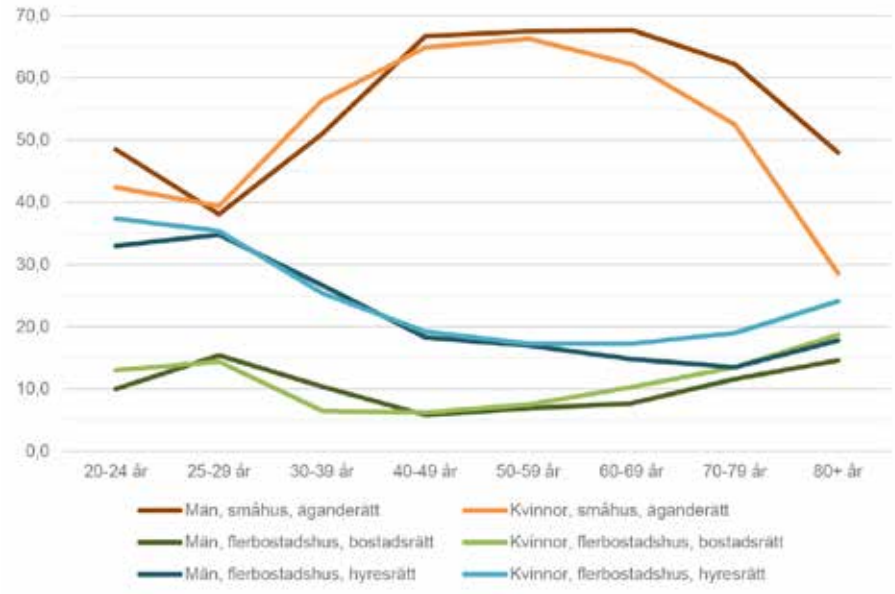

Diagram 12: Andel personer per hustyp och upplåtelseform per kön 2019 (ej inklusive småhus med bostadsrätt eller hyresrätt) (Källa: SCB).

Hushållsstorlek

Under 2019 har Eslövs kommun haft ett snitt på 2,32 personer per hushåll, denna siffra har varit stabil sedan 2011. Över en tredjedel av Eslövs hushåll består av enpersonshushåll, strax under en tredjedel är hushåll med två personer. Därefter är tre- och fyrapersonshushåll vanligast (diagram 13). Majoriteten av de ensamstående hushållen bor i Eslövs tätort.

I jämförelse med Skåne och riket har Eslöv mindre andel enpersonshushåll och marginellt större andel tre- och fyrapersonshushåll. I övrigt skiljer sig andelarna knappt åt mellan Eslöv, Skåne och riket (tabell 4).

Antal personer i hushållet	Eslöv, andel	Skåne, andel	Riket, andel
1 person	35,6	39,1	39,8
2 personer	30,3	30,1	30,3
3 personer	13,1	12,0	11,7
4 personer	13,6	12,1	11,7
5 personer	4,8	4,3	4,2
6 personer	1,5	1,4	1,3
7+ personer	1,1	0,9	0,9

Tabell 4: Andel hushåll per hushållsstorlek i Eslöv, Skåne och riket 2019 (Källa: SCB).

Det är vanligast för enpersonshushåll att bo i lägenhet med hyresrätt. För hushåll med fler än två personer är det vanligast att bo i ett småhus med äganderätt. Högst andel boende i småhus med äganderätt har fyrapersonshushåll. För stora hushåll är hyresrätten en viktig upplåtelseform, en hög andel hushåll med sex eller fler personer bor i flerbostadshus med hyresrätt (diagram 14).

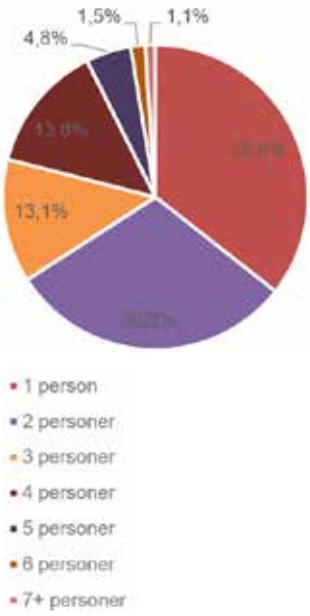

Diagram 13: Andel hushåll per hushållstorlek 2019 (källa: SCB).

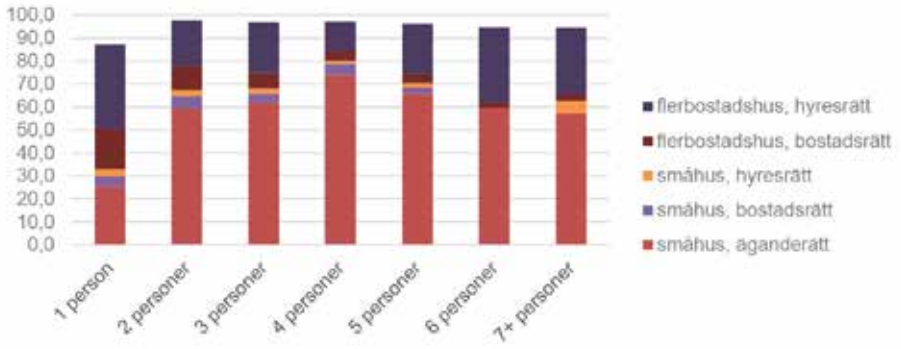

Diagram 14: Andel hushåll per hushållsstorlek och boendeform 2019 (Källa: SCB).

Bostadsyta

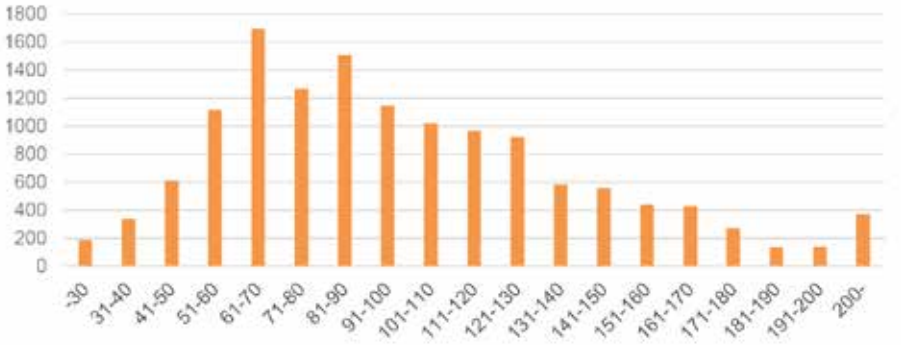

Diagram 15: Bostadsyta i Eslövs kommun 2019 (Källa: SCB MONA).

I Eslövs kommun är det vanligast att bo i en bostad på 61–70 kvm och 81–90 kvadratmeter (diagram 15). Det finns även ett noterbart högt antal bostäder över 200 kvm, detta beror på att det finns många stora gårdar i Eslöv. Sett till bostadsyta per invånare har Eslöv ett något lägre snitt (43 kvm/invånare) än liknande kommuner (45,9 kvm/invånare) och Skåne (45,4 kvm/invånare)[13].

Hushållens ekonomi

Hushållens ekonomi är en viktig del att analysera för vilken sorts bostad som efterfrågas och som hushållen har råd med. Det finns särskilt en stor skillnad i hushållens köpkraft beroende på om hushållet består av en ensamstående eller av sammanboende.

Den högsta disponibla inkomsten i Eslövs kommun under 2018 hade sammanboende hushåll i åldrarna 30–64 år med kvarboende unga vuxna mellan 20–29 år. Den lägsta disponibla inkomsten hade ensamstående kvinnor över 65 år. Sammanboende hushåll hade högre disponibel inkomst i jämförelse med ensamstående. Det finns även könsskillnader i inkomst på individnivå. Sett till medelförvärvsinkomst för hela 2018 tjänar män i alla åldersgrupper mer än kvinnor.

13 Marknadsindikatorer via Kolada

Jämfört med Skåne har Eslöv en något högre mediannettoinkomst (kr/invånare 20+ år). Eslöv mediannettoinkomst låg 2018 på 235 600 kr/invånare jämfört med Skånesnittet på 233 809 kr/invånare[14].

ARBETSMARKNADEN

Under 2019 bodde det 16 214 förvärvsarbetande personer i Eslövs kommun, detta motsvarar 48 procent av Eslövs totala befolkning 2019. Av den förvärvsarbetande befolkningen som bor i Eslöv pendlar 57 procent (9 244) från kommunen. Statistik från 2018 visar att de som pendlar från Eslöv främst pendlar till Lund, Malmö och Höör. En stor del pendlar även till de angränsande kommunerna eller andra närliggande kommuner (tabell 5).

Under 2019 var det totalt 11 608 förvärvsarbetande som arbetade i Eslövs kommun, varav 60 procent bodde i kommunen och 40 procent pendlade in. Statistik från 2018 visar att de som pendlar till Eslöv pendlar främst från Lund, Höör och Malmö . En stor del pendlar även från de angränsande kommunerna, eller andra närliggande kommuner (tabell 5).

Nattbefolkning, bostad i Eslöv	
Utpendling till kommun:	**Totalt**
Lund	3272
Malmö	2545
Höör	320
Kävlinge	299
Helsingborg	270

Dagbefolkning, arbetsställe i Eslöv	
Inpendling från kommun:	**Totalt**
Lund	718
Höör	638
Malmö	567
Hörby	498
Kävlinge	256

Tabell 5: In- och utpendling ur Eslövs kommun 2018, fem största pendlingskommunerna (källa: SCB).

14 Marknadsindikatorer via Kolada

SLUTSATSER: BEFOLKNINGSUTVECKLING

- Eslöv befinner sig i en expansiv region där befolkningen kommer att öka.
- Befolkningstillväxten i kommunen är stabil men lägre än målet på cirka 1 procent per år, tillväxten beror främst på utrikes inflyttning och till viss del födelseöverskottet. Inrikes flyttnetto är negativt.
- Det är främst barn samt vuxna i åldrarna 30–49 år som flyttar till Eslöv.
- De som flyttar från Eslöv är främst unga vuxna i högskolestudieålder samt människor i 50 till 60-årsåldern.
- De flesta in- och utflyttarna sker inom länet, främst till Malmö och Lund. Eslöv har ett positivt flyttnetto till Malmö.
- Inflyttare lockas av närhet till natur och rekreation, huspriser, pendling och boende medan utflyttare lockas av tillgång till affärer och service, framtidsutsikter, arbetsmarknaden och tillgång till kultur och nöjen.
- Både den yngre och äldre befolkningen har ökat i kommunen senaste 10 åren, men Eslöv har ändå en något yngre befolkning än Skåne och riket.
- Den yngre och äldre befolkningen kommer att öka ytterligare under kommande år, den äldre befolkningen kommer till 2036 att öka med 53 % vilket kommer ställa krav kommunens äldrevård så väl som tillgängligheten på den ordinarie bostadsmarknaden.
- Majoriteten av hushåll i Eslöv är en- eller tvåpersonshushåll, majoriteten av de ensamstående hushållen bor i Eslövs stad.
- Majoriteten av Eslövs befolkning bor i småhus, men hyreslägenheten är en viktig upplåtelseform för flera kategorier så som enpersonshushåll, stora hushåll (6+), unga vuxna och äldre. För två- till fempersonshushåll är småhus med äganderätt en viktig upplåtelseform.
- Hushållens bostadsyta är minst i Eslövs stad, hushållen bor generellt sett större i byarna där de flesta bostäderna är småhus.
- Sammanboende hushåll har en starkare ekonomi än ensamstående hushåll, allra lägst disponibel inkomst har ensamstående kvinnor över 65 år.
- Eslöv är en pendlingsstad, Eslöv har en större utpendling än inpendling av förvärvsarbetande personer. Pendlingsströmmen är störst mellan Lund, Malmö och Höör.

BOSTADSBYGGANDE OCH BOSTADSMARKNADEN

BOSTADSBESTÅND

Under 2010-talet har antal bostäder som byggts i Sverige ökat men inte i samma takt som befolkningen har växt. Detta har lett till ett latent bostadsbyggnationsbehov, framöver är behovet av nya bostäder stort[15]. I bostadsmarknadsenkäten 2020 framkommer att 74 procent av Sveriges kommuner har ett underskott på bostäder[16].

I Sverige är det staten som genom bostadspolitiken sätter spelreglerna för bostadsmarknaden. Staten ansvarar för att ”det finns ändamålsenliga lagar och regler samt förutsättningar att finansiera bostadsbyggande och ombyggnad”[17]. Kommunerna ansvarar för att det finns detaljplanerad mark att bygga på och att byggbolagen bygger. Ansvaret för en välfungerande bostadsmarknad är därmed ett delat ansvar.

Det är byggföretagens risk- och lönsamhetskalkyl som avgör om och hur mycket det byggs. Kommunerna måste därför ha ett flexibelt förhållningssätt och samarbeta med marknadens aktörer för att tillgodose bostadsförsörjningen i kommunen. Utöver ett gott samarbete med bostadsmarknadens alla aktörer och ett ansvarstagande för planmonopolet kan kommunen även använda sig av markpolitik, översiktlig planering, allmännyttan och kommunala hyresgarantier för att genomföra sina mål för bostadsförsörjningen.

Eslövs bostadsbestånd

2019 fanns det enligt SCB 15 069 bostäder i Eslövs kommun. Bostäder i småhus stod för 55,6 procent och lägenheter i flerbostadshus stod för 38,5 procent. Eslöv har en högre andel småhus med äganderätt än Skåne, men en lägre andel flerbostadshus, både hyresrätter och bostadsrätter. I förhållande till befolkningen är relationen dock den omvända. Eslöv har ett högre antal hyres- och bostadsrätter per 1000 invånare än Skåne så väl som liknande kommuner (kommungrupp Pendlingskommun nära större stad). Eslöv har även ett lägre antal äganderätter per 1000 invånare än Skåne och liknande kommuner[18].

Småhus

Majoriteten av småhus var 2019 i form av äganderätt (87,3 procent), ett mindre antal var bostadsrätter (7,8 procent) och hyresrätter (4,8 procent). De flesta småhus är 91–130 kvadratmeter stora.

SKÅNES BOSTADSBESTÅND

Det regionala bostadsbeståndet

Skåne 2019: 647 662 bostäder

Hustyp
- 43,4 % småhus
- 50 % flerbostadshus (FBH)

Upplåtelseform
- 38,6 % hyresrätter (främst FBH)
- 38,2 % äganderätter (främst småhus)
- 23,2 % bostadsrätter (främst FBH)

Bostadsbyggandet var högt under 60- och 70-talet, men avtog sedan.

Sedan 2011 byggs främst flerbostadshus, främst hyresrätter.

2013–2019: 41 753 bostäder har byggts i Skåne. Antal bostäder som byggts har ökat för varje år (undantaget 2014–2015).

Källa: SCB.

15 Boverket (2019). ”Rapport 2018:24. Behov av nya bostäder 2018–2025”.

16 Boverket. ”Bostadsmarknaden 2020”.

17 Boverket (2020). ”Planering för bostadsförsörjning – en handbok: Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen”.

18 Marknadsindikatorer via Kolada

Flerbostadshus

Över två tredjedelar av lägenheterna i flerbostadshus i Eslövs kommun var 2019 hyresrätter (69,3 procent), resterande 30,7 procent var bostadsrätter. De flesta lägenheterna i flerbostadshus är mellan 51–80 kvadratmeter stora.

Specialbostäder

Specialbostäder avser bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder. Vid årsskiftet 2019/2020 fanns det 642 specialbostäder i Eslövs kommun, detta motsvarar 4,3 procent av det totala bostadsbeståndet.

En stor andel av småhusen byggdes innan 1930, men byggandet av både småhus och flerbostadshus var även högt under 60- och 70-talet. Byggandet av småhus har fram till 2010 fortsatt vara relativt högt, men sedan 2010 är det främst flerbostadshus som byggs (diagram 16). Byggnationstrenden följer länets bostadsbyggnationstrend i stort.

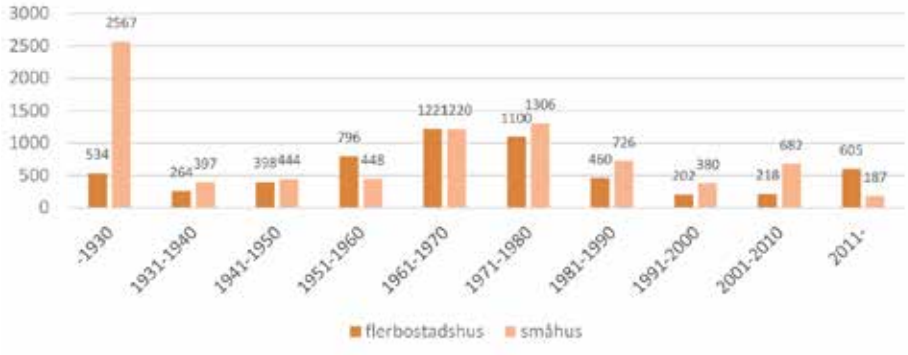

Diagram 16: Bostadsbyggande efter hustyp och byggnadsperiod i Eslöv (Källa: SCB).

BOSTADSBYGGANDE, RIVNINGAR OCH ÄNDRAD ANVÄNDNING

Bostadsbyggnation 2013–2019

Mellan 2013–2019 har det byggts 803 bostäder i Eslöv, i snitt 115 bostäder per år (diagram 17). Mellan 2017–2019 har det i snitt byggs 113 bostäder. Antal bostäder som byggts varje år har dock fluktuerat mycket vilket inte är ovanligt i en mindre kommun. För stor vikt bör därmed inte läggas på exakt hur många bostäder som färdigställts varje år. 68,7 procent av bostäderna som byggts sedan 2013 har varit hyresrätter, 20,4 procent har varit småhus med äganderätt och endast 10,8 procent har varit bostadsrätter.

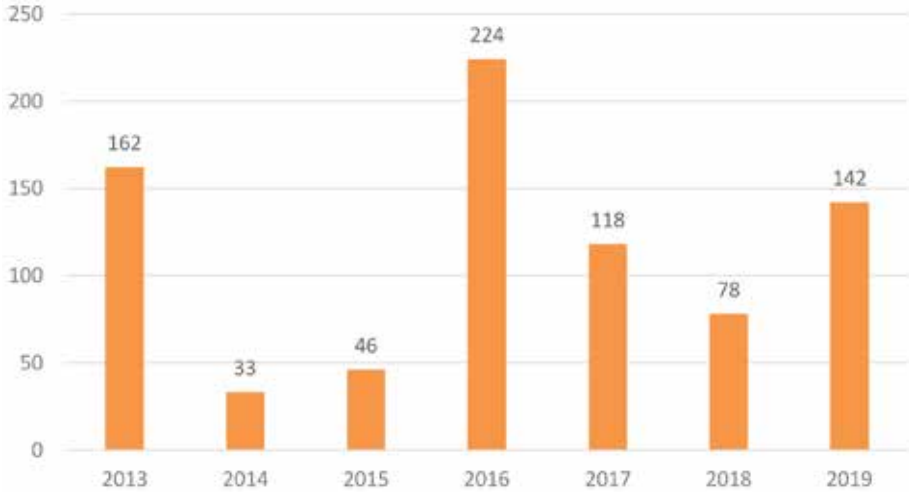

Diagram 17: Bostadsbyggnation 2013–2019 (Källa: SCB).

Bostadsbyggnation 2020-2036

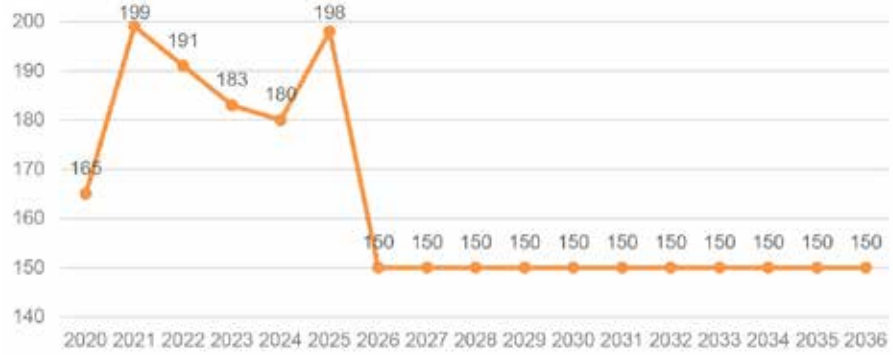

Diagram 18: Byggplaner i Eslövs kommun 2020–2036 (Källa: Eslövs kommun)

Befolkningsprognosen 2020–2036 är en byggbaserad prognos vilket innebär att prognostiserat byggande påverkar prognostiserat antal inflyttare. Utifrån bostadsbyggnationsprognosen 2020 planeras 2766 bostäder, i snitt 163 bostäder per år under prognosperioden (diagram 18). Detta motsvarar 0,48 bostäder per ny invånare. Detta kan jämföras mot snittet 2013–2019 då 0,43 bostäder byggdes per ny invånare (denna siffra varierade mellan 0,12 och 0,91).

Antal planerade bostäder är högre än vad som byggts per år sedan 2013. Detta är även högre än Länsstyrelsen bedömning. 2015 bedömde Länsstyrelsen att 145–147 bostäder per år behöver tillkomma i Eslöv till 2030[19].

Byggprognosen ska beaktas med försiktighet då planerade bostäder kan ändras och inte bli av. Trenden är dock att bostadsbyggnationen kommer vara högre än den varit senaste åren. Inför 2021 års befolkningsprognos har en bostadsbyggnationsprognos tagits fram som indikerar att Eslöv kommer att öka bostadsbyggnationstakten ytterligare från 2023. Mellan 2021–2037 blir snittbyggnationen cirka

19 Länsstyrelsen Skåne (2015). ”Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Skånes kommuner – Regleringsbrevsuppdrag 48, 2015”.

220 bostäder per år, vilket kommer ha påverkan på befolkningsprognosen framöver.

Rivningar och ändrad användning

Mellan 2014–2018 har inga lägenheter i flerbostadshus rivits. Under 2019 har åtta bostäder rivits i Eslöv, specifikt 8 hyresrätter i flerbostadshus. Under 2014–2019 har 209 bostäder tillkommit i form av ombyggda lägenheter i flerbostadshus. Av dessa är 19 bostadsrätter, 182 hyresrätter och 8 äganderätter. Majoriteten av ombyggnationerna har skett under 2019 (127 stycken). Främst handlar det om ombyggnad av lokaler till bostäder.

FLYTTKEDJOR

Även om nybyggnationer är en viktig del i kommunens bostadsförsörjning, utgör nybyggnation endast en liten del av kommunens totala bostadsbestånd. I rapporten *Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande* från Länsstyrelsen[20] konstateras det att det är i det befintliga bostadsbeståndet lösningen för de grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden finns. Nybyggnation gynnar inte direkt grupper som är ekonomiskt svagare och därmed inte har möjlighet att efterfråga nybyggda bostäder. Bristen på till exempel billiga hyresrätter försvårar för nyanlända som vill etablera sig på bostadsmarknaden eller unga som vill flytta hemifrån och bristen på tillgängliga bostadsrätter försvårar för äldre som vill flytta från sina villor. Det är därför viktigt att förutom nybyggnation även beakta rörligheten på bostadsmarknaden, i form av till exempel flyttkedjor.

Kommunens vilja att fokusera på småhus och bostadsrätter framöver kan vara en viktig faktor i att ytterligare få igång rörligheten på bostadsmarknaden. Samtidigt kan nya ägande- och bostadsrätter locka invånare från utanför kommunen. Detta är positivt för Eslövs tillväxt och roll i regionen, men skapar samtidigt inte rörlighet inom kommunen.

20 Länsstyrelserna (2018). ”Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande: Analys över bostadsmarknaden för dem som av olika skäl har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden”.

BOSTADSBEHOV OCH BOSTADSEFTERFRÅGAN

Bostadsbehovet är det demografiska behovet för att alla invånare i kommunen ska kunna ha en bostad. Det gäller även de som inte kan betala för sin bostad, till exempel ungdomar som bor kvar hos sina föräldrar trots en önskan om en egen bostad eller människor som bor trångt hos släktingar. *Bostadsefterfrågan* (eller marknadsdjup) utgår däremot från marknaden, preferenser och ekonomiska möjligheter att betala för sin bostad. Efterfrågan styrs bland annat av bostadens läge, arbetsmarknadssituationen, bolåneräntor och av hushållens inkomster. Bostadsbehovet kan beräknas på olika sätt med hushållskvoter och demografisk utveckling. För att beräkna bostadsefterfrågan har Region Skåne har tillsammans med Sveriges byggindustrier och konsultfirman Evidens tagit fram en modell som redovisas nedan[21].

Skånes marknadsdjup

I den senaste bostadsefterfrågansrapporten från 2019 har det enligt modellen skattats en bostadsefterfrågan (marknadsdjup) på 5900 bostäder i Skåne. Bostadsbehovet skattas till 6100 bostäder. Eftersom behovet är högre än efterfrågan innebär det att det finns ett antal hushåll som inte har möjlighet och/eller vilja att efterfråga bostad trots att de har ett behov av bostad – detta benämns ofta som *bostadsglappet*. Under kommande tio år kommer strax under 7000 bostäder per år behövas i Skåne enligt Region Skånes befolkningsprognos.

I modellen räknas inte specialbostäder så som särskilt boende eller studentbostäder då dessa inte drivs av marknadsefterfrågan, utan demografi och biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Detta ska has i åtanke när efterfrågan ställs i relation till det faktiska byggandet, då specialbostäderna måste adderas. Summan av marknadsdjupet och antalet specialbostäder var 2019 6300–6700 bostäder per år. Genomsnittligt antal färdigställda bostäder 2016–2018 var 6750 bostäder per år vilket är högre än efterfrågan, detta bör leda till att bostadsbyggandet stannar av framöver.

Eslövs marknadsdjup

I samma rapport uppskattade Region Skåne även kommunernas individuella bostadsefterfrågan. Modellen uppskattar att Eslöv har ett marknadsdjup på 94 bostäder, varav 18 är äganderätt, 23 är bostadsrätter och 53 är hyresrätter. Detta är lägre än marknadsdjupet som uppskattades 2018, då 115 bostäder uppskattades efterfrågas i kommunen (24 bostadsrätter, 50 hyresrätter och 41 äganderätter). I rapporten från 2018 uppskattades även det demografiska bostadsbehovet till 135, vilket innebar att Eslöv har ett bostadsglapp.

Om marknadsdjupet jämförs med faktiskt byggande av olika upplåtelseformer under 2019 syns en diskrepans både i antal och andel bostäder per upplåtelseform som byggts. Fler bostäder har mellan

21 Region Skåne (2019). ”Modell för bostadsefterfrågan. Uppdatering år 2019”.

BOSTADSMARKNADSENKÄTEN 2020

Det regionala bostadsmarknadsläget

Boverket genomför varje år en bostadsmarknadsenkät som undersöker bostadsmarknadsläget i Sveriges regioner och kommuner.

I Skåne anger endast 6 av de 33 skånska kommunerna (18 %) balans på bostadsmarknaden i kommunen som helhet.

25 kommuner (75 %), inklusive Eslöv, anger en obalans i form av underskott av bostäder.

Skånes bostadsmarknadsläge om tre år ser något mer positivt, där 13 kommuner (39 %) anger förväntad balans på bostadsmarknaden, inklusive Eslöv. 18 kommuner (55 %) anger dock fortsatt underskott av bostäder i kommunen som helhet

Källa: Boverket. ”Bostadsmarknadsenkäten 2020”., Boverket. ”Öppna data – Boverkets bostadsmarknadsenkät”..

2017–2019 i snitt byggts än vad marknadsdjupet indikerar. Denna diskrepans kan möjligen förklaras av att Eslövs har en uppdämd bostadsefterfrågan vilket gör att marknaden klarar av att bygga ett högre antal bostäder per år. En jämförelse mellan byggnationen och marknadsdjupet för 2019 (diagram 19) visar att totalt byggdes 142 bostäder under 2019, 48 bostäder mer än marknadsdjupet indikerade det fanns efterfrågan för. Inga bostadsrätter byggdes under 2019, 76,8 procent av de byggda bostäderna var hyresrätter och 23,2 procent av bostäderna var äganderätter.

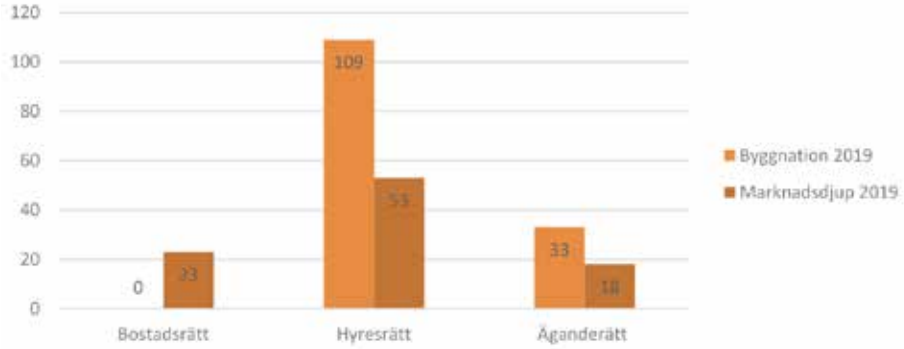

Diagram 19: Bostadsbyggnation och marknadsdjup i Eslövs kommun 2019 (källa: Region Skåne, SCB).

Ytterligare en intressant iakttagelse från Region Skånes marknadsdjupsanalys från 2018 är att andel inflyttare från Eslövs kommun till nyproducerade bostäder i Eslöv är 79 procent, detta kan jämföras med till exempel Höörs 54 procent och Burlövs 44 procent. För nyproducerade äganderätter är siffran 100 procent, hyresrätter 75 procent och bostadsrätter 81 procent.

Dialog med mäklare

För att komplettera ovan analys har intervjuer med mäklare på två av Eslövs största mäklarfirmor genomförts.

Det finns två stora köparkategorier på Eslövs bostadsmarknad. Den ena köparkategorin är unga vuxna. De köper antingen sin första bostad (ofta bostadsrätt) eller sitt första hus i samband med att de bildar familj. De unga vuxna som köper hus kommer ofta från utanför kommunen, främst Lund och Malmö. Dessa köpare kan driva upp priserna då de har en högre budget och/eller är mer villiga att betala mer än Eslövbor för ett visst hus. Den andra köparkategorin är äldre som säljer sitt hus för att köpa marklägenheter med uteplats eller lägenhet med hiss.

Säljarkategorierna är mer blandade. De som säljer bostäder är ofta äldre som flyttar från hus, par som skiljer sig eller separerar och de som väljer att köpa större t ex för att bli sambo. Säljare köper ofta nytt inom kommunen, samtidigt är många köpare från utanför kommunen vilket är positivt för Eslövs tillväxt. När äldre säljer sina hus är det dock inte ovanligt att de söker bostad utanför kommunen för att komma närmare sina barn och barnbarn.

Eslöv är en pendlingsstad. Eslövs marknadsförs av mäklare främst som en pendlingsstad. Det är svårt för staden att tävla med de större kringliggande städerna när det kommer till utbudet av restauranger, butiker, med mera. Förutom pendlingsavståndet lockar även bostadspriserna och närheten till natur.

Eslöv behöver möta bostadsbehov för att öka rörligheten. Eslöv har ett stort tryck på villor och villatomter. Därtill ser man även ett stort behov av bostadsrätter, företrädesvis marklägenheter eller hus med hiss för äldre att flytta till. Bristen på tillgängliga bostadsrätter påverkar tillgången på villor då det hindrar äldre från att flytta från sina villor även om de vill. Detta skapar en stillastående bostadsmarknad.

Försäljning av tomter

Under de senaste 10 åren har kommunen i snitt sålt 7 tomter per år. Under 2020 har en tomt sålts, medan under 2019 och 2018 såldes 9 respektive 11 tomter. Att så få tomter såldes under 2020 beror på utbudet, då det i princip inte finns några tomter tillgängliga för försäljning. För närvarande finns 3 tomter i Billinge som under en längre period varit till salu, samt en tomt i Hurva som nu är bokad för försäljning. I tomtkön finns det cirka 240 intressenter per den 1 december 2020. Fram till 2017 fanns det överblivna tomter i Billinge, Eslöv, Marieholm, Flyinge, Löberöd och Hurva. Trots att det fanns lediga tomter stod då över 100 i tomtkön, det är därför vanskligt att jämställa tomtkön med faktiskt efterfrågan.

Bostadspriser

Bostadspriser och dess utveckling är en indikation på hur attraktiv Eslövs kommun är. Bostadspriser skiljer sig åt mellan geografiska lägen, storlek och skick på bostäderna. Trots detta kan ett snittpris och en prisutveckling ge en god indikator om Eslövs bostadsmarknad. Vid prisutveckling för bostadsrätter används kronor per kvadratmeter. För villor används K/T-tal. K/T står för köpskillingskoefficienten och anger förhållandet mellan erlagd köpeskilling av villan och fastighetens taxeringsvärde. Taxeringsvärdet tar hänsyn till villans läge, storlek, ålder och standard. Eslövs bostadsmarknad har haft en posi-

tiv utveckling och detta går hand i hand med att befolkningen också haft en stadig positiv utveckling.

Villor

Villorna i Eslöv har under 2020 sålts för ungefär det dubbla taxeringsvärdet. Den senaste siffran från september 2020 (2,18 K/T) är i jämförelse med samma månad 2019 högre (1,84 K/T). Villorna har haft en något ojämn utveckling med ett antal toppar och fall, men under senaste året har detta stagnerat något (diagram 20).

Diagram 20: Prisutveckling för villor mätt i K/T (Källa: Svensk Mäklarstatistik)

Mellan 2015 och 2019 har priset per kvadratmeter för hus ökat med 41,1 procent, detta är högre än både Skåne (30,1 procent) såväl som liknande kommuner[22] (30,1 procent). Eslöv har även ett högre pris per kvadratmeter (19 741 kr/kvm) än liknande kommuner (15 588 kr/kvm), dock lägre än Skåne (20 649 kr/kvm)[23].

Bostadsrätter

I november 2016 såldes bostadsrätter för strax över 11 500 kronor per kvadratmeter. Utvecklingen fram till september 2020 är positiv om än med några toppar och fall, i oktober 2020 säljs den genomsnittliga bostadsrätten för över 17 000 kronor per kvadratmeter (diagram 21).

22 Sveriges kommuner och regioner (SKR) delar in landets kommuner i nio kommungrupper. Indelningen är baserad på storlek på tätorten, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Eslöv ingår i gruppen Pendlingsstad när större stad. I gruppen ingår kommuner där minst 40 % av utpendling sker till en större stad. Det vanligaste utpendlingsmålet ska alltså vara någon en tätort i gruppen Större stad (mellan 40 000–200 000 invånare i kommunens största tätort). 52 kommuner ingår i gruppen.

23 Marknadsindikatorer via Kolada

Diagram 21: Prisutveckling för bostadsrätter mätt i kr/kvm (källa: Svensk mäklarstatistik).

Sedan 2015 har kostnaden per kvadratmeter för bostadsrätter ökat med 58,6 procent, detta är dock lägre än Skånes ökning (71,3 procent) så väl som liknande kommuners ökning (60,6 procent) under samma tidsperiod. 2019 hade Eslöv ett högre pris per kvadratmeter för bostadsrätter (14 684 kr/kvm) jämfört med liknande kommuner (11 912 kr/kvm), dock lägre än Skåne (15 476 kr/kvm)[24].

Hyresrätter

2019 var den genomsnittliga månadshyran i Eslövs allmännyttiga bostadsbolag 6 274 kronor. Den genomsnittliga bostadsstorleken var 2,5 rum och kök. Det finns idag inga hyresrätter som står tomma vilket indikerar ett högt tryck på hyresrätter i kommunen, dock är efterfrågan på dyrare nyproduktioner något lägre. I samtal med bostadsaktörer är det dock tydligt att de nya hyresrättsprojekten som byggs i kommunen fylls snabbt av intressenter redan innan byggnationen är klar.

Under 2020 låg Eslövs årshyra per kvadratmeter lägst i jämförelse med Malmö, Lund, Skåne och riket (diagram 22). Högst hyresnivå hade Malmö, följt av Lund. Eslövs hyresökning har varit liten i jämförelse med jämförelsegrupperna.

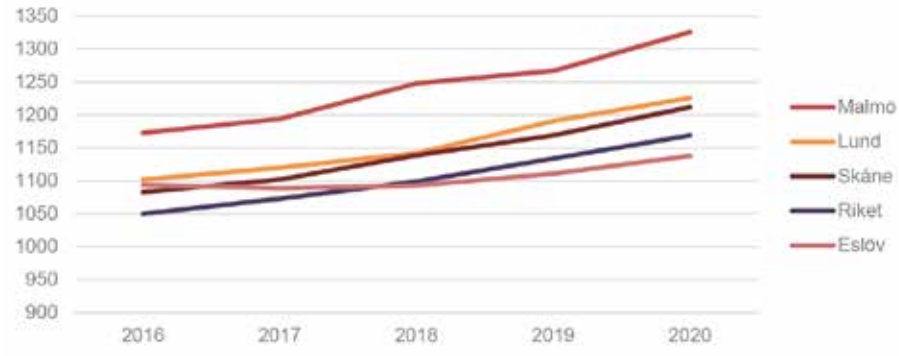

Diagram 22: Årshyra per kvadratmeter i hyresrätter 2016–2020 (Källa: SCB).

24 Marknadsindikatorer via Kolada

BOSTADSBRIST[25]

Under 2019 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utveckla en modell för att mäta bostadsbrist. Måttet på bostadsbrist är binär, det vill säga att ett hushåll antingen har en rimlig bostad eller inte. För att avgöra vad en rimlig bostad är finns sex behovsbaserade kriterier: 1) boendestandard, 2) boendeyta, 3) boendekostnad, 4) geografiskt läge, 5) hur länge bostaden disponeras, 6) tid för att hitta ny bostad. I metoden inkluderas dock inte information om antalet hemlösa, faktiska boendeuppgifter och avtals- och kontraktsformer för boendet. Det finns även osäkerhet kring uppgifterna då de är baserade på registerdata.

I tabell 6 redovisas andel hushåll som kan anses ha en orimlig bostadssituation utifrån de sex kriterierna. Trångboddhet kombinerat med ansträngd boendeekonomi kan anses som den värsta typen av bostadsbrist. I jämförelse med Skåne har Eslöv lägre andel hushåll med orimlig bostadssituation i alla kriterier, men andel hushåll med ansträngd boendeekonomi och andel hushåll som är trångbodda och har ansträngd boende ekonomi är marginellt högre i Eslöv än riket.

Kriterium	Riket	Skåne	Eslöv (antal)
Andel trångbodda hushåll	9,9 %	9,6 %	9,1 % (1309)
Andel hushåll med ansträngd boendeekonomi	5,3 %	7,0 %	5,7 % (818)
Andel hushåll med långt pendlingsavstånd	2,3 %	1,4 %	0,8 % (119)
Andel hushåll med upprepade flyttar	0,9 %	0,9 %	0,7 % (105)
Andel hushåll med långt pendlingsavstånd och ansträngd boendeekonomi	0,1 %	0,1 %	–
Andel hushåll som är trångbodda och har ansträngd boendeekonomi	1,2 %	1,7 %	1,3 % (184)
Andel hushåll med återkommande problem	9,4 %	9,7 %	9,1 % (1307)

Tabell 6: Andel hushåll med bostadsbrist baserat på kriterier 2018 (källa: Boverket).

I diagram 23 redovisas förändringar över tid för fyra av de sex kriterierna[26]. I kommunen har andel trångbodda hushåll ökar med 1.9 procentenheter mellan 2012–2018, även om andelen 2018 fortfarande är lägre än både riket och Skåne. Andel hushåll med ansträngd boendeekonomi har däremot minskat med 1,3 procentenheter mellan 2012–2018. Andel hushåll med långt pendlingsavstånd och andel hushåll med trångboddhet och ansträngd boendeekonomi har inte förändrats väsentligt mellan 2012–2018.

25 Boverket. ”Boverket presenterar nya beräkningar av bostadsbristen”.
Boverket. ”Öppna data – Bedömning av bostadsbrist”.
Boverket, Micael Nilsson (2020). ”En utvecklad bostadsförsörjningsplanering”.

26 Andel hushåll med upprepade flyttar, andel hushåll med återkommande problem och andel hushåll med långt pendlingsavstånd och ansträngd boendeekonomi finns inte statistik för alla år och är ej med i nedan diagram.

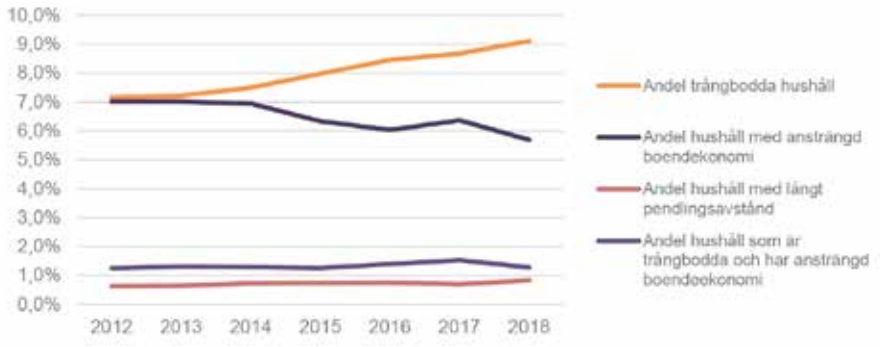

Diagram 23: Andel hushåll i Eslöv med bostadsbrist 2012–2018 (Källa: Boverket).

ALLMÄNNYTTAN OCH ANDRA HYRESVÄRDAR

I Eslövs kommun fanns det 2019 4016 hyresrätter i flerbostadshus och 404 hyresrätter i småhus. Det kommunala bostadsbolaget Eslövs Bostads AB (Ebo) förvaltar störst andel av dessa lägenheter, de äger och hyr ut cirka 1 840 bostadslägenheter och 290 specialbostäder. 4984 Eslövsbor bor i Ebos bostäder, de flesta av bostäderna är placerade i Eslöv tätort (tabell 7).

Ort	Antal bostadslägenheter	Andel bostadslägenheter
Eslöv	1534	83,3 %
Marieholm	168	9,1 %
Löberöd	38	2,1 %
Harlösa	29	1,6 %
Flyinge	28	1,5 %
Stehag	22	1,2 %
Billinge	16	0,9 %
Hurva	6	0,3 %

Tabell 7: Antal lägenheter per ort 2017 ägda av Ebo AB (Källa: Ebo ABs affärsplan 2018–2022).

I Ebos affärsplan 2018–2022 ställs krav på att bolaget ska bygga i snitt 50–60 nya bostäder om året. Därtill ska Ebo medverka till anskaffning av bostäder för kommunens bostadssociala behov, verka för ökad jämlikhet och minskad segregation och aktivt medverka till trygghetsskapande åtgärder. Under 2021 har Ebos ägardirektiv reviderats och antalet bostäder som bolaget ska färdigställa i snitt per år (själva eller tillsammans med andra partners) har skrivit ner till minst 25 bostäder. Antalet bostäder har skrivits ned då bostadsmarknaden i kommunen har ändrats sedan ägardirektiven togs fram 2014, idag finns det ett stort intresse från externa aktörer att bygga i Eslövs kommun. Därtill har det tillkommit en skrivning om att bolaget ska verka för byggnation i kommunens olika tätorter, för att möjliggöra för bolaget att vara en del av stadsutvecklingen och bygga inom de områdena där de externa aktörerna inte vill satsa.

Förutom Ebo finns 4 stora fastighetsägare som är förvaltar cirka 1800 lägenheter i Eslövs kommun. Enligt respektive fastighetsägaren hemsida förvaltar BA Bygg 530 hyreslägenheter, Brinova 516 hyreslägenheter, HSB 243 hyreslägenheter och Häglunds Fastigheter 501 hyreslägenheter.

Bostadsförmedling[27]

Ebo erbjuder lägenheter till de sökande som via Boplats Syd anmält intresse för den lediga lägenheten. Uthyrningen baseras på kötid. Från den dagen man fyller 17 kan man ställa sig i bostadskön för det kommunala bostadsbolaget. Under 2020 förmedlades 281 lägenheter genom Boplats Syd i Eslövs kommun. Medelkötiden för de förmedlade lägenheterna var cirka 1 år och 3 månader. Kötiden skiljer sig dock åt beroende på typ av lägenhet, hyra och storlek. Längst kötid gäller vanliga lägenheter som inte är nybyggnationer samt de med hyra under 6000 kronor.

PLANBEREDSKAP

Planberedskap kan ses som de färdiga detaljplaner som väntas på att genomföras. Boverket[28] menar dock att i begreppet planberedskap behöver man även ta i beaktning strategisk beredskap i form av hur kommunen använder fördjupade översiktsplaner eller detaljplaneprogram i övergången från översiktsplan till detaljplan. Vidare krävs en aktiv markpolitik som innefattar markförvärv, markförsäljning och markberedskap. Även resurs- och organisationsberedskap för att säkerställa personella resurser vid behov krävs.

För att bedöma Eslöv planberedskap bör därmed aktuella detaljplaner och outnyttjade planer, översiktsplaner och fördjupningar samt markpolitik tas i beaktning.

Aktuella projekt

I samband med befolkningsprognos sammanställs årligen de i dagsläget kända projekten enligt aktuella detaljplaner. Enligt den senaste sammanställningen planeras det under tidsperioden 2021–2022 byggas cirka 360 bostäder, varav cirka 320 är bostäder i flerbostadshus. Bakom projekten står flera lokala byggherrar och det kommunala bostadsbolaget. Majoriteten av lägenheterna kommer sannolikt att upplåtas med hyresrätt.

Mellan 2021–2026 förväntas en genomsnittlig byggnation på cirka 340–355 bostäder per år, efter det kommer byggnationstakten att minska. Av bostäderna förväntas cirka 75 % finnas i flerbostadshus.

Hur många bostäder som faktiskt färdigställs är beroende av hur kommunens arbete med detaljplanering fortlöper men också hur effektiv, smidig och rättssäker bygglovsprocessen är. Hinder på vägen kan bland

27 Boplats Syd (2020). ”Boplats Syd i siffror 2020”.

28 Boverket (2012). ”Kommunernas planberedskap”.

annat vara att detaljplaner inte följs, att de tekniska handlingarna är ofullständiga eller att slutbesked inte kan ges. Med åren osäkerheten ökar därmed uppgifterna på planerade bostäder. De planerade projekten med inflyttning 2021–2026 kommer till stora delar ske genom förtätning av centrala delar av Eslövs stad, framförallt Östra Eslöv kommer ha stor betydelse för utvecklingen av Eslövs stad framöver. Även några större projekt återfinns i Flyinge, Örtofta, Marieholm och Stehag.

Outnyttjade byggrätter

Utöver de aktuella projekten redovisade ovan finns ett antal detaljplaner som vunnit laga kraft men som inte ännu tagits i anspråk, dessa kan kallas outnyttjade byggrätter. Detaljplanerna är alltså redo för exploatering men av olika anledningar är de inte ännu eller längre aktuella. Att detaljplanerna inte är aktuella kan till exempel bero på att de i nuläget inte är ekonomiskt försvarbara eller att det saknas efterfrågan för bostäderna. Hur länge sedan detaljplanerna vann laga kraft kan variera. Exakta uppgifter på hur många outnyttjade byggrätter kommunen är svårt att ta fram och skulle kräva en stor arbetsinsats som inte är försvarbar i nuläget. Det underlag kommunen har att tillgå utgår från de detaljplaner som i nuläget har projektstatus outnyttjad.

I tabell 8 återfinns de detaljplaner som i nuläget definierats som outnyttjade. De outnyttjade byggrätterna gäller cirka 380 bostäder men denna siffra är osäker. Vissa detaljplaner anger antal bostäder men inte område, medan ett fåtal detaljplaner inte anger antal planerade bostäder. Outnyttjade byggrätter finns i samtliga byar i kommunen så väl som Eslövs stad. Eslövs kommun äger mark med byggrätter i Billinge, Flyinge, Gårdstånga/Getinge, Hurva, Kungshult, Marieholm och Stockamöllan. I alla dessa byar förutom Kungshult finns även outnyttjade byggrätter på privata markägares mark. I Harlösa, Löberöd och Stehag är de outnyttjade byggrätterna endast på mark ägd av privata markägare.

Område	Kommun	Privat	Totalt
Billinge	38	17	55
Flyinge	5	3	8
Gårdstånga–Getinge	5	1	6
Harlösa		15	15
Hurva	27	39	66
Kungshult	2		2
Löberöd		13	13
Marieholm	6	84	90
Stehag		2	2
Stockamöllan	21	10	31
Örtofta–Väggarp		24	24
Totalt byarna	**104**	**208**	**312**
Eslövs stad	**56**	**10**	**66**
Kommunen totalt	**160**	**218**	**378**

Tabell 8: Outnyttjade byggrätter i Eslövs kommun (Källa: Eslövs kommun)

Översiktsplaner och fördjupningar

Översiktsplan Eslöv 2035

Den gällande översiktsplanen för Eslöv är antagen 2018. Med antagandet av denna översiktsplan upphörde den tidigare kommunomfattande översiktsplanen ÖP 2001, samt tillhörande antagna fördjupningar, att gälla. Översiktsplanen redovisar tilltänkta lämpliga utbyggnadsområden utifrån markens lämplighet, kommunens önskemål och ställningstaganden angående lokalisering av bebyggelse. Detta sker utan att särskilt ange vilken mängd bostäder områden skulle kunna rymma, dock finns en sammanlagd siffra för varje tätort som visar en uppskattning på antal bostäder som skulle rymmas i ett visst område under givna förutsättningar (tabell 9). I snitt planerar översiktsplanen för cirka 200–210 bostäder per år under tidsperioden. Tilltänkta utbyggnadsområden redovisas även mer noggrant för Östra Eslöv i kommunens förslag till fördjupad översiktsplan.

Område	Nya bostäder fram till 2035
Eslövs stad	2800
Billinge	40
Stockamöllan	30
Stehag	180
Kungshult	20
Hurva	50
Löberöd	170
Harlösa	40
Flyinge	150
Gårdstånga/Getinge	50
Örtofta/Väggarp/Toftaholm	70
Marieholm	250
Totalt	**3850**

Tabell 9: Antal bostäder enligt Översiktsplan Eslöv 2035 (Källa: Eslövs kommun).

Översiktsplanen är en planering för en lång tid framåt men tas fram vid en viss tidpunkt. Planen ska därmed ses som vägledande och förändringar kan ske. En sådan förändring är aktuell i Eslövs stad. I Eslövs stad planeras totalt 2800 bostäder, varav 1600 i Östra Eslöv, 600 i västra Eslöv och 600 nya bostäder i centrala Eslöv. I nuläget finns det dock över 1000 detaljplanerade bostäder för centrala Eslöv. Estimeringen för centrala Eslöv utgick initialt från vad som framgångsrikt byggts genom förtätning av de centrala delarna av staden under föregående tioårsperiod (2008–2018), vilket var cirka 1200 bostäder. I samband med att en utbyggnad på 600 nya bostäder i västra Eslöv blev aktuellt halverades ambitionerna med förtätningen i centrum. Förtätningens efterfrågan och potential i centrala Eslöv kan därmed anses vara högre, vilket nu är evident i antal detaljplaner för centrala Eslöv.

Fördjupad översiktsplan för Östra Eslöv

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2021 att hålla den fördjupade översiktsplanen för Östra Eslöv tillgänglig för granskning. Den fördjupade översiktsplanen är en viktig del av stadens strategi för att möta en fortsatt befolkningsökning. Östra Eslöv har ett centralt läge i direkt anslutning till järnvägsstationen. Det aktuella planområdet är ca 180 ha och ligger i östra Eslöv mellan Södra stambanan och Östra vägen (väg 17/113).

Målet med planförslaget är att öka antalet bostäder och variera bostadstyperna samt att skapa attraktiva och trygga miljöer med aktiviteter under stora delar av dygnet. Planförslaget möjliggör upp till 2 550 nya bostäder i området. Till år 2035 är ambitionen att 1 600 bostäder ska tillkomma och resterande 950 bostäder är planerade i ett längre tidsperspektiv. Det finns idag cirka 2 100 boende inom planområdet och drygt 235 företag. Bostadsbeståndet består främst av hyresrätter i flerbostadshus, men det finns även cirka 160 småhus.

I planförslaget är den tillkommande bebyggelsen samlad i utvecklingsområden och längs stråk. Den nya bostadsbebyggelsen är framförallt lokaliserad till tre av områdena: Järnvägsstaden, Bruksstaden och Berga trädgårdsstad. Målet är att bostäderna ska vara av olika typ med både flerbostadshus och småhus. Lägenheter i flerbostadshus kommer dock till antalet att vara flest.

Kommunalt markinnehav

Kommunens markinnehav är den grundläggande faktorn för kommunens styrning av bostadsproduktionen och upplåtelseformen. Det är därmed väsentligt att kommunen äger mark i strategiska lägen och har kapacitet att ta fram detaljplaner, bygga ut infrastruktur och genomföra markanvisning. För att detta ska vara möjligt måste kommunen ha resurser för att jobba med kommunala exploateringsprojekt. För att skapa byggklar mark för bostadsändamål krävs även tid och resurser för att genomföra eventuella undersökningar, så som miljötekniska undersökningar, saneringar eller inventering av kulturmiljön, även detta behöver beaktas i kommunens arbete med bostadsförsörjning.

Eslövs kommun har ett stort markinnehav i staden och flera av byarna (se bild 1). I staden ligger den kommunala marken i ytterkanterna av bebyggelsen. I flera av byarna äger kommunen mark i centrala lägen. De orterna där kommunen äger mycket mark är Eslövs stad, Marieholm, Stehag, Billinge, Stockamöllan, Kungshult, Hurva och Löberöd. De orterna där kommunerna äger mindre eller ingen mark är Harlösa, Örtofta, Gårdstånga och Flyinge.

Eslövs kommun består till 70 procent av åkermark. Större delen av marken på landsbygden ägs av privatpersoner men även kommunen äger mindre bitar. Genom att äga viss jordbruksmark kan kommunen förhandla om markbyten. Det är därför värdefullt för kommunen att äga mark utanför de mest centrala lägena.

Kommunens markinnehav i kombination med riktlinjerna för markanvisning och exploateringsavtal är ett viktigt verktyg för kommunens arbete med bostadsförsörjning. Det ger kommunen möjlighet att styra förutsättningarna och få särskilda villkor uppfyllda av exploatören. Genom markanvisningsavtal kan kommunen ställa villkor som styr inriktningen på bostadsbyggandet, exempelvis vad gäller upplåtelseformer, storlekar och genomförandetid. Samtidigt saknas aktuella detaljplaner på mycket av den kommunägda marken vilket påverkar kommunens möjlighet att styra bostadsförsörjningen. Det är inte heller alltid detaljplanen som är den begränsade faktorn. Förutom detaljplaner saknas utbyggd infrastruktur i vissa områden där kommunen äger mark. Detta kan vara ett lika stort hinder som att det saknas detaljplan.

Bild 1: Karta över kommunalt markinnehav (Källa: Eslövs kommun).

Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal

Enligt lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska varje kommun som ämnar använda markanvisning för tilldelning av kommunal mark ha riktlinjer för markanvisning antagna av kommunfullmäktige. Vidare ska kommunen ha riktlinjer för exploateringsavtal enligt plan- och bygglagen som anger utgångpunkter och mål för exploateringsavtal. Eslövs kommuns riktlinjer för markanvisning antogs av kommunfullmäktige maj 2017 och ska senast maj

2021 ses över för revidering. Riktlinjerna för exploateringsavtal finns i två versioner, en för exploateringsavtal vid kommunalt huvudmannaskap och en vid enskilt huvudmannaskap (båda antogs januari 2019 och revideras senast oktober 2022).

AKTUELLA INFRASTRUKTURPROJEKT

God tillgänglighet med kollektivtrafik är grundläggande för regionens utveckling. Så väl Region Skånes *Det Öppna Skåne 2030 och Strukturbild för Skåne* samt MalmöLundregionen lyfter kommunikation och bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen som en viktig del av regionens utveckling. Som utvecklingsområden är kollektivtrafik och bostadsförsörjning tätt sammankopplade. Bra förbindelser ger förbättrade förutsättningar för bostadsbyggande på samma sätt som ökat bostadsbyggande ger goda förutsättningar för kollektivtrafik. Därtill är goda förbindelser en viktig förutsättning för valfrihet i var i kommunen man har möjlighet att bo, då till exempel tillgång till bil inte är ekonomiskt möjligt för alla. Samtidigt är det inte kommunen som äger frågan om kollektivtrafik och infrastruktur, ett samarbete mellan kommunal och regional nivå är därmed viktigt. Samarbetet är särskilt viktigt i de områden där kollektivtrafiken och infrastrukturen redan är bristande.

Skåneexpressen i Gårdstånga

För att stärka kollektivtrafiken i Skåne och binda ihop Skånes större orter har Region Skåne satsat på regionala superbussar, den så kallade Skåneexpressen. Satsningen innefattar åtta särskilt viktiga stråk som ska göra resandet till orter där järnväg saknas lättare. I Eslövs kommun går Skåneexpressen 1 och 2 till Hurva och Gårdstånga. I Gårdstånga planeras en utbyggnad av pendlarparkeringen och cirkulationsplatsen för att möta det ökade resandet i och med Skåneexpressen. Det finns även en förhoppning om att kunna förbättra cykelmöjligheterna mellan Gårdstånga och Eslövs stad.

Utnyttja möjligheterna med forskningsanläggningarna ESS och MAX IV[29]

Region Skåne pekar på att tillgång till bostäder och flexibilitet på bostadsmarknaden är nyckelfrågor för den hävstångseffekt som ESS och MAX IV kan innebära för samhällsutvecklingen i regionen. Forskningsanläggningarna ska locka till sig internationell arbetskraft och spetskompetens och då måste kommunerna ha beredskap att erbjuda bostäder. Utan bostäder kan företagen få svårt att rekrytera, kommunerna måste därför gå före och vara redo när efterfrågan uppstår. ESS började byggas 2014 och planeras vara i full gång 2023. MAX IV blev klart 2016. För Eslövs kommun kan forskningsanläggningarna som är belägna i Brunnshög särskilt tas i beaktning i Flyinge och Gårdstånga då båda orterna ligger nära anläggningarna. Dessutom finns det cykelmöjlighet till Brunnshög från både Flyinge och Gårdstånga.

29 Region Skåne (2012). ”Regional mobilisering kring ESS och MAX IV”.

En ny stambana Hässleholm–Lund

Höghastighetsbanan beskrivs i vissa sammanhang som den största infrastruktursatsningen i modern tid. Projektet är ett regeringsinitiativ som syftar till en ny höghastighetsjärnväg mellan Stockholm och Malmö respektive Stockholm och Göteborg. Förhoppningen är att den nya järnvägen ska åstadkomma ett ökat bostadsbyggande, en större arbetsmarknad och ett hållbart resande.

Stationslägen finns i Skåne utpekade i Malmö, Lund och Hässleholm. Eslövs kommun berörs genom att viss kapacitet skulle kunna friläggas längs södra stambanan för bättre pendlingsmöjligheter och tätare tidtabell och i så fall ha en positiv effekt på bostadsbyggandet. Eslövs kommun berörs även genom att järnvägens dragning skär genom kommunen. Utredning om var järnvägskorridorerna Hässleholm–Lund är pågående och beräknas vara färdig vintern 2022/2023.

Bredbandsutbyggnad[30]

Tillgång till bredband med hög överföringshastighet bidrar till kommunens attraktivitet för boende, näringsliv och kultur. Det kan även vara en viktig faktor för att ge äldre möjlighet att utnyttja välfärdsteknologi i hemmet, en förutsättning för att fler äldre ska kunna bo kvar hemma.

Eslövs kommun antog 2013 en bredbandspolicy som innebär att kommunen ska verka för att det nationella bredbandsmålet ska uppnås. De nationella målen är att 95 % av alla hushåll och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s senast vid utgången 2020. År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet och år 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband.

Vid den senaste mätningen oktober 2019 av Post och Telestyrelsen hade 79 procent av kommuninvånarna tillgång till minst 100 Mbit/s uppkoppling. Motsvarande siffra året innan var 75 procent. I tätorten och de större småorterna är siffran 86 procent, en ökning på 4 procentenheter sedan 2018. På landsbygden har antalet hushåll som har möjlighet till snabb uppkoppling ökat med 40 procentenheter i senaste mätningen, från 6 procent till 46 procent.

30 Post- och telestyrelsen (2020). ”Uppföljning av regeringens bredbandsstrategi 2020. Delrapport”.

SLUTSATSER: BOSTADSBYGGANDE OCH BOSTADS-MARKNADEN

- Majoriteten av kommuner i såväl riket som Skåne rapporterar ett underskott av bostäder, inklusive Eslövs kommun.
- Majoriteten av bostäderna i kommunen är småhus med äganderätt, ungefär en tredjedel är lägenheter med hyresrätt. Cirka en sjättedel av bostadsbeståndet är bostadsrätter, främst i flerbostadshus.
- Mellan 2017–2019 har Eslöv byggt bostäder i linje med Länsstyrelsens rekommendation på cirka 150 bostäder per år fram till 2030.
- Majoriteten av bostäder byggda sedan 2013 har varit flerbostadshus, framförallt hyresrätter. Framöver vill kommunen satsa på att öka byggandet av småhus och bostadsrätter.
- Eslövs kommun planerar att bygga fler bostäder i snitt mellan 2020–2036 än Länsstyrelsens behovsbedömning, senaste byggnationsprognosen indikerar att byggandet kommer öka ytterligare.
- Varierande hustyper och upplåtelseformer kan bli en viktig faktor för att öka rörligheten på bostadsmarknaden, för att även de med lägre betalningsförmåga ska kunna efterfråga bostäder.
- Eslövs kommun har ett bostadsglapp, bostadsefterfrågan är lägre än bostadsbehovet vilket indikerar att det finns flera hushåll som inte kan efterfråga lämpliga bostäder i kommunen. I jämförelse med Skåne har dock Eslöv något lägre bostadsbrist utifrån Boverkets indikatorer.
- Trots att Eslöv bygger fler bostäder än marknadsdjupet indikerar, hyrs eller köps de flesta bostäderna vilket tyder på en uppdämd bostadsefterfrågan.
- Eslöv marknadsförs som en pendlingsstad av mäklare och kommunens roll som kranskommun till Malmö och Lund ska inte underskattas.
- Eslöv har ett underskott på villatomter i förhållande till efterfrågan, dock är efterfrågan svårt att bedöma endast utifrån tomtkön. Fler byggklara villatomter är en viktig faktor för att öka inflyttningen från andra kommuner.
- Prisutvecklingen för bostadsrätter och småhus är positiv.
- Eslövs kommun har låg hyresnivå jämfört med Skåne, riket, Malmö och Lund.
- Det kommunala bostadsbolaget förvaltar majoriteten av hyresrätterna och är därmed ett viktigt verktyg i kommunens bostadsförsörjning.
- Översiktsplan Eslöv 2035 som antogs 2018 samt den fördjupade översiktsplanen för Östra Eslöv utgör två viktiga dokument som vägleder bostadsförsörjningen i kommunen.
- Kommunens planberedskap är god. Det finns aktuella detaljplaner och kommunen äger mark i strategiska områden. Samtidigt saknas aktuella detaljplaner på mycket av den kommunägda marken vilket påverkar kommunens möjlighet att styra bostadsförsörjningen. Även avsaknad av utbyggd infrastruktur i vissa områden där kommunen äger mark utgör ett hinder.
- Genomförda infrastrukturprojekt så som Skåneexpressen till Gårdstånga och Hurva och planerade infrastrukturprojekt som den nya stambanan innebär utvecklingsmöjligheter för kommunen.
- Effekterna av MAX IV och ESS kan påverka efterfrågan på bostäder i kommunen, främst i Flyinge och Gårdstånga.

NYCKELKODSSYSTEMET

Två olika områdes-indelningar

I vissa jämförelser mellan orterna beskrivs befolkningen utifrån nyckelkodsområden (NYKO) på nivå 3. NYKO nivå 3 inkluderar endast tätorten, övriga områden slås ihop till Landsbygden.

I vissa av jämförelserna utgår statistiken istället från NYKO nivå 2. NYKO nivå 2 inkluderar omkringliggande landsbygd i närmsta tätort.

För visualisering, se bild 2 och bild 3 på sida 55.

ORTSVISA BOSTADSBEHOV

I kapitel *Befolkningsutveckling och Bostadsbyggande och bostadsmarknaden* har förutsättningarna för Eslövs kommun analyserats i sin helhet. I föreliggande kapitel jämförs istället befolkningsutvecklingen, bostadsbyggandet och bostadsmarknaden mellan orterna.

JÄMFÖRELSE MELLAN ORTERNA

Demografisk utveckling

Eslövs befolkning har i stort ökat under 2000-talet men befolkningsutvecklingen skiljer sig i de olika tätorterna. I majoriteten av tätorten har befolkningen mellan 1994–2019 ökat, störst ökning har skett i Stehag och Eslövs stad. I Kungshult, Gårdstånga och Stockamöllan har befolkningen däremot minskat (tabell 10).

Ort	1994	2005	2014	2019	2019 %	Förändring 1994-2019	Förändring 1994-2019 %
Eslövs stad	15577	17688	18594	19951	59 %	4374	21,9 %
Örtofta/Väggarp	524	541	535	561	1,7 %	37	6,5 %
Kungshult	408	389	363	381	1,1 %	-27	-7,0 %
Marieholm	1473	1553	1583	1705	5 %	232	13,6 %
Flyinge	868	977	1036	1004	3 %	136	13,5 %
Gårdstånga	405	354	387	402	1,2 %	-3	-0,7 %
Hurva	340	350	378	418	1,2 %	78	18,6 %
Stehag	939	1097	1184	1282	3,8 %	343	26,7 %
Stockamöllan	322	310	309	301	0,9 %	-21	-7,0 %
Billinge	449	487	465	474	1,4 %	25	5,2 %
Löberöd	1019	1076	1190	1169	3,5 %	150	12,8 %
Harlösa	788	733	791	844	2,5 %	56	6,6 %
Landsbygd	5113	4185	5318	5301	15,7 %	400	3,5 %
Totalt	**28225**	**29740**	**32133**	**33793**	**100 %**	**5332**	**15,0 %**

Tabell 10: Befolkningsökning 1994–2019, NYKO nivå 3 (källa: SCB MONA).

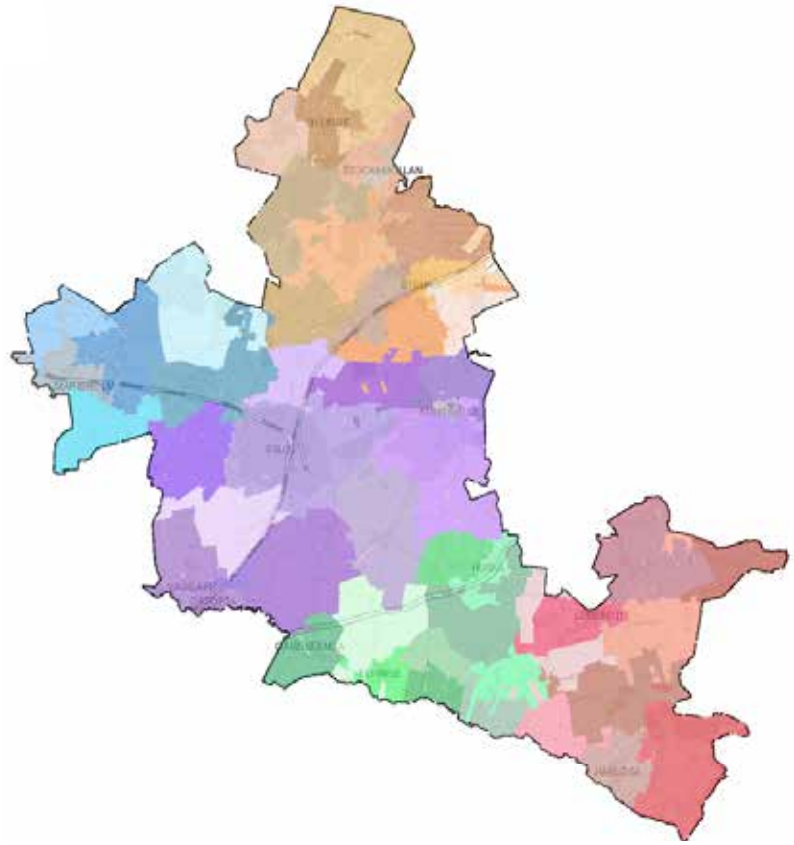

Bild 2: NYKO nivå 3

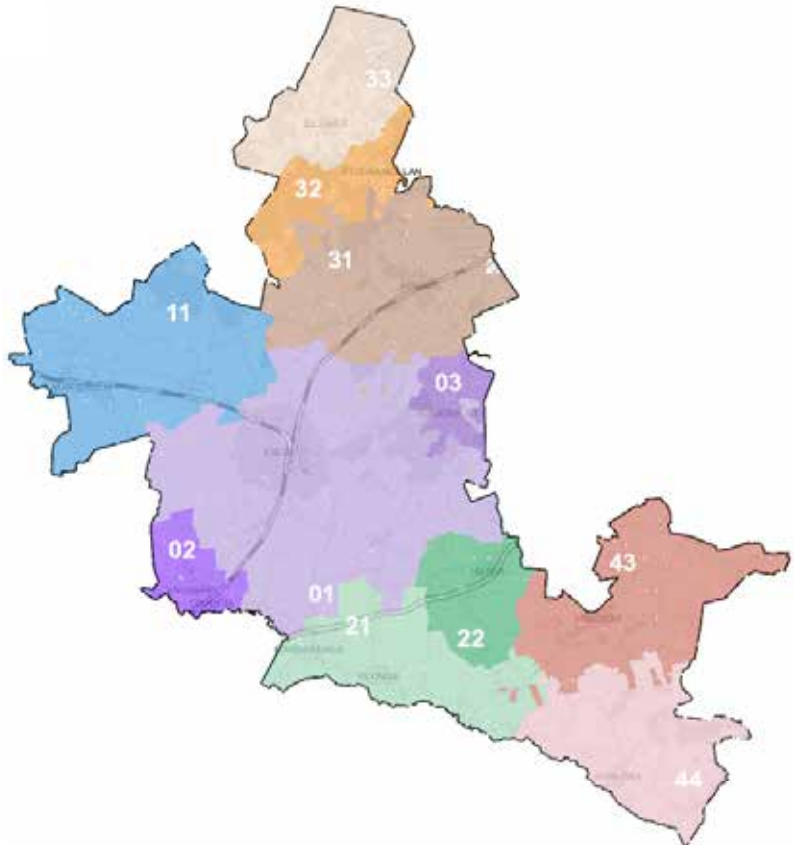

Bild 3: NYKO nivå 2

Befolkningssammansättning

Befolkningssammansättningen skiljer sig åt mellan orterna (tabell 11). Sett till antalet äldre bor många av de över 80 år i Eslövs stad och till viss del Löberöd, där det finns vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder och trygghetsboenden.

Ort	0–19	20–64	65–79	80+
Eslövs stad	25 %	56 %	14 %	6 %
Örtofta/Väggarp	28 %	60 %	11 %	2 %
Kungshult	23 %	55 %	20 %	2 %
Marieholm	26 %	58 %	12 %	3 %
Flyinge/Gårdstånga	28 %	55 %	14 %	2 %
Hurva	29 %	59 %	11 %	1 %
Stehag	33 %	54 %	10 %	3 %
Stockamöllan	18 %	53 %	23 %	7 %
Billinge	26 %	56 %	15 %	4 %
Löberöd	27 %	49 %	17 %	7 %
Harlösa	26 %	53 %	16 %	5 %
Eslövs kommun	**25 %**	**60 %**	**14 %**	**5 %**

Tabell 11: Åldersfördelning per tätort 2019, NYKO nivå 3 (Källa: SCB MONA).

Hushållen

I Eslövs stad är det vanligast för hushåll att bo i hyresrätt (diagram 24), i övriga kommunen är äganderätt vanligast. Bostäderna är generellt sett mindre i staden jämförelse med övriga kommunen (diagram 25). I de flesta byarna är större boenden vanligast, mellan 91–130 kvadratmeter. Fördelning av upplåtelsetyp en viktig utgångspunkt vid nya bostadsprojekt i de olika tätorterna för det politiska målet om varierande bostäder.

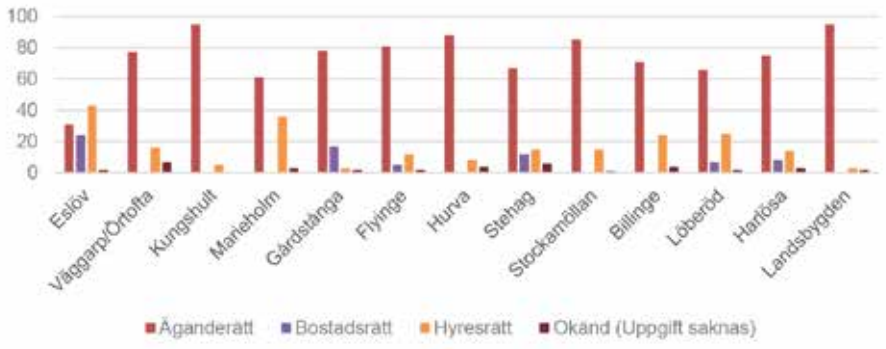

Diagram 24: Andel av upplåtelseform per tätort och landsbygden 2019, NYKO nivå 3 (Källa: SCB MONA).

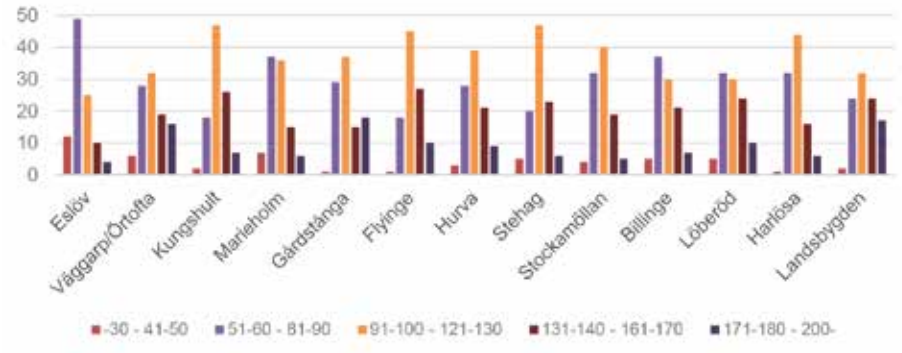

Diagram 25: Andel hushåll per bostadsyta och tätort 2019, NYKO nivå 3 (Källa: SCB MONA).

Ortvisa skillnader i inkomst finns, diagram 26 beskriver medelvärdet för den disponibla inkomsten per hushållstyp uppdelat på de olika tätorterna och landsbygden i Eslöv. Diagrammet är sorterat i fallande ordning efter det totala medelvärdet för samtliga hushåll per område.

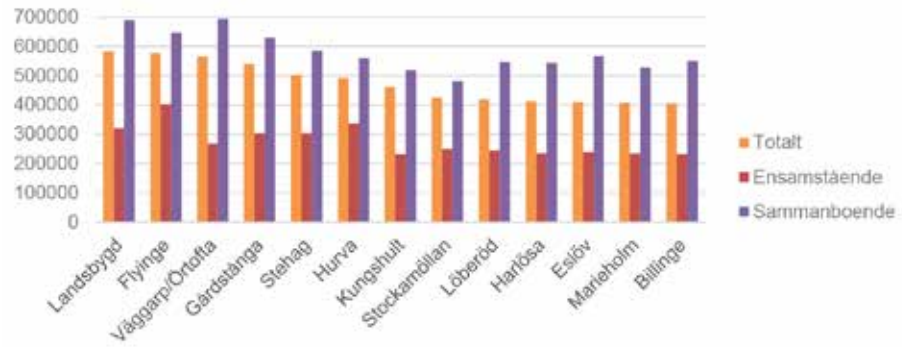

Diagram 26: Disponibel inkomst per hushållsställning 2017, NYKO nivå 3 (Källa: SCB MONA).

ORTERNAS UNIKA BOSTADSBEHOV

Bostadsbehoven skiljer sig åt i kommunen, det som påverkar är bland annat åldersstrukturen och bostadsbeståndets utformning. Målsättningen är att det ska finnas ett varierande utbud av bostäder i staden och i byarna, samt att bostadsförsörjningen ska anpassas efter byarnas unika behov. Nedan analys utgår från NYKO nivå 2, det vill säga byarna inklusive kringliggande landsbygd.

Billinge	
Invånare 2019	623
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	23 (4 %)
Antal småhus	167
Antal flerbostadshus	37

Billinge har sedan 1994 haft en mindre positiv befolkningsökning som prognostiseras fortsätta. Billinges åldersstruktur liknar Eslövs kommuns åldersstruktur. Framöver är det främst den äldre befolkningen som kommer att öka. Majoriteten av hus idag är ägda småhus, men en relativt hög andel är lägenheter i flerbostadshus. Med en ökande andel äldre kommer behovet av tillgängliga bostäder öka.

Eslövs stad	
Invånare 2019	21061
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	4764 (23 %)
Antal småhus	3461
Antal flerbostadshus	4888

Majoriteten av invånarna och bostadsbeståndet finns i Eslövs stad. Till skillnad från övriga områden är majoriteten av bostäderna i flerbostadshus, vilket lockar unga och äldre från andra kommundelar. Åldersstrukturen liknar kommunens åldersstruktur. 83 procent av den förväntade befolkningstillväxten fram till 2036 förväntas ske i staden. Det finns därför ett behov av fler bostäder av olika hustyper och upplåtelseformer i Eslövs stad.

Flyinge/Gårdstånga	
Invånare 2019	1964
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	371 (19 %)
Antal småhus	508
Antal flerbostadshus	12

Flyinge har haft en större befolkningstillväxt sedan 1994, men ingen ökning har skett i Gårdstånga. Fram till 2036 förväntas dock en relativt stor befolkningsökning i området. Området har en något högre andel barn än kommunen i stort och en lägre andel personer i arbetsför ålder. Framöver kommer framförallt befolkningen över 80 år att öka vilket kommer ställa krav på variation och tillgänglighet i bostadsbeståndet, då majoriteten av bostäderna är småhus. Flyinge har goda förbindelser i form av Skåneexpressen som går mellan Malmö–Kristianstad och Lund–Hörby genom byn. Därtill ligger Flyinge och Gårdstånga nära forskningsanläggningarna MAX IV och ESS, detta är relevant att ta i beaktning för dessa orters bostadsförsörjning.

Harlösa	
Invånare 2019	1332
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	87 (7 %)
Antal småhus	298
Antal flerbostadshus	41

Harlösa har haft en mindre befolkningstillväxt sedan 1994 som prognostiseras fortsätta. Byn har en lägre andel invånare i arbetsför ålder och något fler yngre och äldre invånare än kommunen i helhet. Framöver är det framförallt befolkningen över 80 år som kommer att öka. Majoriteten av bostäder består av ägda småhus men under 2020 har bland annat 73 mindre hyresrätter riktade till studenter färdigställts i byn. Med en ökande äldre befolkning kommer behovet av tillgängliga bostäder öka.

Hurva	
Invånare 2019	689
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	7 (1 %)
Antal småhus	145
Antal flerbostadshus	4

Hurva har en ung befolkningsstruktur i förhållande till kommunen i stort. Byn har haft stor befolkningsökning mellan 1994 och 2019, men denna befolkningstillväxt kommer i stort sett att avstanna enligt befolkningsprognosen. Även om ingen ökning kommer ske, prognostiseras förändringar i åldersstrukturen med fler äldre och färre i arbetsför ålder. Majoriteten av bostäder är ägda småhus. Byn har goda förbindelser i form av Skåneexpressen som går mellan Malmö–Kristianstad och Lund–Hörby genom Hurva. Fler hustyper och upplåtelseformer behövs om bostadsbeståndet ska bli mer varierat och möta behoven av en åldrande befolkning.

Kungshult	
Invånare 2019	512
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	4 (1 %)
Antal småhus	141
Antal flerbostadshus	7

Sedan 1994 har befolkningen i Kungshult minskat och endast en liten ökning prognostiseras fram till 2036. Idag har byn en hög andel invånare mellan 65–79 jämfört med kommunen i stort. Den grupp som kommer att öka är de över 80 år vilket ställer krav på tillgängligheten i bostadsbeståndet, särskilt då majoriteten av bostäder är småhus.

Löberöd	
Invånare 2019	1816
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	78 (4 %)
Antal småhus	378
Antal flerbostadshus	90

Löberöd har sedan 1994 haft en relativt god tillväxt men tillväxten beräknas vara lägre under prognosperioden. Det finns en något högre andel lägenheter i flerbostadshus i byn jämför med övriga byar. Löberöd har en hög andel äldre befolkning, då byn har ett vård- och omsorgsboende. Det är främst befolkningen över 80 som kommer att fortsätta öka i byn vilket kommer att ställa krav på tillgängligheten i bostadsbeståndet.

Marieholm	
Invånare 2019	2556
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	74 (3 %)
Antal småhus	506
Antal flerbostadshus	180

Marieholm har haft en relativt god tillväxt sedan 1994 men endast en liten befolkningstillväxt prognostiseras framöver. Det är framförallt befolkningen över 65 som kommer att öka vilket ställer krav på tillgängligheten i bostadsbeståndet . I nuläget är byns åldersstruktur i stort sett densamma som kommunen i stort. Förutom Eslövs stad har Marieholm högst andel lägenheter i flerbostadshus. Byn har Pågatågförbindelser till Helsingborg respektive Eslöv-Lund-Malmö.

Stehag	
Invånare 2019	2242
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	340 (15 %)
Antal småhus	397
Antal flerbostadshus	38

Stehag har haft en större befolkningsökning sedan 1994 och denna kommer att fortsätta under prognosperioden. Stehag har en stor andel barn och låg andel äldre jämfört med kommunen i stort. Framöver kommer dock den äldre befolkningen att öka vilket ökar behovet av tillgängliga bostäder. Majoriteten av bostäderna är småhus, för att nå målet om varierande bostäder behöver fler hustyper och upplåtelseformer.

Stockamöllan	
Invånare 2019	379
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	6 (2 %)
Antal småhus	123
Antal flerbostadshus	12

Sedan 1994 har befolkningen i Stockamöllan minskat, framöver kommer befolkningstillväxten endast vara liten. Det är framförallt antal barn som kommer att öka. Idag har byn en hög andel äldre befolkning jämfört med kommunen i stort. Det finns få lägenheter i flerbostadshus i Stockamöllan. Fler hustyper och upplåtelseformer behövs för att nå målet om varierande bostäder. Särskilt tillgänglighetsanpassade bostäder för att möjliggöra för äldre att bo kvar i byn.

Örtofta/Väggarp	
Invånare 2019	561
Befolkningsökning 2019–2036 (%)	6 (1 %)
Antal småhus	167
Antal flerbostadshus	32

Örtofta och Väggarp har haft en liten befolkningsökning sedan 1994 som förväntas i stort sett avstanna under prognosperioden. Området har en ung befolkning, med låg andel äldre. Till 2036 kommer den äldre befolkningen dock öka, medan den yngre befolkningen kommat att minska. Detta kommer ställa krav på bostadsbeståndet, som till störst del består av ägda småhus idag.

SLUTSATSER: ORTSVISA BOSTADSBEHOV

- Befolkningssammansättningen och bostadsbeståndet i byarna skiljer sig till viss del åt, vilket ska tas i beaktning i planeringen för byarnas bostadsförsörjning.
- De flesta byarna i kommunen har haft en befolkningstillväxt senaste 20 åren, men i ett fåtal byar har befolkningen minskat.
- Vissa byar sticker ut med stor andel äldre eller yngre befolkning.
- I planeringen av bostadsbyggnation i byarna bör det nuvarande bostadsbeståndet, så väl upplåtelseform och bostadsstorlek, tas i beaktning. Även hushållens ekonomiska situation bör beaktas.
- Precis som i kommunen i stort kommer den äldre befolkningen öka i nästan alla byar, detta ställer krav på tillgängligheten i bostadsbeståndet.
- Många byar har inte ett varierande bostadsutbud, fler hustyper och upplåtelseformer behövs framöver för att möta målet om ett varierande bostadsutbud.

BOSTÄDER FÖR ALLA

En bra bostad och boendemiljö är en viktig förutsättning för god hälsa. För att tillgodose människors behov och önskemål i livets olika skeden arbetar Eslövs kommun med att skapa så goda förutsättningar som möjligt för att möta bostadsbehovet i kommunen. Bostäder som krävs för att möta det breda behovet som finns inom olika grupper i samhället är såväl äganderätter, bostadsrätter och hyresrätter som trygghetsboenden eller vård- och omsorgsboenden för äldre, sociala bostäder och studentbostäder.

BOSTÄDER FÖR ÄLDRE

Bostäder för äldre är en av de viktigaste utmaningarna i Bostadsförsörjningsstrategin då det är befolkningen över 65 år som prognostiseras att öka mest framöver. Således har en särskild strategi tagits fram för bostadsförsörjning för äldre, den återfinns i bilaga *Strategi för äldres boende*.

Målsättningen i strategin är att Eslöv ska vara den bästa kommunen att bo och verka i för den äldre befolkningen. Boendekvaliteten för den äldre befolkningen ska öka samtidigt som kommunens kostnadsutveckling ska dämpas. För att nå målet behöver kommunen erbjuda mer varierade boendemöjligheter[31] för Eslövs äldre befolkning.

Strategin presenterar ett antal åtgärder kommunen åtagit sig för att nå målen, dessa presenteras i bilaga *Strategi för äldres boende* samt finns med i *Åtgärdsprogrammet* på sida 14.

Strategin för äldres boende utgår både från ett bostadsförsörjningsperspektiv så väl som ett lokalförsörjningsperspektiv. Kommunen har ett ansvar att ordna med platser i vård- och omsorgsboenden. Denna planering ingår i lokalförsörjningen, men det framtida behovet av platser i vård- och omsorgsboenden påverkas av utbudet på den ordinarie marknaden, både i förhållande till tillgången på trygghetsboenden men även utifrån tillgängligheten i det ordinarie bostadsbeståndet. Bostadsmarknaden för äldre är därför nära sammankopplat med behovet av platser på vård- och omsorgboenden. I *Strategi för äldres boende* framgår det att kommunen planerar att minska antalet vård- och omsorgsplatser i förhållande till invånarantalet,

31 De olika boendeformerna som används i strategin för äldres boende definieras här enligt följande:
Mellanboende: Används som ett samlingsbegrepp för boenden som är särskilt riktade mot äldre (trygghetsboende, seniorboende), men som inte är biståndsbedömda (vård- och omsorgsboende, biståndsbedömda trygghetsboenden).
Trygghetsboende: Används i relation till boenden som får kommunalt bidrag för gemensamhetslokal och trygghetsvärd, åldersgränsen för dessa är 70 år och över.
Seniorboende: Använd i relation till boenden som riktar sig mot en äldre åldersgrupp (åldersgränsen varierar).

därmed blir tillgången på andra typer av boende för äldre ännu viktigare. Samtidigt ska det noteras att då befolkningen över 65 år är den som prognostiseras öka mest framöver kommer behovet av det totala antalet vård- och omsorgsplatser ändå att öka. I nuläget arbetat kommunen med ett nytt demensboende för att möta detta ökade behov.

Strategin för äldres boende antogs av kommunstyrelsen i mars 2021. Sedan framtagandet har vissa siffror i strategin blivit inaktuella. Eftersom statistik och förutsättningar ofta ändras hänvisas läsaren för aktuella siffror till Vård och Omsorgs senaste lokalförsörjningsplan. Det mål som strategin jobbar mot fortsätter vara aktuellt.

BOSTÄDER FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Kommunen har enligt Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) ett ansvar att erbjuda bostäder med särskild service för personer som beviljats insats. Målet med insatsen är att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva som alla andra i samhället, få en god service och gott stöd oavsett var de bor. Detta ska uppnås genom att ge personen rätt till självbestämmande, inflytande, integritet och delaktighet. Bostäder finns i lägenheter i antingen gruppbostad eller servicebostad.

Gruppbostäder består av ett litet antal boenden som är grupperade kring gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet, de flesta i Eslöv återfinns i större villor. Detta är ett bostadsalternativ för personer med omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov. Servicebostäder är enskilda lägenheter som ofta ligger i samma trapphus eller i närheten av varandra, de har tillgång till gemensam service. Detta boendealternativ riktar sig till de med mindre tillsyns- och omvårdnadsbehov, men det finns stor variation i omfattningen.

Under 2020 hade kommunen 163 interna beslut verkställda inom LSS till grupp- och serviceboenden. Dessa verkställda beslut är fördelade på 17 olika boenden i kommunen. Vidare hade kommunen fyra externt verkställda beslut. De externt verkställda besluten innebär att kommunen köper externa platser utanför kommunen, detta kan beror på att platser saknas eller att omsorgsbehoven är så pass specialiserade att kompentens saknas inom kommunen.

Kommunen har identifierat ett trettiotal otillgängliga lägenheter som behöver ersättas av moderna och tillgängliga boendealternativ. Befolkningsökningen sätter även krav på att fler LSS-boenden tillkommer. Kommunen jobbar enligt en plan för att lämna de otillgängliga boendena och i samband med nyproduktion tas behov av nya LSS-boenden i beaktning. Fördelen med att skapa nya LSS-boenden i nyproducerade bostäder är att dessa till stor del uppfyller tillgänglighetskraven, samt att det finns möjlighet att anpassa bostäderna ytterligare innan de är färdiga utifrån till exempel ett brand-

säkerhetsperspektiv. Detta är en lättare process än att göra befintliga lägenheter tillgängliga.

TILLGÄNGLIGHET

Tillgänglighet i bostadsbeståndet är en viktig aspekt både ut ett funktionshinderperspektiv så väl som för att äldre ska kunna bo kvar hemma. Utöver vård- och omsorgsboenden behöver bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden kunna möta upp bostadsbehoven för de med särskilda behov. I denna fråga är Sverige juridiskt bundet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, konventionen är införlivad i svensk lagstiftning. Plan- och bygglagen (PBL), plan- och byggförordningen (PBF) samt tillämpningsföreskriften Boverkets byggregler (BBR) ställer krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga[32]. Det är byggherrarna som ansvarar för att reglerna i PBL, PBF och BBR uppfylls. Reglerna innebär att nya bostäder som byggs ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.

Eslövs kommun arbetar med tillgänglighetsfrågor genom att ställa tillgänglighetskrav vid nybyggnationer utifrån svensk lagstiftning. Strävan är att allt nybyggt ska vara tillgängligt och användbart. I de bostäder där tillgängligheten är otillräcklig för den boende erbjuder kommunen bostadsanpassning. Insatserna är utifrån individens behov och är därmed inte nödvändigtvis universellt tillgängliga. Även det kommunala bostadsbolaget Ebo arbetar för tillgänglighet, alla producerade bostäder hos det kommunala bostadsbolaget uppfyller tillgänglighetskraven idag. Ebo har även genomfört en tillgänglighetsinventering av sitt bostadsbestånd.

BOSTÄDER FÖR NYANLÄNDA

Enligt Lagen (2016:38) om mottagandet av vissa nyanlända invandrare för bosättning, även kallat bosättningslagen, har Eslövs kommun skyldighet att ta emot nyanlända för bosättning i kommunen. Antalet anvisningar kommunen ska ta emot utgår från kommuntalet[33]. Sedan 2017 har kommuntalet minskat, samtidigt har det faktiska antalet nyanlända kommunen mottagit varit högre än det tilldelade kommuntalet (tabell 12). Det faktiska antalet mottagna inkluderar förutom de anvisade nyanlända även till exempel återföreningar och självbosatta nyanlända.

32 Boverket (2020). ”Planering för bostadsförsörjning – en handbok: Tillgänglighet”.

33 Varje år fattar regeringen beslut om hur många nyanlända varje län ska ta emot på anvisning enligt bosättningslagen, det så kallade länstalet. Syftet är att fördela ansvaret så jämnt som möjligt mellan landets kommuner och ge kommunerna bättre förutsättningar för etablering och integration. Länsstyrelsen fattar sedan beslut om hur många respektive kommun ska ta emot, det så kallade kommuntalet.

	2016	2017	2018	2019	2020*
Kommuntal	75	89	63	34	21
Faktiskt antal mottagna	211	229	164	115	42
Varav män	132	143	90	62	24
Varav kvinnor	79	86	74	53	18
Varav ensamkommande barn	42	55	20	11	5

Tabell 12: Tilldelat kommuntal och faktiskt antal mottagna i Eslöv 2016–2020 (Källa: Migrationsverket). *till och med 31 oktober 2020.

Faktiskt antal mottagna under 2020 har varit markant lägre än föregående år. Den låga siffran beror till stor del på Coronapandemin som stoppat inresandet till Europa, men minskningen senaste åren beror även på politiska beslut och avtal med länder som stoppar migrationsflödet in till Europa[34]. Migrationsverket prognostiserar att man kan förvänta sig en ökning i faktiskt antal mottagna under 2021 och 2022 i samband med avtagandet av pandemin och på så sätt återgå till ett normalläge.

Nyanlända erbjuds ett sexmånaderskontrakt i första etableringsfasen, via ett socialt kontrakt. Detta förnyas vid behov under förutsättningen att personen har försökt hitta en egen bostad. Kommunen har ett gott samarbete med Ebo och privata fastighetsägare för att säkerställa att det finns tillräckligt med bostäder för anvisade personer. I nuläget bedömer kommunen balans i utbudet av bostäder för anvisade nyanlända, det vill säga möjligheten att ordna sociala kontrakt för nyanlända möter behoven. Efter etableringsfasen är det dock svårt för nyanlända att hitta ett eget boende. En viktig målsättning för kommunen är därför att fler sociala kontrakt ska kunna omvandlas till förstahandskontrakt.

Både anvisade och självbosatta nyanlända kan ha svårighet att hitta boende på ordinarie bostadsmarknad på grund av att de ofta saknar kapital och är utan fast jobb vilket gör det svårt att få ett förstahandskontrakt på en lägenhet. Då storleken på hushållen varierar ställer det också varierande krav på typ av bostad som behövs.

BOSTÄDER FÖR ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR

Kommunen ansvarar för ensamkommades mottagande, omsorg och boende. Ansvaret gäller för både barn och ungdomar som är asylsökande och för de som har permanent uppehållstillstånd i Sverige. Ensamkommande barn som kommer till kommunen placeras i familjehem eller integrationsboende (HVB). Få av de ensamkommande har möjlighet att ordna bostad på egen hand efter att HVB-placeringen upphör, därför erbjuder Vård och Omsorgsförvaltningen i Eslövs kommun bostäder till ensamkommande när de fyllt 18 via ett socialt kontrakt. Brist på små och billiga hyreslägenheter försvårar för ungdomarna att gå vidare från sociala kontrakt.

34 Migrationsverket (2020). ”Prognos. Verksamhets- och utgiftsprognos 2020-10-23”.

Under 2020 har Vård och Omsorg bosatt sju före detta ensamkommande ungdomar och under 2021 år beräknas tre till fyra ungdomar behöva bostad. Fler barn och ungdomar än så bosätts, men då tillsammans med sin familj som kommit genom anknytning. För ensamkommande ungdomar behövs främst bostäder med ett rum och kök (eventuellt större om lägenheten delas mellan flera).

BOSTÄDER FÖR STUDENTER OCH UNGDOMAR

Det finns ingen vedertagen definition av ungdomar eller unga vuxna, olika definitioner används i olika instanser. Oftast innefattar det dock 18–25-åringar, men även de upp till 27 år kan räknas med. Studenter kan vara ungdomar och studenter samtidigt. Gemensamt för båda grupperna är att de generellt saknar ekonomiska möjligheter att efterfråga ägda bostäder. Precis som med andra grupper på bostadsmarknaden skiljer sig ungas preferenser åt, men det är oftast hyresrätter som efterfrågas.

Ungdomar

Flyttbenägenheten är hög bland ungdomar. Det största negativa flyttnetto i Eslövs kommun återfinns bland de mellan 20-29 år. Utbildnings- och arbetsmöjligheter på andra, ofta större, orter, påverkar sannolikt detta. Därtill är den bedömningen att det råder bostadsbrist för unga i kommunen på grund av för få lediga bostäder generellt, för dyra bostäder för unga och för få små lediga bostäder. Detta påverkar också ungas möjlighet att hitta eget boende i kommunen. Detta är situationen på de flesta håll i Skåne, endast 4 kommuner uppger i Bostadsmarknadsenkäten 2020 att de har balans på bostadsmarknaden för ungdomar, medan 28 uppger att de har ett underskott. Svårigheter att göra inträde på bostadsmarknaden kan sätta unga i en utsatt situation med tillfälliga boendelösningar och oseriösa hyresvärdar.

Den bedömda bostadsbristen för ungdomar i kommunen stödjs av den statistik som finns att tillgå. Eslövs kommun har en högre andel hemmaboende ungdomar än riket och länet. Enligt statistik från SCB bor 38 procent av kommunens ungdomar mellan 20-27 år, jämfört med rikets 27 procent och Skånes 29 procent. Allra vanligast är det för de i tidig tjugoårsålder att bo hemma, medan det är mindre vanligt för de i sen tjugoårsålder. Det finns även vissa könsskillnader, fler män än kvinnor bor hemma (se diagram 27). Från Hyresgästföreningens undersökning om bostadssituationen för unga vuxna mellan 20-27 år från 2019 konstateras det att hemmaboende ungdomar är allt vanligare samt att fyra femtedelar av de hemmaboende är det ofrivilligt.

Majoriteten av 20-29åringarna i kommunen bor i småhus med äganderätt, detta är sannolikt de unga vuxna som fortfarande bor hemma. Näst vanligast är att bo i flerbostadshus med hyresrätt. Tillgången till hyresrätter kan därmed anses viktigt för bostadsförsörjningen för unga. En genomlysning av nuläget för hyresrätter är dock något motstridigt den bedömda bostadsbristen för unga:

- Kommunen har många hyresrätter, 35 procent av bostadsbeståndet består av hyresrätter.
- Per 1000 invånare har Eslöv ett högre antal hyresrätter än Skåne och liknande kommuner.
- Årshyran per kvadratmeter i hyresrätter är lägre i Eslöv jämfört med riket, Skåne, Malmö och Lund.
- Sedan 2013 har nästan 70 procent av byggda bostäder varit hyresrätter.
- Kommunens totala medelkötid är lägre än medelkötiden för hela Boplats Syds förmedlingsområde och endast två andra kommuner har kortade medelkötid.
- Kötiden via Boplats Syd för en vanlig lägenhet med en hyra mellan 4000-5999 kronor var 2020 i snitt 1 år och 11 månader, under 2020 förmedlades 56 sådana lägenheter.

Förutsättningarna för unga vuxna att hitta boende i kommunen finns därmed. Samtidigt har Eslöv ett högt antal hemmaboende unga. En viss felmarginal kan finnas för ungdomar som är folkbokförda hemma men bor på annan ort för till exempel studier. Det förklarar dock inte hela situationen. Fler lämpliga bostäder för unga vuxna ser ut att behövas, samtidigt behöver det undersökas närmare varför Eslövs unga bor kvar hemma i så pass hög utsträckning trots en viss tillgång på hyresrätter.

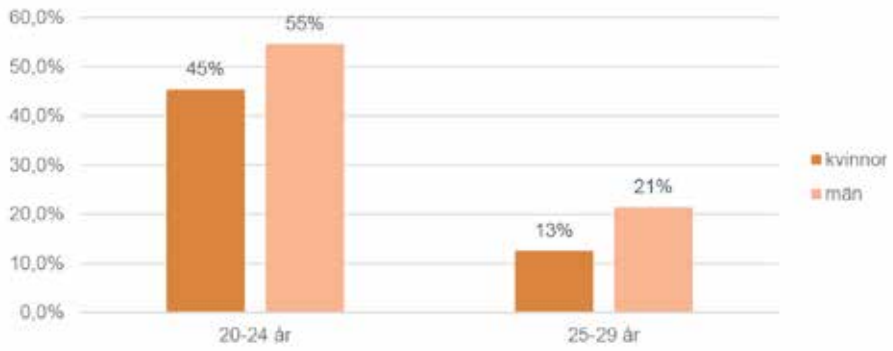

Diagram 27: Andel personer mellan 20–29 år som fortfarande bor hemma år 2019 (Källa: SCB).

Studenter

Tillsammans samlar de fyra största lärosäten i Skåne över 80 000 studenter. Med närhet till Lund, Malmö och Helsingborg är Eslöv en möjlig boplats för studenter. Antalet studerande som bor i kommunen är dock få. Enligt SCB deltog under höstterminen 2018 783 personer (292 män och 491 kvinnor) i Eslövs kommun i högskoleutbildning (grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå), detta motsvarar 3,6 procent av befolkningen mellan 16–64 år.

Majoriteten av de studerande är folkbokförda i Eslöv men studerar i en annan kommun i Skåne. Drygt en femtedel av folkbokförda stu-

derande är folkbokförda i Eslöv men studerar i ett annat län, vilket också visar på att det finns viss osäkerhet kopplat till siffrorna då det inte är ovanligt att studenter står skrivna i sin hemkommun men bor och studerar på annan ort.

Det finns i nuläget inga särskilda studentbostäder i Eslövs kommun, men under 2020 byggdes 73 mindre hyresrätter i Harlösa. Dessa är öppna för alla att bo i, men riktar sig mot studenter.

BOSTÄDER INOM SOCIALPSYKIATRIN

Det finns i Eslövs kommun möjlighet för personer med ett omfattande psykiskt funktionshinder att söka boende med stöd. Det finns tre boenden i kommunen varav ett är avsett för äldre. Boendena rymmer mellan 9 och 10 lägenheter som finns antingen i en gruppbostad med gemensamma utrymmen eller i lägenheter samlade i ett trapphus. I vilken utsträckning personerna har svårighet att klara boende på egen hand varierar. För en del är boende inom socialpsykiatrin en tillfällig lösning medan andra bor tillsvidare. Eslövs kommun erbjuder även boendestöd och tillsyn. Insatserna kan variera från flera timmar stöd per dag till tillsyn någon gång i veckan.

BOSTÄDER FÖR SOCIALT UTSATTA GRUPPER

Befolkningsökning och lågt bostadsbyggande har medfört att det idag råder bostadsbrist i många kommuner, inte minst vad gäller billiga hyreslägenheter. Personer med svag ställning på bostadsmarknaden är ofta hänvisade till hyresrätter och de flest står i någon form av bostadskö, som blir allt längre. Att fler får svårt att ordna egen bostad gör att kommunen får arbeta på bredare front för att motverka hemlöshet. Hemlöshet är ett samlingsbegrepp för ett antal situationer som personer kan befinnas sig i under kort eller lång tid. Det innefattar alltså inte endast de som inte har tak över huvudet, utan de flesta hemlösa har någon form av tillfällig boendelösning, till exempel sociala kontrakt genom kommunen.

Sociala kontrakt

Sociala kontrakt innebär att kommunen tecknar ett tillsvidarekontrakt med hyresvärden och i andra hand hyr ut till hyresgästen. En instans som arbetar med sociala kontrakt är boendegruppen. Boendegruppen har funnits i kommunen sedan 2012 och består av en samordnare och en föreståndare. Samordnaren fattar beslut om socialt kontrakt för före detta ensamkommande ungdomar, anvisningar och familjeanknytningar till barn som Eslöv placerat i den egna kommunen. Resterande ansökningar om sociala kontrakt utreds och beslutas av handläggare hos ekonomiskt bistånd och hos myndighetsenheten socialtjänst över 18.

Sedan 2020 skrivs beslut om socialt kontrakt följt av andrahandskontrakt för sex månader, tidigare hade kontrakten ingen tidsbe-

gränsning (kontrakt som skrev innan denna ändring fortsätter verka utan tidsbegränsning). Efter sex månader utvärderas kontraktet och den boende måste visa att man följt sin handlingsplan för att kontraktet ska förlängas. Grundtanken är att kontraktet ska övergå till förstahandskontrakt efter sex månader, mot att hyresgästen har förmåga att sköta hyra och boende, men i praktiken är tiden som hyresgäst i andra hand ofta längre. Antal sociala kontrakt minskar sakta, främst på grund av ett lägre inflöde av nya ärenden. Vid årsskiftet 2020/2021 hade Eslövs kommun cirka 130 sociala kontrakt. Cirka 2–3 hushåll stod på väntelistan. Behovet av lägenheter handlar främst om ett rum och kök. Kommunen direktäger ett fåtal bostäder som används till sociala kontrakt. Vidare samarbetar boendegruppen med det kommunala bostadsbolaget och privata hyresvärdar för att få fram bostäder att hyra ut i andra hand.

Kommunen har en hög andel sociala kontrakt jämfört med andra svenska kommuner. Risken med de sociala kontrakten att kommunen blir en form av hyresvärd, där väntetiden dessutom är kortare än för de som söker ordinarie boende. Samtidigt är sociala kontrakt en viktig social insats för att motverka utanförskap. Det är önskvärt att öka antalet sociala kontrakt som omvandlas till förstahandskontrakt. Detta kan till exempel handla om revideringar i uthyrningspolicys så att försörjningsstöd kan räknas som inkomst. Detta görs i nuläget hos Ebo, men är ovanligare bland privata hyresvärdar där individuella bedömningar är vanligare. Detta kan försvåra både möjligheten för hushåll att själva söka boende där samt för eventuella sociala kontrakt att övergå till ett förstahandskontrakt.

Hushåll med sociala kontrakt är även en heterogen grupp och ambitionsnivån för övergång till förstahandskontrakt kan behöva vara olika. Det finns situationer där det inte är rimligt att förvänta sig att en individ klarar av att ha ett förstahandskontrakt, då kan ett socialt kontrakt komma bli livslångt på grund av till exempel omfattande ekonomiska bekymmer eller låg förmåga att själv söka boende.

Under 2020 avslutades 37 ärenden för sociala kontrakt, men alla omvandlades inte till förstahandskontrakt. Hos det kommunala bostadsbolaget omvandlades 35 sociala kontrakt till förstahandskontrakt. Att öka benägenheten bland särskilt privata hyresvärdar att omvandla sociala kontrakt till förstahandskontrakt är en viktig fråga framöver.

Akuta situationer

Kommunen kommer regelbundet i kontakt med personer som är i en akut situation av hemlöshet. Om man hamnar i akut bostadslöshet är det generellt upp till den enskilde att själv finna boende. Detta kan vara att ta kontakt med till exempel ett vandrarhem och sedan ansöka om utgiften i efterhand. I enskilda fall kan socialsekreteraren vara behjälplig med att finna boende på vandrarhem/hotell. Boendegruppen kan även vara behjälplig med hyresrådgivning. Det finns inget härbärge eller akutboende i Eslöv sedan det akuta härberget

Akutbo stängde. Vandrarhem finns att tillgå i kommunen men drivs av privata aktörer. Kostnader för tillfälliga lösningar är höga enligt enheten för ekonomiskt bistånd.

Våld i nära relation och skyddat boende

Våld i nära relationer är ett omfattande samhällsproblem och för den som drabbas är tillgång till skyddat boende och därefter en ny permanent bostad en central fråga. Den drabbade är ofta en kvinna och många gånger står våldsutövaren, som ofta är en man, som kontraktshavare eller ägare till bostaden. Förvaltningen Vård och Omsorg utreder och fattar beslut om skyddat boende. Det finns inte tillgång till skyddat boende inom kommunen, utan utredarna på Vård och Omsorg tar kontakt med kvinnojourer runt om i landet. Skyddat boende är inte en permanent lösning på boendesituationen. Om risken att utsättas för våld igen bedöms som liten och personen kan bo kvar i kommunen kopplas ärendet till Boendegruppen. I de fall där risken att utsättas för våld igen bedöms som hög kopplas ärendet till samordnaren för ärenden om våld i nära relationer. Samordnaren samarbetar med andra kommuner om bostäder. Enligt lagen har varje kommun en skyldighet att ta emot våldsutsatta från andra kommuner för bosättning i kommunen.

SLUTSATSER: BOSTÄDER FÖR ALLA

- Den äldre befolkningen kommer öka markant under prognosperioden vilket ställer stora krav på kommunens äldrevård så väl som den ordinarie bostadsmarknaden. För att kommunen ska arbeta med bostadsförsörjningen för äldre på rätt sätt har en särskild strategi för äldres boende tagits fram.
- Det finns ett behov av bostäder för personer med funktionsnedsättning då ett trettiotal av nuvarande lägenheter är otillgängliga och behöver ersättas. Befolkningsökningen ställer även krav på antal tillgängliga bostäder.
- Det finns ett behov av fler lämpliga bostäder för att kommunens nyanlända invandrare ska ha möjlighet att gå vidare från de sociala kontrakten som erbjuds under etableringsfasen.
- Eslöv har en hög andel hemmaboende unga. För att minska antalet ofrivilliga hemmaboende och det negativa flyttnettot bland unga behövs fler lämpliga bostäder för unga.
- Kommunen samverkar för att motverka utestängning från bostadsmarknaden och hjälpa socialt utsatta grupper med boende. Även om kommunen har en hög andel sociala kontrakt jämfört med andra kommuner är antalet för närvarande inte ökande.
- Kommunen behöver agera för att öka antal sociala kontrakt som omvandlas till förstahandskontrakt.

ESLÖVS KOMMUN

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

§ 68 **KS.2023.0078**

Uppföljning av bostadsförsörjningsstrategi för Eslövs kommun 2022

Ärendebeskrivning

Eslövs kommuns Bostadsförsörjningsstrategi antogs under hösten 2021 enligt 1§ Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383). I strategin står det att en årlig uppföljning till kommunstyrelsen ska genomföras under januari månad.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Uppföljning av Bostadsförsörjningsstrategi 2022
- Presentation, Uppföljning av bostadsförsörjningsstrategin 2022
- Antagen bostadsförsörjningsstrategi

Beredning

Bostadsförsörjningsstrategin omfattar nio mål, varav två bara följs upp i samband med revidering av strategin. Övergripande är bedömningen att kommunen delvis uppfyller målen i strategin och att prognosen är god för att de flesta målen kommer att nås på längre sikt. Exempelvis är antal byggda bostäder beräknat på 2021 och 2022 158 i snitt, vilket är lägre än de 200 som är målet. Det prognostiserade målet för 2021-2028 är 215 bostäder per år i snitt.

På grund av konjunkturläget finns en stor osäkerhet gällande både byggandet av och efterfrågan på bostäder de kommande åren. I dagsläget är flera projekt försenade och den prognostiserade byggnationen har förskjutits framåt. När Region Skåne prognostiserar efterfrågan på bostäder de kommande åren har denna skrivits ner markant från och med 2022. För 2023-2024 är deras bedömning att det endast finns efterfrågan på 35 bostäder per år. Dessutom utgörs dessa enbart av äganderätter och bostadsrätter, då nybyggda hyresrätter bedöms bli för dyra i förhållande till hushållens betalningsförmåga.

I Bostadsförsörjningsstrategin står det att strategin ska följas upp årligen. Uppföljningen ska presenteras för kommunstyrelsen under januari.

Kommunledningskontoret bedömer att tidpunkten för uppföljningen inte är ändamålsenlig då statistik för föregående år inte finns tillgänglig under januari. Uppföljningen framöver bör därför ske senare under våren när nödvändig statistik finns tillgänglig från Statistiska centralbyrån, SCB.

Beslut

- Informationen läggs till handlingarna.

- Kommunledningskontoret uppdras att genomföra de kommande årliga uppföljningarna av bostadsförsörjningsstrategin under våren respektive år.

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/334

2024-04-10
Birgitta Petersson
+4641362449
birgitta.petersson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till samverkan kring avtalsförvaltning av livsmedelsavtal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- **att** ingå ett samverkansavtal med Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun om inrättande av en gemensam funktion för avtalsförvaltning av kategorin livsmedelsavtal
- **att** ge Kommunledningskontoret i uppdrag att upprätta och teckna ovan nämnda samverkansavtal.

Ärendebeskrivning

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun har utrett möjligheter till och eventuella hinder för att samverka kring en gemensam funktion för avtalsförvaltning avseende kategorin livsmedelsavtal. Kostnadskalkylen visar att kostnaden för en framtida gemensam avtalsförvaltning av kommande livsmedelsgrossistavtal är lägre än kostnaden för avtalsförvaltningen i nuvarande livsmedelsgrossistavtal. Utredningen har utmynnat i ett förslag om att ingå ett samverkansavtal samt inrätta en gemensam funktion som livsmedelscontroller. Samverkansavtalets syfte och livsmedelscontrollerns roll är att förvalta, samordna, följa upp och utveckla de fyra kommunernas gemensamma livsmedelsavtal.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Kostnadskalkyl livsmedelscontroller
Bilaga 2. Utredning om samverkan kring avtalsförvaltare av livsmedelsavtal, daterad den 19 december 2023
Bilaga 3. UTKAST Samverkansavtal gällande gemensam funktion för avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal
Servicenämndens beslut, ordförandebeslut den 17 april 2024

Beredning
Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun tecknade 2023 en avsiktsförklaring om att göra en utredning kring att ingå ett framtida samverkansavtal och inrätta en gemensam funktion för avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av kategorin livsmedelsavtal. En arbetsgrupp bestående av måltidschefer och inköps-/upphandlingsansvariga från de fyra kommunerna har genomfört utredningen. Eslövs kommun har i arbetsgruppen representerats av Kommunledningskontorets inköpssamordnare och Serviceförvaltningens måltidschef.

Bakgrund
Samverkansavtalet med Lunds kommun gällande genomförande av gemensamma upphandlingar upphörde att gälla den 31 mars 2023. Samarbetet kring och förvaltningen av de avtal som upphandlats gemensamt fortsätter fram till att dessa avtal går ut.
Ett nytt samverkansavtal för genomförande av tre kommande livsmedelsgrossist-upphandlingar har tecknats mellan Lunds kommun och var och en av ovan nämnda kommuner. Dock ingår i detta nya samverkansavtal *inte* avtalsförvaltning av kommande livsmedelsgrossistavtal.

Säkra livsmedelsleveranser och resursoptimering
En effektiv avtalsförvaltning, samordning och uppföljning är avgörande för att säkra och kvalitetssäkra livsmedelsleveranser till kommunernas verksamheter och för att uppnå en konkurrenskraftig prisbild. Erfarenheterna av en fungerande samverkan visar att en professionell projektledning och avtalsförvaltning av de gemensamma livsmedelsavtalen är såväl nödvändig som resursoptimerande för att nå uppsatta mål och kostnadseffektivitet - uppföljning av samma avtal ska i annat fall utföras i respektive kommun var för sig. Livsmedelscontrollerns roll är att förvalta, följa upp och utveckla gemensamma livsmedelsavtal och fungera som samordnare och stöd till samverkanskommunerna. Lomma kommun föreslås som arbetsgivare för den föreslagna funktionen som avses i ett framtida samverkansavtal, om så beslutas.

Finansiering
I nuvarande tre livsmedelsgrossistavtal ersätts Lunds kommun för avtalsförvaltning med en administrativ avgift à 1,8 procent av avtalens omsättning, en kostnad om 540 000 kronor för Eslövs kommun, baserad på år 2023. Kostnaden ökade kraftigt under 2023 på grund av ett kritiskt omvärldsläge, hög inflationstakt och kraftigt stegrade livsmedelspriser. Den procentuella avgiften är inräknad i leverantörernas offererade och fakturerade priser och betalas därmed av de verksamheter som nyttjar avtalen. Således är kostnaden finansierad i förvaltningarnas driftsbudget.

I föreslagen samverkan mellan Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun kring avtalsförvaltning av tre kommande livsmedelsgrossistavtal beräknas kostnaden för en gemensam avtalsförvaltare/livsmedelscontroller till 311 000 kronor per kommun. I kostnadskalkylen ingår ersättning för arbetsplatskostnader till Lomma kommun, se bilaga 1. Internt i Eslövs kommun föreslås kostnaderna fördelas på de verksamheter som nyttjar avtalen, vilket innebär att de även i fortsättningen ligger

kvar i förvaltningarnas driftsbudget, dock till en lägre kostnad än förvaltningen av nuvarande livsmedelsgrossistavtal. Den föreslagna samverkan kring förvaltning av livsmedelsgrossistavtalen bedöms därmed som mer kostnadseffektiv för de fyra kommunerna än nuvarande upplägg.

Avtalets giltighetstid
Samverkansavtalet beräknas träda i kraft då det undertecknats av behöriga för samtliga avtalsparter. Samverkansavtalet föreslås att gälla tillsvidare med tolv (12) månaders uppsägningstid.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder
Kommunledningskontoret, inköps- och upphandlingsavdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Susanna Karlsson
Inköps- och upphandlingschef

ESLÖVS KOMMUN

2024-04-17

SOT 2024/79

Servicenämnden

Marina Rahm
+4641364213
marina.rahm@eslov.se

Ordförandebeslut. Samverkansavtal gällande gemensam funktion för avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal

Ordförandebeslut

- Då servicenämndens sammanträde ej kan inväntas beslutar ordförande enligt 6 kap 39 § kommunallagen att servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta om att ingå samverkansavtal gällande inrättande av gemensam livmedelscontroller avseende avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal mellan parterna Eslöv, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommuner.

Ärendebeskrivning

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun deltar i Lunds kommuns upphandlingar av tre nya livsmedelsgrossistavtal mot en ersättning av 100 000 kronor per upphandling och per kommun. De nya grossistavtalen beräknas träda i kraft den 1 november 2024 samt 1 mars 2025. I de nya avtalen kommer inte avtalsförvaltning att ingå. För avtalsförvaltning av nuvarande livsmedelsgrossistavtal betalade Eslövs, Kävlinge och Svalövs kommun år 2022 en administrativ avgift à 1,8 procent av avropade inköpsvolymer, vilket motsvarade 1 250 000 kronor, med en genomsnittskostnad à 417 000 kronor per kommun. Vidare ersattes Lunds kommun med en årlig avgift à två prisbasbelopp per kommun.

En utredning är genomförd av måltidschefer och inköps/upphandlingsansvariga i respektive kommun i syfte att upprätta ett samverkansavtal av en gemensam funktion för avtalsförvaltning avseende kategorin livsmedelsavtal.

Mellan parterna, Eslöv, Kävlinge, Lomma och Svalöv kommun föreslås att ingå i ett samverkansavtal gällande inrättande av gemensam livmedelscontroller avseende avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal. Samverkansavtalet syfte är att förvalta, samordna, följa upp och utveckla Kommunernas gemensamma livsmedelsavtal. Livsmedelscontrollerns roll och funktion fungerar som samordnare och stöd till samverkanskommunerna och deras gemensamma livsmedelsavtal. Avtalets giltighet är tills vidare men en uppsägningstid om 12 månader. Lomma kommun är arbetsgivare för medarbetaren som innehar den funktionen som avses i avtal.

Enligt utredningen beräknas den framtida årliga kostnaden för en gemensam funktion för avtalsförvaltning åt Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun till 1 243 000 kronor, vilket innebär 311 000 kronor per kommun. Genom att inrätta en gemensam funktion sänker kommunerna sina kostnader för avtalsförvaltning av de kommande livsmedelsgrossistavtalen.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal
- Kostnadsberäkning

Enligt beslut om delegation
A.1

Lars Månsson (S) 2024-04-17
Servicenämndens ordförande

Bilaga 1. Kostnadskalkyl livsmedelscontroller

Beräkningunderlag - gemensam funktion för avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal

		Månad	År	Årskostnad per avtalpart	
Månadslön:		60 000	720 000		
Semestertillägg:	1,61%	966	11 592		
Po-pålägg:	47,18%	28 764	345 165		
Totalt:		**89 730**	**1 076 757**	269 189	25%
Ledningsfunktion	5%	4 667	56 000	14 000	25%
Personalkostnad:			1 132 757	283 189	25%
Lokalkostnad:			15 000	3 750	25%
Övriga verksamhetskostnader:			95 000	23 750	25%
Summa kostnad:			**1 242 757**	**310 689**	**25%**

Telefoni	Datorer	Kompetensutv.	Resor	System	**Delsumma**
3 000	17 000	20 000	5 000	50 000	**95 000**

Avtalsparter		
Eslöv kommun org nr 212000-1173	25%	
Kävlinge kommun org nr 212000-1058	25%	
Lomma kommun org nr 212000-1066	25%	
Svalövs Kommunservice AB org nr 559298-6524	25%	
	100%	25%

Utredning om samverkan kring en gemensam funktion för avtalsförvaltare av livsmedelsavtal

Eslöv den 29 december 2023

Innehåll

1 Sammanfattning 3

2 Syfte och bakgrund 4

2.1 Syfte 4

2.2 Bakgrund 4

2.2.1 Upphandlingssamverkan 4

2.2.2 Nytt samverkansavtal avseende upphandling av livsmedelsgrossister 4

2.2.3 Avtalsförvaltning av kommande livsmedelsgrossistavtal 4

3 Behov av gemensam avtalsförvaltning 5

3.1 Kommuner med livsmedelproduktion 5

3.2 Säkra livsmedelsleveranser och måltider 5

3.3 Projektledning 5

3.4 Näringslivsdialog, nätverk och branschorganisationer 6

4 Risk – och konsekvensanalys 6

5 Kompetenskrav på funktionen avtalsförvaltare 6

6 Finansiering 6

6.1 Nuvarande kostnader för upphandling och avtalsförvaltning 6

6.2 Kostnader för framtida samverkan 7

6.2.1 Ersättning till Lunds kommun för upphandling 7

6.2.2 Kostnader för gemensam avtalsförvaltare för fyra kommuner 7

7 Organisationstillhörighet/anställande kommun för den gemensamma funktionen avtalsförvaltare 8

7.1 Central placering versus verksamhetsnära 8

7.2 Styrning och ledning 8

7.3 Geografisk placering 8

7.4 Förslag till placering 8

8 Tidplan 9

8.1 Nuvarande avtals upphörande 9

8.2 Preliminär tidplan 9

9 Slutsats 9

10 Arbetsgrupp 10

1 Sammanfattning

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun har tecknat en avsiktsförklaring att göra en utredning kring att ingå ett framtida samverkansavtal samt inrätta en gemensam funktion för avtalsförvaltning avseende kategorin livsmedelsavtal. Utredningens syfte är att utgöra ett beslutsunderlag för ett eventuellt samverkansavtal. En arbetsgrupp bestående av måltidschefer och inköps-/upphandlingsansvariga från de fyra kommunerna har genomfört utredningen.

Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning är avgörande faktorer för att säkra livsmedelsleveranser till kommunernas verksamheter samt för att få rätt sortiment, avtalad kvalitet och konkurrenskraftiga priser. En avtalsförvaltare/livsmedelscontroller är nyckelperson i detta arbete. En beskrivning av funktionens profil och kompetens, roll och uppdrag har genomförts av arbetsgruppen och bifogats utredningen.

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun deltar i Lunds kommuns upphandlingar av tre nya livsmedelsgrossistavtal mot en ersättning av 100 000 kronor per upphandling och per kommun. De nya grossistavtalen för frukt och grönsaker samt för mejeriprodukter beräknas träda ikraft den 1 november 2024. Livsmedelsgrossistavtalet för dagligvaror med mera, beräknas starta den 1 mars 2025. I de nya avtalen kommer *inte* avtalsförvaltning att ingå.

För avtalsförvaltning av nuvarande livsmedelsgrossistavtal betalade Eslövs, Kävlinge och Svalövs kommun år 2022 en administrativ avgift à 1,8 procent av avropade inköpsvolymer, vilket motsvarade 1 250 000 kronor, med en genomsnittskostnad à 417 000 kronor per kommun[1]. Vidare ersattes Lunds kommun med en årlig avgift à två prisbasbelopp per kommun. Enligt utredningen beräknas den framtida årliga kostnaden för en gemensam funktion för avtalsförvaltning åt Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun till 1 069 000 kronor, vilket innebär 267 000 kronor per kommun. Genom att inrätta en gemensam funktion sänker kommunerna sina kostnader för avtalsförvaltning av de kommande livsmedelsgrossistavtalen.

Risk – och konsekvensanalysen påvisar att värdkommunen bär den största risken i egenskap av arbetsgivare och anställande kommun. Men även sårbarheten i att endast ha *en* resurs för uppdraget innebär en risk såväl för arbetsgivarkommunen som för samverkan i sin helhet. Dessa risker måste således beaktas och regleras i ett kommande samverkansavtal för en gemensam avtalsförvaltare. Lomma kommuns ledning och måltidsverksamhet ställer sig positiva till arbetsgivaransvaret för en framtida funktion för avtalsförvaltning av livsmedelsavtalen och att inrätta tjänsten för placering i kommunen.

Då samma arbetsinsats för avtalsuppföljning måste ske i respektive kommun bedöms en gemensam funktion för förvaltning av de gemensamma avtalen vara resursoptimerande och kostnadseffektiv. Arbetsgruppen föreslår att ett samverkansavtal ingås mellan Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun samt att en gemensam funktion för avtalsförvaltning avseende kategorin livsmedelsavtal inrättas, med placering i Lomma kommun.

[1] Lomma kommun har inte deltagit i nuvarande livsmedelsavtal.

2 Syfte och bakgrund

2.1 Syfte

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun har tecknat en avsiktsförklaring om att utreda att ingå ett framtida samverkansavtal samt inrätta en gemensam funktion för avtalsförvaltning avseende kategorin livsmedelsavtal. Utredningens syfte är att utgöra ett underlag för beslut i respektive kommun om att ingå ett eventuellt samverkansavtal samt att inrätta den gemensamma funktionen.

2.2 Bakgrund

2.2.1 Upphandlingssamverkan

Lunds kommun har sedan 1996 haft ett samverkansavtal med Eslövs, Hörby, Höörs, Kävlinge och Svalövs kommun gällande genomförande av gemensamma upphandlingar inom flera produkt- och tjänsteområden varav upphandling av livsmedel är ett område.

Kostnaden för samverkan är en årlig fast avgift à två prisbasbelopp per kommun. Vidare ersätts Lunds kommun med en administrationsavgift à 1,8 procent av den omsättning som avropas av kommunerna.

Samverkansavtalet upphörde att gälla den 31 mars 2023 som en följd av att Lunds kommun sagt upp samverkansavtalen med kommunerna, i enlighet med villkoren i avtalet. Dock fortsätter samarbetet kring och förvaltningen av de avtal som upphandlats gemensamt fram tills att dessa avtal går ut.

Befintliga avtal för livsmedelsgrossister går ut 2024-10-31 respektive 2025-02-28.

2.2.2 Nytt samverkansavtal avseende upphandling av livsmedelsgrossister

Livsmedelsupphandlingarna i samverkan har av olika anledningar rönt stora framgångar. En av dessa anledningar är att upphandlingsenheten i Lund har en ytterst professionell kompetens inom området och ytterligare en resurs för en strukturerad avtalsförvaltning. Dessa två resurser projektleder arbetet och referensgruppen, bestående av kommunernas måltidschefer.

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun har tecknat ett nytt samverkansavtal med Lunds kommuns upphandlingsenhet som innebär att Lund genomför tre livsmedelsgrossistupphandlingar. Fördelarna med upphandlingssamverkan är bland annat effektivisering av anskaffningsprocessen och lägre priser genom högre inköpsvolymer. Samverkansavtalet omfattar upphandling av:

- Livsmedelsgrossist för dagligvaror
- Frukt och grönsaker, potatis samt mejeriprodukter till små enheter
- Mejeriprodukter till stora enheter

2.2.3 Avtalsförvaltning av kommande livsmedelsgrossistavtal

I det nya samverkansavtalet med Lunds kommun avseende livsmedelsgrossistupphandlingar ingår inte avtalsförvaltning av kommande gemensamma avtal.

Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun har, av ovan angivna skäl, tecknat en avsiktsförklaring om att utreda en framtida samverkan för inrättande av en gemensam funktion för avtalsförvaltning av livsmedelsavtalen.

En arbetsgrupp bestående av måltidschefer och inköps-/upphandlingsansvariga från de fyra kommunerna har genomfört utredningen som underlag för beslut om ett framtida samverkansavtal och inrättandet av en gemensam funktion för avtalsförvaltning av kommande livsmedelsgrossistavtal.

Utredning ska belysa följande frågeställningar:

- behov av gemensam avtalsförvaltning
- risk – och konsekvensanalys
- kompetenskrav på funktionen avtalsförvaltare
- finansiering
- organisationstillhörighet/anställande kommun för den gemensamma funktionen avtalsförvaltare
- tidplan

3 Behov av gemensam avtalsförvaltning

3.1 Kommuner med livsmedelproduktion

Eslövs, Kävlinge, Lommas och Svalövs kommun har alla en stark anknytning till regionens livsmedelsproduktion med den brukade jorden som bas. En samverkan faller sig således naturlig av flera skäl då kommunerna har likartade förutsättningar och behov.

3.2 Säkra livsmedelsleveranser och måltider

Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning är avgörande faktorer för att säkra livsmedelsleveranser till kommunernas verksamheter samt för att få rätt sortiment, avtalad kvalitet och avtalade priser. Avtalsförvaltningen kräver en daglig operativ handläggning och uppföljning främst på grund av att förutsättningarna ständigt förändras. Exempel på sådana förutsättningar är:

- En global livsmedelsmarknad i ständig förändring där tillgång och efterfrågan flera gånger dagligen ger variationer i sortiment och priser.

- Kontroller och bearbetning av att det tillströmmande flödet av nya produkter och ersättningsprodukter uppfyller ställda krav gällande bland annat kvalitet, näringsinnehåll, hållbarhet, säkerhet och prisnivåer.

I detta arbete är avtalsförvaltaren en nyckelperson för att säkerställa att kommunernas uppdrag gällande måltider inom vård, skola och omsorg fullgörs samt för att genom sin sakkunskap utveckla detsamma.

3.3 Projektledning

I en eventuellt framtida gemensam avtalsförvaltning krävs samordning och projektledning av deltagande kommuners respektive måltidsverksamhet.

Det finns idag inom avtalsområdet livsmedel ett välfungerande samarbete mellan samverkanskommunernas måltidschefer, med täta och regelbundna avstämningar och utvecklingsfora med ett rikt kompetensutbyte. För närvarande leds denna referensgrupp av Lunds kommuns upphandlare och avtalsförvaltare men detta upphör i och med nuvarande avtals utgång.

Utan funktionen för en gemensam avtalsförvaltning skulle ett i nuläget väl fungerande samarbete mellan kommunerna gå förlorat.

Hädanefter kommer i denna rapport måltidschefernas samverkansgrupp för de fyra kommunerna att benämnas ”samordningsgruppen”.

3.4 Näringslivsdialog, nätverk och branschorganisationer

En viktig del i avtalsförvaltarens uppdrag är en löpande dialog med leverantörer samt att vara med i de fora där produktutvecklingen sker, bland annat genom samarbeten med högskolor och universitet. I arbetet ingår även att i möjligaste mån ta tillvara lokala livsmedelsproducenters intressen.

4 Risk – och konsekvensanalys

En risk – och konsekvensanalys har genomförts av de fyra medverkande kommunerna, se bilaga 3 Risk- och konsekvensanalys.

I risk- och konsekvensanalysen framkommer att värdkommunen bär den största risken genom att ansvara för arbetsgivaruppdraget och för att vara den anställande kommunen. Det rör sig om allt från kostnader till de arbetsrättsliga utmaningar det kan innebära att endast ha *en* resurs som är riktad mot uppdraget att arbeta mot flera kommuner. I ett samverkansavtal ska det därför tydligt regleras vad som gäller vid till exempel längre frånvaro, ökade kostnader för resursen et cetera. Det måste också finnas åtgärder för att eliminera eller minska dessa risker då konsekvensen kan bli stor främst för den anställande kommunen men även för övriga samverkanskommuner.

Några större utmaningar för ett samverkansavtal mellan kommunerna avseende samarbetet med en gemensam avtalsförvaltare/livsmedelscontroller för livsmedelsavtalen har inte kunnat identifieras. En tungt vägande anledning till detta är att kommunerna sedan lång tid tillbaka har en väl inarbetad samverkan både kring kravställningar i livsmedelsupphandlingarna och uppföljning av avtalen.

5 Kompetenskrav på funktionen avtalsförvaltare

En omfattade beskrivning av förslag till avtalsförvaltarens profil och kompetens, roll och uppdrag görs i bilaga 1 och 2.

6 Finansiering

6.1 Nuvarande kostnader för upphandling och avtalsförvaltning

I de befintliga livsmedelsgrossistavtalen, vilka grundar sig på det numera uppsagda och utgångna samverkansavtalet mellan kommunerna och Lunds kommun, ingår både upphandling och avtalsförvaltning för livsmedelsupphandlingar med flera. Ersättningen till Lunds kommun uppgår till två prisbasbelopp per år och per kommun. Vidare ersätts upphandlingsenheten i Lunds kommun med en så kallad administrativ avgift à 1,8 procent av de inköpsvolymer av varor och tjänster som avropats av kommunerna från de upphandlade avtalen.

För nuvarande livsmedelsavtal har Eslöv, Kävlinge och Svalöv, baserat på år 2022, i administrativa kostnader (1,8 procent av avropad volym) ersatt Lunds kommun med cirka 1 250 000 kronor. I denna summa ingick upphandling och avtalsförvaltning, se tabell 1 nedan[2].

Tabell 1. Kostnader år 2022 för Eslövs, Kävlinge och Svalövs kommun.

Kostnader nuvarande avtal (tre kommuner 2022)	
Administrativ avgift 1,8 % (kr)	1 250 000

Genomsnittskostnad per kommun och år (kr)	**417 000**

6.2 Kostnader för framtida samverkan

6.2.1 Ersättning till Lunds kommun för upphandling

För genomförande av de tre nya livsmedelsgrossistupphandlingarna ersätter varje deltagande kommun - för närvarande Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun - Lunds kommuns upphandlingsenhet med 100 000 kronor per livsmedelsgrossistupphandling och per kommun. Kostnaden per kommun är således 300 000 kronor och totalt för kommunerna 1,2 miljoner kronor.

6.2.2 Kostnader för gemensam avtalsförvaltare för fyra kommuner

Om varje kommun skulle anställa var sin avtalsförvaltare är behovet minst en tjänst omfattande 75 procent årsarbetare per kommun.

Eftersom de fyra kommunerna har identiska ramavtal med de tre livsmedelsgrossisterna som samverkansavtalet skulle innefatta är avtalsförvaltningen och avtalsuppföljningen densamma vare sig arbetet utförs åt en enskild kommun eller åt samtliga fyra kommuner. Resterande 25 procent i tjänsten för en gemensam avtalsförvaltning avser bland annat strategiska uppgifter såsom att samordna kommunernas olika målsättningar och styrdokument inom livsmedelsområdet, projektledning för samordningsgruppen och för externa parter i bland annat nätverk samt vid erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

Tabell 2. Beräknade kostnader för en gemensam avtalsförvaltare/livsmedelscontroller.

Kostnadsberäkning avtalsförvaltning (fyra kommuner 2024)	
Månadslön (kr)	60 000
PO-påslag (%)	47,18
Semesterdagstillägg 25 dagar (kr)	9 000
Total kostnad/år (kr)	**1 069 000**

Kostnad per kommun och år (kr) [3]	**267 000**

Vid en jämförelse mellan nuvarande kostnader och en eventuell framtida gemensam funktion för avtalsförvaltning konstateras att kommunerna beräknas få betydligt lägre kostnader vid en

[2] Lomma kommun har inte deltagit i nuvarande livsmedelsavtal.
[3] Arbetsplatskostnaden för en framtida arbetsgivarkommun ingår inte i beräkningen.

samverkan för avtalsförvaltning av livsmedelsgrossistavtalen, se tabell 2. Därmed beräknas kostnaderna för nuvarande avtalsförvaltning med goda mått finansiera en framtida gemensam funktion för avtalsförvaltning.

7 Organisationstillhörighet/anställande kommun för den gemensamma funktionen avtalsförvaltare

Beträffande organisatorisk tillhörighet av tjänsten som gemensam avtalsförvaltare finns i huvudsak två förslag. Det ena förslaget innebär en centralt placerad strategisk funktion vid en ekonomi-, juridisk eller upphandlingsenhet och det andra förslaget innebär en verksamhetsnära funktion tillhörande måltidsverksamheten.

7.1 Central placering versus verksamhetsnära

En central placering torde underlätta för en avtalsförvaltare/livsmedelscontroller att arbeta övergripande gentemot samtliga kommuner. Å andra sidan finns fördelar med att ha en livsmedelscontroller nära måltidsverksamheten, vilket torde underlätta det dagliga arbetet med uppföljning och avstämningar av bland annat produktsortiment, i samarbete med måltidschefer och måltidsutvecklare.

Om kommunerna beslutar att inrätta funktionen för en avtalsförvaltare är arbetsgruppen är enig om att den anställande kommun får avgöra var i organisationen tjänsten ska placeras.

7.2 Styrning och ledning

Oaktat organisationstillhörighet eller beslut om anställande kommun ska avtalsförvaltaren ingå i, projektleda och återrapportera till samordningsgruppen bestående av kommunernas måltidschefer.

7.3 Geografisk placering

Pendlingsmöjligheter eller brist på sådana har belysts i bilaga 3 Risk och konsekvensanalys som en relativt liten risk. De fyra kommunerna utgör en i stort sett sammanhållen geografisk enhet med en god infrastruktur. Vidare kommer det finnas möjlighet till distansarbete. Den geografiska placeringen torde sålunda ha ringa betydelse.

7.4 Förslag till placering

Lomma kommuns ledning och måltidsverksamhet ställer sig positiva till att som anställande kommun ha arbetsgivaransvaret för en framtida funktion för avtalsförvaltning av livsmedelsgrossistavtalen och att inrätta tjänsten för placering i kommunen.

Om så blir utfallet avgörs frågan om organisationstillhörighet och tjänsteställe inom Lomma kommun.

8 Tidplan

8.1 Nuvarande avtals upphörande

Nuvarande livsmedelsgrossistavtal löper ut enligt följande:

1. Mejeriprodukter till stora enheter 2024-10-31

2. Frukt och grönsaker, potatis samt mejeri till stora enheter 2024-10-31

3. Livsmedelsgrossist för dagligvaror 2025-02-28

Lunds kommuns ansvar för förvaltningen av ovanstående avtal, i enlighet med tidigare samverkansavtal, upphör i och med att avtalen löper ut. Det krävs att en funktion för avtalsförvaltning finns på plats och är igång i sin roll innan dess.

8.2 Preliminär tidplan

En preliminär tidplan har tagits fram av arbetsgruppen. Tidplanen är snäv, ambitionen är dock att den nya funktionen ska finnas på plats i god tid för att sätta sig in i arbetsuppgifterna innan de nya avtalen träder ikraft.

Aktivitet	Slutdatum då aktiviteten ska vara klar
Samverkansavtal undertecknas	2024-01-31
Platsannons	2024-02-15
Sista ansökningsdag	2024-03-06
Urval, intervjuer	2024-04-03
Rekryteringsprocess klar och förankrad	2024-04-22
Anställningsavtal undertecknas	2024-05-03
Anställningens startdatum	2024-08-15

9 Slutsats

En effektiv avtalsförvaltning och avtalsuppföljning är avgörande för säkra livsmedelsleveranser till kommunernas verksamheter och för en konkurrenskraftig prisbild. Erfarenheterna visar att en professionell projektledning och avtalsförvaltning av de gemensamma livsmedelsavtalen är såväl nödvändig som resursoptimerande för att nå uppsatta mål och kostnadseffektivitet - uppföljning av samma avtal ska i annat fall utföras i respektive kommun var för sig. Utöver vad som anges ovan visar kostnadskalkylerna att den beräknade kostnaden för de fyra kommunerna med en gemensam funktion för avtalsförvaltning av livsmedelsgrossistavtalen är lägre än den ersättning som utgår till

Lunds kommun i nuvarande livsmedelsavtal. En funktion för en gemensam avtalsförvaltare torde därmed finansieras med medel i kommunernas nuvarande budget och till lägre kostnad.

Vidare ger en samverkan kring gemensam avtalsförvaltning flera andra goda effekter genom att bland annat utgöra en plattform och ett nätverk för styrning, kompetensutbyte och stöd till kommunernas måltidsverksamheter.

Risk – och konsekvensanalysen påvisar att värdkommunen bär den största risken i egenskap av arbetsgivare och anställande kommun. Men även sårbarheten i att endast ha *en* resurs för uppdraget innebär en risk såväl för arbetsgivarkommunen som för samverkan i sin helhet. Dessa risker måste således beaktas och regleras i ett kommande samverkansavtal för en gemensam avtalsförvaltare.

Arbetsgruppen ser att de redovisade fördelarna med en gemensam avtalsförvaltning för de tre gemensamma livsmedelsgrossistavtalen överväger nackdelarna med identifierade risker. De senare föreslås regleras i ett kommande samverkansavtal. Arbetsgruppen föreslår således att Eslövs, Kävlinge, Lomma och Svalövs kommun samverkar kring en funktion för avtalsförvaltning av livsmedelsgrossistavtalen. För detta krävs att ett samverkansavtal mellan kommunerna upprättas för att ta processen vidare samt inrätta den gemensamma funktionen för en avtalsförvaltare/livsmedelscontroller. Arbetsgruppens förslag är att en framtida gemensam funktion placeras i, och med arbetsgivaransvar för, Lomma kommun, innan de nya livsmedelsgrossistavtalen träder i kraft.

10 Arbetsgrupp

Utredningen har genomförts av följande arbetsgrupp:

Eslövs kommun	Marina Rahm Måltidschef	Birgitta Petersson Inköpssamordnare
Kävlinge kommun	Jens Modéer Avdelningschef Måltidsservice	Helen Axelsson Inköpsstrateg
Lomma kommun	Elin Rigo Måltidschef	Ib Nilsson Upphandlingsstrateg
Svalövs kommun	Ida Thrane Kostchef	Birgitta Petrusson Upphandlingssamordnare

UTKAST: Samverkansavtal gällande gemensam funktion för avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal

Avtalsparter

Eslöv kommun org nr 212000-1173
Kävlinge kommun org nr 212000-1058
Lomma kommun org nr 212000-1066
Svalövs Kommunservice AB org nr 559298-6524

Respektive part benämns Kommun tillsammans benämnt som parterna.
Samordningsgruppen för Lomma-, Eslöv-, Svalöv- och Kävlinge kommun kommer även att kallas för 4LESK.

Allmänt

Mellan parterna har följande samverkansavtal ingåtts gällande inrättande av gemensam livmedelscontroller avseende avtalsförvaltning, samordning och uppföljning av livsmedelsavtal.

Samverkansavtalet syfte är att förvalta, samordna, följa upp och utveckla Kommunernas gemensamma livsmedelsavtal.

Avtalssamverkan innebär inte någon förändring av huvudmannaskapet för de uppgifter som avtalet omfattar. Den kommun som åtar sig att utföra en uppgift för någon annan kommun övertar inte det övergripande ansvaret för uppgiften. Detta innebär också att beslut som omfattas av delegationsförbud även fortsatt fattas av den överlåtande kommunen.

Avtalstid

Samverkansavtalet träder i kraft när samtliga Kommuner har undertecknat samverkan.
Avtalet gäller tills vidare med en uppsägningstid om 12 månader.

Föremål för samverkan

Livsmedelscontrollerns roll och funktion skulle fungera som samordnare och stöd till samverkanskommunerna och deras gemensamma livsmedelsavtal.

Funktionen ska utveckla och stödja Kommunernas verksamhet mot måltidsproduktion. Det innefattar bland annat att säkra livsmedelsleveranserna, avtalad kvalitet, priskontroller, samordna och följa kommunernas mål.
Rollen omfattar också att vara sakkunnig som kravställare i upphandling.

Samverkans omfattning

Detta samverkansavtal omfattar bland annat Kommunernas:

- förvaltning och uppföljning av Kommunernas gemensamma livsmedelsavtal
- utveckling av avtalskategorierna inom livsmedelsområdena
- sakkunskap för kravställande vid upphandling
- samordning av kommunernas målsättningar inom livsmedelsområdet
- samverkan med näringslivet och producentledet
- hantering av gemensam kommunikation med allmänheten
- administration av IT system inom livsmedelsområdet
- projektledning och återrapportering till samordningsgruppen (4LESK)

Anställningsmyndighet och organisation

Lomma kommun är arbetsgivare för medarbetaren som innehar den funktionen som avses i detta avtal. Lomma kommun äger ensam frågan om var medarbetaren är placerade i kommunens tjänstemannaorganisation.

Rollbeskrivning av funktionen

IT - och statistikstöd, E-handel, avvikelser och avtalstrohet, möten, kravställare på livsmedelsupphandlingar, kommunikation, bevakning och uppföljning.

Bilaga – Roll och befattningsskrivning Livsmedelcontroller
Bilaga – Omfattning av funktionen

Roller, ansvar och organisation för kommunerna

Samverkanskommunerna är ansvariga att ha en utsedd ansvarig person i:

Chefsgruppen:

- Kontinuerliga samverkansmöten
- Planeringsmöten
- Uppföljningsmöte
- Beslutande i ärenden
- Tillhandahåller efterfrågade uppgifter till funktionen
- Strategisk beredningsgrupp
- Leverera uppgifter som funktionen behöver
- Bevakar sina egna mål och följer upp
- Fatta gemensamma operativa, taktiska och strategiska beslut

Styrgrupp:
kommundirektörerna eller den som de sätter i sitt ställe, är ansvarig för att:

- fatta beslut om att identifiera frågor som ansvariga personer för samverkansavtalet i respektive kommun inte kan besluta eller enas om
- svara för årlig uppföljning av detta samverkansavtal
- mötes vid behov, samtliga parter kan vara sammankallande

Finansiering

Finansieringen av samverkan och den gemensamma funktionen kommer att fördelas enligt följande

- Kostnaden fördelas lika mellan de samverkande parterna enligt självkostnadsprincipen.

Lomma ska kunna redovisa årskostnader för samverkanskommunerna. Betalning sker årligen i förskott. Reglering av eventuellt över – eller underskott görs på nästkommande års faktura.

UTKAST

Extraordinära kostnader som kan tillkomma i samband med samverkansavtalet exempelvis konsultkostnader, advokater, rättegångskostnader eller andra jämförbara kostnader ska fördelas lika mellan parterna.

Avtalsuppföljning samverkan

Samtliga parterna kan vara sammankallande och svarar för uppföljning av detta samverkansavtal.

Omförhandling

Detta samverkansavtal kan omförhandlas eller utökas med flera parter. Ändringar dokumenteras som ett tillägg till detta avtal och undertecknas av samtliga Kommuner.

Ansvarsfrågan

Parterna ska i alla hänseende fullgöra sina åtagande i överensstämmelse med i avtalet angivna bärande förutsättningar och förpliktelser samt ska vid kontraktsbrott hålla motparterna skadelösa.

Vid avtalsslut

Vid avveckling från samverkansavtalet ska eventuella kostnader fördelas likvärdigt mellan Kommunerna. All relevant dokumentation, statistik med mera ska komma parterna tillhanda.

Tvist

Om överenskommelse avseende tolkning av avtalet inte kan ske på annat sätt ska tvist avgöras i allmän domstol.

Detta avtal är upprättat och där varje part har tagit vardera

Underskrift

Lomma kommun
Magnus Ydmark, Kommundirektör

Kävlinge kommun
Mikael Persson, Kommundirektör

Eslöv kommun
Eva Hallberg, Kommundirektör

Svalövs Kommunservice AB
Kjell Hedenström, tf VD

UTKAST

ESLÖVS KOMMUN

KS 2023/568

2024-04-23
Birgitta Petersson
+4641362449
birgitta.petersson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Redogörelse för upphandling av Licenspartner för Microsoftlicenser samt förslag till reviderad upphandlings- och genomförandeplan 2024

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslås besluta

- **Att** upphandling av Microsoft-licenser ska genomföras.

- **Att** tillskjuta medel à 2,7 miljoner kronor i driftsbudget från kommunstyrelsens disponibla medel för att införskaffa den föreslagna licenstypen med högre säkerhetsnivå.

- **Att** anta ”Reviderad upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2024”, att gälla från och med den 8 maj 2024, varvid nu gällande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2024 upphör att gälla.

- **Att** paragrafen justeras omedelbart i samband med sammanträde.

Ärendebeskrivning
Kommunstyrelsen beslutade vid antagande av Upphandlings- och genomförandeplan (UGP) 2024 § 210, 2023 att återrapportering till styrelsen utifrån dataskydd och säkerhet ska ske innan annonsering av den i planen beslutade upphandlingen av programvaror och molntjänster. Den planerade upphandlingen av Licenspartner för Microsoftlicenser är en del av programvaror och tjänster. Föreslaget upplägg lyfter kommunens säkerhetsnivå jämfört med dagens nivåer. Den föreslagna lösningen med ökad säkerhetsnivå innebär att kostnaden beräknas överstiga antagen driftsbudget med 2,7 miljoner kronor per år.
Om så beslutas, läggs upphandlingen av Licenspartner för Microsoftlicenser till i upphandlings- och genomförandeplanen 2024, och ett förslag till reviderad upphandlings- och genomförandeplan antas.

Beslutsunderlag
Kommunstyrelsens beslut § 210, 2023
Bilaga. Risk- och konsekvensbedömning Licenspartner för Microsoftlicenser
Bilaga. Reviderad Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2024 för kommunstyrelsen

Beredning

Bakgrund och nuläge
Eslövs kommuns nuvarande avtal för Microsoftlicenser går ut 2024-07-01. Avtal för Microsoftlicenser tecknas för tre (3) år i taget. Anledningen till att upphandlingen inte påbörjats tidigare är att digitaliseringsavdelningen genomför en inventering och kartläggning av kommunens licenser för olika områden som underlag för en ny digital infrastruktur där säkerheten står i fokus. Under våren har arbetet med en ny infrastrukturplan startats. Ett ställningstagande att bryta ut Microsoftlicenserna från nuvarande partneravtal gjordes för att få en mer kostnadseffektiv och säkrare lösning än den kommunen har idag. Vidare är den nya licenstypen en förutsättning för införandet av Microsoft Office 365.

Dataskydd och säkerhet
Den föreslagna lösningen innebär att kommunen går upp en nivå av licenstyp, vilken innehåller fler säkerhetsfunktioner där risker som till exempel ransomware-attacker och spam kan förhindras. Vidare har licenstypen ett automatiskt AI-skydd mot identitetsstölder. Med funktioner och tjänster som ingår i denna licenstyp höjer Eslövs kommun säkerheten till en nivå som ligger betydligt högre än dagens nivå, vilket bidrar till att minska risken för incidenter liknande dem som flera andra myndigheter har utsatts för.

En del i den nya infrastrukturplanen innebär att kommunens data lagras i Microsofts datacenter i Europa. En tjänst är under utveckling som i framtiden möjliggör att kommunens samtliga data och digitala infrastruktur ligger i tre, oberoende av varandra, svenska datacenter. Det säkerställer att data bevaras om särskilda händelser och incidenter skulle inträffa. Vidare kan kommunens data, i händelse av till exempel en väpnad konflikt där nationen angrips av främmande makt, flyttas till ett datacenter i ett geografiskt område utanför konfliktzonen. Fördelarna med att lagra data på flera olika externa datacenter, oberoende av varandra, istället för att lagra på lokala servrar överväger nackdelarna och medför att Eslövs kommuns data säkras.

Utifrån rådande omvärldsläge föreslår kommunledningskontoret att Microsoftlicenserna höjs till den högre säkerhetsnivån för att kunna stå emot framtida säkerhetshot.

En risk- och konsekvensbedömning utifrån dataskydd och informationssäkerhet är genomförd, se bilaga 1.

Finansiering
Medel finns i antagen driftsbudget till upphandling av licenser motsvarande den licenstyp Eslövs kommun har idag. Uppgraderingen till föreslagen licenstyp med en högre säkerhetsnivå ger en beräknad merkostnad à 2,7 miljoner kronor per år.
I sammanhanget bör tilläggas att digitaliseringsavdelningen genomför en avveckling av äldre hårdvara och mjukvara som utgör ett stort säkerhetshot. Detta innebär bland annat att många licenser kommer att sägas upp och inte förnyas, vilket beräknas bidra till att kostnadsbesparingar.

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret, digitaliseringsavdelningen
Kommunledningskontoret, inköps- och upphandlingsavdelningen
Kommunledningskontoret, juridiska avdelningen

Eva Hallberg Kommundirektör	Michel El-Dabh Digitaliseringschef	Susanna Karlsson Inköps- och upphandlingschef

Bilaga. Reviderad upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster 2024 för kommunstyrelsen

Läsanvisning:

Tillkommande upphandlingar har **fet text**

*Upphandlingar som bedömts vara av särskild vikt

Upphandling/avtal	**Beskrivning av varan/tjänsten**	**Beräknat värde per år (SEK)**
Bevakningstjänster, larmcentral och personlarm	Bevakning, rondering, utryckning, larmmottagning, larmförmedling m m	2 000 000
Biblioteksmedia Omr 1 tryckt media	Tryckta böcker, fysiska CD-böcker samt ljudböcker	2 000 000
Bibliotekssystem och webbtjänst/biblioteksportal	Verksamhetsystem för bibliotek och skolbibliotek	200 000
Brandredskap	Brandredskap med tillhörande service	700 000
Bredband/Etablering och tillhandahållande av bredbandsnät 2025	Aktörer för tillhandahållande av fiber/bredbandsinfrastruktur på landsbygden	5 000 000
Busstransport för studieresor och utflykter	Busstransporter vid studieresor och utflykter för elever inom skola och kulturskola samt för anställda och förtroendevalda.	250 000
Byggmaterial	Byggmaterial till underhåll, utbildningsmaterial för gymnasieskola och omsorg	500 000
Elenergi 2024	Operatör för elenergiförbrukning	20 000 000
E-tjänstplattform	Uppbyggnad av externa och interna e-tjänster utifrån verksamheternas behov	450 000
HR-system	Verksamhetsystem för personal- och HR-ärenden	3 500 000
Inkassotjänster	Fakturapåminnelser, indrivning m m	70 000
Juridiska tjänster	Juridisk kompetens inom flera rättsområden samt utbildning	600 000
Kost och serveringsartiklar	Engångsmaterial till livsmedel och måltider	500 000
Hygienprodukter	Hygien- och förbrukningsartiklar för personlig hygien	400 000
Licenspartner för Microsoftlicenser	**Microsoftlicenser enterprise med tillhörande tjänster**	
Möbler - Begagnade	Begagnade möbler, renovering, försäljning av möbler till leverantör, inredningstjänst	800 000
Nätverksutrustning och tillhörande tjänster	Accesspunkter, switchar, brandväggar med tillhörande licenser, service och konsulter	4 000 000

Prenumerationstjänster	Webbtjänst för prenumerationsärenden av t ex tidningar och tidsskrifter	270 000
Programvaror och molntjänst med tillhörande konsulttjänster*	Licenser för programvaror till digital infrastruktur	9 000 000
Reservkraftsaggregat	Mobila reservkraftsaggregat till strategiska måltidsproduktionsenheter vid kris	2 500 000
Spendanalysverktyg	Verktyg för kostnadsuppföljning och kartläggning av klimatpåverkande utsläpp	180 000
Webbsändningar och filminspelning (f d rörlig bild)*	Sändning av politiska sammanträden och näringslivssammankomster samt produktion av utbildningsfilmer, dokumentärer och företagspresentationer	750 000
Webbkonsulter och service av webbar	Konsulter för utveckling av kommunens webbar och intranät inklusive service	600 000
Vitvaror och tjänster	Tvättstugemaskiner, vitvaror, småel och hushållsapparater med tillhörande tjänster	200 000

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/355

2024-04-29
Kristina Prahl
+4641362019
kristina.prahl@eslov.se

Kommunstyrelsen

Remiss gällande Redovisning från Sydvatten om åtgärder vid Vombsjön

Förslag till beslut

- Yttrande gällande Redovisning från Sydvatten om åtgärder vid Vombsjön 2024-05-03 antas som kommunstyrelsens eget och översänds till Länsstyrelsen Skåne.
- Beslutet justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsens vattenenhet har ett tillsynsärende enligt miljöbalken där Sydvatten är förelagda att redovisa händelserna med ökad tappning från Vombsjön i slutet av januari.

Innan länsstyrelsen går vidare med eventuella tillsynsåtgärder i ärendet får kommunerna nedströms Vombsjön möjlighet att lämna synpunkter på rapporten. Förutom konkreta förslag till förbättringsarbete inom Sydvattens verksamhet eller kommunikationsvägar önskar Länsstyrelsen även få in information om när i tiden översvämningar vid bostäder och andra lågt belägna byggnader uppträdde inom respektive kommun.

Beslutsunderlag

Redovisning från Sydvatten – Angående dammsäkerhetsåtgärder för Vombsjön, 2024-04-03
Yttrande gällande Redovisning från Sydvatten om åtgärder vid Vombsjön, 2024-05-03

Beredning

Gårdstånga i Eslövs kommun drabbades hårt av de höga flödena i Kävlingeån i slutet av januari. Då denna händelse troligtvis kan härledas till klimatförändringarna blir det än viktigare att utreda vilka möjligheter Sydvatten har att agera förebyggande för att minska risken för extrema flödestoppar.

Eslövs kommun har tagit fram yttrandet tillsammans med Lunds kommun.

I yttrandet fokuserar kommunerna sina synpunkter på hur Sydvatten skulle kunnat agera förebyggande och sänka sjön tidigare för att minska konsekvenserna.

En slutsats som kommunerna drar är vikten av att kommunikationen mellan Sydvatten, länsstyrelsen och kommunerna utvecklas. Då kommunerna inte fick information om de kommande högflödena i rimlig tid, försvårades möjligheten för kommunerna att agera, eller ens informera kommunmedborgare som riskerade att drabbas i tid.

En annan sak som lyfts fram i yttrandet är att för att hantera klimatförändringarna som förväntas förvärras framöver så måste samverkan ske och samtliga aktörer i samhället måste ta ansvar som ibland är utanför grunduppdraget. Lunds och Eslövs kommuner önskar att Sydvatten tar en mer aktiv roll ur ett klimatförändringsperspektiv för att dämpa höga flödestoppar genom att hålla en något lägre nivå i sjön utan att riskera alltför låga sommarnivåer. Vombsjöns möjlighet till buffring bör utredas ytterligare och länsstyrelsen i sin tillsynsroll överväga att ge Sydvatten en flexibilitet att agera i scenarios som det i januari 2024.

Beslutet skickas till
Länsstyrelsen Skåne
Sydvatten

Eva Hallberg
Kommundirektör

Katarina Borgstrand
Tillväxtchef

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/355
2024-05-03

Yttrande gällande Redovisning från Sydvatten om åtgärder vid Vombsjön

Länsstyrelsens vattenenhet har ett tillsynsärende enligt miljöbalken där Sydvatten är förelagda att redovisa händelserna med ökad tappning från Vombsjön i slutet av januari. Innan länsstyrelsen går vidare med eventuella tillsynsåtgärder i ärendet får kommunerna nedströms Vombsjön möjlighet att lämna synpunkter på rapporten.

I sin helhet speglar rapporten problemet med beräknade flöden istället för uppmätta och att dessa beräkningar inte kan förutse extremflöden. I övrigt drar Eslövs kommun delvis andra slutsatser av analysen i rapporten än vad Sydvatten och Länsstyrelsen Skåne gör.

Sydvatten resonerar kring vilka konsekvenserna varit om Vombsjön varit oreglerad eller om en fullständig magasinering av allt tillrinnande vatten vore möjlig. Dessa båda scenarion är mindre intressanta i den uppkomna situationen än medelvägen – skulle Sydvatten ha kunnat agera förebyggande och sänka sjön tidigare? Sydvatten lyfter i sin rapport fram hur extrem väderleken varit under både höst och vinter, med redan mättade marker efter omfattande nederbörd.

Eslövs kommun saknar en beskrivning av Sydvattens agerande då man insåg att väderförhållandena var extrema, dels under hela hösten och dels efter den rikliga nederbörden 2-19 januari med följande töväder och regn från den 20 januari. Vidtog Sydvatten några förebyggande åtgärder, antingen med anledning av den nederbördsrika hösten eller inför den kommande snösmältningen? Enligt fig 11 i rapporten har Sydvatten inte gjort någon aktiv åtgärd mellan den 10-23 januari för att sänka vattennivåerna i sjön då dammluckorna endast marginellt justerats. Om utskoven öppnats mer under denna period hade mer vatten kunnat buffras i sjön, flödestoppen hade spridits ut och de negativa effekterna nedströms hade sannolikt minskat.

När samma situation inträffar nästa gång, kan Sydvatten då tappa sjön till en något lägre nivå för att minska risken för extrema flödestoppar? En lägre nivå i sjön generellt under vintern skulle minska risken för dammbrott och att behöva bryta mot vattendomen i framtiden.

En annan slutsats som Eslövs kommun drar är vikten av att kommunikationen mellan Sydvatten, Länsstyrelsen och kommunerna utvecklas. I Sydvattens svar till Länsstyrelsen hade det varit önskvärt med mer reflektion från Sydvatten kring deras agerande som en samhällsviktig verksamhet och aktör i den samhällsstörning som uppstod i samband med händelserna i januari 2024. Sydvatten bör ha förstått redan i början av veckan, runt den 21 januari, att en högflödessituation var att vänta och informerade också SMHI och Länsstyrelsen om detta. Dessvärre dröjde det till den 25 januari innan denna information nådde kommunerna.

Även om Sydvatten menar att ”SMHI är den myndighet som ansvarar för utfärdandet av vädervarningar” så har Sydvatten ett ansvar dels gentemot sina ägare vars verksamhet de är en del av, men även som en samhällsviktig aktör. Alla data som redovisas i Sydvattens rapport visar att Sydvatten hade insikt och tecken på högflöden som sannolikt skulle leda till en samhällsstörning. Sydvatten borde därför tagit sitt ansvar som en aktör med helhetssyn. Detta hade inneburit att se hur samhällsstörningen påverkar hela samhället, i det här fallet konsekvenserna för kommuner och medborgare längs med Kävlingeån.

Eslövs kommun har ännu inte tagit del av den utlovade utredningen från Länsstyrelsen om varför kommunikationen brast, men ser detta som ett uppenbart utvecklingsområde.

Sydvatten pekar i sin rapport också på att konsekvenserna av högflöden i Kävlingeån är allmänt kända i samhället, med hänvisning till MSB:s översvämningskartering. Det är dock svårt att se vart Sydvatten vill komma med det konstaterandet. Då kommunerna inte fick information om de kommande högflödena i rimlig tid försvårades möjligheten för kommunerna att agera, eller ens informera kommunmedborgare som riskerade att drabbas i tid. Att konsekvenserna av högflöden nedströms Vombsjön är välkända bör snarast ha fått Sydvatten att agera mer förebyggande för att minimera dessa konsekvenser.

Vidare uppfattar Eslövs kommun Länsstyrelsens pressmeddelande den 16 april, med anledning av Sydvattens rapport, som anmärkningsvärt. Pressmeddelandet redogör endast för Sydvattens svar, utan egen analys, och drar flera oväntade slutsatser. Trots att det framför allt är extrema väderhändelser som Sydvatten pekar ut som orsaken till högflödessituationen, vilket pressmeddelandet också speglar, blir Länsstyrelsens slutsats att kommunerna behöver utveckla sitt klimatanpassningsarbete. Det är svårt att se hur även ett utvecklat och proaktivt klimatanpassningsarbete hos berörda kommuner hade kunnat påverka högflödessituationen i januari mer än marginellt, vilket figur 6 i rapporten visar. Kävlingeåns vattenråd har sedan 1990-talet genomfört en mängd åtgärder som bildandet av våtmarker, men omfattningen som skulle krävas för att hantera dessa vattenmängder är troligtvis inte möjliga att genomföra. Vidare krävs omfattande samverkan då enskilda kommuner har svårt att genomföra åtgärder kring högflödestoppar. Slutsatsen bör snarare vara att staten behöver ta ett större samordnings- och ledningsansvar i klimatanpassningsfrågorna. Vilken roll och vilket ansvar anser länsstyrelsen att de har på regional nivå för att bidra till att motverka konsekvenserna av extremflöden?

För att hantera klimatförändringarna som förväntas förvärras framöver så måste samverkan ske och samtliga aktörer i samhället måste ta ansvar som ibland är utanför grunduppdraget. Eslövs kommun ser fram emot att som en uppföljning av denna rapport se förslag på åtgärder från Länsstyrelsen om vad olika aktörer kan göra tillsammans för att mildra effekterna av klimatförändringarna.

Eslövs kommun önskar också att Sydvatten tar en mer aktiv roll ur ett klimatförändringsperspektiv för att dämpa höga flödestoppar genom att hålla en något lägre nivå i sjön utan att riskera alltför låga sommarnivåer. Vombsjöns möjlighet till buffring bör utredas ytterligare och Länsstyrelsen i sin tillsynsroll överväga att ge Sydvatten en flexibilitet att agera i scenarios som det i januari 2024.

Kristina Prahl
Tf enhetschef
Kommunledningskontoret

SYDVATTEN

SV/2024/0045-4 2024-04-03

Skane@lansstyrelsen.se
Kopia till:
maria.nitare@lansstyrelsen.se

Angående dammsäkerhetsåtgärder för Vombsjön

LST:s dnr: 2828–2024

Den 24 januari 2024 kontaktade Sydvatten Länsstyrelsen med anledning av planerade dammsäkerhetsåtgärder till följd av extremväder. Åtgärden bestod i ökad tappning till Kävlingeån orsakad av ovanligt stor tillrinning till sjön i slutet av januari. Den 5 februari mottog Sydvatten Länsstyrelsens föreläggande om att inkomma med uppgifter med anledning av händelsen.

Tidigare inlämnad information till Länsstyrelsen avseende ökad tappning har efter kontrollmätningar visat sig vara missvisande, då de preliminärt uppskattade flödena inte i tillräcklig grad tagit hänsyn till de stora dämningseffekter som uppstod till följd av extremvädret. Bakomliggande faktorer framgår av redogörelsen nedan, tillsammans med övriga uppgifter med anledning av Länsstyrelsens föreläggande.

Anstånd har beviljats till den 3 april 2024.

Innehåll

Angående dammsäkerhetsåtgärder för Vombsjön 1
1. Bakgrund till händelsen 3
1.1 Väderlek och SMHI 3
1.1.1 Vädervarningar 5
1.1.2 Hydrologiska förutsättningar i Kävlingeåns avrinningsområde 6
1.1.3. Relevanta mätstationer för regleringen 8
2. Sydvattens reglering vid högflödet 9
2.1 Hypotetisk möjlighet till magasinering av tillrinningen? 11
2.2 Händelseförlopp mer i detalj 11
2.2.1 Regleringens betydelse för förloppet 11
3. Tillförlitlighet i uppmätta (beräknade) och prognostiserade flöden 12
3.1 Generellt 12
3.1.1 SMHI:s flödessimuleringar 12
3.1.2 Beräknade flöden och kontrollmätningar 12
3.2 Mätstationen i Eggelstad 13
3.3 Tappningen vid utskovet 13
4. Tillrinningen till Vombsjön 14
4.1 Tillrinningen 10 januari - 7 februari 14
4.2 Tillrinningen 22 - 27 januari 15
5. Vombsjöns vattennivåer och tappning 16
5.1 Sjönivåer och tappning 10 januari - 7 februari 16
5.2 Sjönivåer och tappning 22 – 27 januari 19
6. Övrigt av betydelse 21
6.1 Vattenbalansen i avrinningsområdet 22 - 27 januari 21
6.2 Förutsedda konsekvenser nedströms 21
7. Slutsatser 22

1. Bakgrund till händelsen

1.1 Väderlek och SMHI

Den 24 januari skedde en exceptionellt stor tillrinning till Vombsjön, vilket Sydvatten uppmärksammade som extremt höga flöden vid Sydvattens mätstation i Eggelstad, två mil uppströms Vombsjön (figur 8), samt kraftigt stigande sjönivåer (figur 11). Det beräknade 50-årsflödet vid Eggelstad är enligt SMHI 62,4 m^3/s. 100-årstillrinningen till Vombsjön har, av SMHI, beräknats till 79 m^3/s.

Den stora tillrinningen var en konsekvens av flera sammanfallande väderhändelser; vattenmättad mark inom hela Kävlingeåns avrinningsområde till följd av ovanligt riklig nederbörd under hösten och vintern (figur 1) samt snabb och stor snösmältning i samband med rikligt regnande på tjälad mark under den 21 - 26 januari.

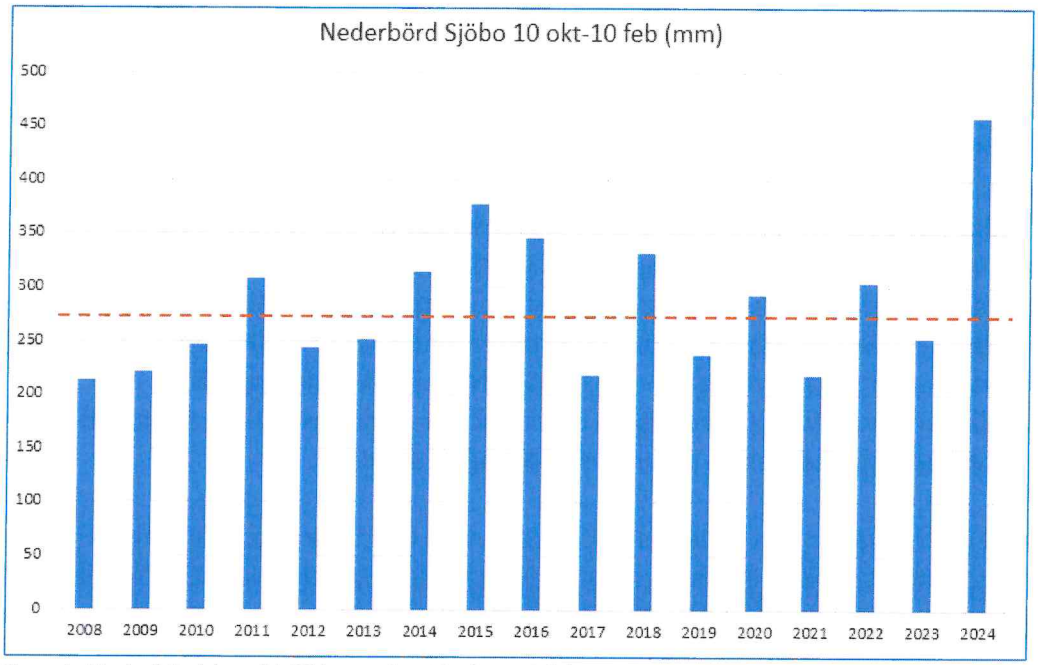

Figur 1. Nederbörd (mm) i Sjöbo under 10 okt - 10 feb 2008 - 2023. Orange streckad linje motsvarar medelvärdet för samma datumspann 2008 – 2023. Sammanställt från SMHI:s vattenwebb.

Enligt SMHI (månadens väder för januari) kom det i östra och södra Skåne ungefär dubbelt så mycket nederbörd som normalt under januari. Under veckorna kring högflödeshändelsen (15 jan – 10 feb) registrerades i Sjöbo ca 115 mm nederbörd mot normalt (medelvärde 2008 - 2023) ca 50 mm (figur 2).

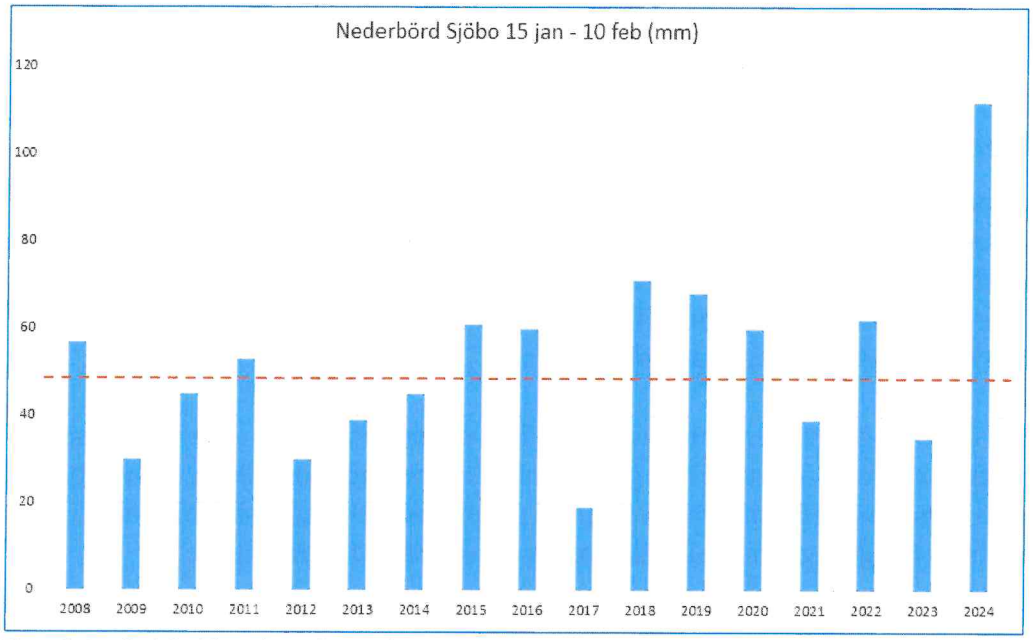

Figur 2. Nederbörd (mm) i Sjöbo under 15 jan - 10 feb 2008 - 2024. Orange streckad linje motsvarar medelvärdet för samma datumspann 2008 – 2023. Sammanställt från SMHI:s vattenwebb.

I Sjöbo mäter SMHI både snödjup och nederbörd. Efter den 22 januari steg Vombsjöns vattennivå hastigt efter en period av mycket snö och nederbörd (figur 3). Regn- och snömängder har dock varierat inom tillrinningsområdet till Vombsjön, med förmodat störst mängder på höjdområdena uppströms Eggelstad. Uppskattat snödjup ökar betydligt om hänsyn även tas till den registrerade nederbörden vid närliggande mätstationer i Hörby och Brösarp, där mycket mer nederbörd registrerades än i Sjöbo, speciellt under den kalla perioden 2 - 19 januari. Med hänsyn till uppmätt nederbördsmängd vid övriga närbelägna mätstationer är det troligt att det kan ha funnits ca 50 cm snö uppe på höjderna, innan avsmältningen inleddes.

I samband med töväder den 20 januari och stora regn den 21:e och 23:e januari (10 respektive 14 mm), skedde en hastig avsmältning av den upplagrade snön. Totalt tillkom ca 35 mm regn vid snösmältningen under den 21 - 26 januari.

Sannolikt var snödjupet alltså ännu större på höjderna uppströms flödesmätstationen i Eggelstad, vilket kan vara en förklaring till de höga flödena vid mätstationen. Detta kan även ha bidragit till att SMHI:s hydrologiska modeller gravt underskattade uppkomna flöden.

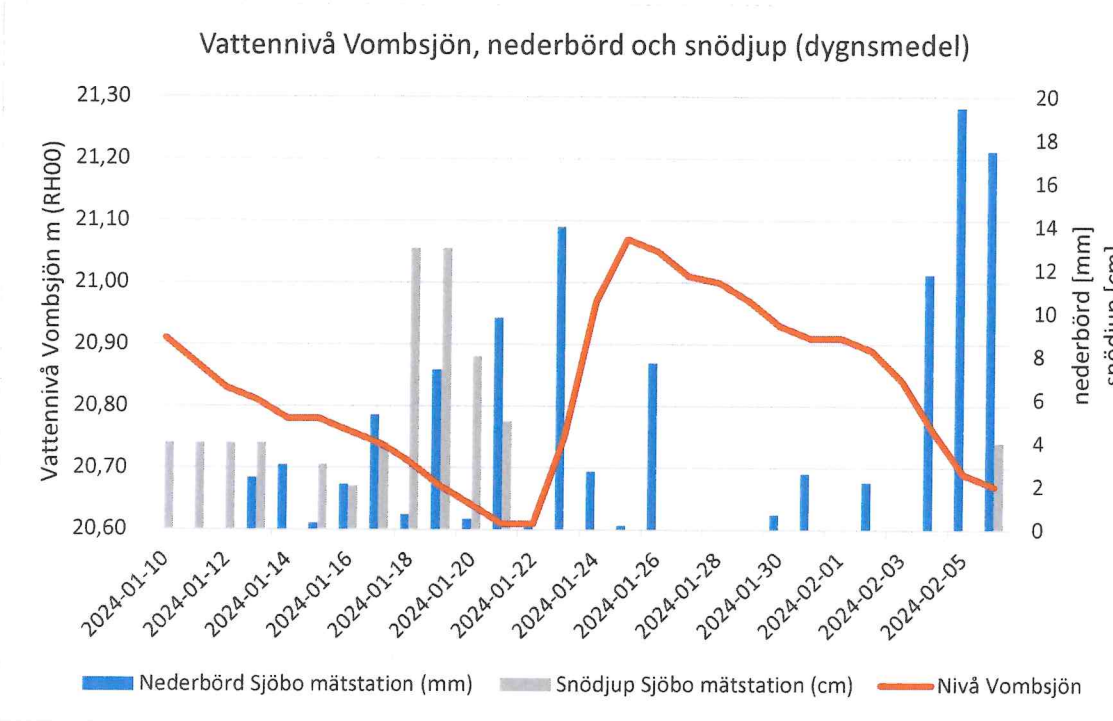

Figur 3. Snödjup och nederbörd i Sjöbo i relation till Vombsjöns nivåer.

Eftersom marken var vattenmättad och tjälad leddes merparten av nederbörden uppströms Vombsjön vidare genom en mycket snabb ytavrinning direkt till närmaste svacka, vattendrag eller dike och vidare nedströms genom Vombsjön till Kävlingeåns huvudfåra och slutligen havet.

Även nedströms Vombsjön skedde på samma sätt snabb tillrinning från omgivande marker, vilket påverkade flödena i Kävlingeån. Vid Kävlinge bedöms bidraget från avrinningsområdet uppströms Vombsjön utgöra cirka 40 % av flödet (baserat på avrinningsområdenas inbördes storlek).

Utifrån utförda observationer i området bedömer Sydvatten att förhållandena har varit likartade inom hela avrinningsområdet (både uppströms och nedströms Vombsjön) med ytligt rinnande vatten ovanpå åkermark, vägar mm och stora översvämningar som bredde ut sig i alla svackor i landskapet och längs med vattendrag, diken och sjöar. Väderläget bedöms ha varit exceptionellt, vilket även tydligt har framgått i mediabevakningen kring händelsen. Sydvattens personal har inte någonsin upplevt en liknande situation.

1.1.1 Vädervarningar

SMHI är den myndighet som ansvarar för utfärdandet av vädervarningar. En röd varning för höga flöden utfärdades den 25 januari i Kävlingeån nedströms Vombsjön. Röd varningsnivå motsvarar, enligt SMHI:s varningssystem, flöden med över 50 års återkomsttid. I efterhand har SMHI uppskattat flödet i Kävlingeån som ett troligt 100-års flöde. Motsvarande varning utfärdades inte av SMHI uppströms Vombsjön, trots liknande situation och ett förmodat 100-års flöde även här.

Situationen har varit liknande i större delen av Skåne, bland annat kring och uppströms Ringsjöarna, kring Finjasjön, i Helge å-systemet samt på många andra håll. Detta kan bekräftas av SMHI:s utfärdade varningar för höga flöden som kom att gälla större delen av Skåne (figur 4).

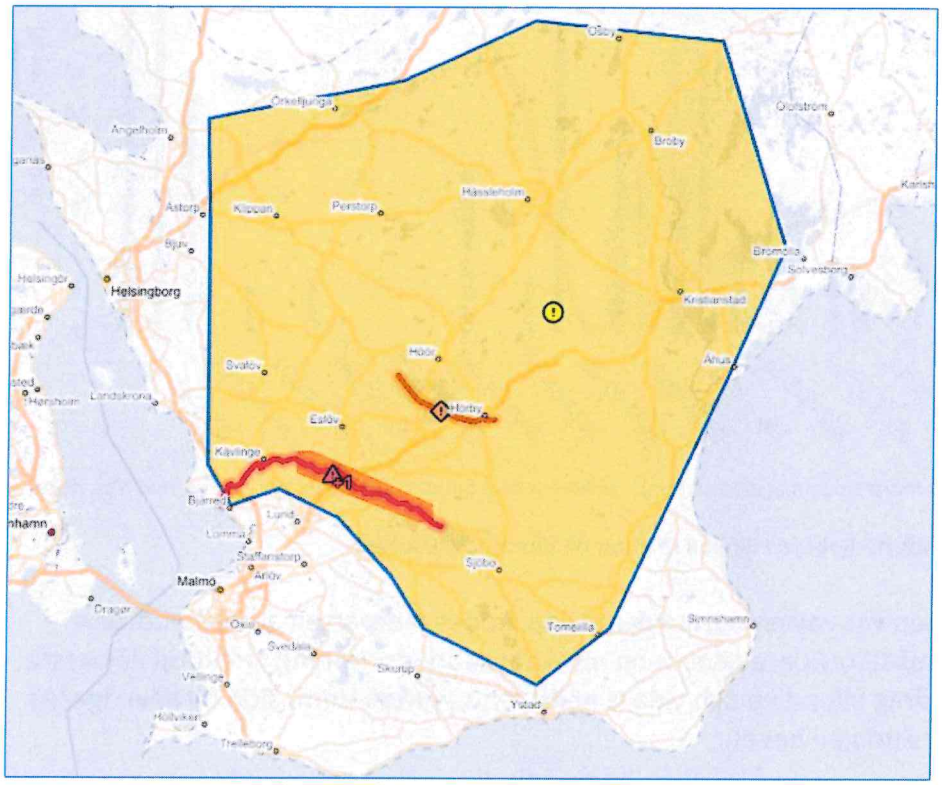

Figur 4. SMHI:s varningar för höga flöden (gul, orange och röd varning) den 25 januari 2024 (SMHI:s vattenwebb).

Nationellt har många av SMHI:s flödesmätstationer avvecklats till förmån för simulering av vattenflöden genom hydrologiska modeller. Detta har ökat svårigheten att få en korrekt uppfattning av storleken på flödena. Simuleringarna var vid högflödesperioden missvisande och grovt underskattade och även flödesberäkningarna har uppvisat stora avvikelser. Därför kommer de preliminärt beräknade flödena, som har inrapporterats till SMHI, behöva korrigeras efter i efterhand tillkommande fakta.

1.1.2 Hydrologiska förutsättningar i Kävlingeåns avrinningsområde

Kävlingeåns avrinningsområde är ca 1 202 km^2 stort, varav avrinningsområdet till Vombsjön (447 km^2) utgör ca 37 % (figur 5). Det sker en viss fördröjning av flödena inom avrinningsområdet, vilket innebär att flödestopparna registreras tidigare högre upp i avrinningsområdet och senare längre ner mot havet.

Vombsjöns yta utgör endast ca 3 % av ytan för Vombsjöns avrinningsområde, vilket är att betrakta som en liten andel. Detta innebär att en ökad tillrinning från uppströmsområdet påverkar sjönivån relativt snabbt och att den buffrande förmågan i sjömagasinet är

begränsad, dvs förmågan att fördröja tillrinnande vattenmassor genom att magasinera dessa i sjön är hydrologiskt sett låg.

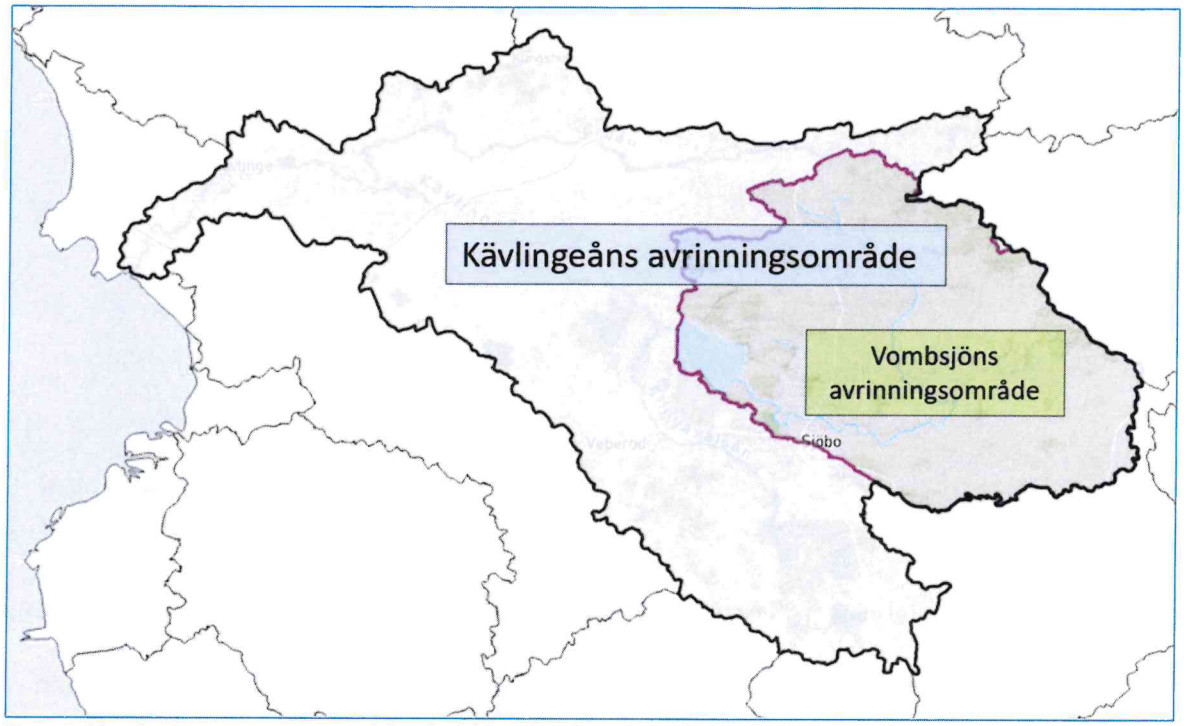

Figur 5. Vombsjöns avrinningsområde i förhållande till Kävlingeåns avrinningsområde (från Vattenatlas).

Snabba förlopp

Historiskt har ca 90 % av de naturliga våtmarkerna inom Kävlingeåns avrinningsområde försvunnit, i syfte att vinna åkermark (figur 6). Utdikningen har även varit mycket uttalad i området uppströms Vombsjön, vilket starkt har minskat den buffrande förmågan i landskapet och satt hela vattensystemet ur balans. Under höga flöden leder utdikningen till mycket snabba förlopp, då allt avrinnande vatten på kort tid ska passera kanaliseringarna till lågpunkterna, med små möjligheter till flödesdämpning högre upp i landskapet. I ett utdikat landskap blir således effekterna av nederbördsrika extremväderhändelser kraftigare.

Nedströms Vombsjön sker vidareledningen av vatten genom Kävlingeåns huvudfåra, som även omfattas av Kävlingeåns vattenavledningsföretag 1937, med fastställda sektioner. I förrättningshandlingarna till företaget beskrivs att det på 30-talet fanns ökande problem med översvämningar kring Kävlingeåns huvudfåra som resultat av tidigare utförd uppströmsdikning. Detta bidrog till beslutet att även huvudfåran skulle dikas ut 1937.

Vattenavledningsföretaget är dimensionerat för att leda bort överskottsvatten under vegetationsperioden i den utsträckning som vid upprättandet bedömdes ha varit motiverat utifrån ett jordbruksperspektiv, typiskt sett med ca 1 liter per sekund och hektar. Anläggningen är således inte skapad för att avleda vatten vid extremväder. Vid sådana tillfällen bräddar vattnet i stället över de fastställda sektionerna i vattenavledningsföretaget. Inte heller en naturlig vattendragsfåra kan hålla

vattenmängderna inom åfåran vid extremväder. På samma sätt är inte Vombsjön reglerad med syfte att utgöra ett utjämningsmagasin vid höga flöden.

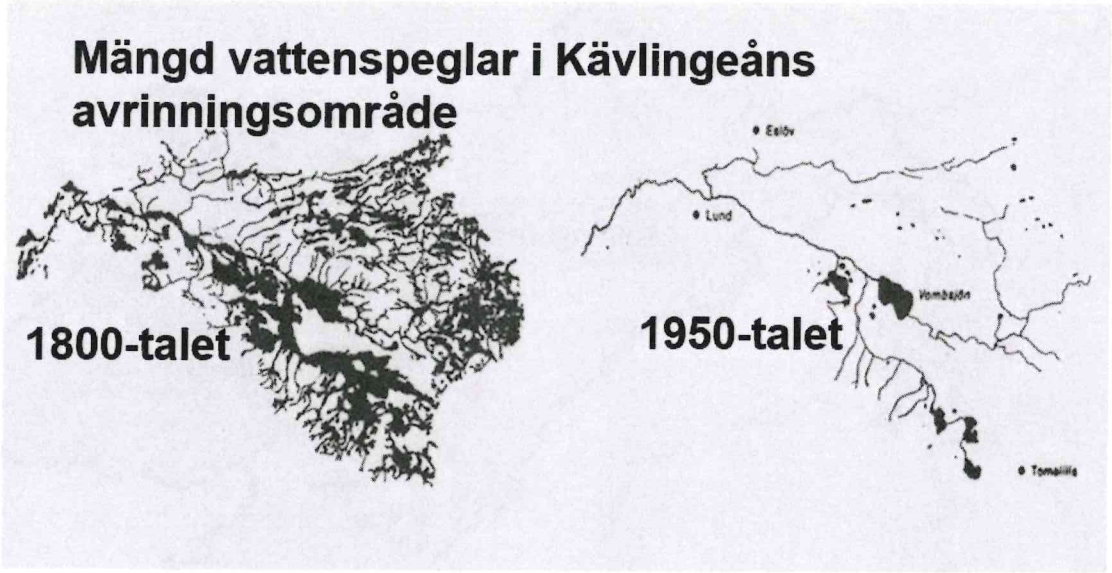

Figur 6. Historisk utdikning i Kävlingeåns avrinningsområde. Från Utdikad civilisation (Philip Wolf, 1956).

Historiskt har det alltså skett många översvämningar inom avrinningsområdet. Även innan sjön reglerades förekom översvämningar, till exempel översvämmades vägen vid Vombsjöns västra strand under 1927, så att den fick stängas av under en tid.

1.1.3. Relevanta mätstationer för regleringen

Sydvatten mäter nivåer och beräknar flöden i Eggelstad (ca 2 mil uppströms Vombsjön), vid utskovet (Vombsjöns utlopp) samt vid Högsmölla (ca 4 mil nedströms Vombsjön), se figur 7. Stationen i Eggelstad används för att bättre kunna förutspå kommande tillrinning till Vombsjön. Mätstationen ligger ca två mil uppströms Vombsjön i huvudflödet (Tolångaån) och representerar i medeltal ca 58 % av tillrinningen till sjön.

Vattenflödena beräknas efter upprättade samband mellan nivåer och flöden som SMHI har tagit fram. Flödessambanden kalibreras och kontrolleras regelbundet av SMHI.

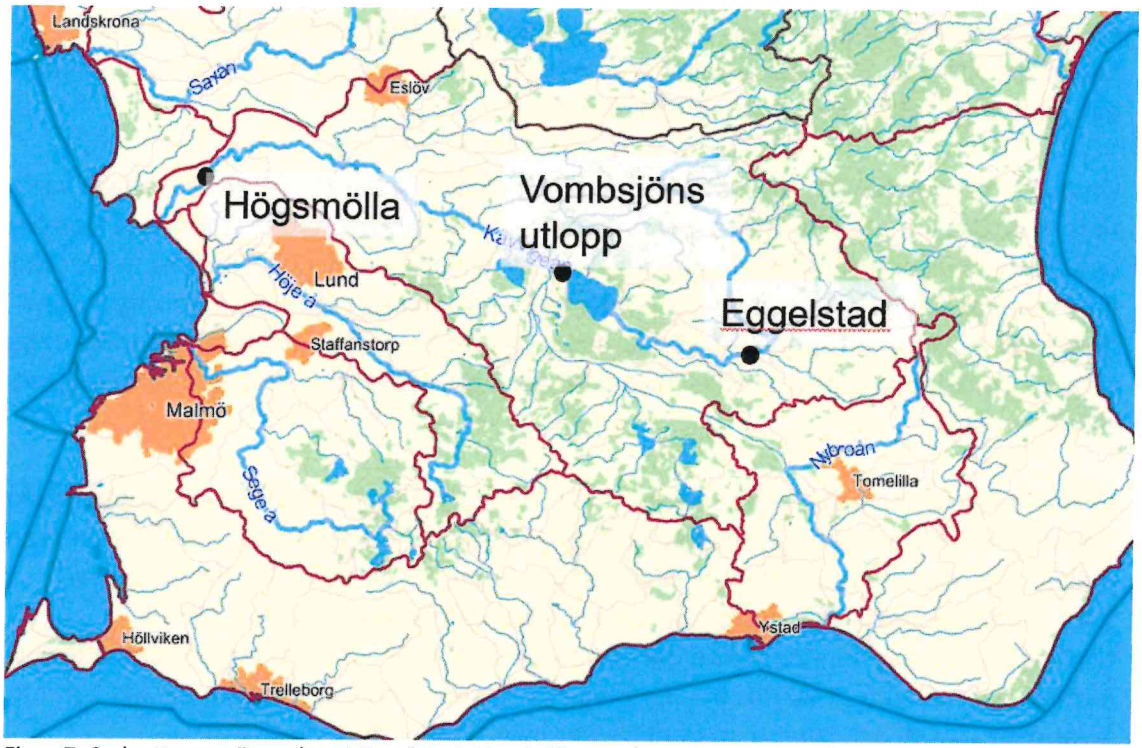

Figur 7. Sydvattens mätpunkter i Eggelstad, Vombsjöns utskov samt Högsmölla.

2. Sydvattens reglering vid högflödet

Sydvatten reglerar Vombsjön genom dom A 46/1969; AD 69/1957. Regleringen sköts på daglig basis genom att tre luckor i Vombsjöns utlopp (utskovet) justeras efter bestämmelser i vattendomen. Luckornas öppningsgrad varierar beroende på aktuell årstid, sjönivå samt beräknade flöden i Kävlingeån vid Kävlinge (Högsmölla). Vid höga nivåer i sjön och vid hög tillrinning öppnas luckorna till exempel mer än vid låga nivåer i sjön. Enligt domen får sjönivån av dammsäkerhetsskäl inte överskrida +21,30 m (RH 00). SMHI är kontrollmyndighet över regleringen och upprättar avbördningssamband mellan uppmätta nivåer och flöden samt kalibrerar kurvor och kontrollerar mätutrustning. Sydvatten rapporterar kontinuerligt in aktuell tappning från Vombsjön till SMHI.

Innan högflödessituationen i slutet av januari hade sjönivåerna sänkts av något, efter en period med höga sjönivåer tidigare under vintern. Detta medförde att flödestopparna, i inledningen av högflödesperioden, fördröjdes något nedströms utskovet, genom att en del av tillrinningen i stället buffrades i sjömagasinet.

Den 24 januari hade sjönivåerna stigit och Vombsjön låg åter på en hög nivå (+21,01) samtidigt som sjönivåerna fortsatte stiga oroväckande snabbt med ca 1 cm/timme. Riklig nederbörd var dessutom att vänta den 26 januari (upp emot 20 mm, följt av flera prognosticerade kraftiga regn nästkommande vecka). Med bibehållen tappningsökning beräknades att sjöns maxnivå på +21,30 skulle nås inom ca ett dygn, i det fall inte lucköppningstakten ökade.

För att inte riskera dammsäkerheten ökade Sydvatten tappningen genom att öka luckornas öppningsgrad mer än tidigare under dagen. Detta skedde natten mellan den 24 och 25 januari, efter kontakt med Länsstyrelsen.

Under natten mellan den 24 och 25 januari justerades luckorna i utskovet stegvis varje timme. Målet var att inte öppna luckorna mer än nödvändigt för att stabilisera Vombsjön och bibehålla dammsäkerheten, dvs inte nå den kritiska nivån +21,30. Sjöns nivåer följdes därför noga. Det gick inte att på förhand avgöra hur många tappningsjusteringar som skulle behövas för att uppnå målet, eftersom detta berodde av storleken på tillrinningen till sjön. Lucköppningarna gjordes mot vetskapen att det skedde en bakåtdämning, men oklart hur stor.

Vid normala flödesförhållanden skulle utförd luckjustering ha medfört en tappningsökning från 2 till 4 m^3/s och timme. Vid extremflöden stämmer dock inte det normala sambandet mellan lucköppningar och flöden. Med hänsyn tagen till påverkan av uppkommen bakåtdämning nedströms regleringsluckorna har det i efterhand visat sig att tappningsökningen sannolikt inte har överstigit 2 m^3/s och timme som medelvärde över natten. Det kan inte uteslutas att tappningsökningen vid något enstaka tillfälle kan ha legat över 2 m^3/s och timme, men detta går inte att bekräfta, eftersom flödesberäkningarna innehåller så stora osäkerheter att beräknade avvikelser för enstaka timvärden vid dessa höga flöden får anses ligga inom felmarginalen.

Den 25 - 26 januari hade sjön stabiliserats på nivån +21,07. I detta läge, när tappningen var som allra störst, tappade Sydvatten ut samma vattenmängd ur sjön som rann till sjön, dvs den naturliga tillrinningen till sjön leddes vidare nedströms, genom Vombsjön, i enlighet med bestämmelserna i domen. Sydvatten tappade alltså inte ut mer vatten än vad som naturligt rann in i sjön och som behövde ledas vidare nedströms för att inte riskera dammbrott.

När tillrinningen till sjön sedan minskade kunde Sydvatten även minska ner tappningen nedströms, med bibehållen dammsäkerhet och sjunkande sjönivåer.

Sydvattens regleringsdamm är gammal och Sydvatten har därför under flera års tid haft dammsäkerheten vid utskovsdammen i fokus. Det pågår ett projekt där utskovet inom några år av dammsäkerhetsskäl planeras ersättas med en ny konstruktion. Mot givna förutsättningar (tillrinning till sjön, sjönivåökningstakt, nederbördsprognoser mm) hade Sydvatten inte kunnat släppa vidare mindre vatten än vad som gjordes utan att riskera dammsäkerheten.

Ett eventuellt dammbrott hade orsakat skada nedströms Vombsjön på grund av okontrollerade utflöden från sjön samt påverkan på naturmiljön runt sjön till följd av avsänkningen. Lägre sjönivåer och magasinsvolym, hade på sikt kunnat påverka möjligheten att producera dricksvatten för stora delar av Skåne. Ett dammbrott skulle dessutom ha kunnat leda till skador på nedströms dammkonstruktioner och vägbroar.

Sydvatten gör bedömningen att regleringen inte hade kunnat skötas annorlunda utan oacceptabla risker gentemot såväl allmänna som enskilda intressen.

2.1 Hypotetisk möjlighet till magasinering av tillrinningen?

Det är inte möjligt att utan mycket stor påverkan på sjön buffra allt tillkommande vatten i syfte att avlasta ån nedströms. För att skapa ett utrymme för hela den tillrinning som skedde den 22 - 27 januari hade sjöytan behövt avsänkas med i storleksordningen tre meter. För att uppnå detta hade sjön behövt tappas ur med 18 m^3/s (dvs en hög tappning) under en månads tid, alltså med en månads framförhållning. Detta bedöms som orimligt ur flera hänseenden, dels gällande förutsättningarna för Vombsjön att samtidigt kunna fungera som dricksvattentäkt, dels gällande svårigheten i att så långt i förväg kunna förutspå om det kommer bli en nederbördsrik eller nederbördsfattig period.

En sådan ändring i regleringsregimen är ett omfattande ingrepp som kräver en ny regleringsdom. Sydvatten bedömer att det vore osannolikt att det skulle meddelas ett tillstånd för att ytterligare kraftigt reglera sjön i syfte att kunna buffra ett 50-års eller 100-års flöde, med bibehållet syfte för dricksvattenproduktion.

2.2 Händelseförlopp mer i detalj

Den 22 januari var sjön nedreglerad till nivån +20,60, vilket gjorde att sjömagasinet hade utrymme för viss buffring. I samband med extremtillrinningen steg sedan sjönivån mycket kraftigt den 23 och 24 januari (med nära 1 cm/timme) för att sedan, efter täta lucköppningar, plana ut på en hög vattennivå (+21,07) den 25 januari (figur 11). Den 23 – 24 januari buffrade således Vombsjön en del av de vattenmassor som annars hade bidragit till översvämningarna nedströms på ett tidigare stadium. Klockan 6 - 15 den 24 januari öppnades luckorna med i medeltal ca 20 cm per timme, vilket inte visade sig räcka för att stabilisera sjön, vars nivåer fortsatte att stiga med ca 1 cm per timme. Efter klockan 15 ökades därför lucköppningstakten motsvarande i medelvärde ca 30 cm per timme, vilket varade fram till klockan 8 följande morgon (den 25 januari), då sjöns nivåer hade stabiliserats kring +21,07. Vid beräkningar i efterhand har det visat sig att tappningsökningen som medelvärde över natten låg på ca 2 m^3/s och timme.

När sjön hade stabiliserats kring +21,05 - 21,07 (den 25 – 26 januari) släppte Sydvatten ut samma mängd vatten som rann in i sjön. Den 27 januari var sjönivåerna åter sjunkande och från klockan 6 på morgonen kunde Sydvatten minska tappningen utan att riskera dammsäkerheten.

2.2.1 Regleringens betydelse för förloppet

Under högflödeshändelsen har högsta utflöde ur Vombsjön således inte överstigit högsta inflöde under perioden. Snarare har Vombsjön verkat buffrande i inledningen av perioden och därmed fördröjt händelseförloppet nedströms. Om Vombsjön i stället hade varit helt oreglerad hade maxflödet ut ur sjön sannolikt i tidigt skede kunnat bli ännu något högre.

Utan regleringens inverkan hade högflödena nedströms inträffat någon dag tidigare, eftersom en helt naturlig sjö sannolikt efter den nederbördsrika vintern hade haft högre vattennivåer vid inledningen av snösmältningsperioden och därmed en sämre buffringsförmåga.

3. Tillförlitlighet i uppmätta (beräknade) och prognostiserade flöden

3.1 Generellt

3.1.1 SMHI:s flödessimuleringar

Många av de mätstationer som tidigare ägts eller skötts av SMHI har avvecklats eller övergått i annan ägo. Detta gäller även mätstationerna i Eggelstad och Klingavälsån, som Sydvatten för några år sedan tog över efter SMHI. SMHI har i stället gradvis övergått till hydrologiska modeller för flödessimuleringar. De hydrologiska modellerna har dock visat sig underskatta de uppkomna högflödena. För mätstationen i Eggelstad underskattades MHQ med ca 40 %, vilket troligen bidrog till att extremläget inte uppmärksammades av SMHI förrän Sydvatten informerat om de avvikande flödena vid mätstationen.

3.1.2 Beräknade flöden och kontrollmätningar

Vid extremflödessituationer är de av SMHI upprättade sambanden mellan vattennivåer och flöden mycket osäkra. Orsaken varierar och kan bero på att de bestämmande sektionerna i vattendragen har varit helt överflödade (Högsmölla), att SMHI inte har kalibrerat avbördningskurvorna vid extremflöden (Eggelstad, Högsmölla, Vombsjöns utskov) eller att påverkan från bakåtdämning eller turbulens varit omfattande (Vombsjöns utskov, Högsmölla). Även påverkan från vågor och vind mm bidrar till att nivåmätningar, beräknade flöden och även faktiska flödesmätningar är behäftade med en osäkerhet som inte helt går att komma till rätta med. De beräknade flödena bygger alltså på ett underlag med relativt stora osäkerheter som kan leda till avvikelser för beräknade värden.

För att kunna bedöma tillförlitligheten i beräknade flöden var Sydvatten den 25 - 26 januari under högflödesperioden i kontakt med Sweco och SMHI inför utförandet av flödesmätningar på utpekade platser i avrinningsområdet. Sweco har den 27 januari utfört ett par kontrollmätningar och SMHI utförde ytterligare några den 30 januari. Mätresultaten har använts för att korrigera tidigare flödesuppskattningar. Detta innebär att *tidigare preliminärt inrapporterade beräknade flöden till SMHI kommer att korrigeras efter de mest sannolika sambanden mellan uppmätta nivåer och flöden*. Efter det att hänsyn tagits till de avvikande hydrologiska förhållandena som rått under extremflödestiden har det visat sig att *tappningen från Vombsjön varit väsentligt lägre än vad de tidigare beräkningarna visat*.

Under februari och mars månad har ytterligare flödesmätningar utförts i Sydvattens regi, vilket har bekräftat bilden av stor påverkan av bakåtdämning vid utskovet vid högflödena.

3.2 Mätstationen i Eggelstad

Vid Sydvattens flödesmätstation i Eggelstad är inte SMHI:s upprättade flödessamband helt tillförlitliga vid extremflöden, eftersom kurvorna inte är kalibrerade för dessa förhållanden. På inrådan från SMHI har Sydvatten för flödesberäkningarna använt extrapolerade samband utanför kalibrerad kurva, se även bilaga 4.

De inmätningar som Sweco utförde den 27 januari visade på en överskattning av tidigare preliminärt beräknat flöde med ca 20 %, se även figur 8 i kap 4.1. Eftersom vattenhastigheten var så hög vid mättillfället bidrog detta till en större osäkerhet avseende det beräknade flödet.

Tillrinningen till Vombsjön kan grovt beräknas utifrån flödesuppgifterna i Eggelstad. Uppmätt tillflöde i Eggelstad utgör ca 58 % av den totala tillrinningen till Vombsjön, baserat på avrinningsområdenas storlek (utan hänsyn till de stora lokala avvikelserna i nederbörd och snömängd som förekom inom området under perioden).

3.3 Tappningen vid utskovet

Inte heller vid utskovet är SMHI:s upprättade samband mellan vattennivåer och flöden kalibrerade efter rådande högflödessituation, vilket medför en stor osäkerhet i beräkningarna.

SMHI har tagit fram tre avbördningssamband för olika strömningsförhållanden (stråkande, strömmande och helt öppna luckor), se även bilagor 1 - 3. Beräkningar av tappningen har genomförts för samtliga avbördningssamband, se figur 14. Därefter har kontrollerande flödesmätningar utförts, varefter det mest sannolika flödessambandet identifierats i syfte att få en bättre bild av tappningens egentliga storlek.

Den 30 januari mätte SMHI, på uppdrag av Sydvatten, flödet vid utskovet. Mätningen visade på en *överskattning av preliminärt inrapporterad tappning till SMHI på ca 40 %*.

Den 27 januari mätte Sweco, på uppdrag av Sydvatten, vattenhastigheter vid Harlösabron, ca 3 km nedströms utskovet, som sedan omräknades till flöde. Flödet vid mätplatsen inkluderade, förutom tappningen från Vombsjön, även Klingavälsån, mindre diken och ytavrinningen på sträckan. De höga vattenhastigheterna och vattennivåerna medför ökade osäkerheter i det beräknade flödet.

Sydvatten har räknat om uppmätt flöde vid Harlösabron till antagen tappning från Vombsjön utifrån förhållandet mellan avrinningsområdena. Detta resultat är samstämmigt med SMHI:s flödesmätning och visar på att tappningen varit väsentligt lägre än tidigare beräknad tappning, även om de många antagandena i kombination med osäkerheterna i flödesberäkningen bidrar till ytterligare osäkerheter avseende redovisat resultat.

Resultaten från genomförda flödesmätningar i relation till SMHI:s olika avbördningssamband framgår av figur 14. Resultaten visar på en relativ samstämmighet med strömmande (dvs indämda) förhållanden, i enlighet med bilaga 2.

4. Tillrinningen till Vombsjön

4.1 Tillrinningen 10 januari - 7 februari

Tillrinningen till Vombsjön kan endast beräknas grovt utifrån beräknade flöden vid mätstationen i Eggelstad. Eftersom mätstationen ligger ca två mil uppströms Vombsjön uppskattas tillrinningen till Vombsjön utifrån ytförhållandet mellan de olika delavrinningsområdenas storlek, där de beräknade flödena vid Eggelstad förmodas utgöra ca 58 % av den totala tillrinningen till sjön. Nedan följer beräknade flöden (timmedelvärden) vid Eggelstad (figur 8 och 9) samt beräknad tillrinning till Vombsjön (figur 10).

Avseende *tillrinningen till Vombsjön* (figur 10) är denna mycket svåruppskattad eftersom den förutom relativt osäkra flödesberäkningar i Eggelstad även bygger på mycket grova antaganden om homogena nederbörds- och snöförhållanden inom tillrinningsområdet. Beräknad total tillrinning till Vombsjön är sannolikt överskattad till följd av meteorologiska avvikelser inom de olika delarna av tillrinningsområdet.

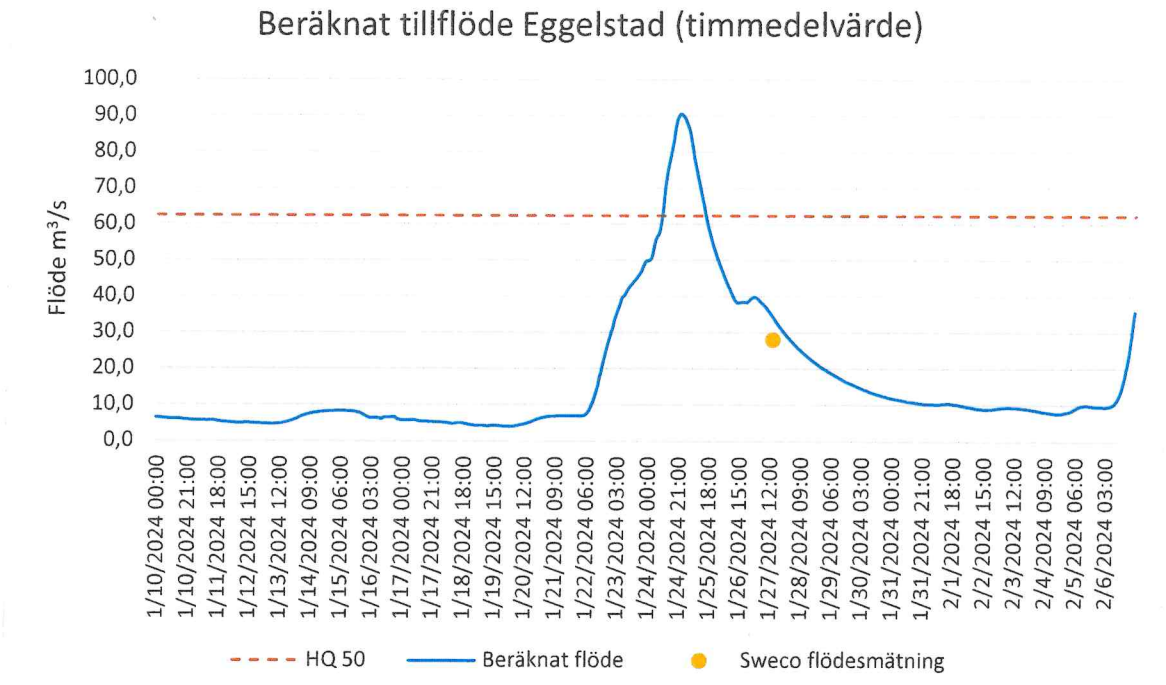

Figur 8. Beräknat troligt flöde i Eggelstad i relation till SMHI:s angivna 50-årsflöde (röd streckad linje). Flödet har beräknats utifrån SMHI:s avbördningssamband. Orange punkt markerar preliminärt resultat från Swecos flödesmätning. För de högsta flödena är avbördningskurvan extrapolerad, vilket medför en osäkerhet.

4.2 Tillrinningen 22 - 27 januari

Under perioden 22 – 24 januari ökade de beräknade *timflödena i Eggelstad* från ca 10 till ca 90 m^3/s. Den 24 januari mellan ca kl. 01 och kl. 19 ökade flödena från ca 50 m^3/s till ca 90 m^3/s (figur 9).

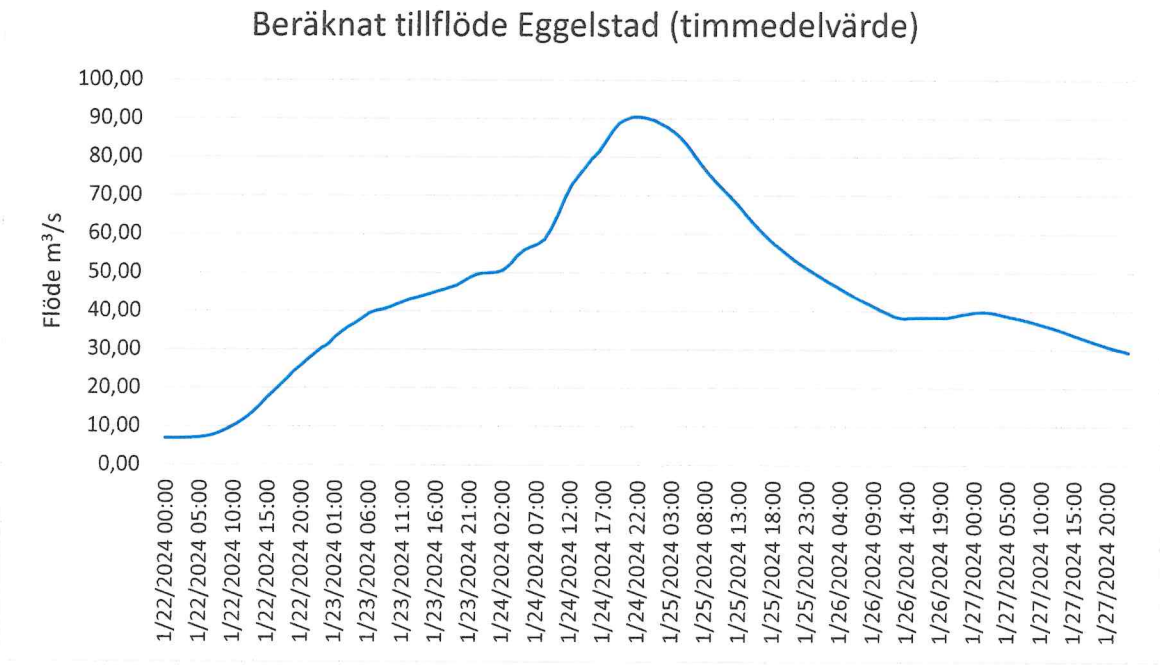

Figur 9. Beräknat troligt flöde (timmedelvärde) vid Eggelstad den 22 – 27 januari 2024, ca 2 mil uppströms Vombsjön.

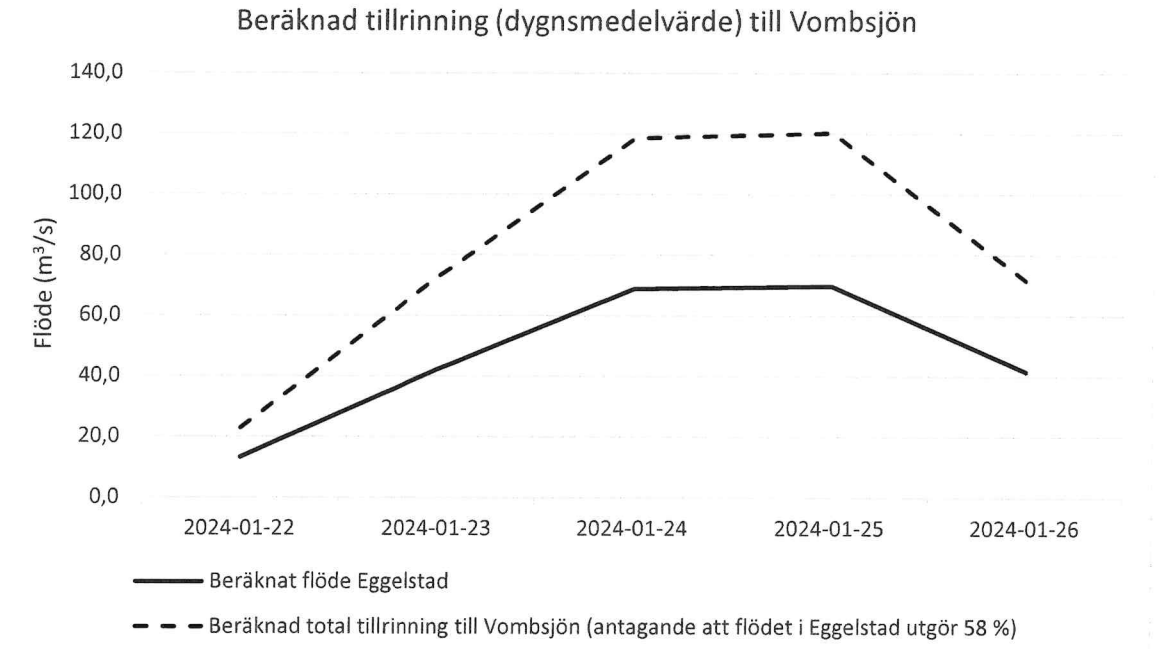

Figur 10. Beräknade dygnsmedelflöden vid Eggelstad mätstation samt grovt uppskattad total tillrinning till Vombsjön utifrån ytförhållandena mellan Eggelstads respektive Vombsjöns avrinningsområden.

5. Vombsjöns vattennivåer och tappning

5.1 Sjönivåer och tappning 10 januari - 7 februari

Den 22 januari var sjönivån på en relativt låg nivå (+20,60). Den 23 och 24 januari steg sjönivån sedan mycket kraftigt (ca 1 cm/h) för att plana ut den 25 januari på nivån +21,07. På tre dygn steg nivån i Vombsjön således med nästan en halv meter, vilket Sydvatten mötte upp med tätare lucköppningar, för att utströmningen till sjön skulle motsvara tillströmningen och nivån i sjön sluta stiga (figur 11). Nivåerna steg även kraftigt på åsidan d.v.s. nedströms regleringsdammen, vilket orsakade bakåtdämningar (figur 12 och 13) som påverkade tappningen ur sjön och vilket avbördningssamband som kunde anses vara mest representativt vid rådande förhållanden (figur 14).

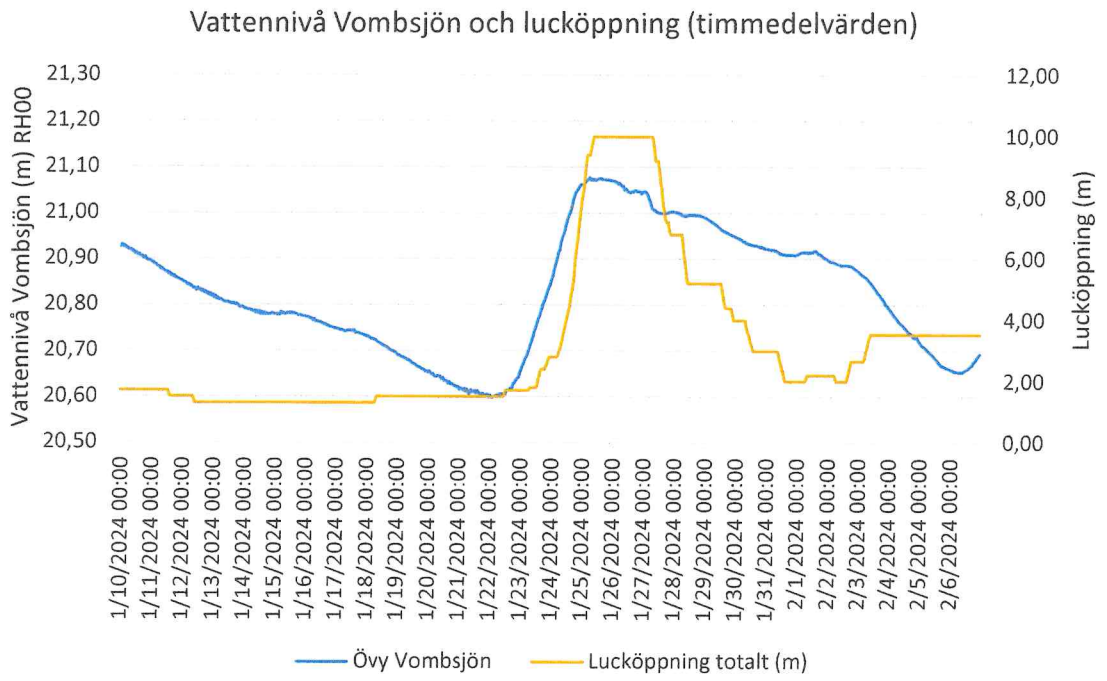

Figur 11. Vombsjöns vattennivåer 10 januari - 7 februari 2024, i förhållande till utförda lucköppningar.

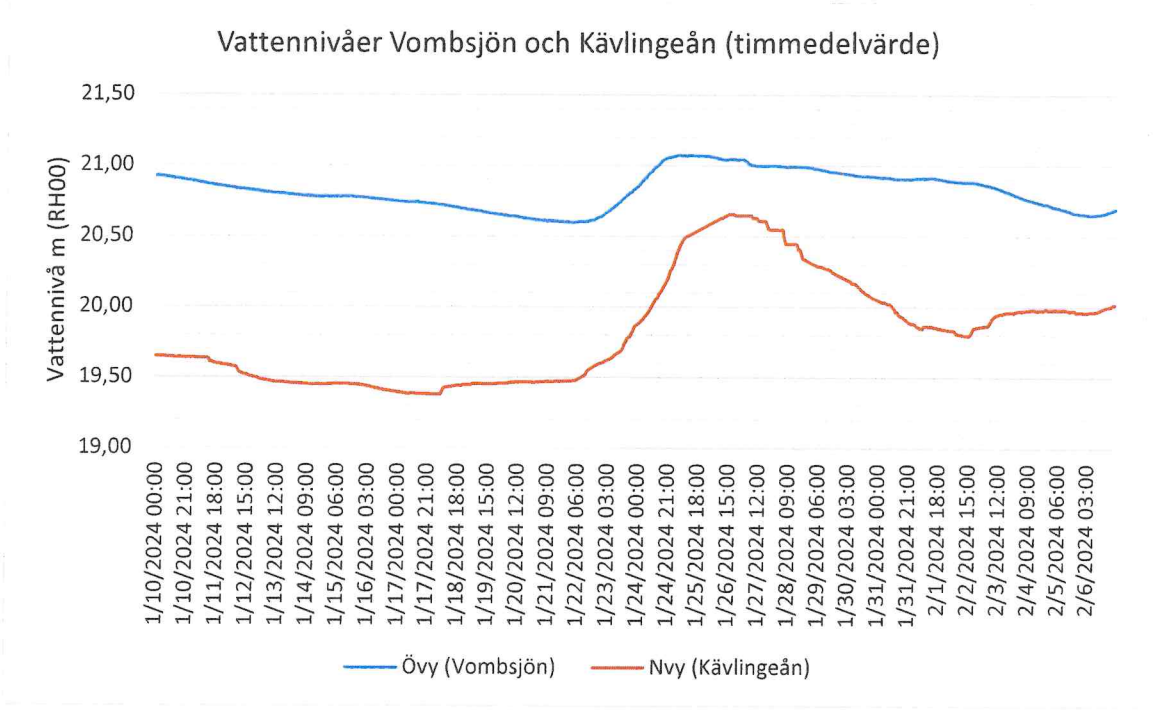

Figur 12. Vattennivåer i Vombsjön respektive Kävlingeån 10 januari – 6 februari 2024.

Figur 13. Vombsjöns utskov den 26 januari 2024 med små skillnader i vattennivåer mellan sjö- och åsida.

Vombsjöns vattennivåer mäts kontinuerligt. Tappningen beräknas sedan efter olika avbördningssamband mellan nivåer och lucköppning, som SMHI tagit fram. Det finns tre avbördningsdiagram; för stråkande respektive strömmande förhållanden och för helt öppna luckor (se även bilaga 1 - 3). Avbördningssambanden är inte kalibrerade efter extremflöden.

Avbördningsdiagram 1: I normalfallet (utan bakåtdämning) förekommer stråkande förhållanden, d.v.s. avbördningsdiagram 1 är tillämpbart. För uträkning av flödet används förhållandet att 1 dm justering av luckan motsvarar en flödesförändring på 1 m^3/s. Detta förhållande stämmer väl överens upp till flöden runt 70 m^3/s, vilket framgår av figur 14 där kurvan för "preliminärt inrapporterad tappning" och "stråkande – bilaga 1" följer varandra väl upp till denna flödesnivå.

Avbördningsdiagram 2: Vid tillfällen då vattenytan i Kävlingeån påverkar tappningen förekommer strömmande förhållanden och avbördningsdiagram 2 är tillämpbart. Under högflödesperioden bredde Kävlingeån ut sig och översvämmade hela området nedströms Vombsjön. Vattennivåerna nedströms utskovet (åsidan) steg med ökad tappning. Högst vattennivåer i Kävlingeån inträffade den 26 januari (figur 12, 13).
Strömningsförhållandena är svåra att visuellt uppskatta och de kan även variera mellan olika tidpunkter på dagen och mellan luckorna, vilket medför osäkerheter i beräkningarna. Tappningsförändringar skedde även under natten, vilket också försvårar möjligheten att visuellt uppskatta rådande strömningsförhållanden.

Avbördningsdiagram 3: Beräkningar av tappningen har också utförts med avbördningsdiagram 3, d.v.s. med antagandet att luckorna är helt öppna. Vid aktuellt tillfälle hade inte luckorna helt släppt vattenytan, vilket innebar en viss marginell påverkan och att flödesberäkningarna inte är helt tillämpbara för högflödessituationen.

De kontrollmätningar som Sydvatten lät utföra i samband med högflödet, i syfte att kontrollera de preliminära flödesberäkningar som rapporterats in till SMHI, redovisas i figur 14.

Troligaste flödessambandet

Mot bakgrund av de höga nedströmsnivåerna (bakåtdämning) tillsammans med tolkningen av de olika avbördningskurvorna och utförda flödeskontrollmätningar gör Sydvatten bedömningen att preliminärt inrapporterad tappning till SMHI är överskattad med ca 40% under veckorna kring den 26 januari. Med anledning av detta avser Sydvatten kontakta SMHI i syfte att korrigera preliminärt inrapporterad tappning.

För beräknad tappning avser Sydvatten använda det av SMHI:s avbördningssamband, som bäst stämmer överens med de kontrollmätningar som utförts av SMHI och Sweco under extremflödesperioden (avbördningsdiagram 2, dvs blå linje i figurerna nedan).

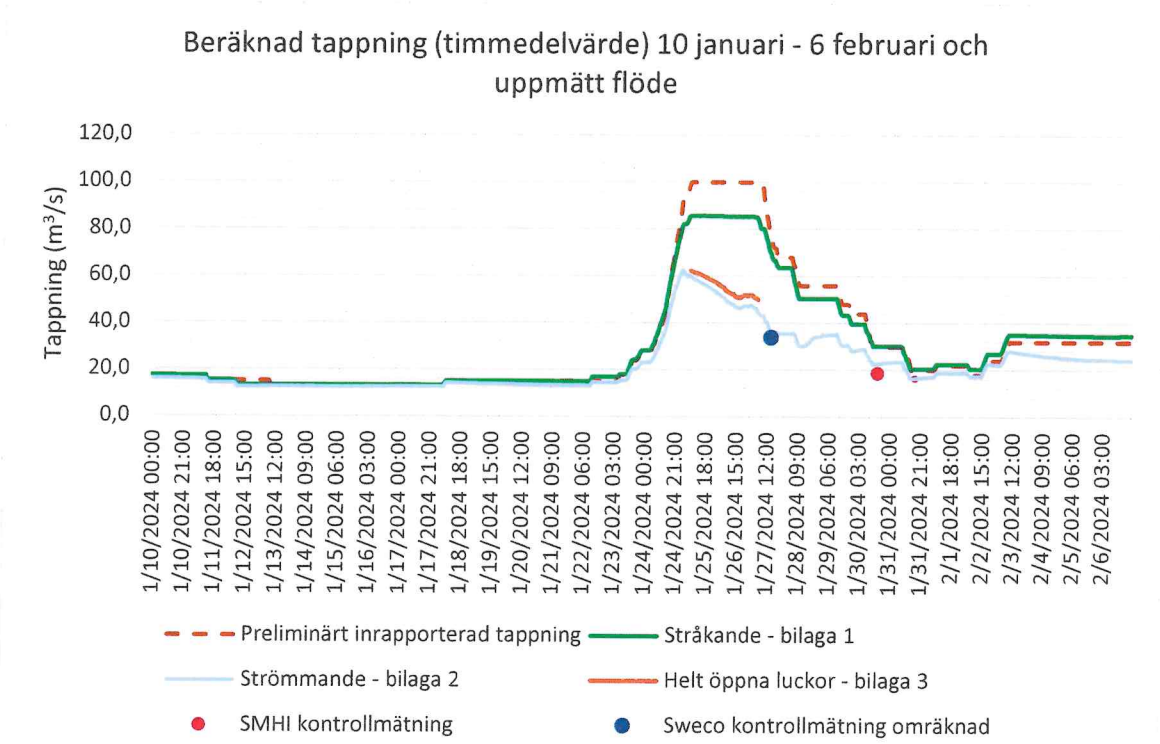

Figur 14. Beräknad tappning från Vombsjön den 10 jan - 6 feb, enligt olika avbördningssamband från SMHI. Blå punkt markerar Swecos flödesmätning. Swecos uppmätta flöde vid Harlösabron har, av Sydvatten, korrigerats med avseende på tillkommande vattendrag, diken och ytavrinning. Röd punkt markerar SMHI:s flödesmätning vid utskovet. Blå linje motsvarar troligast tappning under högflödestiden.

5.2 Sjönivåer och tappning 22 – 27 januari

Tappning från sjön

Figurerna nedan (figur 15 och 16) visar Vombsjöns vattennivåer och trolig tappning under de mest kritiska dygnen. Den troliga maxtappningen från Vombsjön har under perioden legat på drygt 60 m^3/s. Tidigare preliminära flödesberäkningar på ca 100 m^3/s har inte i tillräcklig utsträckning tagit hänsyn till den kraftiga bakåtdämning och turbulens som påverkat tappningen under perioden.

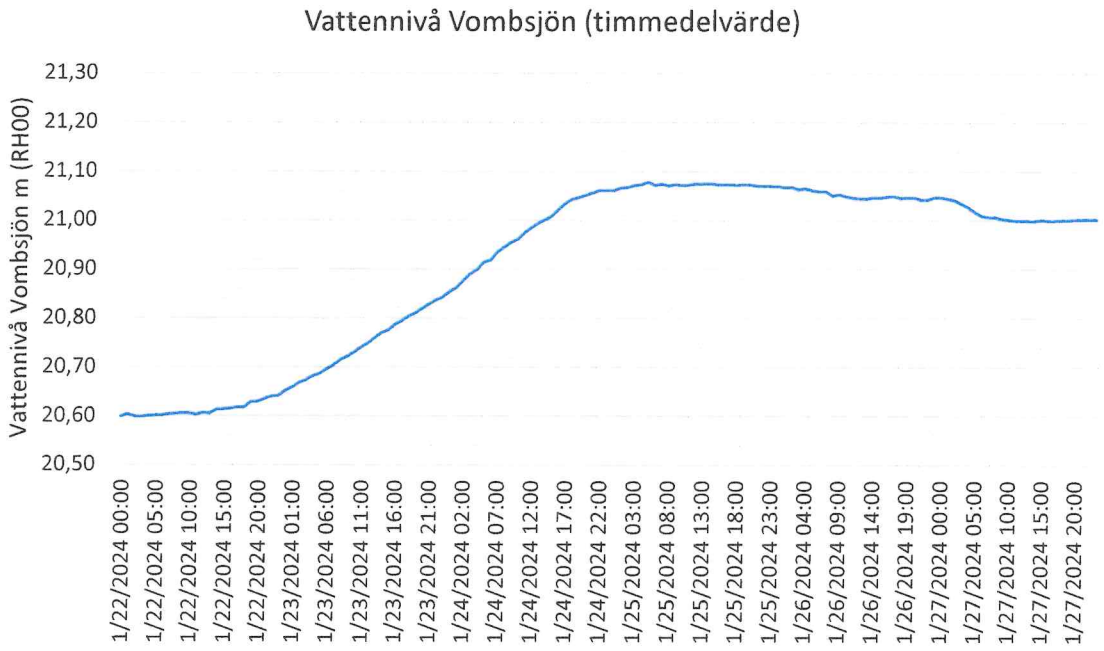

Figur 15. Vattennivåer (timmedelvärden) i Vombsjön den 22 - 27 januari 2024.

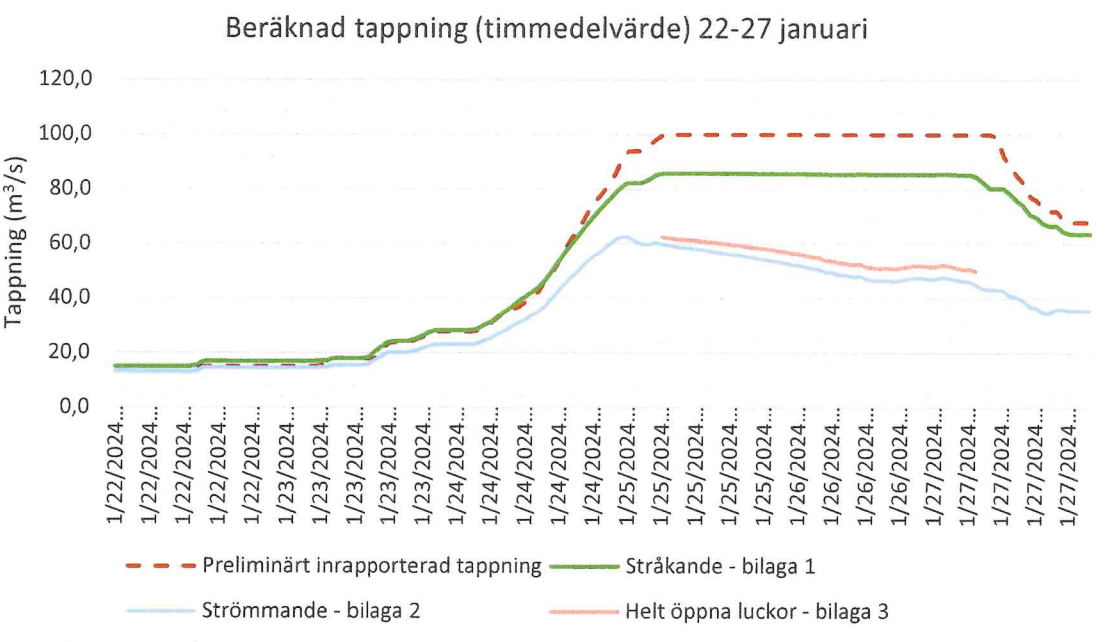

Figur 16. Beräknad tappning (m^3/s) från Vombsjön den 22 - 27 januari enligt olika avbördningskurvor för olika förhållanden. Blå linje motsvarar troligaste tappningen under högflödesperioden.

Tappningsökningen under natten den 24 till 25 januari

I syfte att, av dammsäkerhetsskäl, inte överskrida högsta tillåtna sjönivå på +21,30 ökade Sydvatten natten mellan den 24 och 25 januari lucköppningstakten från ca 20 cm per timme till ca 30 cm per timme. Vid normala förhållanden motsvarar denna justering en tappningsökning från 2 till 3 m^3/s och timme. Vid extremflöden stämmer dock inte det

normala sambandet mellan lucköppningar och flöden eftersom den faktiska tappningen på grund av bakåtdämning mm blir betydligt lägre. Efter att hänsyn tagits till rådande bakåtdämning kan det konstateras att det under natten skedde en tappningsökning med i medeltal 2 m^3/s och timme. Det är möjligt att tappningsökningen vid något enstaka tillfälle under natten kan ha legat mellan 2 - 3 m^3/s och timme, men med hänvisning till osäkerheten i beräkningarna går detta inte med säkerhet att fastställa.

Med detta som bakgrund kan meddelas att tidigare information till Länsstyrelsen om ökad tappning från 2 till 4 m^3/s och timme inte längre är aktuell.

6. Övrigt av betydelse

6.1 Vattenbalansen i avrinningsområdet 22 - 27 januari

Registrerade flödestoppar fördröjdes genom avrinningsområdet, med högst beräknade vattenflöden i Eggelstad den 24 januari, högst uppmätta vattennivåer i Vombsjön och högst tappning den 25 januari samt högst flöden i Högsmölla den 27 januari.

6.2 Förutsedda konsekvenser nedströms

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har under 2020 utfört en översvämningskartering av Kävlingeån. Enligt denna har områden som översvämmas i samband med 100-årsflöden, 200-årsflöden samt vid högsta beräknade flöden avgränsats (figur 17). För 100-årsflöden anges att flödet nedströms Klingavälsån är ca 100 m^3/s, och vid Högsmölla 174 m^3/s. Utbredningen av de i januari aktuella översvämningarna liknar de av MSB beräknade 100-års respektive 200-års flödena. Konsekvenserna nedströms Vombsjön är således allmänt kända i samhället vid denna typ av extremflöden.

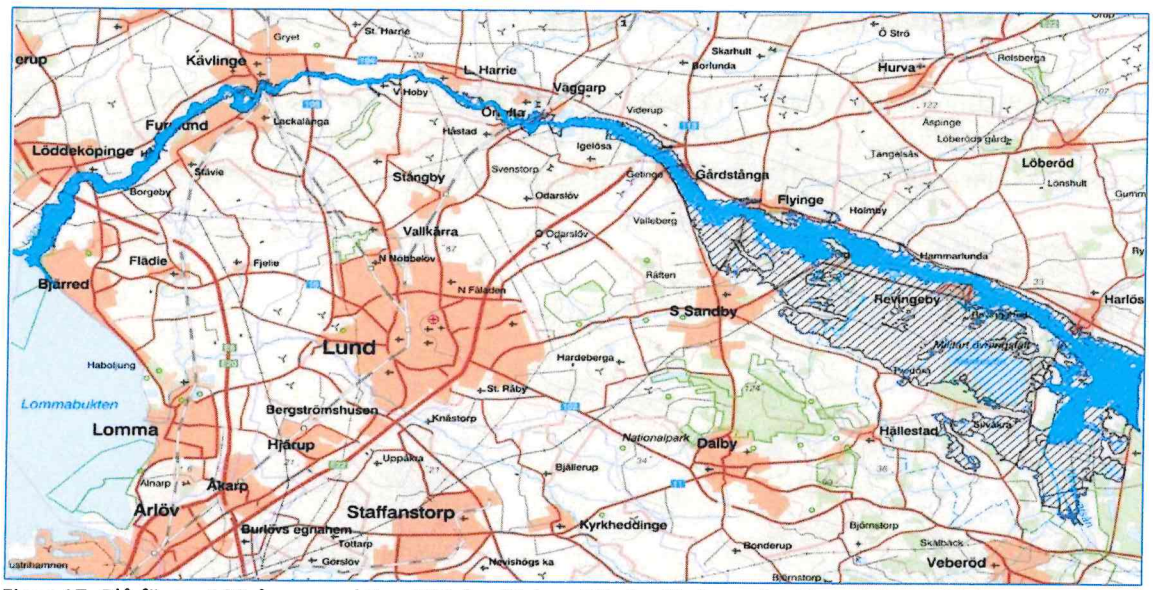

Figur 17. Blå färg = 100-års respektive 200-års flöden, Blå skraffering = Beräknat högsta flöde. Ur MSB:s översvämningskartering för Kävlingeån 2020.

7. Slutsatser

Sydvatten samlade slutsats är att utbredningen av uppkomna översvämningar inom avrinningsområdet har skett oberoende av Sydvattens reglering av Vombsjön. Omfattningen gällande extremflöden nedströms Vombsjön är allmänt känd i samhället och översvämningarna behöver sättas i ett större perspektiv. Händelsen är ett resultat av flera samverkande negativa omständigheter över vilka Sydvatten inte rått över. Den stora tillrinningen var en konsekvens av flera sammanfallande väderhändelser; vattenmättad mark inom hela Kävlingeåns avrinningsområde till följd av ovanligt riklig nederbörd under hösten och vintern samt snabb och stor snösmältning i samband med rikligt regnande på tjälad mark. Större delen av Skåne var drabbat på liknande sätt och Sydvatten hade inte heller kunnat agera annorlunda för att minska konsekvenserna inom avrinningsområdet.

Sydvatten hade inte heller kunnat agera annorlunda utifrån bestämmelserna i domen avseende högsta tillåtna sjönivå. Vidare är varken vattendomen för Vombsjön eller de vattenavledande systemen i landskapet dimensionerade för att hantera extremflöden. Detta gäller såväl naturliga vattendrag som dikningsföretag och andra konstruktioner.

Beroende på storleken på extremflödena samt avsaknad av tillförlitliga upprättade samband mellan nivåer och flöden (SMHI har inte gjort några kontrollmätningar för upprättade avbördningskurvor i samband med extremflöden), är beräknad storlek på tillrinning och tappning ur Vombsjön behäftad med osäkerheter. Detta innebär att det inte går att fastställa en exakt storlek på tappning och tillrinning, speciellt inte på timbasis. Sydvatten menar att framtagna beräkningar bör betraktas med respekt för denna osäkerhet.

Avslutningsvis vill Sydvatten förtydliga att Sydvatten under natten mellan den 24:e och 25:e januari ökade tappningen med i medeltal 2 m^3/s och timme. Tidigare information till länsstyrelsen om ökad tappning från 2 till 4 m^3/s och timme är därför inte längre aktuell.

Sydvatten har intensifierat samarbetet med SMHI till följd av extremflödena. Sydvatten avser även att köpa in en flödesmätare till Vombverket för att få ökad rådighet att i egen regi, i samarbete med SMHI, kalibrera flödessambanden vid fler flödessituationer.

Med vänlig hälsning
Sydvatten AB

Mattias Leijon
VD, Sydvatten

Åsa Håkansson
Teknisk chef, Sydvatten

Bilagor

Bilaga 1: SMHI:s upprättade avbördningssamband för stråkande vatten.

Bilaga 2: SMHI:s upprättade avbördningssamband för strömmande vatten.

Bilaga 3: SMHI:s upprättade avbördningssamband för helt öppna luckor.

Bilaga 4: Avbördningskurva och extrapolerade flödessamband för Eggelstad.

SMHI
HBK
Ing H Forsberg, BLd

PM
26.10.1970

Kopior till
/Hans Vomb
Sernbo (Eber)

92 Kävlingeån. Tappningsbestämning i Vombsjöns utlopp.

Tappning genom ett utskov.

1. Luckan nedsänkt i vattnet

a Stråkande vatten

Diagram bilaga 1

b Strömmande vatten

Diagram bilaga 2

2. Luckan helt över vattenytan

Diagram bilaga 3

Vid tappning genom två utskov beräknas tappningen för vardera utskovet enligt ovanstående, men härvid skall gällande strömningsfall alltid avgöras på platsen.

Vid vattenstånd högre än +20,90 i Vombsjön börjar vatten strömma över laxtrappans översta vägg. När vattenståndet ligger mellan 21,00 och 21,15 beräknas denna överströmning uppgå till 0,5 m^3/s och vid vattenstånd mellan 21,15 och 21,30 1,0 m^3/s.

Vid öppen laxtrappa beräknas vattenföringen genom denna öppning till 0,3 m^3/s och detta värde liksom ev. överströmning skall adderas till vattenföringen genom de andra två utskoven för att erhålla dammens totala vattenföring.

Stråkande vatten: vattnet strömmar ut ur lucköppningen på sådant sätt att nedre vattenståndet icke påverkar strålen, när den passerar öppningen.

Strömmande vatten: vattnet strömmar ut ur lucköppningen på sådant sätt att nedre vattenståndet påverkar strålen, när den passerar öppningen.

Göran Sprinchorn
Byrådirektör

Hans Forsberg
Hans Forsberg

SMHI
HBK
26.10.70

Diagram utvisande avbördningen i regleringsdammen genom ett utskov då stråkande vatten förekommer

Bilaga 1
92 Kävlingeån
Vombsjön

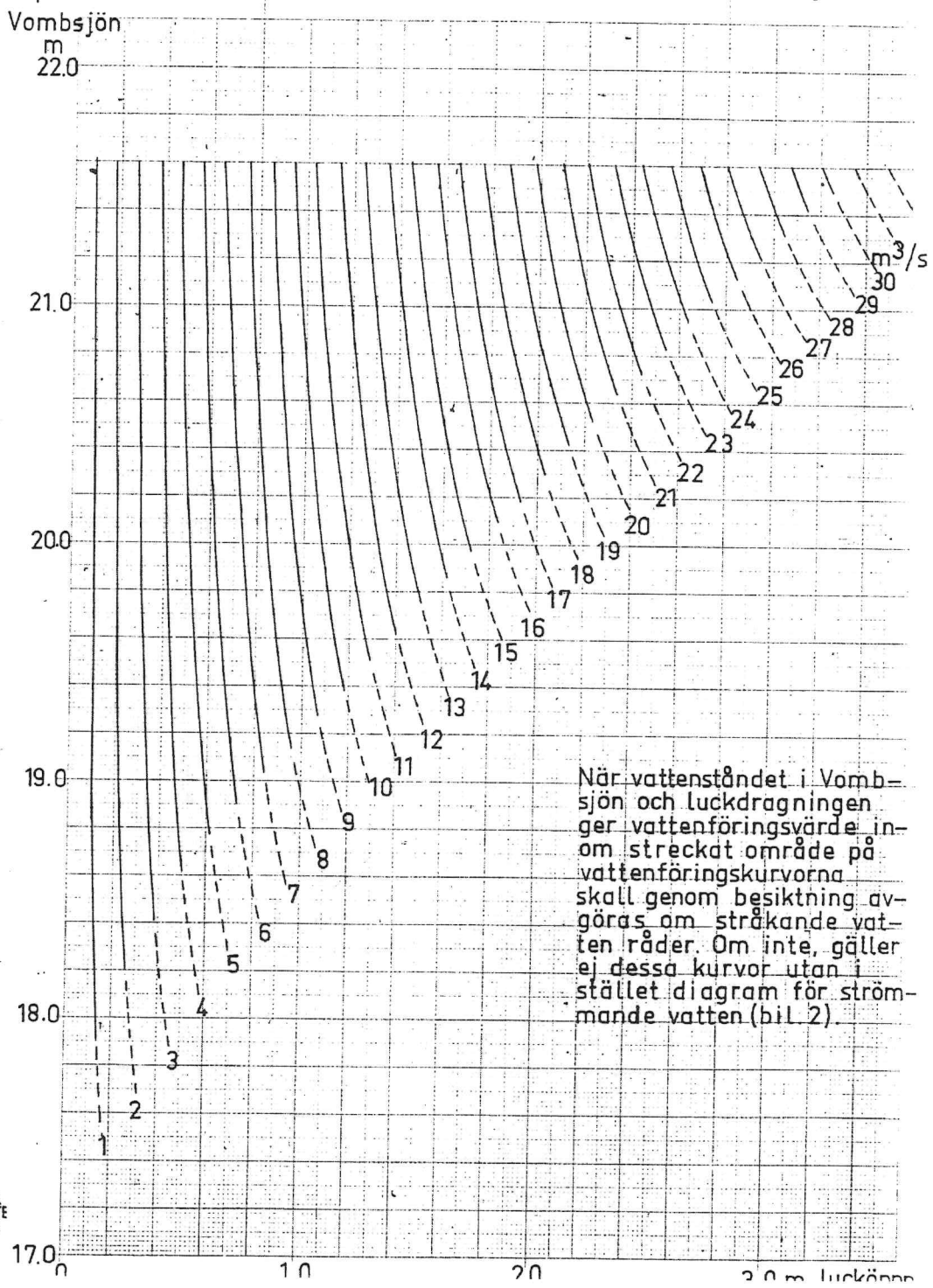

ESSELTE 4446

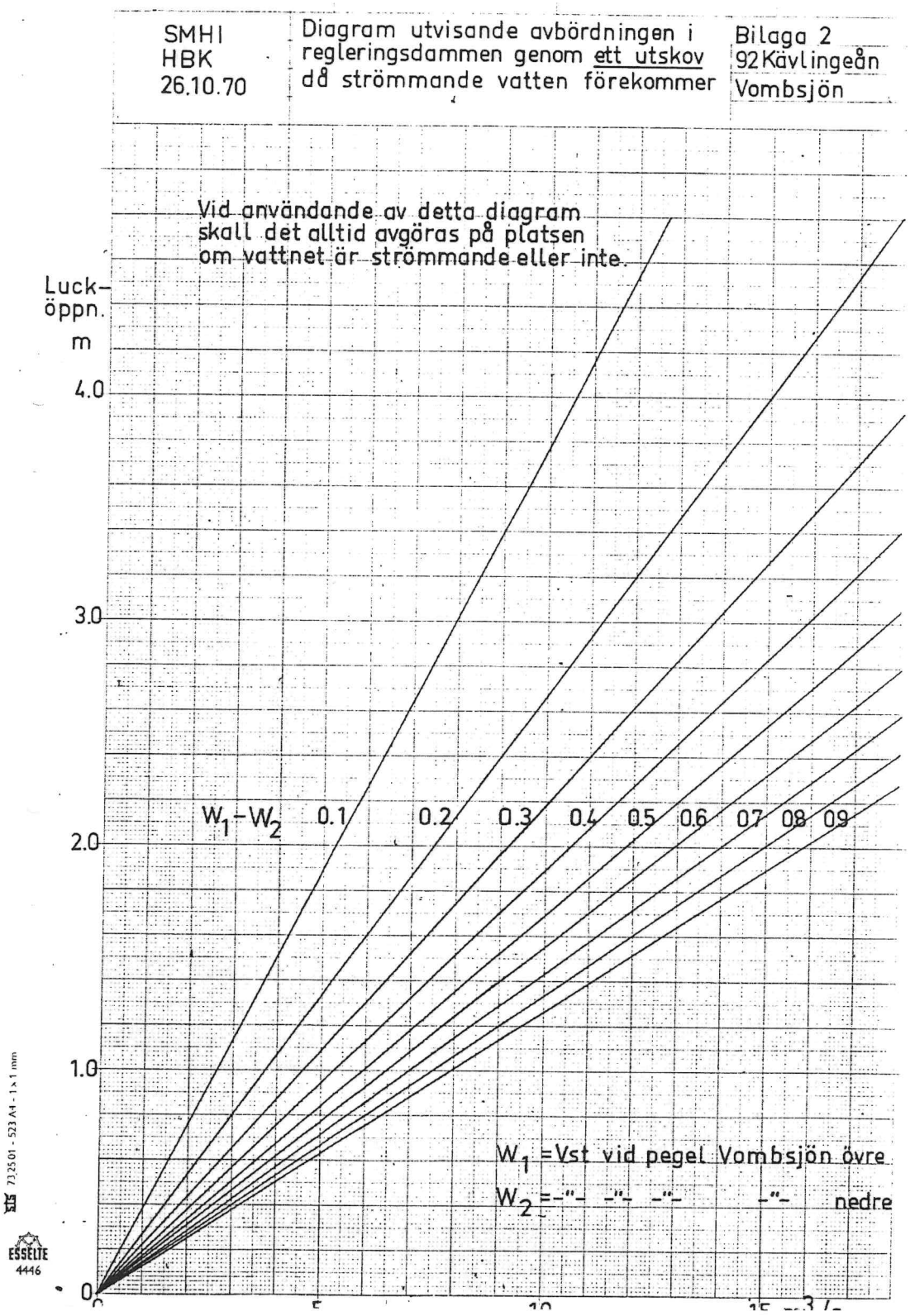
SMHI
HBK
26.10.70
Diagram utvisande avbördningen i regleringsdammen genom ett utskov då strömmande vatten förekommer
Bilaga 2
92 Kävlingeån
Vombsjön
Vid användande av detta diagram skall det alltid avgöras på platsen om vattnet är strömmande eller inte.
Luck-öppn. m
4.0
3.0
2.0
1.0
0
W1-W2 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9
W1 = Vst vid pegel Vombsjön övre
W2 = -"- -"- -"- -"- nedre
ESSELTE 4446

SMHI
HBK
26.10.70

Diagram utvisande avbördningen i regleringsdammen genom ett utskov med helt öppen lucka

Bilaga 3
92 Kävlingeån
Vombsjön

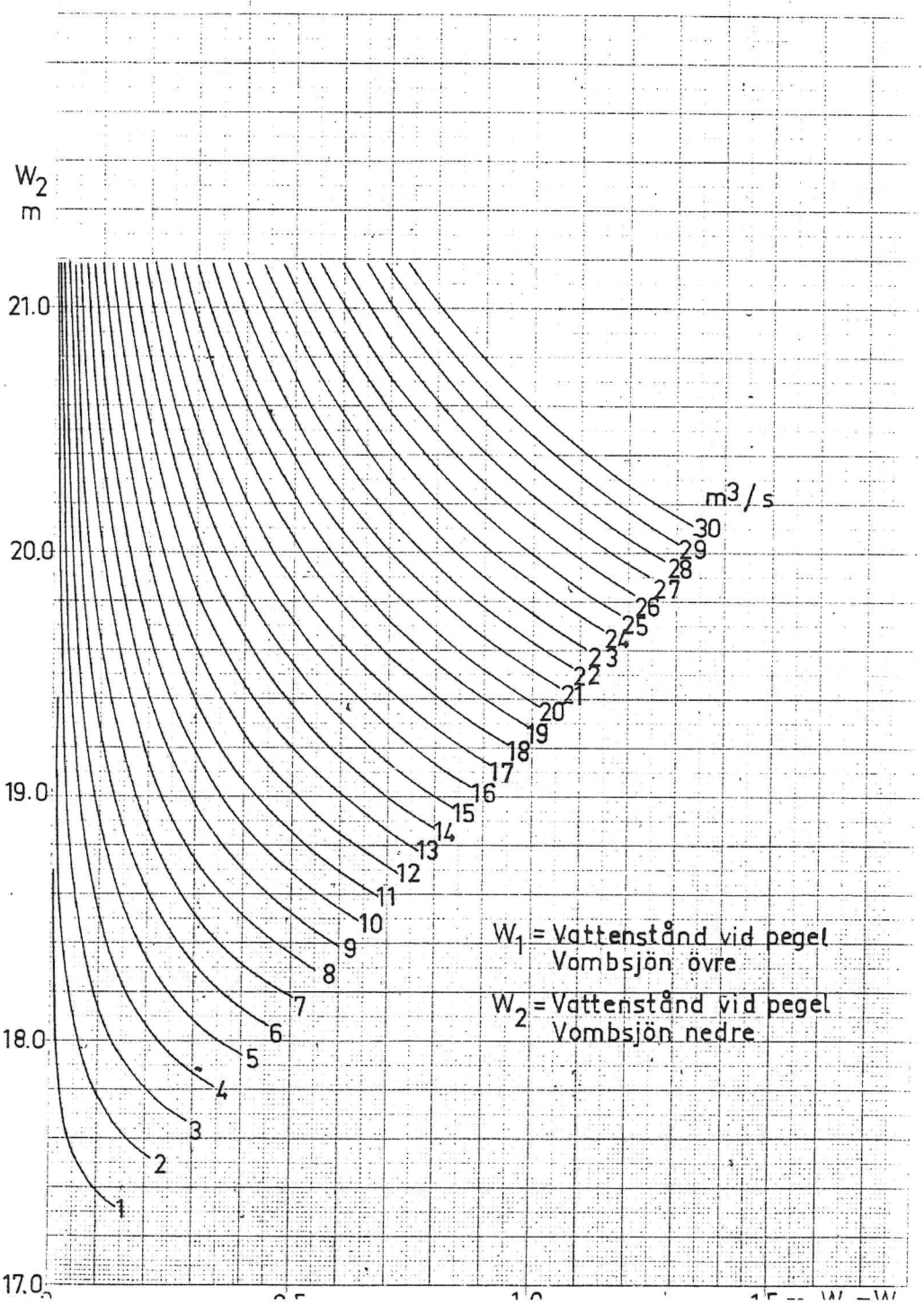

732501 - 523 A4 - 1 x 1 mm
ESSELTE
4446

KÄVLINGEÅN / Inland stations / EGGELSTAD

Parameter Q

Station number:	**2125**	Cartesian Easting:	**425499,00**
River:	**KÄVLINGEÅN**	Cartesian Northing:	**6167308,00**
River number:	**92000**	Measuring point height:	**0,000 mOD**
Catchment area:	**262,30 km²**		

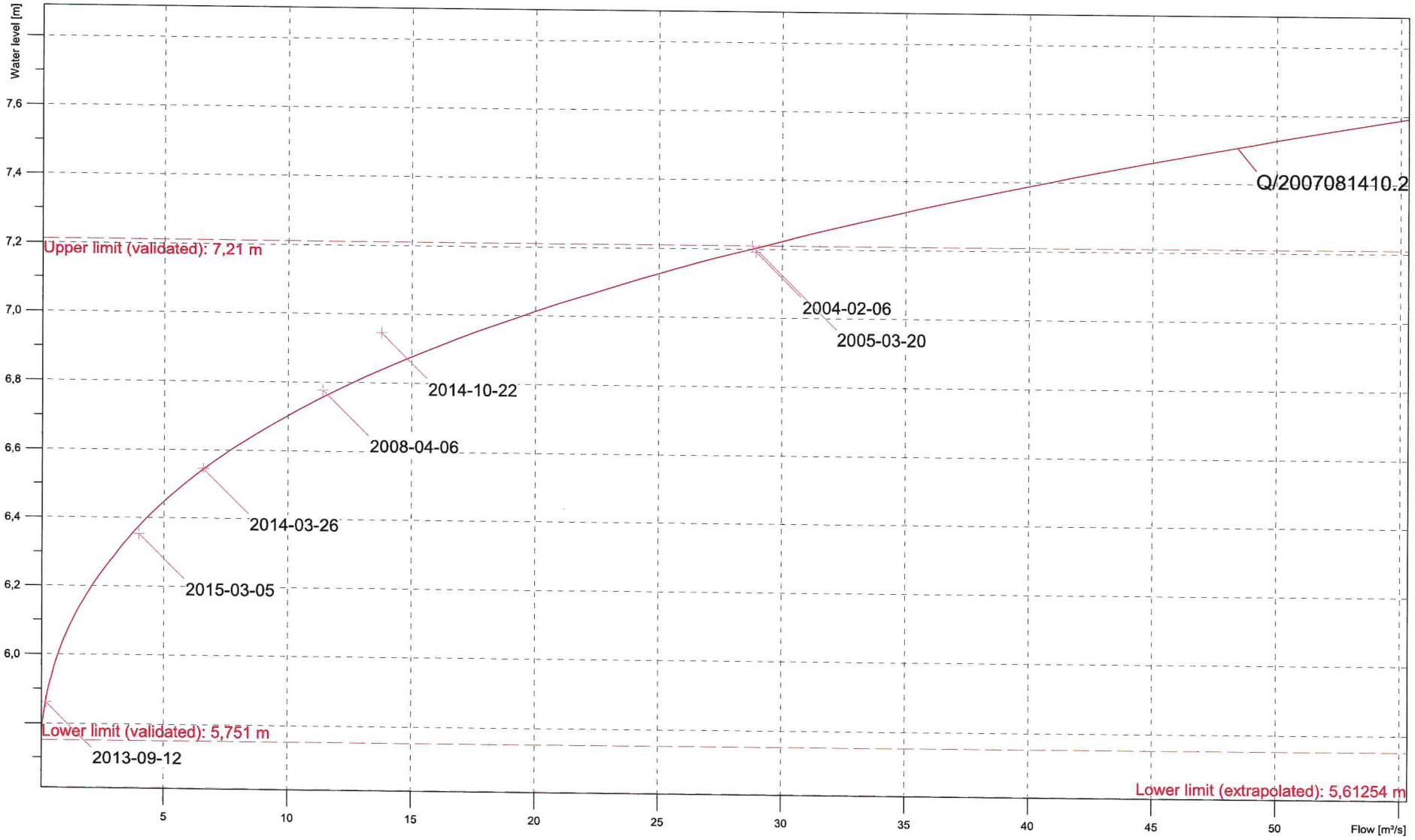

KÄVLINGEÅN / Inland stations / EGGELSTAD

Parameter Q

Station number: **2125**
River: **KÄVLINGEÅN**
River number: **92000**
Catchment area: **262,30km²**

Cartesian Easting: **425499,00**
Cartesian Northing: **6167308,00**
Measuring point height: **0,000mOD**

Q/2007081410.2

Rating curve	2007081410
Comment	
Version	2
Last change	2024-02-28
Comment	Gällande from 1975-07-11. Kurvan är skapat utifrån 17 mätningar. Kurvan består av två ekvationer. En hjälppunkt har nyttjats för att erhålla samma nollpunkt som den äldre kurvan
Validated limits (lower/upper)	5,751 m / 7,210 m
Extrapolated limits (lower/upper)	5,613 m / 8,000 m

Validity periods for Q/2007081410.2

From	Transition from	Valid since	Valid to	Transition to	To
1976092900		1975-07-11 07:15:00			

5,619 m <= W <= 6,284 m Q(W) = 8,01018 * (W - 5,61245)^2,51721 [m³/s]

6,284 m < W <= 7,682 m Q(W) = 2,92882 * (W - 5,28293)^3,51045 [m³/s]

Table W [m] Q [m³/s]

	0,000	0,010	0,020	0,030	0,040	0,050	0,060	0,070	0,080	0,090
5,60	---	---	*0,000*	*0,000*	*0,001*	*0,002*	*0,004*	*0,006*	*0,009*	*0,013*
5,70	*0,017*	*0,023*	*0,029*	*0,037*	*0,045*	*0,054*	0,065	0,076	0,089	0,103
5,80	0,119	0,135	0,153	0,172	0,193	0,215	0,238	0,263	0,290	0,318
5,90	0,348	0,379	0,412	0,446	0,482	0,520	0,560	0,602	0,645	0,690
6,00	0,737	0,786	0,836	0,889	0,944	1,000	1,059	1,119	1,182	1,246
6,10	1,313	1,382	1,453	1,526	1,601	1,679	1,759	1,841	1,925	2,011
6,20	2,100	2,191	2,285	2,381	2,479	2,580	2,683	2,788	2,896	3,002
6,30	3,108	3,217	3,328	3,442	3,559	3,678	3,801	3,926	4,054	4,186
6,40	4,320	4,457	4,598	4,741	4,888	5,038	5,191	5,347	5,507	5,670
6,50	5,837	6,007	6,181	6,358	6,539	6,723	6,911	7,103	7,299	7,498
6,60	7,701	7,909	8,120	8,335	8,554	8,778	9,005	9,237	9,473	9,713
6,70	9,957	10,21	10,46	10,72	10,98	11,25	11,52	11,79	12,07	12,36
6,80	12,65	12,95	13,25	13,55	13,86	14,18	14,50	14,82	15,15	15,49
6,90	15,83	16,17	16,53	16,88	17,25	17,61	17,99	18,37	18,75	19,14
7,00	19,54	19,94	20,35	20,76	21,18	21,61	22,04	22,48	22,93	23,38
7,10	23,83	24,30	24,77	25,24	25,73	26,22	26,71	27,22	27,73	28,24
7,20	28,77	29,30	*29,83*	*30,38*	*30,93*	*31,49*	*32,05*	*32,63*	*33,21*	*33,79*
7,30	*34,39*	*34,99*	*35,60*	*36,22*	*36,84*	*37,47*	*38,11*	*38,76*	*39,42*	*40,08*
7,40	*40,75*	*41,43*	*42,12*	*42,82*	*43,52*	*44,23*	*44,95*	*45,68*	*46,42*	*47,17*
7,50	*47,92*	*48,68*	*49,46*	*50,24*	*51,03*	*51,82*	*52,63*	*53,45*	*54,27*	*55,11*
7,60	*55,95*	*56,80*	*57,66*	*58,53*	*59,41*	*60,30*	*61,20*	*62,11*	*63,03*	*63,96*
7,70	*64,89*	*65,84*	*66,80*	*67,77*	*68,74*	*69,73*	*70,73*	*71,74*	*72,75*	*73,78*
7,80	*74,82*	*75,87*	*76,93*	*78,00*	*79,08*	*80,17*	*81,27*	*82,38*	*83,51*	*84,64*
7,90	*85,79*	*86,94*	*88,11*	*89,29*	*90,48*	*91,68*	*92,89*	*94,11*	*95,35*	*96,60*
8,00	*97,85*	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Qmeas

Deviations for Qmeas

Date	Time	Wmeas [m]	Qmeas [m³/s]	Qcurve [m³/s]	diffQ/Qcurve [%]	diffQ/Qmeas [%]	diffW [m]	diffQ [m³/s]	Error	Measurement
2002-09-18	15:00:00	5,8	0,075	---	---	---	---	---	0,00%	23
2004-02-06	11:00:00	7,2	28,93	---	---	---	---	---	0,00%	24
2005-03-20	15:00:00	7,2	28,78	---	---	---	---	---	0,00%	25
2008-04-06	14:19:00	6,8	11,42	---	---	---	---	---	0,00%	26
2013-09-12	14:00:00	5,9	0,250	---	---	---	---	---	0,00%	27
2014-03-26	10:47:00	6,5	6,574	---	---	---	---	---	0,00%	28

KÄVLINGEÅN / Inland stations / EGGELSTAD

Parameter Q

Station number: **2125**
River **KÄVLINGEÅN**

Qmeas (Continuation)
Deviations (Continuation)

Date	Time	Wmeas [m]	Qmeas [m³/s]	Qcurve [m³/s]	diffQ/Qcurve [%]	diffQ/Qmeas [%]	diffW [m]	diffQ [m³/s]	Error	Measurement
2014-10-22	12:51:01	6,9	13,78	---	---	---	---	---	0,00%	29
2015-03-05	13:45:34	6,4	3,992	---	---	---	---	---	0,00%	30

Statistical evaluation for Qmeas

	Size:	Unit	Total
Total number of gaugings	N	-	8
Count of real measurements	-	-	8
Number of artificial datapoints	-	-	0
Number of auxiliary points	-	-	0
Min. W of Regression	min W	m	6
Max. W of Regression	max W	m	7
Min. Q of Regression	min Q	m³/s	---
Max. Q of Regression	max Q	m³/s	---
Min. W of measurements	min W	m	6
Mean value W of measurements	mean W	m	7
Max. W of measurements	max W	m	7
Min. Q of measurements	min Q	m³/s	0,07
Mean value Q of measurements	mean Q	m³/s	11,73
Max. Q of measurements	max Q	m³/s	28,93
Student t Test			
Degree of freedom	N-2	-	6
Student t(95%)	t*	-	2,40
Standard error (1 level of confidence)	Se	%	0,00
Student t-test on absence of bias (signs)			
Number of positive signs	N+	-	0
Number of negative signs	N-	-	0
Probability for positive signs	p	-	0,50
Probability for negative signs	q	-	0,50
Expected Number of positive signs	Np	-	4,00
Standard deviation	sqrt(Npq)	-	1,41
Empirical t	t	-	3,18
Result	-	-	Reject
Absence from bias (values)			
mean percentage deviation	P	%	0,00
Standard error	Se(P)	%	0,00
SMR (2 levels of confidence)	2SMR	-	0,00
Quality of rating curve			
Correlation coefficient	R	-	---
R square	R^2	-	---
Number of changes in sign	N'	-	0
Probability of change of a sign	p	-	0,50
Probability for same sign	q	-	0,50
Expected count of changes in sign	(N-1) p	-	3,50

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/269

2024-04-23
Mattias Larsson
+4641362012
mattias.larsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2023 för Räddningstjänsten Syd

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna årsredovisningen 2023 för Räddningstjänsten Syd och bevilja direktionen samt de enskilda ledamöterna ansvarsfrihet.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Syd har överlämnat förslag till årsredovisning 2023 för godkännande av kommunfullmäktige och beviljande av ansvarsfrihet. I kommunalförbundet ingår förutom Eslöv fyra kommuner.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023
Sakkunniga biträdets yttrande till revisorerna i Räddningstjänst Syd
Revisionsberättelse för år 2023
Rapport Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet- Årsredovisning 2023 Räddningstjänsten Syd
Rapport Granskning av årsredovisning 2023 Räddningstjänsten Syd

Beredning

Resultatet för 2023 uppgår till ett överskott på 16 942 tkr och ett positivt balanskravsresultat på 10 850 tkr jämfört med ett budgeterat underskott på 12 500 tkr för 2023. Justeringsposterna består av reavinster för sålda fordon samt icke realiserad värdeökning på förbundets finansiella placeringar av pensionsmedel. Den stora resultatavvikelsen består främst av förändringar i pensionsredovisningen för vilket det redogörs för ytterligare nedan. Förbundet gick in i 2023 med en underbalanserad budget och finansiering via eget kapital i enlighet med den dialog som fördes med medlemskommunerna under 2022. Bakgrunden till underbalanseringen är den höga inflationen, höjda räntor och höjda pensionskostnader genom bland annat det nya pensionsavtalet AKAP-KR. Förbundets stora resultatavvikelse mellan redovisat och budgeterat resultat består dels av högre intäkter för förbundets försäljning av vissa tjänster, då främst automatlarm, operativa insatser samt extern utbildning. Vidare finns avvikelser som ej varit kända vid budgetens upprättande, såsom utbetalt

elprisstöd samt inte minst den omläggning som skett av brandmäns och styrkeledares särskilda avtalspension, SAP-R, med start från 2023. Här har cirka 100 medarbetar valt att övergå till den nya ersättningsmodellen, vilket får till följd att en positiv redovisningsmässig engångseffekt uppkommer i form av minskad pensionsavsättning om cirka 17 mnkr. Återförd pensionsavsättning ska dock under kommande år betalas ut som pensionsavgifter och lönetillägg så länge arbetstagaren kvarstår i utryckningsstyrkan. Slutligen har årets stora svängningar på de finansiella marknaderna påverkat förbundets kortfristiga placeringar där uppgångarna mot slutet av 2023 givit en positiv resultateffekt.

De övergripande verksamhetsmålen samt finansiella målen anses i allt väsentligt uppfyllda.

Revisionen har inga anmärkningar.

Beslutet skickas till
Räddningstjänst Syd, direktionen
Kommunrevisionen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mattias Larsson
Ekonomichef

Årsredovisning 2023

Innehåll

Räddningstjänsten Syd på två minuter	4
Direktionens ordförande och förbundsdirektören har ordet	6
Insatsverksamheten	8
Resultatöversikt målområden 2022	10
Organisationens utveckling	18
Hållbar utveckling	20
Femårsöversikt 2019–2023	24
Ekonomisk måluppfyllelse	25
Ekonomisk översikt	26
Resultaträkning	32
Balansräkning	33
Kassaflödesanalys	34
Redovisningsprinciper	35
Noter	36
Revisionsberättelse	40
Förbundsdirektionen vid Räddningstjänsten Syd	41
Våra medlemskommuner	42
Organisation	43

MAGIRUS

Räddningstjänsten Syd på 2 minuter

Räddningstjänsten Syds uppdrag är att förebygga olyckor och att snabbt och effektivt genomföra räddningsinsatser av olika slag. Dygnet runt hålls beredskap för att hantera bränder, trafikolyckor, drunkningar, stormskador, sjukvårdslarm och olyckor med farliga utsläpp. En del av uppdraget innebär också att arbeta med tillsyn av brandskydd och tillstånd för brandfarliga och explosiva varor samt att bistå kommunerna som sakkunniga inom plan- och byggprocessen.

Genom utbildning och rådgivning ges organisationer och invånare möjlighet att kunna skydda sig mot olyckor och agera om något händer.

Efter en olycka genomförs trygghetsskapande aktiviteter och olycksundersökningar för att förebygga att en liknande olycka inträffar igen.

Räddningstjänsten Syd består av kommunerna Burlöv, Eslöv, Kävlinge, Lund och Malmö. Tillsammans med andra verkar vi för invånarnas ökade trygghet.

Tre målområden för 2020 och framåt

Antalet olyckor ska minska

Följderna av olyckor ska minska

Invånarnas ökade trygghet

Handlingsprogrammet - utgångspunkten för verksamheten

Handlingsprogrammet beskriver Räddningstjänsten Syds vision, övergripande mål och inriktningar för verksamheten utifrån riskbilden och riskutvecklingen i medlemskommunerna de kommande åren. Vidare beskrivs arbetet för att förebygga olyckor, den operativa förmågan för att genomföra räddningsinsatser, utvecklingsbehov och samverkan.

Med handlingsprogrammet som utgångspunkt antas varje år en verksamhetsplan. Planen presenterar målområden med tillhörande indikatorer samt de fokusområden som behövs för att utveckla verksamheten.

Lagarna som styr verksamheten

Direktionen för Räddningstjänsten Syd beslutar om ett handlingsprogram som är förbundets övergripande styrdokument. Detta utgår från både lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och förbundsordningen, som beskriver medlemskommunernas uppdrag till Räddningstjänsten Syd. Ett av de uppdragen är tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Dessa ligger till grund för hela verksamheten.

Visionen

Tillsammans för ett olycksfritt samhälle är Räddningstjänsten Syds vision. Det är en långsiktig inriktning där samverkan med andra aktörer i samhället är viktig för att minska antalet olyckor och effektivt hantera de olyckor som ändå sker.

Tillsammans för ett olycksfritt samhälle

Förbundsdirektören och direktionens ordförande har ordet

Att omkomma i brand innebär ofta ett smärtsamt och ångestfyllt slut på livet. Utifrån rikssnittet är det rimligt att förvänta sig att fyra till fem personer årligen omkommer i brand i vårt område. Under 2023 inträffade ingen dödsbrand i Räddningstjänsten Syds område. Att ingen har drabbats av detta förfärliga öde är en stor framgång. Det är invånarens ansvarstagande i kombination med vårt sammanlagda arbete med att stödja människor med information om hur man minskar brandrisker, samverkan med andra aktörer, förebyggande myndighetsarbete och kraftfulla utryckningar som lett till detta resultat.

Flera personer har skadats och det har inträffat flera bränder med stora egendomsskador. I augusti inträffade en brand i ett flerfamiljshus på Lindängen i Malmö. Huset var förhållandevis nytt och ingen person skadades allvarligt. Ändå innebar brandskadorna att hela byggnaden behöver rivas. Mot bakgrund av den och andra inträffade bränder har Räddningstjänsten Syd genom olycksutredningar och praktiska brandförsök fördjupat kunskaperna om modulbyggnader i trä och balkongkonstruktioner med komposit. Dessa kunskaper sprids internt för att möjliggöra ännu bättre insatser framöver. Dessutom pågår kommunikation med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Boverket om lämpligheten i just dessa konstruktionslösningar.

Ett nytt avtal om arbetstid har tecknats av centrala parter. Nyordningen medför stor påverkan på verksamheten och för medarbetarna. Stora ansträngningar har gjorts för att utifrån de nya förutsättningarna hitta så hållbara lösningar som möjligt, men trots dessa ansträngningar har Räddningstjänsten Syd i likhet med många andra räddningstjänster sökt dispens från delar av de nya reglerna. Detta övervägande har gjorts i bred samstämmighet mellan lokala arbetstagarorganisationer, skyddsorganisationen och arbetsgivaren.

Ryssland driver ett anfallskrig i vårt närområde. Det innebär att den svenska beredskapen för att hantera krig och krigsliknande situationer har satts i blixtbelysning. Räddningstjänsten är en samhällsviktig verksamhet och kommer att bistå invånarna oavsett omständigheterna. Räddningstjänsten Syd utvecklar därför sin robusthet och kommer i likhet med övriga delar av det offentliga Sverige att gradvis möta detta reaktualiserade hot.

Kanske har det osäkra omvärldsläget lett till ett ökat generellt intresse för säkerhetsfrågor. När Räddningstjänsten Syds personal träffar invånare möts vi på ett annat sätt än tidigare av vetgiriga personer som är måna om att göra det de kan för att hantera sina egna brandrisker.

Slutligen vill vi rikta ett stort tack till alla medarbetare för ett år där vi trots utmaningar har löst vårt uppdrag med stor entusiasm och en stark vilja att hjälpa andra. Även om det är oroligt i vår omvärld är vi fortsatt trygga i att Räddningstjänsten Syd kommer stå stadigt och fortsätta att skapa trygghet och säkerhet för alla som bor, vistas och verkar i vårt område.

MARTIN GERTSSON
förbundsdirektör

ANDERS NILSSON
direktionens ordförande

Martin Gertsson och Anders Nilsson.

Insatsverksamheten

Räddningstjänsten Syds operativa förmåga består dygnet runt av minst 70 personer. Det inkluderar brandmän, styrkeledare och insatsledare tillsammans med räddningscentralens vakthavande befäl, larm- och ledningsbefäl samt larm- och ledningsoperatörer. Utöver dessa finns räddningsvärnspersonal för att avlasta insatsorganisationen eller bistå vid långvariga insatser och vid insatsers slutskede.

Förbundet ryckte under 2023 ut till 5 531 händelser inom Räddningstjänsten Syds geografiska område. Utöver dessa bistod vi även andra räddningstjänster vid 163 utryckningar. I huvudsak skedde biståndet till närliggande räddningstjänster, men även till räddningstjänster vid långvariga eller komplicerade insatser med behov av särskild förmåga. Vid 105 insatser bistod andra räddningstjänster oss.

Insatsorganisationen utökas vid behov för att ta höjd för en ökning av antalet inkommande ärenden eller en ökad riskbild. Tillfälliga utökningar av den operativa förmågan skedde vid ett tiotal tillfällen under året. Detta skedde vid flera tillfällen av vädervarningar, bland annat stormen Otto i februari, vid tillfällen då det funnits risk för social oro i Malmö, exempelvis vid allmänna sammankomster och den allsvenska finalen i fotboll. Insatsorganisationen utökades även under nyårsnatten samt vid ett antal tillfällen på grund av större bränder. Några av dessa tillfällen var vid brand i en skola i Löddeköpinge och vid brand i ett flerbostadshus samt en byggvaruhandel i Malmö.

Räddningscentralen hanterade under året totalt 18 859 ärenden, vilket är en ökning med cirka 13 % jämfört med i fjol. Räddningscentralen tar emot larmsamtal från SOS Alarm, värderar situationen och larmar ut räddningsresurser till olyckor och andra uppdrag. De ger även stöd och rådgivning till de hjälpsökande eller initierar annan samhällsaktör.

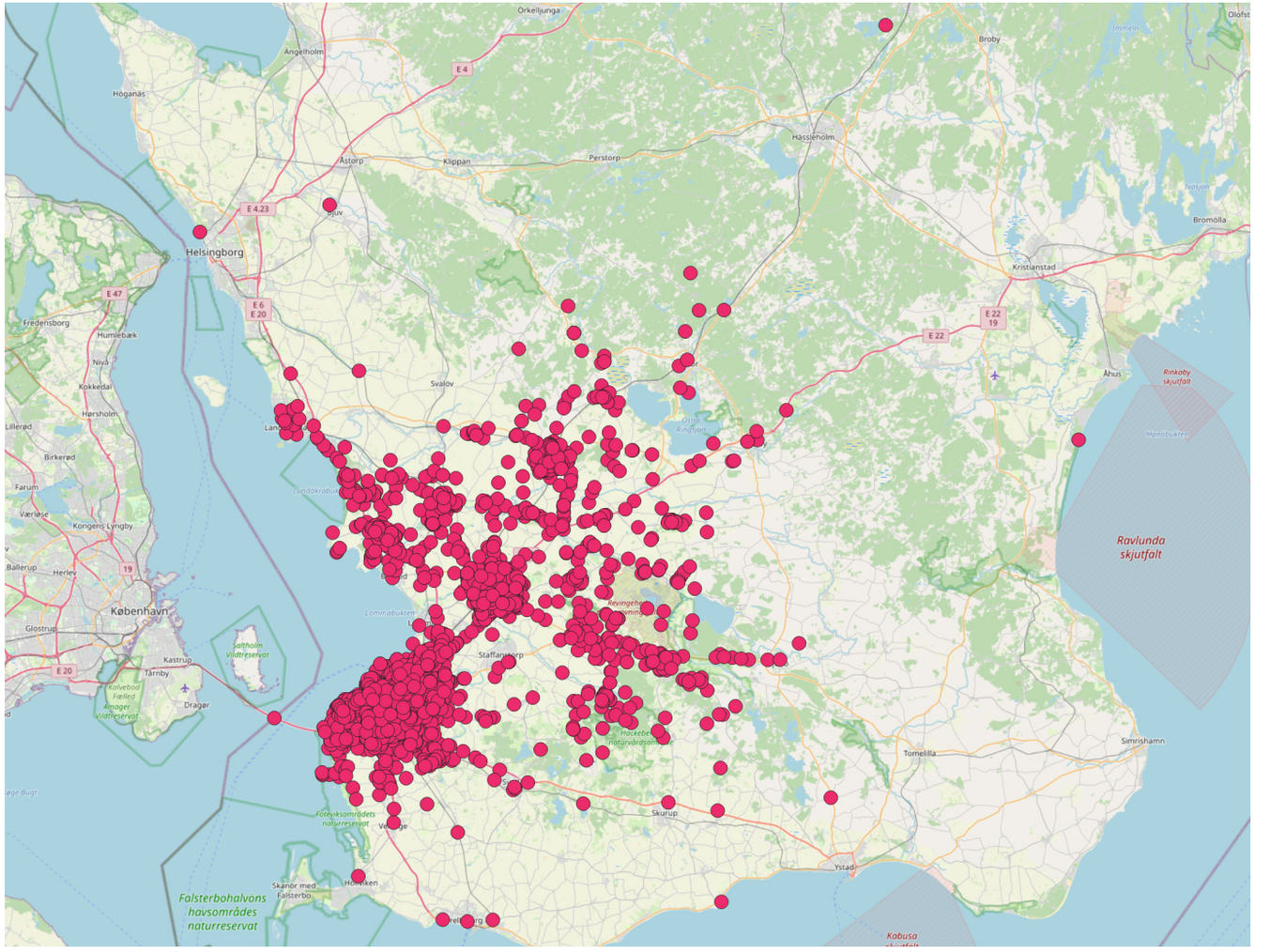

Figur 1. Kartan visar var de händelser som hanterades under 2023 inträffade.

Händelsetyper som ökat i antal

Under 2023 larmades vi till 2 124 olyckor inom förbundets geografiska område vilket är en marginell ökning från föregående år.

Totalt hanterades 53 bränder i skolbyggnader och 13 bränder på skolområden. Ökningen ses främst i Malmö stad och Kävlinge kommun.

Antalet misstänkta drunkningstillbud som räddningstjänsten larmades till ökade från 9 utryckningar 2022 till 17 utryckningar 2023.

Under de senaste åren har det skett en kontinerlig ökning av suicidärenden som vi larmas till. Denna trend höll i sig även 2023.

Andra händelser som ökade något under året var vattenskador, mindre utsläpp av farligt ämne och larm utan risk för skada.

Händelsetyper som minskat i antal

Händelsetyper som minskade under året var främst antalet bränder ute, så som bränder i grönområden, i skog och mark, i sopsorteringsanläggningar eller bränder på väg/gatumark.

Kontroll av utrustning vid insats.

ANTAL OPERATIVA HÄNDELSER INOM FÖRBUNDETS GEOGRAFISKA OMRÅDE

TILL OLYCKOR	**2023**	2022
Brand i byggnad	482	446
varav bostad	249	243
Brand ute	564	603
Trafikolyckor	616	608
Övriga olyckor	462	419
Delsumma olyckor	2 124	2 076

TILL ANDRA HÄNDELSER	**2023**	2022
Automatiska brandlarm	1 843	1 694
Sjukvårdslarm	738	754
Övriga händelser	826	786
Delsumma andra händelser	3 407	3 234
Utryckningar totalt	5 531	5 310

ANTAL BRÄNDER PÅ SKOLOR OCH SKOLOMRÅDEN

	2023	2022
Brand i byggnad	53	37
Brand ute	13	6

Resultatöversikt målområden 2023

Antalet olyckor ska minska

Räddningstjänsten Syd ska arbeta för att samhället utvecklas hållbart utifrån riskbilden. Förebyggande åtgärder ska initierades för de olyckstyper som hanterats operativt och som identifierats genom erfarenheter och riskanalyser. Förebyggande arbete med att verka för anpassat brandskydd för särskilt utsatta grupper ska prioriteras.

Identifiera och belysa risker

I samverkan med andra aktörer identifieras och belyses risker kontinuerligt för att förbättra trafiksäkerheten. Samverkan skedde med Trafikverket för att vid behov hitta förbättringar i trafiklösningar på de vägar som Trafikverket ansvarar för. Kommunerna och Trafikverket har också varit samverkansparter gällande händelser kopplade till suicid. Det har resulterat i åtgärder som förbättrad belysning och stängsel vid utsatta platser. Flera av medlemskommunerna upprättar skyfallsplaner och förbundet deltar på deras initiativ i denna planering, bland annat genom att delge erfarenheter gällande riskområden vid höga flöden kopplat till trafikplatser.

För att identifiera brister och initiera åtgärder på skolor gjordes områdeskontroller under året, där exempelvis utemiljöer kontrollerades för att undvika att eventuella anlagda bränder får stora konsekvenser.

Kontroll och tillsyn gjordes även i bostadsområden för att bland annat undersöka tillgänglighet för höjdfordon vid utrymning från flerbostadshus. För ökad säkerhet i bostadsmiljö genomfördes också hembesök. I Lund gjordes hembesök som en uppföljning på tidigare dialog med fastighetsägarna och kontroller visade på ett högt bestånd av fungerande brandvarnare. Vid hembesöken kunde samtidigt andra brister i brandskyddet uppmärksammas.

Öka skyddet

Tillsynsarbetet utgör en av kärnverksamheterna i förbundets förebyggande arbete och leder till stor nytta för samhället när det gäller ökat skydd mot olyckor. Årets inriktningar för tillsynsverksamheten var flerbostadshus, vårdboenden och sjukhus, skolor och förskolor, hotell och samlingslokaler, kulturbyggnader och museala samlingar samt komplicerade anläggningar. Utöver dessa inriktningar genomfördes myndighetsgemensam tillsyn. Efter två omfattande bränder i flerbostadshus inleddes ett tillsynsärende som resulterade i både tillfälliga och permanenta åtgärdskrav. Av utredningen framkom att balkongerna var konstruerade av ett plastmaterial som ökade brandbelastningen. Fastighetsägaren förelades om att balkongerna måste byggas om med obrännbart material.

Årets tillsyn av farlig verksamhet var bland annat inriktad på åtgärder för att hantera risken för cisternbränder. Ett stort arbete genomfördes också för att förbättra säkerheten kring rangeringen av gods på Malmö godsbangård.

Under våren och sommaren genomfördes tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) med inriktning på lackeringsverkstäder. De flesta lackeringsverkstäder hanterar mindre mängder brandfarliga varor vilket innebär att de inte är tillståndspliktiga. De behöver trots det hantera och förvara brandfarlig vara enligt gällande regler.

Vid tillsynerna uppmärksammades flertalet brister kopplat till öppen hantering och flera verksamheter saknade en riskutredning kopplad till hanteringen av den brandfarliga varan. Arbetet med tillsyn enligt LBE behövde prioriteras ner under året vilket ledde till att ungefär hälften av den planerade tillsynsvolymen kunde genomföras.

Under året var antalet tillståndsansökningar enligt LBE färre än förväntat. Allt fler ansöker om tillstånd för biogasanläggningar vilket är ett relativt nytt handläggningsområde.

Remisshantering är en annan viktig del i den förebyggande verksamheten och därför prioriteras arbetet med att svara på byggremisser i medlemskommunerna. Dessa svar bidrar till bättre riskhänsyn i samhällsplaneringen och ett bättre brandskydd vid byggnation. Miljöremisser hanterades för både små och stora anläggningar såsom avfallsanläggningar och farliga verksamheter. Erfarenheter från tillsynsarbetet har möjliggjort mer precisa kravställningar i remisserna gällande exempelvis verksamhetens egen utrustning för att hantera brand och släckvatten. Även remisser från Polismyndigheten hanterades kontinuerligt under året.

Arbetet med att verka för ökat brandskydd för särskilt riskutsatta fortsatte genom utbildningar och informationstillfällen i samverkan med kommuner och andra myndigheter.

Bland annat hölls förelästning om individanpassat brandskydd på utbildning för undersköterskor och verkade för att hemtjänstpersonal ska använda en specialanpassad checklista hos sina brukare. Insatser under året bekräftade att brandvarnare kopplade till trygghetslarm gör skillnad för händelseutvecklingen vid brand. Erfarenheter från insatserna användes för att öka kunskapen om individanpassat brandskydd i kommunerna. Förbundet fortsatte att verka för ökat antal brandvarnare kopplade till trygghetslarm.

Inför sommaren stärktes skyddet på badplatser i förbundet genom att orientering utfördes och tillgängligheten säkerställdes.

MYNDIGHETSUTÖVNING ENLIGT LSO/LBE

	2023		2022	
	LSO	LBE	LSO	LBE
Första tillsynsbesök	531	44	588	64
Föreläggande	191	15	195	25
Föreläggande med vite	7	0	12	0
Förbud	24	8	21	8
Förbud med vite	0	1	9	2

TILLSTÅND LBE

	2023	2022
Inkomna ansökningar	132	150
Beviljade tillstånd	97	124

Övning med bilbrandfilten som togs i bruk under året. Användandet av denna pausades i slutet av året då den vid enstaka tillfällen inte fungerat tillfredsställande.

fortsättning,

Antalet olyckor ska minska

Öka kunskap

Årets externutbildningsverksamhet var framgångsrik och slog nya rekord. Nästan 13 000 personer utbildades inom bland annat brandskydd och hjärt- lungräddning. Utvärderingar av utbildningarna visar att de är uppskattade och håller bra kvalitet.

Flertalet utbildningar genomfördes för prioriterade målgrupper. För yngre barn användes konceptet *Flammys brandsyn* med syftet att tidigt lära barn hur de ska förebygga bränder och därmed minska antalet bostadsbränder och anlagda skolbränder samt öka kunskaperna om brandsäkerhet. För lite äldre barn genomfördes utbildningar inom konceptet *Upp i rök*. Där är syftet att eleverna ska bli medvetna om risker och konsekvenser av bränder och anlagda bränder i skolor. Fokus är trygghet, beteende och hur eleverna ska agera vid brand.

En annan prioriterad målgrupp är personer med begränsade kunskaper i svenska. För att nå denna grupp genomfördes brandsäkerhetsutbildningar för elever som går på SFI.

Specialanpassad utbildning för universitetkårernas personal samt för personer som ska arbeta på nationernas fester och evenemang utfördes i Lund. Även informationsaktiviteter för unga vuxna genomfördes på universitetet i Lund.

Under året fortsatte också arbetet med att informera seniorer om hur de kan förbättra sin brandsäkerhet i hemmet. Även anhöriggrupper informerades för att stärka brandsäkerheten hos gruppen.

Flera filmer producerades för att öka invånarnas kunskap och säkerhet. En containerbostad byggdes för att visa vanliga brandrisker i hemmet. I denna spelades en film in om köksbränder samt en film om förstärkt brandskydd och hur rökning orsakar de flesta dödsbränderna. Utöver dessa medverkade vi tillsammans med andra aktörer i filmer på initiativ av Malmö stad för att nå ut till skolelever och vårdnadshavare om anlagda skolbränder samt trafiksäkerhet.

Olycksundersökningar genomförs på valda inträffade bränder och andra insatser för att öka kunskap både internt och externt. Under året gjordes fördjupade olycksutredningar för bland annat insatser med brandfarlig vara och litiumbatterier samt för bränder i modulbostäder i trä där både byggnation och balkongkonstruktioner utreddes. Som en del av uppföljningen filmades ett brandtest på övningsplatsen Barbara för att undersöka brandspridningen i en balkongplatta. Både för den operativa förmågeutvecklingen och i det utåtriktade olycksförebyggande arbetet bidrog insikter från dessa utredningar till att stärka brandsäkerheten.

UTBILDADE OCH INFORMERADE

	2023	2022
Informerade	41 564	33 620
Externutbildade	12 847	10 750

Samlad måluppfyllelse

Målet bedöms uppfyllt. Samverkan skedde med medlemskommunerna och andra aktörer som Trafikverket för att minska olycksrisker och förbättra brandskyddet. Tillsyn utfördes enligt plan på verksamheter som prioriterats utifrån risker och troliga konsekvenser. Olika typer av remisser hanterades kontinuerligt och ledde bland annat till ökad riskhänsyn i samhällsplaneringen och ett bättre brandskydd vid byggnation. Särskilt arbete skedde i samverkan med medlemskommunerna för att anpassa brandskyddet för seniorer som är en speciellt riskutsatt grupp. Utbildning och informationsaktiviteter arrangerades för olika aktörer och grupper med fokus att nå prioriterade målgrupper såsom seniorer, barn och unga samt personer med begränsade svenskkunskaper.

Insplening av trafiksäkerhetsfilm med Malmö stad och Polisen.

Brandtest av balkonger.

Övning med splashdräkt.

Följderna av olyckor ska minska

Räddningstjänsten Syd ska genomföra snabba, effektiva och säkra räddningsinsatser med teknik anpassad efter riskbilden. I samverkan med andra ska samhällsstörningar hanteras samtidigt som den egna samhällsviktiga verksamheten upprätthålls. Utbildning och information ska underlätta för invånarna att hjälpa sig själva och andra vid olyckor.

Säkerställa operativ förmåga

Förmågeutvecklingen under året fokuserades till stor del på implementering av nya arbetssätt och rutiner för ledning av räddningsinsatser. Anpassning gjordes utifrån nya föreskrifter, *Ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst*, och beslutade styrdokument för ledning. Arbetet drevs i projektform i samverkan med övriga räddningstjänster i räddningsledningssystemet. Under året har samtliga befäl utbildats och övats i de nya arbetssätten och i de styrdokument som tagits fram för ledning. Vissa utbildningar genomfördes tillsammans med övriga räddningstjänster i räddningsledningssystemet.

Arbetet med att stärka insatsförmågan har fortsatt genom bland annat driftsättning och optimering av det nya andningsskyddet och kommunikationssystemet. För att minska miljöpåverkan vid insats implementerades metoden att släcka bilbränder med brandfilt brett i organisationen. Som ofta vid utveckling inträffar bakslag. Vid införandet av det nya andningsskyddet visade det sig att alla delar i kommunikationsutrustningen inte fungerade som avsett. Omfattande felsökning ledde till utbyte av vissa komponenter och därmed förbättrad funktion. Likaså har användandet av brandfiltar fått pausas efter ett par tillfällen då bilar börjat brinna efter att de släckts. Utöver andningsskydd och brandfilt implementerades nya helkapslade kemskyddsdräkter och en ny räddningscontainer med utrustning för den särskilda förmågan tung räddning.

Samtliga övningar och kompetenshöjande utbildningar som planerats genomfördes under året. Heldagsövningar genomfördes för både heltids- och deltidspersonal. Fokus för heldagsövningarna var miljö, brand i byggnad samt brand i fordon. Utöver de förbundsövergripande övningarna och utbildningarna övades dessutom de särskilda förmågorna. Övningar genomfördes också tillsammans med andra räddningstjänster. Ett exempel på detta var samövning med Räddningstjänsten Skåne Nordväst med fokus på vattendykning och insatser med farliga ämnen. I en större övning på MSB:s övningsanläggning i Revinge samövade enheten för NUSAR (nationell urban sök och räddning) med motsvarande enheter från Stockholmsregionen och Göteborg.

Medianresponstiden vid brand i byggnad var under året 7 minuter och 15 sekunder vilket något överstiger det satta målet om 7 minuter. Tiden är likvärdig responstiden för 2022 som var 7 minuter och 16 sekunder. Analysen av responstiderna visar inte på något avvikande i förbundets responssystem jämfört med tidigare.

Förbereda insatser

Kunskap om komplexa och riskfyllda verksamheter är en viktig del i förberedelsen av insatser. Insatspersonalen gjorde löpande orienteringar inom respektive insatsområde, med särskilt fokus på komplexa och riskfyllda anläggningar. Vid nyetablering av områden och verksamheter sker orienteringsinsatser där samtliga arbetsgrupper besöker området eller objektet. Några platser där särskild orientering gjordes under året är domstolsbyggnaden i Malmö, en nyetablerad tågstation i Burlöv, bostadsområden i Hyllie,

Samverkansövning på Barsebäcksverket.

spårvägen i Lund samt vid arrangemang runt om i medlemskommunerna såsom Malmöfestivalen, Lundaspelen, valborgsfirandet och Pride.

Framkörningskort tas fram för anläggningar och områden utifrån bedömt behov. Under året genomfördes övningar tillsammans med bland annat företaget Univar i Malmö, Örtofta sockerbruk i Eslöv och Barsebäcksverket i Kävlinge. Insatsplaner för särskilt komplexa eller riskfyllda verksamheter tas fram i samverkan med verksamheten i fråga. Dessa finns sedan tillgängliga för räddningsledningen. Samtliga anläggningar klassade som farliga verksamhet har gällande insatsplaner och det finns en planering för övning tillsammans med verksamheterna.

Förbereda andras insatser

Ett av förbundets uppdrag är att stärka invånarna i att hjälpa sig själva och andra vid olyckshändelser. Detta gjordes bland annat genom att en film producerades om larmkedjan för att visa vad som händer när någon ringer 112 och vilka frågor den hjälpsökande kan behöva vara beredd att svara på. I larmsamtalet ges stöd och rådgivning rörande vilka skadebegränsande åtgärder som kan vidtas och hur detta kan ske på ett säkert sätt, men också vad som kan vara olämpligt att göra utifrån risken att förvärra situationen eller med hänsyn till den egna säkerheten.

Följ upp insatser

Lärande efter inträffade händelser sker kontinuerligt. Efter avslutad insats görs en genomgång av insatsen i syfte att skapa en helhetsbild och lära av händelsen. Erfarenheter och lärdomar sprids mellan arbetslag och stationer. Vid större eller mer komplexa händelser sker insatsutvärderingar. Erfarenheter och lärdomar från utredningarna lyfts in och tillvaratas i utbildnings- och övningsverksamheten men också i metodutveckling. Under året utvärderades bland annat en vindsbrand i ett flerbostadshus i Malmö och vi bistod Räddningstjänsten Skåne Nordväst med en insatsutvärdering efter en insats med farliga ämnen. På medarbetardagarna bjöds räddningstjänsten i Köpenhamn in och delade med sig av sina lärdomar från en större kvartersbrand, en insats som även Räddningstjänsten Syd utvärderat.

Dykövning.

Samlad måluppfyllelse

Målet bedöms uppfyllt så när som på medianresponstiden som ligger lite över 7 minuter. Under året har ett arbete för att implementera nya arbetssätt och rutiner för ledning av räddningsinsatser skett och befälen har genom utbildning stärkts i sina förändrade roller och arbetssätt. Insatsförmågan har bland annat stärkts genom införandet av helkapslade kemskyddsdräkter vilket ökar uthålligheten vid insatser med farliga ämnen. Planerad övningsverksamhet och interna utbildningar har genomförts. Flera samövningar har skett med andra räddningstjänster för att stärka förmågan och uthålligheten vid insatser med behov av särskilda resurser. Via förbundets olika kommunikationskanaler nåddes invånarna av information om hur man bör agera i händelse av en olycka.

Invånarnas ökade trygghet

Räddningstjänsten Syd ska i varje möte med invånare, olycksdrabbad eller inte, uppträda med omsorg och professionalitet. Invånarna ska mötas med relevant, tillgänglig och aktiv kommunikation. Samverkan sker med andra aktörer för att gemensamt säkerställa en sammanhållen hjälp till drabbade.

Möta drabbade i samband med insats

I samma stund som ett samtal inkommer till räddningscentralen riktas fokus på den hjälpsökande och de drabbade. Detta fokus bibehålls tills insatsen är avslutad. Larm- och ledningsoperatörerna ger stöd och rådgivning till den hjälpsökande i den akuta fasen innan räddningstjänst, polis och ambulans är på plats. Samtidigt kan de initiera lämpliga åtgärder och kontakta andra samhällsaktörer. Under och vid avslut av räddningsinsats ger räddningspersonal på plats stöd och information till de drabbade och vid behov lämnas informationsmaterial om vidare stöd.

Följa upp händelser

Efter inträffade händelser bedöms situationen och behovet av uppföljning, som sedan kan genomföras på olika sätt. Under året följdes bostadsbränder upp genom bland annat hembesök, samtal och stöd till drabbade, stöd till fastighetsägare eller besök i hemtjänstgrupper. Uppföljning gjordes också genom information till tjänstemän i etablerade samverkansforum i kommunerna och genom informationsträffar med medborgare, bostadsrättsföreningar och hyresvärdar.

Under våren noterades att det saknades brandvarnare vid flera bostadsbränder. Under de senaste två åren saknades fungerande brandvarnare vid 39 % av de inträffade bostadsbränderna. Med anledning av detta vidtogs åtgärder för att öka tryggheten, kunskapen och antalet fungerande brandvarnare. Åtgärderna inkluderade pressmeddelanden, information på sociala medier och utskick till bostadsrättsföreningar och fastighetsägare med uppmaning om att förbättra brandsäkerheten i bostäderna. Uppföljande dialog hölls också med de stora allmännyttiga fastighetsägarna.

Det finns ett aktivt förebyggande arbete gentemot skolor och förskolor för att förebygga bränder i dessa verksamheter. Under året kontaktades varje skola där vi fått kännedom om att anlagd brand eller försök till anlagd brand förekommit. Skolorna erbjöds utbildning och information i klasserna eller konsekvenssamtal riktade till elever där det ansågs vara lämpligt.

Deltidsorganisationen genomför övningar.

Flertalet öppna hus lockade tusentals till våra brandstationer under året.

Aktiviteter för ökad trygghet

Under året intensifierades förbundets samlade arbete för att öka tryggheten och ett stort antal aktiviteter genomfördes.

Spontana samtal med allmänheten i samband med larm genomfördes kontinuerligt. Räddningspersonal som stannade kvar en extra stund på olycksplatsen för att prata med de drabbade eller för att informera och ge förebyggande råd.

Barn och unga välkomnades vid flera tillfällen till brandstationerna för studiebesök med riktade informationsaktiviteter.

Samarbeten skapades med nya aktörer, föreningar och forum. Exempel på sådana aktiviteter var deltagande på rullatorcafé och fotbollens dag i Eslöv, nattfotboll i Kävlinge, Pride i Veberöd och informationsträffar på hjälporganisationer i bland annat Burlövs kommun.

En viktig strategi i det trygghetsskapande arbetet är att följa trender i samhället. Efter flera bränder i bostäder där laddningsbara litiumbatterier misstänktes vara orsaken, ökade intresset från allmänhet och organisationer kring hur batterier ska hanteras på ett säkert sätt. På Räddningstjänsten Syds webbplats skapades en ny sida med råd och rekommendationer, ett nedladdningsbart informationsblad samt en informationsfilm. Detta har spridits på flera sätt, exempelvis genom uppmärksamhet i media, via olika trygghetsforum och bostadsbolag samt i sociala medier.

Mycket av trygghetsarbetet skedde utefter risker kopplade till årskalendern. Under sommarkampanjen varvades informationsaktiviteter vid badplatser och samlingsplatser med digitala budskap om framför allt vattensäkerhet, grillsäkerhet, brandskydd i semesterbostaden samt att aldrig blockera räddningsvägar. Med mörkrets intåg under hösten ökade budskapen om synlighet och försiktighet i trafiken. Den 1 december, som är utsedd till nordisk brandvarnardag, var avstampet för förbundets vinterkampanj med extra fokus på fungerande brandvarnare och köksbränder. Under hela december gavs goda råd om levande ljus, koll på spisen, eldning i kamin, rekommenderat brandskydd och mycket annat. Olycksförebyggande information spreds också i samband med olika vädervarningar, hög brandrisk och vid eldningsförbud.

Samverkan har också skett genom olika kommunikationsnätverk, såsom Länsstyrelsens kriskommunikatörsnätverk, kommunikationsnätverk inom Malmö stad och Lunds kommun, regionalt räddningstjänstnätverk samt ett nationellt nätverk för kommunikation inom räddningstjänstförbund. Områden som berördes var kriskommunikation när digitala kanaler inte fungerar, riskkommunikation med hjälp av beteendepsykologi, höjd beredskap samt ökad tillgänglighet och gemensamma budskap.

Samlad måluppfyllelse

Målet med att skapa trygghet för invånarna har uppnåtts. Förbundet mötte drabbade i samband med insats på ett trygghetsskapande sätt med lämplig och efterfrågad information. Händelser följdes upp och återkoppling till skolor genomfördes vid bränder eller försök till anlagda bränder. Återkoppling efter bostadsbränder skedde systematiskt och behovsanpassat efter behov. Arbetet för invånarnas ökade trygghet utvecklades under året med fler trygghetsskapande aktiviteter tillsammans med nya och gamla samverkansparter.

Organisationens utveckling

I verksamhetsplanen presenterades fem fokusområden som tagits fram i syfte att matcha omvärldens utveckling och nå resultat inom beslutade målområden för verksamheten. Utvecklingsarbetet inom fokusområdena presenteras här.

Breda förebyggande insatser

Under året arbetade förbundet med att anpassa de förebyggande aktiviteterna till olyckstrender. Efter ett antal olyckor med A-traktorer runt om i landet initierades en särskild informationssatsning för ungdomar. Bland annat bjöd station Löberöd in till en A-traktorträff på stationen där ungdomar samlades med sina fordon för att grilla korv och prata om trafiksäkerhet. För att ytterligare förstärka budskapen togs en särskild doftgran fram som alla motorintresserade fick med sig hem.

Under året etablerades arbetssättet som nämnts ovan där larm och övningar nyttjas som möjligheter till spontana informationsinsatser och samtal med invånarna. Efter utlösta automatlarm fördes dialog om brandsäkerhet och utrymning med de som utrymt lokalerna. Dessutom riktades information och samtal till invånare som indirekt påverkats efter ett larm. Operativ personal besökte också lekplatser, parker, fritidsgårdar och bibliotek för att interagera med både barn och vuxna.

Strategisk lokalförsörjning

Tillsammans med representanter från medlemskommunerna fördes dialog kring vilka områden som täcks av dagens lokalisering av brandstationer och jämförde bilden med framtida utbyggnadsplaner i kommunerna. Under hösten gjordes flertalet analyser med geografiska informationssystem (GIS) för att utreda framtida brandstationsplaceringar. Ytterligare analyser behöver göras innan rapportering av arbetet kan ske.

Miljöpåverkan vid insats och övning

Arbetet med miljöpåverkan under insats är ett långsiktigt arbete som bedrivits under många år. Under året var fokus att fortsätta omställningen gällande vätskebrandsläckning genom att bygga om och byta ut skum på två tankenheter inom förbundet. Dessutom tömdes samtliga äldre släckenheter på skumvätska.

Förbundet hade under året synpunkter på innehållet i Naturvårdsverkets planerade vägledning för tillsynsmyndigheter och har försökt påverka denna via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och MSB.

Långsiktig miljömässig hållbarhet

Under året utformades en miljöorganisation som kommer utgöra grunden för förbundets egenkontroll inom miljöområdet med fokus på transporter, inköp, avfallshantering samt övning och insats. Organisationen och arbetssystematiken inom denna syftar till att identifiera, förebygga och åtgärda brister i miljöarbetet och därmed minska negativ miljöpåverkan. Nyckeltal och kvalitativa uppföljningsmetoder togs fram för att möjliggöra systematisk uppföljning. Miljöorganisationen tillsammans med införda uppföljningsmetoder ger möjlighet till kontinuerlig utvärdering som blir vägledande i vidare förbättringsarbete.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Förbundet deltog fortsatt under året bland annat i Länsstyrelsens arbetsgrupp för räddningstjänst under höjd beredskap samt i samverkansgrupper med Göteborgs och Stockholms räddningstjänster.

Förbundet svarade själva eller tillsammans med andra räddningstjänster eller medlemskommuner på remisser från Regeringskansliet samt MSB angående räddningstjänst under höjd beredskap. Behov av ny kompetens, fler resurser och tydligare direktiv till kommunal räddningstjänst för att kunna förbättra förmågan under höjd beredskap belystes särskilt.

Välbesökt på station Löberöds A-traktorträff.

Den anpassade doftgranen delades ut till besökarna.

Övning.

Hållbar utveckling

Hållbarhetsarbete ska genomsyra verksamhetens alla delar. Strävan är ett helhetsperspektiv med hänsyn till det bästa för såväl organisationen som globala skyddsvärden. Förbundet fokuserar på sju hållbarhetsaspekter där tre berör den sociala aspekten och medarbetarnas hälsa medan övriga fyra berör påverkan på miljön. Den främsta utvecklingen av arbetet med miljöaspekterna hanterades inom årets fokusområden och beskrivs där. Aspekterna som rör medarbetare beskrivs nedan.

Personalförsörjning, kompetensutveckling och ledarskap

Ledarskap

Under året genomfördes fyra träffar inom ramen för *Gemensam utveckling av ledarskapet*. Träffarna handlade bland annat om kärnvärden, självreflektion, inkluderande arbetsklimat och samtal som verktyg. Ett annat tema var utmaningarna med att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare för operativ personal med anledning av nya arbetstidsregler. Individuell och differentierad lönesättning med utgångspunkt från utvecklings- och lönesamtal diskuterades också. Träffarna leddes av en extern konsult med lång erfarenhet inom området.

I samarbete med Ledarcentrum på Malmö stad fortsatte utbytet av mentorer och adepter för att stödja utvecklingen av chefer i deras vardag och hantering av utmaningar. Chefshandledning med extern konsult och olika utbildningar genomfördes med mål att förbättra det strategiska ledarskapet och öka kompetens och förmåga att leda utvecklingen av jämställdhets- och mångfaldsarbetet.

Kompetens

Kompetenshöjande kurser, obligatoriska övningar och befälsdagar genomfördes enligt plan. Det enhetliga ledningssystemet för kommunal räddningstjänst implementerades. Regional övning av kem genomfördes tillsammans med Räddningstjänsten i Skåne Nordväst. Under fyra dagar övade olika skiftlag och insatsledare samverkan och testade förmågan utifrån ett fingerat utsläpp av farligt ämne. Övningsdagarna innehöll även teoretiska delar.

En medieutbildning genomfördes för all personal i räddningscentralen för att skapa en gemensam grund för förbundets uppdrag gentemot media och i förlängningen gentemot allmänheten.

Arbetet med kompetensförsörjningsplanen fortsatte med olika kompetenshöjande aktiviteter i verksamheten på både individ- och gruppnivå. Exempelvis deltog ett femtiotal medarbetare som i sitt arbete använder datorprogrammet Excel i nivåanpassade kurser för detta.

Rörlighet i personal

Under året avslutade 27 heltidsanställda medarbetare sin anställning. Det motsvarade en personalrörlighet på 7,3 % vilket var 1,5 procentenheter högre än föregående år. Nio av de avslutade anställningarna berodde på pensionsavgångar och 15 på egen begäran.

För brandmän och styrkeledare på deltidsstationerna var personalrörligheten 8,0 % vilket var ungefär fem procentenheter lägre än 2022. Åtta medarbetare valde att på egen begäran avsluta sin anställning.

När en medarbetare slutar är det av stort värde att tillvarata medarbetarens erfarenheter och synpunkter. Det blir ett viktigt underlag för att vidareutveckla verksamheten och fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare både för befintliga och potentiella medarbetare. Därför är det en strävan att hålla avslutande samtal med alla medarbetare som varit anställda i minst sex månader och avslutar sin anställning. Under 2023 konstaterades inga direkta trender utifrån dessa samtal. Förutom naturliga pensionsavgångar lyftes skäl som önskemål om att prova på annat arbete, behov av kompetensutveckling och ytterligare ansvar. Viss oro för kommande schemaändringar nämndes, men inte i något av fallen som anledningen till avslutad anställning. Flera medarbetare beskrev att de haft ett stimulerande arbete, att arbetsklimatet är positivt och kollegorna lyfts som en särskilt positiv aspekt.

Rekrytering

Under året genomfördes 45 rekryteringar. Dessa avsåg både tillsvidare- och visstidsanställningar som tillsattes med 3 interna och 42 externa sökanden. Av dessa var 32 män och 13 kvinnor. Bland rekryteringarna fanns bland annat 15 brandmän varav 8 som sommarvikariat. Till deltidsstationerna rekryterades 10 brandmän varav 3 var kvinnor.

Attraktiv arbetsgivare

För att stärka bilden av Räddningstjänsten Syd som en trovärdig och professionell samhällsaktör och attraktiv arbetsgivare genomförs kontinuerligt aktiviteter för studenter och intresserade. Exempel på detta är branschdagar för studenter på Lunds tekniska högskola och öppna hus med temat rekrytering, där intresserade fick möjlighet att prova på hur det är att arbeta som deltidsbrandman.

Andra insatser för att stärka deltidsverksamheten är genom ett projekt med MSB där ett kommunikationsmaterial tagits fram för att underlätta dialogen med arbetsgivare.

Utöver information i egna digitala kanaler medverkar vi i studentinformation vid Malmö och Lunds universitet liksom i gymnasieguider för blivande gymnasieelever i Skåne.

Personalen i siffror

ANTAL ANSTÄLLDA I FÖRBUNDET 2023-12-31

	Kvinnor	Män	**Totalt 2023**	Totalt 2022
Dagtidspersonal	47	56	103	98
Skiftpersonal*	37	229	266	266
Deltidsbrandman/Räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB)	11	121	132	134
Timavlönade	1	22	23	23
Totalt	96	428	524	521
I procent	18%	82%		
Antal årsarbetare exkl RiB, antalet heltidstjänster under året			379,57	367,65
Medelålder 2023	39	44	43	
Medelålder 2022	39	44		43

*Skiftpersonal omfattar befattningarna brandman, styrkeledare, gruppchef, vakthavande befäl, insatsledare, larm- och ledningsbefäl, larm- och ledningsoperatör. Varav dessa är 32 kvinnor brandman/styrkeledare/insatsledare (motsvarande siffra för 2022 var 35).

SJUKFRÅNVARO FÖRDELAD PÅ MÄN/KVINNOR SAMT LÅNGTIDSSJUKSKRIVNINGAR

	Män	Kvinnor	Totalt	Varav långtidssjukskrivna
Totalt 2023	3,2%	5,9%	3,8%	34,4%
Totalt 2022	4,0%	5,3%	4,3%	29,2%

SJUKFRÅNVARO PER ÅLDERSGRUPP

	Totalt 2023	Totalt 2022
Åldersgrupp –29 år	3,0%	3,4%
Åldersgrupp 30–49 år	3,3%	4,1%
Åldersgrupp 50– år	5,0%	5,0%

Station Centrum genomför fordonskontroll.

Kommentar till sjukfrånvaro:
Den totala sjukfrånvaron landade något lägre än föregående år. Den främsta skillnaden fanns i korttidsfrånvaron (dag 1-14) där sjuktalen sjönk i alla åldersgrupper. En trolig orsak till skillnaden var den höga smittspridningen av covid-19 under början av 2022 som orsakade hög korttidssjukfrånvaro.

Långtidsfrånvaron (efter dag 59) ökade jämfört med 2022. Bakomliggande orsaker till sjukskrivningarna var till främsta del av fysisk karaktär, såsom axel-, hand-, knä- och fotskador. Den psykiska ohälsan ökade något vilket speglar utvecklingen i övriga samhället. Det bedrivs både arbete med att förebygga sjukskrivningar och ett aktivt rehabiliteringsarbete för att de som är sjukskrivna ska kunna komma tillbaka i arbete.

Arbetsmiljöarbete

Centrala skyddskommittén

Arbetsmiljöfrågor hanteras löpande i Centrala skyddskommittén. Under året hanterades bland annat de problem som uppstått med kommunikationsutrustning i det nya andningsskyddet, arbetet med hållbar medarbetare, ändringar i kollektivavtal avseende dygnsvila samt fortsatt cancerförebyggande arbete enligt Skellefteå-modellen. Rutiner för de medicinska kontroller som görs för att få klättra samt vatten-, rök- och kemdyka justerades i samarbete med företagshälsovården.

Nöjd Medarbetar Index

Under våren genomfördes den årliga enkäten *Nöjd medarbetare* som mäter medarbetarnas upplevelse och uppfattning av organisationen inom områdena delaktighet, information, stress och psykisk belastning, värdegrund, motivation, ledarskap och styrning. För första gången gjordes två olika undersökningar, en för heltidspersonal och en för deltidspersonal, med anpassade frågor för att fånga skillnaderna i förutsättningar och arbetssituationer. För heltidsanställd personal var svarsfrekvensen 74 % och resultatet för gruppen gav ett index på 77 av 100. För deltidsanställd personal var svarsfrekvensen 55 % och resultatet gav ett index på 82. Båda resultaten visar på en höjning från föregående år då index låg på 73 för förbundet.

Hållbar medarbetare

Förbundet arbetar för att skapa en hälsosam arbetsmiljö där träning och rörelse ska skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv samt förebygga skador och ohälsa. Samtlig personal är målgrupp inom konceptet som består av två olika spår där det ena vänder sig till skiftpersonal som har schemalagd fysisk träning och det andra till de som inte har schemalagd fysisk träning. Sedan början på året har heltidsanställda medarbetare som inte har schemalagd träning på arbetstid två friskvårdstimmar per vecka. Arbetsrelaterade banor för brandmän och styrkeledare har införts och ska genomföras årligen av brandmän och styrkeledare. De arbetsrelaterade banorna är utformade för att efterlikna de arbetsuppgifter som utförs på skadeplats vilket kräver en allsidig träning.

Samtals- och avlastningsstöd

Samtals- och avlastningsstöd vänder sig till all personal och genomförs av medarbetare som är utbildade samtalsledare. Syftet med samtalen är att avlasta och stödja medarbetare som varit med vid psykiskt påfrestande situationer. Under 2023 genomfördes 34 avlastande samtal i förbundet. Under året infördes ett nytt inkallningssystem som bidrog till att fördelningen av samtal mellan samtalsledarna jämnades ut och inga avvikelser där samtalsledare inte kunde kallas in uppkom. Samtalsledarna deltog i utbildningar och förbundet deltog i olika samverkansgrupper och konferenser gällande krisstödshantering.

Aktiva åtgärder för ett inkluderande arbetsklimat

Förbundet jobbade fortsatt med aktiva åtgärder för ett mer inkluderande arbetsklimat. En ny enkät genomfördes under våren för att undersöka risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter. Som en del av analysen uppmuntrades alla medarbetare att komma med synpunkter i en reflektionsuppgift på intranätet, med frågeställning-

Motorsågsutbildning på övningsplatsen Barbara.

ar om trivsel och inkludering på arbetsplatsen.

Under hösten uppdaterades åtgärdsplanen med prioriterade aktiviteter för 2023-2024, utifrån det samlade underlaget från enkäten och reflektionsuppgiften samt erfarenheter från konferenser och nätverk inom mångfald och jämställdhet.

På intranätet skapades en kunskapsbank med material till arbetsplatsträffar. I kunskapsbanken finns filmer, artiklar och samtalsövningar utifrån olika teman som till exempel normer och diskriminering.

De forum som framför allt används i det löpande arbetet är arbetsplatsträffar för att regelbundet föra samtal i hela organisationen, ledarskapsträffar för gemensam utveckling av ledarskapet samt intranätet för att samla och sprida information.

Avvikelsehantering

Rapporterade arbetsmiljöhändelser utreds, åtgärdas och följs upp som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under 2023 anmäldes 120 riskobservationer, tillbud eller arbetsskador. Avvikelser följdes noga i centrala skyddskommittén. En analys visade på en ökning av anmälningar jämfört med föregående år och att ökningen till stor del bestod av rapporterade tillbud kopplade till brister i kommunikationsutrustning i det nya andningsskyddet, vilket ledde till att en åtgärdsplan togs fram.

En anmälan om allvarligt tillbud gjordes till Arbetsmiljöverket under 2023 efter en händelse i samband med rekrytering. Åtgärder har genomförts för att förebygga liknande händelser i framtiden.

ARBETSMILJÖAVVIKELSER

	2023	2022
Riskobservation	40	19
Tillbud	40	31
Olycksfall	23	17
Färdolycksfall	1	5
Arbetssjukdom	1	1
Miljö	2	0
Egendom/säkerhet	5	6
Säkerhetsobservation	8	4
Totalt	120	83

Kemövning.

Omfattande brand i en byggvaruhandel i Malmö.

Femårsöversikt 2019–2023

RESULTATRÄKNING I SAMMANDRAG (tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	403 095	374 981	351 399	336 342	333 027
Verksamhetens kostnader	-368 584	-349 428	-343 899	-332 794	-324 530
Avskrivningar	-18 766	-17 637	-9 451	-9 330	-7 225
Verksamhetens nettokostnad	15 745	7 916	-1 951	-5 782	1 272
Finansiellt netto	1 197	-16 013	6 323	920	5 015
Årets resultat	**16 942**	**-8 097**	**4 372**	**-4 862**	**6 287**
Balanskravsresultat	**10 850**	**8 838**	**-484**	**-4 955**	**1 592**
Eget kapital	**30 832**	**13 890**	**21 987**	**17 615**	**22 477**
Utgående avsättning till pensioner	134 643	138 375	124 299	117 352	112 423
Finansiella placeringar bokfört värde	126 171	116 953	121 856	117 517	114 880
Likvida medel	35 762	30 804	41 230	12 522	23 525
Investeringsutgifter	14 594	18 289	72 373	21 677	8 000
Låneskuld investeringslån	60 700	68 400	76 100		
Antalet anställda	524	521	514	505	496
Sammanlagt invånarantal i medlemskommunerna	579 470	572 814	565 812	559 345	553 711

BERÄKNING OCH REDOVISNING AV BALANSKRAVSRESULTAT (tkr)	
Årets resultat enligt balansräkningen (tkr)	16 942
Reducering av realisationsvinster inventarier	-159
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Redovisade orealiserade värdeökningar i värdepapper	-5 933
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**10 850**
Balanskravsresultat	**10 850**

2023 års balanskravsresultat är positivt. Förbundets upparbetade egna kapital överstiger beslutad nivå. Ekonomiska mål i övrigt är i stort uppfyllda och ekonomisk buffert finns för delfinansiering av framtida investeringar. Direktionen anser med beaktande av detta att förbundet uppfyller kommunallagens krav på ekonomisk balans.

Ekonomisk måluppfyllelse

Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska alla kommuner, landsting och kommunalförbund ha mål för en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.
Direktionen har i februari 2022 fastställt uppdaterade mål för god ekonomisk hushållning i Räddningstjänsten Syd för perioden 2020–2023.

MÅL	MÅLUPPFYLLELSE/KOMMENTAR
Övergripande verksamhetsmässigt mål Räddningstjänsten Syds verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning. Förbundet ska ha en stor ekonomisk medvetenhet och en helhetssyn på alla resurser vi disponerar. Personal, material, fordon, lokaler och andra resurser ska nyttjas på ett sådant sätt att vi når våra mål och uppdrag till nytta för våra medlemskommuner, dess medborgare och övriga intressenter.	En helhetssyn präglar förbundets arbete och hushållning av resurser. Några exempel från 2023: I början av året startade driftsättningen av det nya räddningsledningssytemet ELS och under året har ett antal större händelser satt systemet på prov. Viktiga erfarenheter har vunnits för fortsatt utvecklingsarbete. Omställningen till mer digitaliserat arbete med mötesformer, undervisning och informationsverksamhet har under året tagit ytterligare steg framåt och utvecklats. Arbetet med att utveckla förbundets kontinuitetshantering har fortsatt. En översyn har skett av viss operativ samverkan och nya uppdaterade avtal har ingåtts med samverkansparter. Den riktade tillsynsverksamhet genom exempelvis Tryggare Malmö har fortsatt och har under året permanenterats. Förbundet har vidare stöttat Nybro kommun i samband med en större skogsbrand samt medverkat i förstärkt beredskapshållning vid vårens högnivåmöten i Kiruna och Luleå i samband med Sveriges ordförandeskap i EU. *Det övergripande verksamhetsmässiga målet anses i allt väsentligt vara uppfyllt.*
Övergripande finansiella mål *Resultat och eget kapital* Räddningstjänsten Syd ska ha en ekonomi i balans och en beredskap att möta ekonomiska risker och oförutsedda händelser. Målet för det egna kapitalet är 4 mnkr. I beloppet ingår ej resultatet av icke realiserad värdejustering. Ingen ytterligare kapitaluppbyggnad eftersträvas men målsättningen är att det årliga resultatet normalt ska vara positivt. Om synnerliga skäl föreligger kan ett negativt resultat budgeteras. Överskotten ackumulerat eget kapital, kan efter särskilt beslut användas till att finansiera omställning av verksamhet samt andra extraordinära händelser.	Redovisat resultat uppgår till ett överskott på 16 942 tkr med ett positivt balanskravsresultat på 10 850 tkr. Det utgående egna kapitalet uppgår till totalt 31 mnkr, varav ett negativt belopp om 4 mnkr utgör balanserad orealiserad värdeförändring. *Målet är uppfyllt.*
Pensioner Varje år ska Räddningstjänsten Syd göra maximal avsättning till pensioner för att garantera förbundets pensionsförpliktelser.	Maximal avsättning har gjorts till pensioner utefter beräkningsunderlag från förbundets pensionsadministratör KPA. *Målet är uppfyllt.*
Likviditet Likvida medel ska om möjligt placeras räntebärande. Målet med likviditetsförvaltningen är att säkerställa förbundets betalningsförmåga på kort sikt. För närvarande bedöms ingen möjlighet till att erhålla avkastning på likvida medel.	Likvida medel har varit placerade på förbundets koncernkonton i Malmö stad. Under året har förbundet erhållit ränta på dessa konton på totalt 1 613 tkr. Betalningsförmågan på kort sikt har kunnat upprätthållas. *Målet är uppfyllt.*
Investeringar Förbundets investeringar ska finansieras med egna medel. Fordonsinvesteringar kan finasieras genom lån eller leasing. Investeringsram sätts i samband med rambudget. Eventuella investeringsbidrag kan adderas till detta belopp. Kvarvarande investeringsmedel från tidigare år kan ombudgeteras.	Investeringsutgifterna för 2023 uppgår till 14 594 tkr. Ram 23 000 tkr. Ingen ny upplåning har skett från Malmö stad för att finansiera investeringarna utan finansiering har skett med egna medel. Avvikelsen ligger främst i några senarelagda investeringar och leveransförseningar. *Målen är uppfyllda.*
Uppföljning och analys Uppföljning, analys och prognostisering ska ske löpande under året och ha en direkt koppling till verksamhetsplanen. Avvikelser ska noteras och åtgärder ska vidtagas.	Uppföljningar och analyser av verksamhet och ekonomi har skett under 2023 enligt plan. Korrigerande åtgärder har initierats för avvikelser i kombination med fortsatt genomgång av förbundets ekonomi och avtal. *Målet är uppfyllt.*

Ekonomisk översikt

RESULTATÖVERSIKT (tkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022
Medlemsavgifter och tilläggsuppdrag	344 527	344 527	0	319 267
Övriga intäkter	58 568	49 645	8 923	55 714
Summa verksamhetens intäkter	**403 095**	**394 172**	**8 923**	**374 981**
Personalkostnader	-269 620	-287 027	17 407	-258 596
Övriga driftskostnader	-98 964	-93 445	-5 519	-90 832
Avskrivningar	-18 766	-19 000	234	-17 637
Summa kostnader	**-387 350**	**-399 472**	**12 122**	**-367 065**
Verksamhetens nettokostnader	**15 745**	**-5 300**	**21 045**	**7 916**
Finansiella intäkter	14 517	4 900	9 617	4 822
Finansiella kostnader	-13 320	-12 100	-1 220	-20 835
Resultat	**16 942**	**-12 500**	**29 442**	**-8 097**

Allmänt om resultatet

Resultatet för 2023 uppgår till ett överskott på 16 942 tkr och ett positivt balanskravsresultat på 10 850 tkr jämfört med ett budgeterat underskott på 12 500 tkr för 2023. Justeringsposterna består av reavinster för sålda fordon samt icke realiserad värdeökning på förbundets finansiella placeringar av pensionsmedel.
Den stora resultatavvikelsen består främst av förändringar i pensionsredovisningen för vilket det redogörs för ytterligare nedan.

Förbundet gick in i 2023 med en underbalanserad budget och finansiering via eget kapital i enlighet med den dialog som fördes med medlemskommunerna under 2022. Bakgrunden till underbalanseringen är den höga inflationen, höjda räntor och höjda pensionskostnader genom bland annat det nya pensionsavtalet AKAP-KR.

Förbundets stora resultatavvikelse mellan redovisat och budgeterat resultat består dels av högre intäkter för förbundets försäljning av vissa tjänster, då främst automatlarm, operativa insatser samt extern utbildning. Vidare finns avvikelser som ej varit kända vid budgetens upprättande, såsom utbetalt elprisstöd samt inte minst den omläggning som skett av brandmäns och styrkeledares särskilda avtalspension, SAP-R, med start från 2023. Här har cirka 100 medarbetar valt att övergå till den nya ersättningsmodellen, vilket får till följd att en positiv redovisningsmässig engångseffekt uppkommer i form av minskad pensionsavsättning om cirka 17 mnkr.

Återförd pensionsavsättning ska dock under kommande år betalas ut som pensionsavgifter och lönetillägg så länge arbetstagaren kvarstår i utryckningsstyrkan. Slutligen har årets stora svängningar på de finansiella marknaderna påverkat förbundets kortfristiga placeringar där uppgångarna mot slutet av 2023 givit en positiv resultateffekt.

Förväntad ekonomisk utveckling 2024

Räddningstjänsten Syd befinner sig likt övrig kommunal verksamhet i en utmanande ekonomisk situation där det senaste årets ekonomiska omsvängning med bland annat högre räntor och inflation och allmän världsoro sätter sina avtryck. Inför 2024 kommer indexerings- och kompletteringskostnader avseende förbundets pensionsåtaganden att öka markant. Kostnadsökningen för pensioner beräknas till cirka 18 mnkr inklusive särskild löneskatt för 2024. Till detta kommer ökade hyreskostnader kring 6,5 % baserat på KPI-index för oktober 2023 samt i övrigt ökade inköpspriser generellt till följd av den allmänna prisökningen. Mot bakgrund av bland annat ovanstående är förbundets beslutade budget för 2024 underfinansierad med 16 mnkr i samförstånd med medlemskommunerna.

Räddningsdykare övar i Malmö kanal.

Verksamhetens intäkter

Medlemsavgifter och tilläggsuppdrag

De årliga intäkterna från medlemskommunerna i form av medlemsavgifter för basuppdraget följer budget. Medlemsavgiften räknades upp med 5,5 % med ett ytterligare tillskott på 6 000 tkr inför 2023 och uppgick totalt till 342 827 tkr. Medlemsavgifterna för respektive medlemskommun fördelas utifrån invånarantal. Utöver medlemsavgiften tillkom ett tilläggsuppdrag för Malmö stads räkning på 1 700 tkr för myndighetsgemensam tillsyn under 2023 inom ramen för Tryggare Malmö.

Övriga intäkter

Räddningstjänsten Syds övriga intäkter omfattar tillsyns- och tillståndshantering, hantering av automatlarm, operativa intäkter som är kopplade till vissa typer av utryckningar, extern utbildning, lokaluthyrning, övrig försäljning och övriga bidrag. Övriga intäkter uppgår till 58 568 tkr 2023 vilket är 8 923 tkr mer än budget.

Tillstånds- och tillsynsintäkterna uppgår till 1 431 tkr respektive 3 669 tkr vilket är 169 tkr och 281 tkr lägre än budget. De lägre intäkterna beror främst på att arbetsinsatserna varit mer tidskrävande och att det varit mindre tillgängliga resurser under året. Automatlarmsintäkterna uppgår till 22 800 tkr 2023 vilket är 2 200 tkr mer än budgeterat. Under det andra halvåret var intäkterna månad för månad i snitt 300 tkr högre än budgeterat vilket bidrar till överskottet. Under det första halvåret var snittet något under budget.

Intäkterna för operativa insatser var 14 858 tkr 2023, att jämföra med budgeterade 12 393 tkr. Överskottet beror på flera saker, men de operativa insatserna till annan kommun ökade med 280 tkr, organtranporterna var fler än budgeterat och genererade ett överskott på 299 tkr, SMC-intäkterna uppgick enligt avtal till 1 681 tkr och var 415 tkr högre än budgeterat. Insatserna inom området NUSAR uppgick till 699 tkr vilket var 307 tkr mer än budgeterat. Nämnas bör också att intäkterna för insatser gällande särskilda resurser uppgick till 266 tkr mer än budgeterat. Det beror på att fler kommuner valt att teckna avtal med Räddningstjänsten Syd än vad som budgeterades inför året.

Intäkterna för Extern utbildning uppgick till 8 889 tkr 2023. Det var 1 889 tkr mer än de budgeterade 7 000 tkr för året. Ökningen beror dels på det avtal som tecknats med Malmö Stad om att löpande och lättillgängligt utbilda kommunens anställda, samt att det gjorts samordningsvinster inom organisationen för att kunna ta emot fler utbildningar och engagera mer operativ personal som utbildare. Hyresintäkter för uthyrning av lokaler uppgår till 2 668 tkr vilket i stort följer budget. Jämfört med 2022 är hyresintäkterna 214 tkr lägre vilket beror på att uthyrningen till ambulansentreprenören upphörde i Löddeköpinge sommaren 2022.

Intäkterna för försäljning av material och tjänster uppgår till 1 908 tkr vilket ger ett överskott på 1 351 tkr. Överskottet beror främst på att förbundet sålt externa konsulttjänster i högre omfattning än budgeterat samt att det sålts äldre fordon som inte längre nyttjats till ett värde av 159 tkr.

Bidragsintäkterna uppgick till 2 345 tkr vilket är 1 446 tkr mer än budgeterat. Överskottet beror uteslutande på det elprisstöd som betalades ut under året som motsvarade 1 470 tkr.

I förhållande till 2022 är de övriga intäkterna 2 854 tkr högre 2023. De huvudsakliga anledningarna är högre intäkter för automatlarm om motsvarande 2 345 tkr samt en ökning av de operativa intäkterna på 579 tkr.

Verksamhetens kostnader

Personalkostnader

Personalkostnaderna för förbundet uppgår till 269 620 tkr 2023. Det ger en positiv budgetavvikelse på 17 407 tkr. Den utmärkande anledningen är att pensionskostnaderna för förbundets anställda är 16 980 tkr lägre än budgeterat. Detta beror på att de operativt anställda under 2023 fick möjlighet att göra ett pensionsval som beroende på val påverkade förbundets resultat positivt. För de brandmän som gjort avsteg från det tidigare pensionsupplägget har haft möjlighet att istället välja ett lönetillägg på 2 000 kronor i månaden alternativt pensionspremie. En majoritet valde lönetillägget vilket bidrar till att de ordinarie lönerna ökar i förhållande till budget.

Personalkostnaderna ökar med 11 024 tkr sedan 2022. Ökningen beror i huvudsak på den årliga löneuppräkningen samt ovan redogjorda lönetillägg. Det pensionsval som brandmännen gjort under året bidrar till att dessa kostnader tillsammans med de sociala avgifterna inte ökar mellan åren.

Övriga driftskostnader

IT-kostnader och telekommunikation kostar 10 106 tkr 2023 vilket är 1 135 tkr mer än budgeterat. Det beror främst på högre kostnader för datalicenser och program där kostnaderna höjts.

Kostnaderna för köpta tjänster är 11 800 tkr 2023, att jämföra med budgeterat 11 366 tkr. Anledningen till underskottet är bland annat ökade kostnader för köp av operativa och administrativa tjänster samt tillfälligt inhyrd personal.

Kostnaderna för maskiner och inventarier är 6 352 tkr 2023 vilket är 1 288 tkr högre än budgeterat. Framför allt är det kostnader för räddningsutrustning som ökat samt reparation och underhåll av av nuvarande containersystem för att möjliggöra rökdykning.

Fordonskostnaderna uppgår till 9 059 tkr 2023. Budgeten för perioden var 8 722 tkr vilket ger en negativ avvikelse på 337 tkr. Höga kostnader för service samt ombyggnation av fordon är några av orsakerna till underskottet.

Kostnaderna för material och information uppgår till 9 299 tkr 2023 vilket är 1 745 tkr mer än budgeterat. Ökade kostnader för förbrukningsmateriel, handbrandsläckare och arbetskläder bidrar till den negativa avvikelsen. Prisökningarna som följde av den höjda inflationen påverkade också utfallet. Det infördes även personliga hjälmar till den operativa personalen vilket krävde en del extra utrustning och reservdelar.

Fastigheter och lokalkostnader uppgår till 45 203 tkr 2023 vilket är 1 790 tkr mer än budgeterat. Anledningarna till underskottet beror främst på att många lokaler varit eftersatta och krävt underhåll under året. Även fastighetsinventarier har krävt underhåll i större utsträckning än tidigare. Elkostnaderna är 366 tkr dyrare än budgeterat.

Utbildning och konferenser kostar 1 753 tkr 2023. Det är 858 tkr lägre än budgeterat. Utbildningskostnaderna har sjunkit de senaste åren sedan pandemin möjliggjorde fler digitala alternativ, vilket har minskat kostnaderna.

Representation och personalvård kostar 3 672 tkr 2023. Det är 313 tkr mer än budgeterat. Det beror delvis på de många hälsokontroller som gjorts under året till följd av flera nyanställningar.

Övriga kostnader uppgår till 1 721 tkr 2023 vilket är 664 tkr lägre än budgeterat. Merparten av överskottet beror på att biljetter för resor är 489 tkr mindre än budgeterat. Detta kan kopplas till tidigare nämnda kostnader för utbildning som i större utsträckning sker digitalt vilket påverkar kostnaderna för biljetter.

De övriga driftskostnaderna är sammanlagt 8 132 tkr högre än 2022. Cirka 3 000 tkr härleds till höjda hyror kopplat till inflationsökningen. Samma inflation har gjort att prisökningar på övriga kostnader ökat överlag. Kostnaderna för köpta tjänster där köpta operativa insatser är en stor del ökar med 1 668 tkr mellan åren.

Avskrivningar

Avskrivningskostnaderna för 2023 uppgår till 18 766 tkr vilket är 234 tkr mindre än budgeterat. Differensen beror i huvudsak på att det budgeterats med investeringar i nya fordon men dessa har inte skett 2023. Avskrivningarna ökade med 1 129 tkr jämfört med 2022 i vilket det bland annat ligger helårseffekter av föregående års investeringar som aktiverats till stor del under senare delen av 2022.

Djurlivräddning i Löddeköpinge.

Finansiella poster

Finansiella intäkter

Räddningstjänsten Syds finansiella intäkter består främst av räntor och utdelningar och reavinster på kortfristiga finansiella placeringar kopplat till förbundets pensionsmedel. Till detta kommer numera ränteintäkter på förbundets banktillgodohavanden.

De finansiella intäkterna uppgår till sammanlagt 14 517 tkr där 6 804 tkr utgör orealiserade värdejusteringar till marknadsvärde i enlighet med gällande redovisningsregler. Dessa värdejusteringar budgeteras inte. Ränteintäkterna på bankkontona uppgår till 1 670 tkr. I jämförelse med budgeten uppkommer en positiv avvikelse på 9 617 tkr för 2023. Jämfört med 2022 är de finansiella intäkterna 9 695 tkr högre. Anledningen till detta är stora positiva värderegleringar till följd av stigande marknadsvärden under slutet av 2023.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna består av bankavgifter, räntekostnader på förbundets lån och den finansiella delen av förbundets pensionsavsättning. Till detta kommer icke realiserade värdeförändringar på finansiella placeringar. Den finansiella delen på pensionsavsättningen uppgår till 10 782 att jämföra med motsvarande belopp för 2022 på 2 513 tkr.

De finansiella kostnaderna uppgår totalt till 13 320 tkr jämfört med budgeterade 12 100 tkr, vilket ger en total negativ avvikelse på 1 220 tkr. Icke realiserad värdeförändring till följd av bland annat ränteoro uppgår totalt till 871 tkr.

Jämfört med 2022 har de finansiella kostnaderna minskat med totalt 7 515 tkr, vilket beror på minskad icke realiserad negativ värdeförändring på förbundets finansiella placeringar samtidigt som den finansiella kostnaden kopplat till pensionsskulden ökat.

Upplåning

Räddningstjänsten Syd har sedan februari 2021 en låneram i Malmö stads internbank på 170 mnkr för finansiering av investeringar. Under 2021 togs två lån upp på sammanlagt 77 mnkr för att finansiera fordonsköp och fordonsutrustning. Ingen nyupplåning har skett under 2022 och 2023. Utestående låneskuld uppgår vid utgången av 2023 till 60 700 tkr. Ytterligare information om lånen framgår av not 12.

Pensionsåtagande

Räddningstjänsten Syd svarar för intjänade pensioner från och med förbundets start den 1 januari 2006. Direktionen har i december 2015 antagit pension för förtroendevalda (OPF-KL) att gälla från och med 1 januari 2015. Förbundet har en pensionspolicy som reglerar pensionshanteringen. Utryckningspersonalens särskilda avtalspension, förtroendevalda samt enstaka särskilda avtalspensioner tryggas genom pensionsavsättningar. Övriga pensionsåtaganden tryggas genom en så kallad försäkringslösning genom pensionsbolaget KPA.

Utryckningspersonalen har rätt att gå i pension vid 58 års ålder, under förutsättning att de arbetat inom räddningstjänst i 30 år, varav 25 år i utryckningstjänst. Pensionsrätten inarbetas löpande av personalen och kostnaden beräknas av förbundets pensionsadministratör KPA. Historiskt sett har pensionsåldern varit högre än 58 år. I beräkningen har antagits en genomsnittlig pensionsålder om 60 år. Från och med 1 januari 2023 sker inget nytt inträde till denna pensionsform. I stället erhåller brandman och styrkeledare pensionspremietillägg eller lönetillägg så länge man verkar i utryckningsstyrkan. Ett antal medarbetare har under året valt att frivilligt lämna den förmånsbestämda pensionen till förmån för pensionstillägg eller lönetillägg vilket redogjorts för i tidigare avsnitt.

Förbundets övriga pensionsåtaganden har förändrats till stor del under 2023 då det nya pensionsavtalet AKAP-KR har trätt i kraft och innebär en övergång till ett avgiftsbaserat pensionssystem för stora delar av personalen med vissa premiehöjningar. Ett antal medarbetare har vidare begärt övergång till det nya avtalet från det förmånsbestämda KAP-KL.

Finansiella placeringar

Räddningstjänsten Syd har finansiella placeringar i aktier, fonder och obligationer med mera i enlighet med fastställd policy. Fördelningen av dessa framgår av not 9.

Avkastning på egna förvaltade pensionsmedel		
	2023	**2022**
Årets avkastning real (tkr)	4 874	3 922
Mål inflation + 0,5 %	4,9%	12,8%
Avkastning under året	3,8%	3,2%

Upplysningar om pensionsförpliktelser (tkr)		
	2023	**2022**
Avsättning för pensioner (inklusive löneskatt)	134 643	138 375
Ansvarsförbindelser	0	0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	30 739	22 293
Pensionsförpliktelse som tryggats genom pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelser	**165 382**	**160 668**

Förvaltade pensionsmedel – marknadsvärde		
	2023	**2022**
Totalt pensionsförsäkringskapital	37 944	26 423
-varav överskottsmedel	0	0
Totalt kapital pensionsstiftelser	0	0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	126 171	116 953
Summa förvaltade pensionsmedel	**164 115**	**143 376**
Återlånade medel	1 267	17 292
Konsolideringsgrad	99%	89%

Investeringsredovisning

Investeringsutgifterna för 2023 uppgår till 14 594 tkr vilket ska jämföras med budgeterade 23 000 tkr. Differensen förklaras bland annat med att vissa planerade fordonsinvesteringar samt lokalanpassningar har flyttas fram i tiden.

Inom kategorin Program och licenser har det investerats i att uppdatera förbundets webbplats samt en digital brandskyddsutbildning.

Inom kategorin IT, radio och kommunikation har inga investeringar gjorts under 2023.

Inom Räddningsutrustning har det investerats i bland annat nya skyddsmasker, helkapslade kemdräkter och åtta stycken FLIR-kameror för rökdykning.

Bland övriga inventarier kan det nämnas att det investerats i nya tvättmaskiner och torktumlare till övningsplatsen Barbara, ny överändningscontainer, även den till Barbara och ombyggnad av fordon för nytt andningsskydd.

Inom lokalrelaterade investeringar återfinns bland annat passagesystem och larm till de nya lokalerna för IT på station Centrum, utbyte av oljeavskiljare på station Jägersro, Hyllie och Centrum samt ombyggnad av tvättstuga på Barbara.

För kategorin Fordon har det investerats i två personbilar samt en ombyggnad av en skumtank på en av förbundets tankbilar.

Övergripande objekt (tkr)	Utfall	Budget*	Avskr. tid
Program och licenser	1 081	700	3-5 år
IT, radio och kommunikation	0	1 000	3-10 år
Räddningsutrustning	6 080	7 300	5-10 år
Övriga inventarier	3 724	2 000	5-10 år
Lokalrelaterade investeringar	2 402	5 500	5-10 år
Fordon	1 307	6 500	5-15 år
Totalt	**14 594**	**23 000**	

*Inklusive medel från föregående år

Driftsredovisning

I Räddningstjänsten Syds budgetmodell fördelas alla intäkter och kostnader till verksamheterna.

Förbundsledning

Förbundsledning gör ett överskott på 18 972 tkr med en positiv budgetavvikelse på 31 472 tkr för 2023. Hela det budgeterade underskottet har varit budgeterat under förbundsledningen. Det är uteslutande två anledningar till det förbättrade resultatet. Den ena är den positiva engångspåverkan av omläggningen av pensionerna för brandmän och styrkeledare som minskat förbundets avsättningar just för 2023, den andra anledningen är den positiva utvecklingen på finansmarknaden där de höga räntorna har bidragit till ytterligare ränteintäkter för förbundet och redovisade orealiserade värdeökningar på kortfristiga placeringar.

Verksamhetsstöd

Verksamhetsstöds resultat för 2023 uppgår till ett underskott på 4 611 tkr. Underskottet beror dels på högre personalkostnader, men framför allt att de övriga driftkostnaderna blivit högre än budgeterat. Underhåll och reparation av fastigheter har blivit dyrare än beräknat till följd av att flera av förbundets fastigheter är gamla och har krävt upprustning. Material och information har också blivit dyrare, dels till följd av en höjd prisbild, men det har även köpts in handbrandsläckare och arbetskläder i en större omfattning än vad budgeten rymt. Nämnas bör också att inköpskostnaderna för räddningsutrustning ökat.

Insats och ledning

Insats och ledning uppvisar ett underskott på 5 809 tkr 2023. Underskottet beror uteslutande på en intern felbudgetering för året gällande personalkostnader. Det bör även nämnas att de operativa intäkterna ökat och att verksamheten sålt konsulttjänster i större omfattning än budgeterat.

Samhällssäkerhet

Samhällssäkerhet uppvisar ett överskott på 3 460 tkr för 2023. Intäkterna för extern utbildning har varit höga för året till följd av en god samordning för att kunna nyttja operativ personal i större omfattning så att förbundet kunnat möta behovet från kunderna och inte minst från Malmö stad som förbundet tecknat avtal med gällande utbildningar. Nämnas bör också att personalkostnaderna varit lägre än budgeterat på grund av vakanta tjänster och löpande föräldra- och tjänstledigheter.

Distrikten

Distrikten uppvisar ett överskott på 4 930 tkr 2023. Överskottet beror på flera saker men nämnas bör de ökade operativa intäkterna där ambulansuppdrag, organtransporter och insatser i annan kommun varit fler än budgeterat. Även ökade intäkter för automatlarm har bidragit till det positiva resultatet. Personalkostnaderna är något lägre än budgeterat för distrikten där både heltids- och deltidsstationerna bidrar till överskottet.

Driftsredovisning (Belopp tkr)	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad exkl. medlemsavgifter	Del av medlemsavgift och tilläggsuppdrag	Resultat	Budget	Budgetavvikelse
Förbundsledning	15 015	-1 529	13 486	5 486	18 972	-12 500	31 472
Verksamhetsstöd	5 316	-117 940	-112 624	108 013	-4 611	0	-4 611
Insats och ledning	9 857	-46 318	-36 461	30 652	-5 809	0	-5 809
Samhällssäkerhet	14 236	-27 134	-12 898	16 358	3 460	0	3 460
Distrikten	28 661	-207 749	-179 088	184 018	4 930	0	4 930
Totalt	**73 085**	**-400 670**	**-327 585**	**344 527**	**16 942**	**-12 500**	**29 442**

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING, REDOVISNING (tkr)					
	Not	**Utfall 2023**	**Budget 2023**	**Avvikelse 2023**	**Utfall 2022**
Verksamhetens intäkter					
- Medlemsavgifter	1	344 527	344 527	0	319 267
- Övriga intäkter	1	58 568	49 645	8 923	55 714
Summa verksamhetens intäkter		**403 095**	**394 172**	**8 923**	**374 981**
Verksamhetens kostnader					
- Verksamhetens kostnader	2,3	-368 584	-380 472	11 888	-349 428
- Avskrivningar	6,7	-18 766	-19 000	234	-17 637
Verksamhetens nettokostnader		**15 745**	**-5 300**	**21 045**	**7 916**
- Finansiella intäkter	4	14 517	4 900	9 617	4 822
- Finansiella kostnader	5	-13 320	-12 100	-1 220	-20 835
Resultat före extraordinära poster		**16 942**	**-12 500**	**29 442**	**-8 097**
Årets resultat		**16 942**	**-12 500**	**29 442**	**-8 097**

Kontroll av fordon och utrustning genomförs på samtliga stationer varje vecka.

Balansräkning

BALANSRÄKNING, REDOVISNING (tkr)			
	Not	**2023**	**2022**
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	6	1 161	362
Materiella anläggningstillgångar	7	98 666	103 638
Summa anläggningstillgångar		**99 827**	**104 000**
Omsättningstillgångar			
Fordringar	8	23 473	19 361
Kortfristiga placeringar	9	126 171	116 953
Kassa och bank	10	35 762	30 804
Summa omsättningstillgångar		**185 406**	**167 118**
Summa tillgångar		**285 233**	**271 118**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början		13 890	21 987
Årets resultat		16 942	-8 097
Summa eget kapital		**30 832**	**13 890**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	11	134 643	138 375
Summa avsättningar		**134 643**	**138 375**
Skulder			
Långfristiga skulder	12	53 000	60 700
Kortfristiga skulder	13	66 758	58 153
Summa skulder		**119 758**	**118 853**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**285 233**	**271 118**
Panter och andra jämförliga säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser, pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar och skulder		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Station Hyllie övar rökdykning.

KASSAFLÖDESANALYS, REDOVISNING (tkr)	Not	2023	2022
Tillförda medel			
Resultat efter finansiella poster		16 942	-8 097
Justering för av- och nedskrivningar	6,7	18 766	17 637
Justering för korrigering verkligt värde kortfristiga placeringar	4,5	-5 933	17 127
Utrangerat under året		0	0
Ökning/minskning avsättningar		-3 733	14 076
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**26 042**	**40 743**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-4 112	2 444
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		-3 283	-12 224
Ökning/minskning kortfristiga skulder		8 605	-15 400
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**27 252**	**15 563**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	6	-1 081	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	7	-13 513	-18 289
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-14 594**	**-18 289**
Finansieringsverksamhet			
Ökning/minskning av långfristiga skulder	12	-7 700	-7 700
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-7 700**	**-7 700**
Årets kassaflöde		**4 958**	**-10 426**
Likvida medel vid årets början		30 804	41 230
Likvida medel vid årets slut		35 762	30 804
Förändring av likvida medel		**4 958**	**-10 426**

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt Kommunallagen, Lag om kommunal bokföring och redovisning och i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Principerna är oförändrade frånsett beloppsgräns för värdering av immateriella anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för uppgradering av IT-system och vissa licenskostnader redovisas som immateriell tillgång under förutsättning att anskaffningsvärdet överstiger två prisbasbelopp (105 000 kr 2023) och tillgången förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar under minst tre år. Tidigare har fem prisbasbelopp tillämpats som beloppsgräns. Immateriella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Avskrivningarna påbörjas innevarande månad då tillgången tagits i bruk och kopplas till gällande licensavtal dock längst fem år.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier, utrustning med mera med minst tre års ekonomisk livslängd och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp (26 250 kr 2023) redovisas som materiella anläggningstillgångar. Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Avskrivningarna påbörjas månaden då anläggningen tagits i bruk.

De huvudsakliga avskrivningstider som tillämpas är:

IT, radio och kommunikation	3-10 år
Räddningsutrustning	5-10 år
Övriga inventarier	5-10 år
Lokalrelaterade investeringar	5-10 år
Fordon	5-15 år

Leasing

Förbundets fordonsvagnpark har tidigare, sedan förbundsbildningen 2006, leasats enligt beslut i direktionen från Malmö Leasing AB (tidgare Vagnparken i Skåne AB). Leasingavtalen har klassificerats som operationella avtal. Under 2021 beslutade förbundet att förvärva samtliga kvarvarande fordon från Malmö Leasing AB. Inga nya leasingavtal har ingåtts under 2022 och 2023.

Kortfristiga placeringar

Förbundets placeringar i värdepapper i aktier, fonder, obligationer och räntebevis avseende pensionskapitalet klassificeras som kortfristiga placeringar i enlighet med rekommendation RKR 7. Aktier och fonder värderas till verkligt värde (VV). Obligationer och räntebevis vars syfte är att innehas till förfall värderas till lägsta av värdet av anskaffnings- respektive marknadsvärdet (LGVP). Respektive kategori värderas kollektivt. Anskaffningsvärdet för obligationer och räntebevis beräknas enligt effektivräntemetoden. För obligationer noterade i utländsk valuta har valutasäkring skett genom valutaswap och säkringsdokumention upprättats, varvid värdering sker till rådande växelkurs för respektive anskaffningstillfälle.

Avsättningar

Under avsättningar redovisas pensionsskuldsökningen för den del av utryckningspersonalen som har SAP-avtal. Dessa har rätt att gå i pension vid 58 års ålder. Denna pensionsrätt inarbetas löpande av personalen och kostnadsförs enligt beräkningar gjorda av förbundets pensionsadministratör KPA. Pensionsåldern har historiskt varit högre än 58 år. För 2023 har dessa beräkningar gjorts med ett antagande om genomsnittlig pensionsålder på 60 år (60 år). År 2015 med komplettering 2019 antog direktionen bestämmelser för pension för förtroendevald (OPF-KL18) och avsättningar har gjorts enligt besämmelserna för intjänad pensionsrätt från och med år 2015. Till detta kommer redovisning av enstaka avtalade särskilda avtalspensioner. Skuldökningen redovisas under verksamhetens kostnader förutom den finansiella delen som redovisas under finansiella kostnader. Pensionsrätt som inarbetats före den 1 januari 2006 för personal som vid förbundsbildningen övergick till anställning i Räddningstjänsten Syd bekostas av medlemskommunerna. Detta innebär att förbundets pensionsskuld redovisas helt och hållet i balansräkningen.

Långfristiga skulder

Förbundet har sedan 2021 lånat upp medel från Malmö stad för att finansiera vissa investeringar. Lånen redovisas som långfristig skuld frånsett kommande års amortering som redovisas som kortfristig skuld. På balansdagen finns 2 utestående lån (2).

Medlemmar

INVÅNARE		
	2023-12-31	**2022-12-31**
Burlöv	19 844	19 882
Eslöv	34 775	34 701
Kävlinge	32 430	32 470
Lund	130 288	128 348
Malmö	362 133	357 377
Summa	579 470	572 814

GENOMSNITTLIG MEDLEMSAVGIFT BASUPPDRAG PER INVÅNARE		
	2023	**2022**
Räddningstjänsten Syd totalt	592 kr	557 kr

Noter

Beloppen är i samtliga fall i tkr om inte annat anges.

Not 1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter avser bidrag från medlemskommunerna, tilläggsuppdrag, externa intäkter för exempelvis tillsyn och tillståndshantering, automatiska brandlarm, ersättningar för vissa operativa insatser, utbildning, uthyrning av lokaler och övriga bidrag.

MEDLEMSAVGIFT OCH TILLÄGGSUPPDRAG	2023			2022		
Förbundsmedlem	**Medlemsavgift**	**Tilläggsuppdrag**	**Totalt bidrag**	**Medlemsavgift**	**Tilläggsuppdrag**	**Totalt bidrag**
Burlöv	11 965	0	11 965	11 015	0	11 015
Eslöv	20 947	0	20 947	19 475	0	19 475
Kävlinge	19 610	0	19 610	18 262	0	18 262
Lund	77 170	0	77 170	71 899	0	71 899
Malmö	213 135	1 700	214 835	198 616	0	198 616
Summa	**342 827**	**0**	**344 527**	**319 267**	**0**	**319 267**

ÖVRIGA INTÄKTER	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022
Tillståndshantering	1 431	1 600	-169	1 578
Tillsyn	3 669	3 950	-281	3 754
Automatlarm	22 800	20 600	2 200	20 455
Operativa insatser	14 858	12 393	2 465	14 279
Extern utbildning	8 889	7 000	1 889	6 841
Hyresintäkter	2 668	2 646	22	2 860
Övrig försäljning	1 908	557	1 351	1 268
Övriga bidrag	2 345	899	1 446	4 679
Summa	**58 568**	**49 645**	**8 923**	**55 714**

Not 2 Verksamhetens kostnader

	Utfall 2023	**Budget 2023**	**Avvikelse 2023**	**Utfall 2022**
Löner och ersättningar	183 668	181 443	-2 225	171 957
Sociala avgifter och pensionskostnader	85 952	105 584	19 632	86 639
Delsumma personalkostnader	269 620	287 027	17 407	258 596
IT, radio och telekommunikation	10 106	8 971	- 1 135	8 644
Köpta tjänster	11 800	11 366	-434	10 132
Maskiner och förbrukningsinventarier	6 352	5 064	-1 288	5 144
Fordon	9 059	8 722	-337	7 831
Materiel och information	9 299	7 554	-1 745	9 646
Fastigheter och lokaler	45 203	43 413	-1 790	42 150
Utbildning och konferenser	1 753	2 611	858	2 141
Representation och personalvård	3 672	3 359	-313	3 650
Resor och övriga kostnader	1 720	2 385	665	1 494
Delsumma övriga driftskostnader	98 964	93 445	-5 519	90 832
Summa	**368 584**	**380 472**	**11 888**	**349 428**

Not 3 Sammanlagd kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning

	2023	2022
Förtroendevalda revisorers arvoden m.m.	43	38
Sakkunnigt biträde köp av tjänster	158	99
Summa	**201**	**137**

Not 4 Finansiella intäkter

	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022
Ränta på Räddningstjänsten Syds koncernkonton hos Malmö stad	1 613	0	1 613	260
Övriga bankkonton	57	0	57	4
Övriga ränteintäkter	37	1	36	2
Räntor och aktieutdelningar m.m. avseende kortfristiga placeringar	5 828	4 399	1 429	3 862
Realiserade vinster kortfristiga placeringar	178	500	-322	80
Orealiserade vinster VV kortfristiga placeringar	3 977	0	3 977	0
Återföring värdereglering LGVP kortfristiga placeringar	2 827	0	2 827	614
Summa	**14 517**	**4 900**	**9 617**	**4 822**

Not 5 Finansiella kostnader

	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022
Bankavgifter	45	115	70	27
Ränta och avgifter upplåning Malmö stad	481	1 030	549	532
Övriga räntekostnader	8	2	-6	2
Finansiell del pensionsavsättning	10 782	10 903	121	2 513
Realiserade förluster kortfristiga placeringar	1 133	50	-1 083	20
Orealiserade förluster VV kortfristiga placeringar	701	0	-701	7 388
Värdereglering LGVP kortfristiga placeringar	170	0	-170	10 353
Summa	**13 320**	**12 100**	**-1 220**	**20 835**

Bilbrandsläckning på övningsplatsen Barbara.

Not 6 Immateriella anläggningstillgångar

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	1 951	2 348
Investeringar under året	1 081	0
Utrangerat under året	-229	-397
Utgående anskaffningsvärde	2 803	1 951
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 589	-1 860
Årets avskrivningar	-282	-126
Avskrivningar hänförliga till utrangeringar	229	397
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 642	-1 589
Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	**1 161**	**362**

Not 7 Materiella anläggningstillgångar

	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	169 176	174 055
Investeringar under året	13 513	18 289
Utrangerat under året	-5 241	-23 168
Utgående anskaffningsvärde	177 448	169 176
Ingående ackumulerade avskrivningar	-65 538	-71 195
Årets avskrivningar	-18 485	-17 511
Avskrivningar hänförliga till utrangeringar	5 241	23 168
Utgående ackumulerade avskrivningar	-78 782	-65 538
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	**98 666**	**103 638**
Bokfört värde per kategori		
Maskiner och inventarier	30 615	26 765
Byggnadsinventarier	9 344	8 691
Fordon	58 199	66 166
Pågående investeringar	508	2 016
Summa bokfört värde	**98 666**	**103 638**

Not 8 Fordringar

Typ av fordran	2023	2022
Kundfordringar	7 521	6 631
Ingående mervärdesskatt skattefri verksamhet	2 135	1 630
Diverse kortfristiga fordringar	125	112
Delsumma	9 781	8 373
Förutbetalda kostnader	12 046	9 746
Upplupna intäkter	84	31
Upplupna ränteintäkter	1 562	1 211
Delsumma upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	**13 692**	**10 988**
Totalt fordringar	**23 473**	**19 361**

Not 9 Kortfristiga placeringar

	2023	2022
Aktier	9 268	9 642
Aktier värdereglering verkligt värde (VV)	2 095	1 126
Bokfört värde	**11 363**	**10 768**
Marknadsvärde 31 december	**11 363**	**10 768**
Fonder	19 250	24 000
Fonder värdereglering verkligt värde (VV)	937	-1 369
Bokfört värde	**20 187**	**22 631**
Marknadsvärde 31 december	**20 187**	**22 631**
Obligationer	81 148	77 293
Räntebevis	20 555	16 000
Värdereglering lägsta värdes princip (LGVP)	-7 082	-9 739
Bokfört värde	**94 621**	**83 554**
Marknadsvärde 31 december	**94 621**	**83 554**
Totalt bokfört värde	**126 171**	**116 953**
Totalt marknadsvärde 31 december	**126 171**	**116 953**

Not 10 Kassa och bank

Typ av placering	2023	2022
Malmö stads koncernkonto	33 886	30 204
Nordea depålikvidkonto	1 876	600
Totalt kassa och bank	**35 762**	**30 804**

Not 11 Avsättningar avseende pensioner

	2023	2022
Ingående avsättning	138 375	124 299
Pensionsutbetalningar	-5 584	-5 224
Nyintjänad pension	0	14 087
Avsättning förtroendevalda OPF-KL	10	12
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	10 782	2 513
Förändring av särskild löneskatt	-729	2 748
Övrig post	-8 211	-60
Utgående avsättning	**134 643**	**138 375**
Aktualiseringsgrad	100%	100%
Överskottsfond avseende förmånsbestämd ålderspension tryggad genom försäkring	0	0

Not 12 Långfristiga skulder

	2023	2022
Reverslån Malmö stad	53 000	60 700
Totalt långfristig skuld	**53 000**	**60 700**
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning		
Total låneskuld	**60 700**	**68 400**
Genomsnittlig ränta	0,71%	0,71%
Genomsnittlig räntebindning	2,89 år	3,89 år
Genomsnittlig kapitalbindning	7,89 år	8,89 år
Amortering inom ett år	7 700	7 700
Amortering inom två till tre år	15 400	15 400
Amortering inom fyra till fem år	15 400	15 400
Amortering bortom fem år	22 200	29 900

Not 13 Kortfristiga skulder

Typ av skuld	2023	2022
Leverantörsskulder	12 551	6 659
Utgående mervärdesskatt	910	786
Personalens källskatt	3 838	3 630
Reverslån Malmö stad kortfristig del	7 700	7 700
Övriga kortfristiga skulder	37	35
Delsumma	25 036	18 810
Upplupna semesterlöner	16 542	17 328
Upplupna löner och kompledighetsskuld	4 141	4 534
Upplupen pensionskostnad individuell del	8 967	7 704
Upplupen särskild löneskatt pensioner	5 626	1 854
Upplupna sociala avgifter enligt lag	4 707	4 406
Upplupna övriga kostnader	739	637
Förutbetalda intäkter	1 000	2 880
Delsumma upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	41 722	39 343
Totalt kortfristiga skulder	**66 758**	**58 153**

Revisionsberättelse

REVISIONEN

Till Kommunfullmäktige i Burlöv, Eslöv, Kävlinge, Lund och Malmö

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen under 2023.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till medlemskommunernas fullmäktig. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom förbundet är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Årets granskning har skett genom den lagstadgade granskningen av delårsrapport och årsbokslut. Revisorerna har genomfört en djupgranskning av samordningen med medlemskommunerna avseende krisberedskap, kontinuitetsplanering och civilt försvar. Den sammanfattande bedömningen är att direktionen i stort har säkerställt en tillräcklig samordning. Noterbart är att det saknas rutiner för samordningen, vilket beror på att händelser och situationer bedöms kunna variera så kraftigt beroende på vilken kris som avses. Däremot finns det ett flertal fora för samordning mellan förbundet och medlemskommunerna. I övrigt har revisionens uppföljning av förbundets verksamhet skett genom grundläggande granskning.

Förbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat på 10 850 tkr, därmed uppfylls målsättningen om en ekonomi i balans. När det gäller övriga målsättningar för god ekonomisk hushållning uppfyller förbundet de fem finansiella målsättningarna och gör bedömningen att verksamhetsmålet i allt väsentligt har uppnåtts. Av de verksamhetsmässiga målområdena gör förbundet bedömningen att alla tre målen har uppnåtts, men med viss tvekan kring målet om en medianutryckningstid på 7 minuter, då målnivån överskrids något.

EY har biträtt oss i granskningen av räkenskaperna, bokslutet och årsredovisningen för år 2023. Granskningen har genomförts i enlighet med den nya Standarden för kommunal räkenskapsrevision. Resultatet av granskningen har sammanfattats i en granskningsrapport.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, i enlighet med det sakkunniga biträdets granskning av årsredovisningen samt i dennes yttrande.

Vi bedömer att förbundets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige i medlemskommunerna beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Lund den 19 mars 2024

Berit Sjövall	Gunnar Rune	Peter Bengtsson
Christer Ekelund	Lars-Erik Johansson	Lars Karlsson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Rapport från granskning av årsredovisning 2023, Yttrande, Granskningsrapport av samverkan för krisberedskap

Förbundsdirektionen vid Räddningstjänsten Syd

Direktionen är förbundets politiska, beslutande organ som väljs på en mandatperiod om fyra år räknat från och med 1 januari året efter ordinarie riksdagsvalår. Direktionen består av tio ledamöter och tio ersättare. Malmö utser fem ledamöter och fem ersättare. Lunds kommun utser två ledamöter och två ersättare. Eslövs kommun, Kävlinge kommun och Burlövs kommun utser vardera en ledamot och en ersättare.

Direktionens ordinarie ledamöter

Anders Nilsson, ordförande (S) Malmö
Lina Olsson, vice ordförande (S) Lund
Johan Douglies, 2:e vice ordförande (M) Kävlinge
Birgit Hansson (S) Malmö
Björn Gudmundsson (S) Malmö
Tony Rahm (M) Malmö
Rickard Åhman-Persson (SD) Malmö
Camilla Ländin (C) Lund
Tony Hansson (S) Eslöv
Leif Westin (M) Burlöv

Direktionens ersättare

Shler Murad Bradostin (S) Malmö
Sven Erik Rasmusson (S) Malmö
Malin Ahlström (M) Malmö
Showan Shattack (V) Malmö
Nichlas Holmgren Gellersten (SD) Malmö
Louise Rehn Winsborg (M) Lund
Tekla Lundin Makungu (L) Lund
Jörgen Segerhag (M) Burlöv
Håkan Bjelkegren (M) Eslöv
Kerstin Nilsson (S) Kävlinge

Våra medlemskommuner

Burlöv • Eslöv • Kävlinge

Lund • Malmö

- Deltid
- Heltid
- Räddningsvärn
- Räddningscentral RC Syd

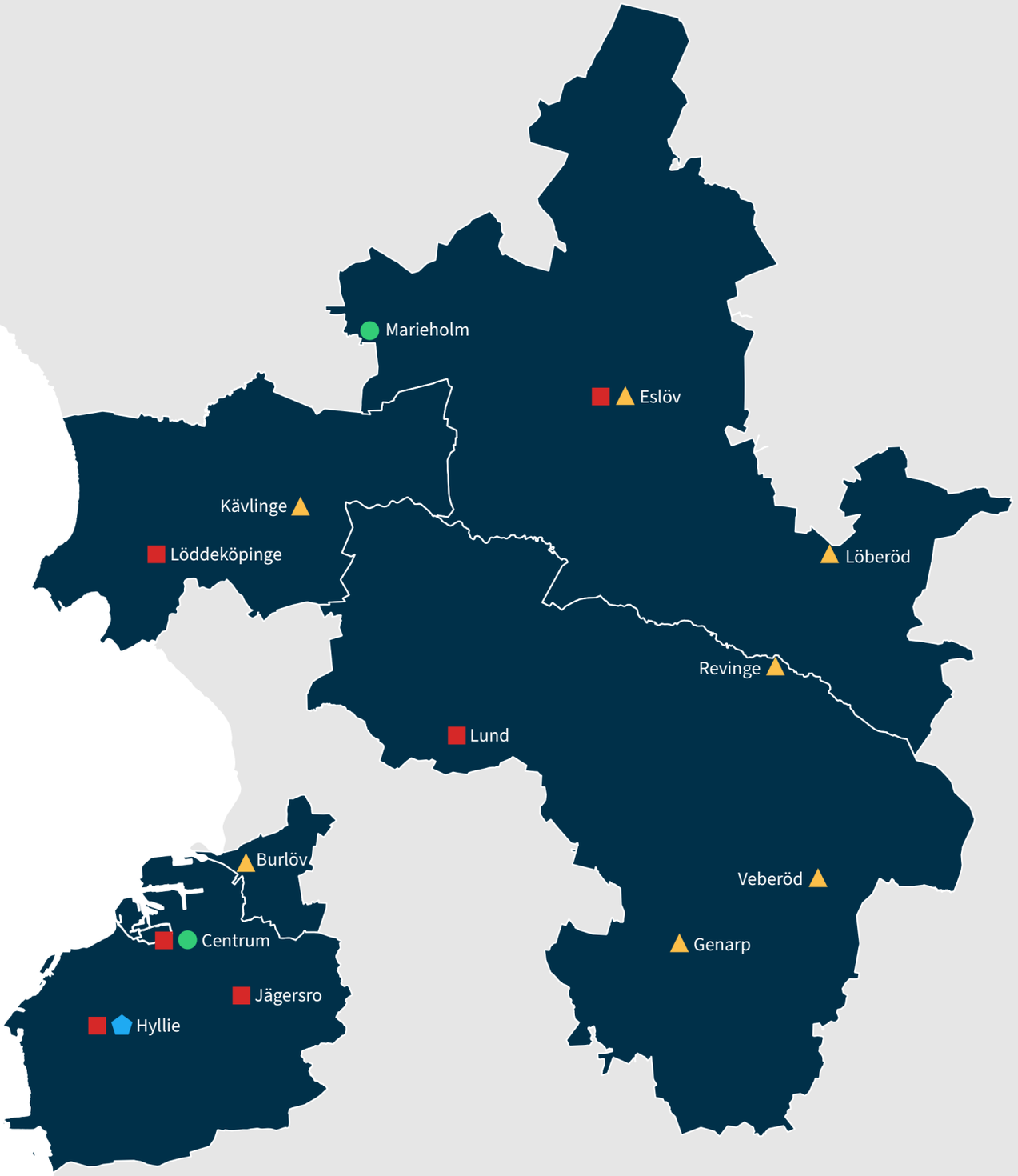

Vår organisation

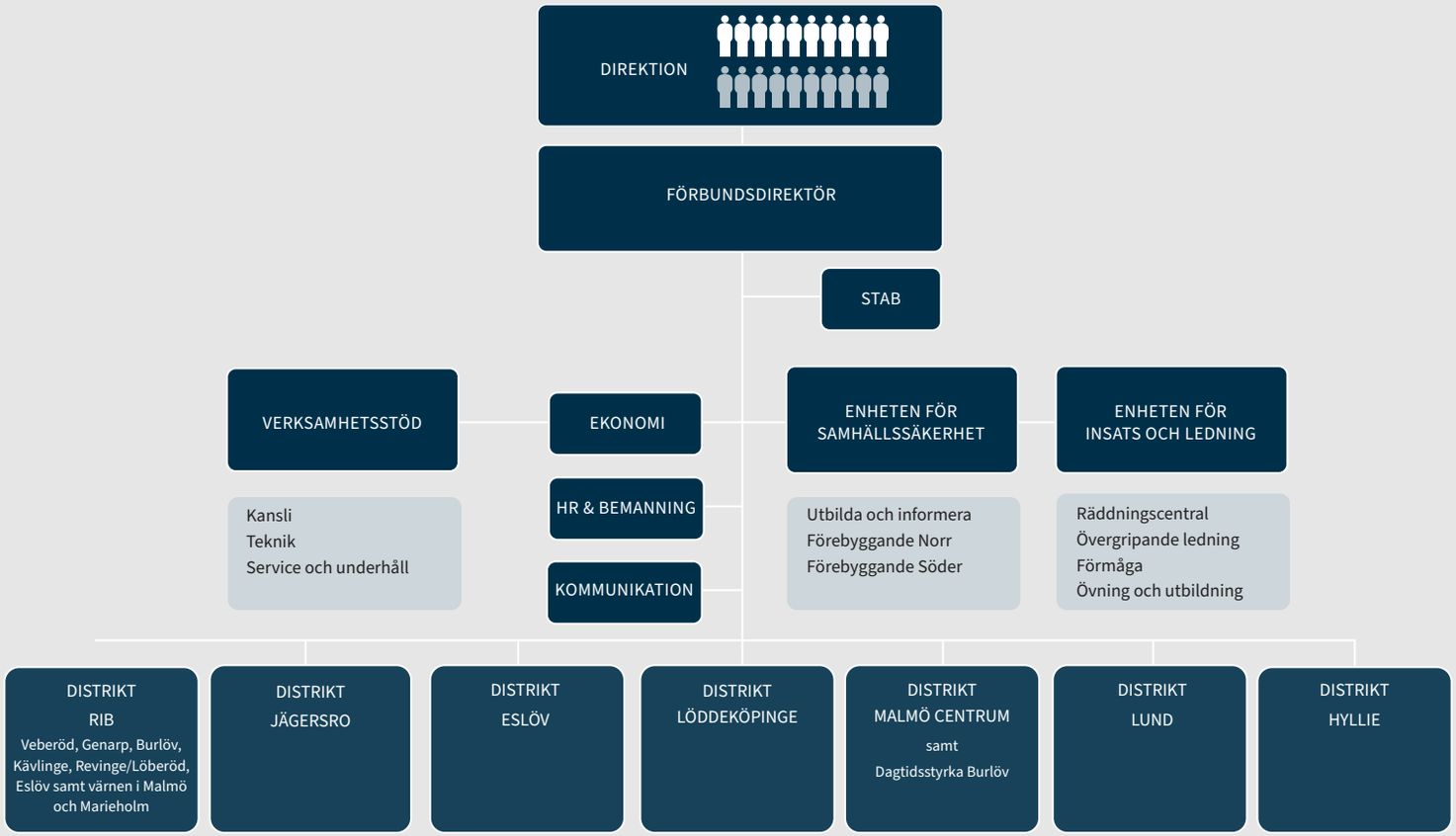

POSTADRESS
Räddningstjänsten Syd
Box 4434
203 15 Malmö

TELEFON
046-540 46 00

E-POST
info@rsyd.se

FÖLJ OSS GÄRNA PÅ
www.rsyd.se
www.facebook.com/rtjsyd
instagram.com/rtjsyd
linkedin.com/company/r-ddningstj-nsten-syd
x.com/rc_syd
x.com/rtjsyd

TILLSAMMANS FÖR ETT OLYCKSFRITT SAMHÄLLE

Diarienummer: 2400-2024-000343

Building a better working world

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Räddningstjänsten Syd, org.nr 222000-1909

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänsten Syd utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2023-01-01–2023-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till förbundets förtroendevalda revisorer 2024-03-19.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Räddningstjänsten Syd för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-7. Det är direktionen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Direktionens ansvar

Det är direktionen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Direktionen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i direktionens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Lund den 19 mars 2024

Ernst & Young AB

Thomas Hallberg
Ansvarigt sakkunnigt biträde

REVISIONEN

Till kommunfullmäktige i Burlövs, Eslövs,
Kävlinges, Lunds och Malmös kommuner

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen under 2023.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till medlemskommunernas fullmäktig. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom förbundet är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Årets granskning har skett genom den lagstadgade granskningen av delårsrapport och årsbokslut. Revisorerna har genomfört en djupgranskning av samordningen med medlemskommunerna avseende krisberedskap, kontinuitetsplanering och civilt försvar. Den sammanfattande bedömningen är att direktionen i stort har säkerställt en tillräcklig samordning. Noterbart är att det saknas rutiner för samordningen, vilket beror på att händelser och situationer bedöms kunna variera så kraftigt beroende på vilken kris som avses. Däremot finns det ett flertal fora för samordning mellan förbundet och medlemskommunerna. I övrigt har revisionens uppföljning av förbundets verksamhet skett genom grundläggande granskning.

Förbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat på 10 850 tkr, därmed uppfylls målsättningen om en ekonomi i balans. När det gäller övriga målsättningar för god ekonomisk hushållning uppfyller förbundet de fem finansiella målsättningarna och gör bedömningen att verksamhetsmålet i allt väsentligt har uppnåtts. Av de verksamhetsmässiga målområdena gör förbundet bedömningen att alla tre målen har uppnåtts, men med viss tvekan kring målet om en medianutryckningstid på 7 minuter, då målnivån överskrids något.

EY har biträtt oss i granskningen av räkenskaperna, bokslutet och årsredovisningen för år 2023. Granskningen har genomförts i enlighet med den nya Standarden för kommunal räkenskapsrevision. Resultatet av granskningen har sammanfattats i en granskningsrapport.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, i enlighet med det sakkunniga biträdets granskning av årsredovisningen samt i dennes yttrande.

Vi bedömer att förbundets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige i medlemskommunerna beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt enskilda ledamöter i dessa organ.

REVISIONEN

Lund den 19 mars 2024

Berit Sjövall

Gunnar Rune

Peter Bengtsson

Christer Ekelund

Lars-Erik Johansson

Lars Karlsson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Rapport från granskning av årsredovisning 2023
Yttrande
Granskningsrapport av samverkan för krisberedskap

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravet

- Årsredovisning 2023

Räddningstjänsten Syd

Bakgrund

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- Budgeten ska enligt kommunallagen innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning (GEH).

- Dessa mål ska utvärderas i delårsrapport och i årsredovisning.

Bakgrund

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat om:
  - Förbundet efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
  - Resultaten i årsredovisningen är förenliga med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning (GEH).

- Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer underlag för sin skriftliga bedömning i revisionsberättelsen.

- Granskningen är avgränsad till direktionen och 2023.

- Direktionen är enligt KL 11 kap. 19 § ansvarig för upprättandet av årsredovisning. Granskningsåtgärderna genomförs i form av en översiktlig granskning och avgränsas till frågeställningarna om balanskrav och god ekonomisk hushållning.

1. Balanskravsresultat

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- Förbundets balanskravsresultat är 10,9 mnkr.

	Utfall 2023 i mnkr	Förbundsdirektionens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	16,9	*2023 års balanskravsresultat är positivt. Förbundets upparbetade egna kapital överstiger beslutad nivå. Ekonomiska mål i övrigt är i stort uppfyllda och ekonomisk buffert finns för delfinansiering av framtida investeringar. Direktionen anser med beaktande av detta att förbundet uppfyller kommunallagens krav på ekonomisk balans.*
Justeringar för realisationsvinster	-0,2	
Justeringar för orealiserade värdeökningar i värdepapper	-5,9	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	10,9	
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	
+ användande av medel från RUR	-	
Årets balanskravsresultat	10,9	

2. Förbundets uppföljning av GEH

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- Direktionen följer upp samtliga verksamhetsmässiga mål och samtliga finansiella mål.
  - 3 av 3 verksamhetsmässiga mått bedöms av direktionen som uppnådda.
  - 5 av 5 finansiella mål bedöms av direktionen som uppnådda.

- Bedömningen görs utifrån presenterad statistik för de mål som är mätbara.

Direktionens bedömning av måluppfyllelsen för samtliga mål

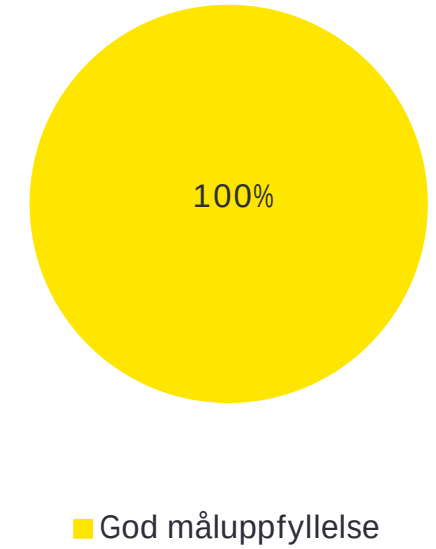

3. Direktionens bedömning

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- Direktionen bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås.

4. Vår bedömning

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning

- Vår bedömning är att förbundet efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

- Vår bedömning är att utfallet är förenlig med de *finansiella* mål som förbundsdirektionen fastställt.

- Vår bedömning är att utfallet är förenlig med de *verksamhetsmässiga* mål som förbundsdirektionen fastställt.

- Vår samlade bedömning är att förbundet uppnår en god ekonomisk hushållning år 2023.

2024-03-19

Lars Eriksson, uppdragsledare

Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory
ey.com
EY
Building a better working world

Räddningstjänsten Syd

Granskning av årsredovisning 2023

Thomas Hallberg
Auktoriserad revisor

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Syfte och omfattning

Bakgrund

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och FAR, branschorganisationen för revisorer och redovisningskonsulter har gemensamt tagit fram en ny standard för kommunal räkenskapsrevision. Denna är tillämplig från och med 1 januari 2023. Standarden består av ramverk och anvisningar för att tillämpa International Standards on Auditing (ISA) och International Standards on Review on Engagements (ISRE) och beskriver förutsättningar för den kommunala särarten och de regler som sakkunniga biträden, däribland kommunala yrkesrevisorer och auktoriserade/godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag har att följa. Det sakkunniga biträdets arbete innebär även en förskjutning mot mer granskning av intern kontroll. De sakkunnigas rapportering och kommunikation till de förtroendevalda att förändras där en del av rapporten blir mer lik en revisionsberättelse enligt ISA.
- Standarden utgår från revisorernas uppdrag i kommunallagen att bedöma om räkenskaperna är rättvisande och omfattar:
  - Översiktlig granskning av delårsrapport i enlighet med anvisning för tillämpning av International Standard on Review Engagements 2410 (ISRE 2410).
  - Revision av årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter enligt anvisningar för tillämpning av ISA samt av driftredovisning och investeringsredovisning enligt särskild tillämpningsanvisning av ISA 501. (Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster).
  - Granskning av sammanställda räkenskaper (om sådana finns) enligt särskild instruktion.
  - Granskning av förvaltningsberättelsen enligt särskild instruktion avseende de enligt LKBR obligatoriska delarna.

Syfte och omfattning

- Det finns ytterligare områden som ingår i sakkunnigas granskning av delårsrapport och årsredovisning som inte är reglerade i denna standard. Det gäller:
  - om förbundet efterlever balanskravet
  - om resultaten i delårsrapport och årsredovisning rörande god ekonomisk hushållning är förenliga med de mål direktionen beslutat.
- På uppdrag av revisionen i Räddningstjänsten Syd har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2023. Revisorerna har till uppgift att:
  - Pröva om räkenskaperna är rättvisande.
  - Bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.
  - Bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som direktionen beslutat.
- Vår granskning av årsredovisningen har omfattat sidorna 8-39. I vår granskningsrapport framgår omfattning och inriktning på granskningen, samt eventuella begränsningar.

Syfte

- Granskningens syfte har varit att bedöma om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och normering från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Därutöver har granskningen syftat till att bedöma om rapporten ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023.

Genomförande

Granskningen har utförts enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. På följande sidor framgår en övergripande beskrivning av hur de olika granskningsmomenten har genomförts.

Resultaträkning

- Resultaträkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning. Vi har gått igenom väsentliga rutiner för redovisningen, stickprovsvis granskat verifikationer, stämt av medlemsavgifter samt jämfört utfall mot föregående år och budget. Vi har vidare utfört analyser av data från ekonomisystemet. I de fall väsentliga avvikelser mot budget och/eller föregående år har noterats har vi följt upp avvikelsen med förbundets ekonomichef.

Analys av data från ekonomisystemet

- Vi har kartlagt väsentliga kostnadsflöden i syfte att identifiera transaktioner som avviker från standardflöde. Vi har stickprovsvis granskat avvikande transaktioner samt följt upp att kostnaden är rörelsegill, att underlaget är komplett och korrekt attesterat i enlighet med gällande attestordning samt stickprovsvis följt upp mot ramavtal/direktupphandling.

Genomförande

Balansräkning

- Balansräkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning. Granskningen har skett med utgångspunkt i följsamhet till Lagen om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt i enlighet med god redovisningssed för kommunal verksamhet. Vidare har respektive balanspost stickprovsvis jämförts mot bokslutsdokumentation och underbilagor. Genom stickprovskontroller och jämförelse med underlag från sidoordnade system har granskning genomförts av att poster värderats och periodiserats i enlighet med god redovisningssed.

Kassaflödesanalys

- Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Genomförande

Noter

- Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa i allt väsentligt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Drift- och investeringsredovisning

- Vi har granskat drift- och investeringsredovisningarna och dess följsamhet till LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning.

01

Iakttagelser från granskning av årsbokslut

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Aktuellt år ska jämföras med tidigare år och väsentliga förändringar ska kommenteras. Det gäller såväl utvecklingen sedan föregående år som längre trender.		
Upplysningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av förbundets resultat eller ekonomiska ställning.		
Upplysningar om hur händelser av väsentlig betydelse påverkar de finansiella rapporterna. Upplysningen kan exempelvis innehålla beskrivningar utifrån nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader, och årets resultat.		
Utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk uppnåtts och följts.		

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser ska följa ett föreskrivet schema. Standard för kommunal räkenskapsrevision anger att granskningen av balanskravsresultatet utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsresultatet har skett i enlighet med LKBR 11 kap. 10-11§§ samt RKR R 15, att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen är korrekt härledda ur förbundets räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade.		
Upplysningar om väsentliga personalförhållanden i förbundet, bland annat ska upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret lämnas.		
Upplysningar om förbundets förväntade utveckling. Upplysningarna ska avse dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels förväntningar som finns och som är baserade på konkreta kända förhållanden som berör förbundet direkt eller indirekt. De risker som och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska kommenteras.		

Iakttagelser från processgranskning

Iakttagelser processgranskning

Som en del i granskningen av årsredovisningen har åtta processer granskats utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision.

Process	Kommentar
► Bokslut	► Samtliga personer på ekonomiavdelningen, fyra stycken, har tillgång till bokföringssystemet Unit4 Agresso. ► Det saknas en upprättad arbetsfördelning över vilken medarbetare/tjänst som utför vad när det gäller avstämningar av väsentliga konton etc. Bestämmelser över vem som gör vad kommuniceras snarare internt då ekonomiavdelningen är liten. ► Någon formell attestering för avstämningar av väsentliga konton genomförs ej. Medarbetarna arbetar dock väldigt nära varandra och hanteringen är således mindre formell. Löpande sker muntliga avstämningar för att hålla samman processen. ► Manuella bokföringsorders skickas ej ut för attestering i systemet. Snarare signeras dessa fysiskt av ekonomichef eller verksamhetsansvarig med hänvisning till att denna hantering bedöms snabbare, vilket är en förutsättning då boksluten ska stängas på kort tid (1 dag).
► Löneprocess	► Löneavdelningen har tagit fram en processbeskrivning för lönekörning. ► Vid utbetalning av lön skickas en utbetalningsfil från lönekonsult till ekonom på ekonomiavdelning. Utbetalningen från bank sker därefter när ekonom lagt upp filen i bank och godkänt betalningen. Betalningen sker således inte två i förening.
► Inköp- och investeringsprocess	► Förbundet har rutiner på plats som säkerställer en ändamålsenlig ansvarsförbindelse i inköpsprocessen genom den antagna Vidaredelegationen. ► Då en leverantörsfaktura erhålles kontrollattesteras den av beställaren vartefter den beslutsattesteras av behörig person i enlighet med attestreglemente. ► Enbart leverantörsreskontraansvarig som granskar och godkänner alla betalningsförslag. (Ingen ytterligare attest). Betalningen sker således inte två i förening.

Iakttagelser processgranskning, forts.

Process	Kommentar
► Försäljning	► Cirka 85% av förbundets intäkter är hänförliga till medlemsavgifter. Utifrån beslutade medlemsavgifter ansvarar förbundets ekonomichef för att ta fram en rambudget vilket direktionen beslutar om. ► Övriga inkomstkällor bygger på prislista avseende prissättningar för personal, operativa insatser, automatlarm och dylikt. Nämnd lista beslutar direktionen om årligen.
► Kapitalförvaltning	► Förbundet har en, av direktionen, beslutad placeringspolicy. ► Det är ekonomichef, tillsammans med förbundsdirektör, som ansvarar för placeringarna. Vi bedömer att processen är väl fungerande. Den svaghet som emellertid finns är att det enbart är ekonomichefen som har insyn och har möjlighet att hantera denna balanspost på ekonomiavdelningen. Dock har en ekonom elektronisk tillgång till aktuella bankkonton och depåredovisning.

03

Övriga iakttagelser

Övriga kommentarer

Redovisningsfrågor bokslut

- Kortfristiga placeringar

Placeringar har redovisats till verkligt värde förutom de placeringar som bedöms behållas till förfall.

- Avsättningar

Gällande posten avsättningar 134 643 tkr (f.å 138 375 tkr, avser hela summan avsättningar för pensioner.

Minskningen från f.å beror till stor del på att en del operativ personal har gjort ett annat pensionsval.

Övriga noteringar

- Tvister och myndighetskrav

Enligt uppgift från förbundet föreligger det inga tvister av väsentlig karaktär vid årsbokslutet.

04
Bedömning

Sammanfattande bedömning

- Den finansiella redovisningen i allt väsentligt har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning, god redovisningssed och förbundets riktlinjer
- Vi bedömer att räkenskaperna och förbundets årsredovisning ger en rättvisande bild av 2023 års resultat och ställning per 2023-12-31
- Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/169

2024-04-26
Mattias Larsson
+4641362012
mattias.larsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning

Ärendebeskrivning

Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. Inom ramen för det kommunala självstyret, lagstiftningen och utifrån de egna förutsättningarna behöver varje kommun och region definiera vad som är god ekonomisk hushållning och sätta *finansiella mål* och *verksamhetsmål* med betydelse för ”den goda ekonomiska hushållningen”.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål avseende ekonomi är definierade och beslutade utifrån god ekonomisk hushållning. Nämnderna har tagit fram nämndmål för deras verksamheter utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål. Förslaget är att följande nämndmål ska ingå som verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Nämnd	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning
Kultur- och fritidsnämnden	Målet är att öka antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter med 15 % senast år 2026.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023
Barn- och familjenämnden	Målet är en skola som levererar resultat som är över förväntan
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Målet är att andel elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet (GY, VUX)
Servicenämnden	Målet är att matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent från riktvärdet år 2020 till år 2026. Målet är även att följa RICE klimatskalor avseende CO2e per kilo inköpt livsmedel och uppnått 1,5 kg CO2e år 2026

Vård- och omsorgsnämnden	Vård och omsorg ska arbeta med teknikutveckling och verksamhetsutveckling som gynnar medborgarna och verksamheten genom minst två nya teknikvinningar/arbetssätt ska presenteras för nämnden årligen
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun ska öka resultatet för Nöjd-Medborgar-Index till 65 och Nöjd -Inflytande-Index till 50 i SCB:s medborgarenkät

Förslaget innebär inget merarbete för nämnden. Nämnden rapporterar och följer upp nämndmålen i delårsrapporten och i årsbokslutet som tidigare. Är nämndmålet uppfyllt, är även verksamhetsmålet för god ekonomisk hushållning uppfyllt.

Beslutsunderlag
Denna tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mattias Larsson
Ekonomichef

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/205

2024-03-07

Mikael Falk
Klicka eller tryck här för att ange text.
mikael.falk@eslov.se

Kommunstyrelsen

Krigsplacering av personal inom Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att all tillsvidareanställd personal inom Eslövs kommun krigsplaceras.

Ärendebeskrivning

Sveriges kommuner är förpliktigade att ha en planering för sina åtaganden under höjd beredskap. Detta regleras i flera styrdokument. Några av de viktigaste är nedan nämnda lagar och förordningar:

- Lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap
- Förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap
- Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Bestämmelser om krigsplacering finns i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

Kommunens ordinarie personal utgör stommen för bemanningen av krigs-organisationen. Krigsplacering av den egna personalen är ett redskap för kommunen att säkra personaltillgången och få en överblick över vilka anställda som är tillgängliga under höjd beredskap. Krigsplacering innebär att en person är ianspråktagen av en organisation, i detta fallet av Eslövs kommun, för att tjänstgöra under höjd beredskap. Skyldigheten att tjänstgöra inträder när regeringen beslutar om höjd beredskap.

Det är av största vikt att kommunens grundläggande uppgifter gentemot sina medborgare kan upprätthållas även under höjd beredskap, inte minst för att den allmänna försvarsviljan skall kunna vidmakthållas. Av den anledningen föreslår Kommunledningskontoret att kommunstyrelsen beslutar att all tillsvidareanställd personal krigsplaceras. Därigenom får kommunen en samlad bild av personaltillgången vid höjd beredskap, eftersom en disponibilitetskontroll görs av plikt- och prövningsverket. Disponibilitetskontrollen ger besked om vilka medarbetare som redan är krigsplacerade inom någon annan organisation. Genom krigsplacering av all tillsvidareanställd personal säkras personaltillgången.

Krigsplaceringen sänder också en viktig signal till kommunens anställda om att de är samhällsviktiga i krigstid såväl som i fredstid.

Beslutsunderlag
Krigsplacering av personal inom Eslövs kommun (denna skrivelse)

Beredning
Sveriges kommuner är förpliktigade att ha en planering för sina åtaganden under höjd beredskap. Detta regleras i flera styrdokument. Några av de viktigaste är nedan nämnda lagar och förordningar:

- Lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap
- Förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap
- Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Bestämmelser om krigsplacering finns i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

Beslutet skickas till
Avdelningschefen, juridiska avdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mikael Falk
Avdelningschef

ESLÖVS KOMMUN

KS 2024/281

2024-03-27

Mikael Falk
Klicka eller tryck här för att ange text.
mikael.falk@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till reglemente för jävsnämnden

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås besluta att anta föreliggande förslag till reglemente för jävsnämnden samt att reglementet ska gälla från och med den 1 juli 2024.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade den 5 december 2023 att uppdra åt kommunledningskontoret att ta fram förslag till reglemente för jävsnämnden, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att en sådan inrättas.

Kommunfullmäktige beslutade den 26 februari 2024 att en jävsnämnd inrättas från den 1 juli 2024, med tre ledamöter och två ersättare, för hantering av myndighetsutövning mot kommunen själv.

Kommunledningskontoret har utarbetat ett förslag till reglemente för jävsnämnden.

Beslutsunderlag

Förslag till reglemente för jävsnämnden

Beredning

Kommunstyrelsen beslutade den 5 december 2023 att uppdra åt kommunledningskontoret att ta fram förslag till reglemente för jävsnämnden, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att en sådan inrättas.

Kommunfullmäktige beslutade den 26 februari 2024 att en jävsnämnd inrättas från den 1 juli 2024, med tre ledamöter och två ersättare, för hantering av myndighetsutövning mot kommunen själv.

Beslutet skickas till
Avdelningschefen, juridiska avdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mikael Falk
Avdelningschef

REGLEMENTE FÖR JÄVSNÄMNDEN

Utöver vad i kommunallagen är stadgat för nämnd, skall följande gälla för jävsnämnden.

Antaget av kommunfullmäktige 2024-xx-xx

Att gälla från och med 2024-07-01

ESLÖVS KOMMUN

Innehållsförteckning

NÄMNDENS UPPGIFTER OCH ANSVAR MED MERA 3

Jävsnämndens verksamhetsområden 3

Ansvar och rapporteringsskyldighet.....3

Registeransvar……..3

NÄMNDENS ARBETSFORMER MED MERA……..……3

Sammansättning, mandattid……..…3

Ersättarnas tjänstgöring……...4

Inkallande av ersättare……4

Ersättare för ordföranden……4

Sammanträden……..4

Kallelse till sammanträde……5

Justering av protokoll……...5

Reservation……6

Delgivning……..6

Undertecknande av handlingar……..6

ESLÖVS KOMMUN

NÄMNDENS UPPGIFTER OCH ANSVAR MED MERA

Jävsnämndens verksamhetsområden och uppgifter

§ 1

Jävsnämnden ska svara för tillsyn, beslut och övrig förekommande myndighetsutövning mot sådan verksamhet och sådana objekt som kommunstyrelsen eller annan nämnd inte får fatta beslut om, eftersom kommunstyrelsen eller respektive nämnd bedriver och har ansvar för verksamheten.

§ 2

Det åligger jävsnämnden att även i övrigt fullgöra de uppgifter som kommunfullmäktige överlämnar till nämnden.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 3

Jävsnämnden ansvarar för att dess verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Registeransvar

§ 4

Jävsnämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskydds-förordningen och ansvarar för att behandlingen sker i enlighet med densamma. Jävsnämnden får inte överlåta personuppgiftsansvaret.

NÄMNDENS ARBETSFORMER

Sammansättning, mandattid

§ 5

Nämnden består av tre ledamöter och två ersättare.

Bland ledamöterna utser kommunfullmäktige en ordförande.

Nämndens ledamöter väljs av kommunfullmäktige för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år, då allmänna val ägt rum.

ESLÖVS KOMMUN

Ersättarnas tjänstgöring

§ 6

Om en ledamot inte kan delta vid ett sammanträde eller del av ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

Icke tjänstgörande ersättare har rätt att yttra sig vid sammanträdet.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

§ 7

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

Inkallande av ersättare

§ 8

En ledamot som är förhindrad att deltaga i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Ersättare för ordföranden

§ 9

Om ordföranden inte kan deltaga i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre, tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör då ordförandens samtliga uppgifter.

Sammanträden

§ 10

Jävsnämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

§ 11

Jävsnämnden får sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att obehöriga inte kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans bör senast fem (5) dagar i förväg anmäla detta till ordföranden och nämndens sekreterare.

Ordföranden bestämmer om närvaro får ske på distans. Nämnden får bestämma vad som närmare skall gälla om deltagande på distans.

Kallelse till sammanträde

§ 12

Ordföranden ansvarar för att nämnden kallas till sammanträdena.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelse skall på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast fyra dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När ordföranden inte kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Justering av protokoll

§ 13

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot i enlighet med vad som beslutas på nämndssammanträdet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

ESLÖVS KOMMUN

Reservation

§ 14

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

§ 15

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ 16

Avtal, andra handlingar och skrivelser i nämndens namn ska undertecknas av ordföranden.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

ESLÖVS KOMMUN

ESLÖVS KOMMUN

KS 2023/504

2024-04-08
Birgitta Petersson
+4641362449
birgitta.petersson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion "Rätt sida av historien"

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige
- **att** motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD), föreslår i motion att ”Eslövs kommun skyndsamt inrättar riktlinjer och praxis som gör att vi tillsvidare:
- Inte köper in eller upphandlar varor eller tjänster med kopplingar till Ryssland eller som producerats av företag vars ägare svartlistats av ukrainska myndigheter.
- Inte kastar eller avyttrar materiel som kan komma Ukraina till gagn utan att först undersöka om den kan och bör skänkas till Ukrainas hjälp”.

Kommunfullmäktige har i beslut § 66, 2023 remitterat motionen till kommunstyrelsen för yttrande senast den 1 juni 2024.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut § 66, 2023 Remittering av motion från Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) avseende framtagande av riktlinjer/praxis gällande inköp av varor från företag kopplade till Ryssland, den 25 september 2023
Motion från Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) ”Rätt sida av historien”, den 1 september 2023

Beredning

Vad gäller inköp av varor från företag kopplade till Ryssland har kommunen sedan 2022 fungerande rutiner som en följd av krigsutbrottet i Ukraina och EU-förordningen med tillhörande sanktionslista mot företag kopplade till Ryssland. Årligen genomför kommunledningskontoret en slagning gentemot EU:s sanktionslista över samtliga leverantörer i leverantörsreskontran som fakturerat kommunen. Hittills har ingen matchning mot sanktionslistan påträffats.

Vidare kontrolleras via ett betalkontrollssystem från och med år 2024 samtliga anbudsgivare i upphandlingar av varor och tjänster. Kontrollerna sker i utvärderingsfasen innan beslut om tilldelning och avtalstecknandet. Rutinen har även spridits till övriga upphandlande förvaltningar, Miljö och Samhällsbyggnad samt Serviceförvaltningen, vilka ansvarar för entreprenadupphandlingar.

Dessa rutiner säkerställer att kommunen följer de restriktioner och sanktioner som finns avseende företag kopplade till Ryssland.

Gällande enskilda produkter eller produktmärken går det med de verktyg och redskap som står till buds i nuläget inte att garantera att enskilda produkter saknar sådana kopplingar. För att vara praktiskt möjligt torde detta beslutas och skapas förutsättningar för genomförande på nationell och/eller europeisk nivå.

Beträffande andra punkten i yrkandet uppger kommunens förvaltningar att material återbrukas inom den egna eller andras verksamhet inom kommunen. Produkter repareras vid behov och kasseras först då de inte längre är funktionsdugliga. Vad gäller datorer, surfplattor, mobiltelefoner et cetera finns avtal för återtag som garanterar att dessa produkter återställs och töms på innehåll, samt därefter rekonditioneras, återvinns eller slutbehandlas. Hanteringen är nödvändig för att säkerställa bland annat informationssäkerhet, dataskydd, säkerhet och begränsad miljöpåverkan.
Härutöver framkommer att kommunens förvaltningar saknar den organisation och de resurser som krävs för att förmedla material, dedikerat till Ukraina.

Kommunledningskontoret uppger att regelverket kring inköp från företag med kopplingar till Ryssland och kommunens upprättade rutiner följs, och anser att motionen bör avslås.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Susanna Karlsson
Inköps- och upphandlingschef

§ 66 **KS.2023.0504**

Remittering av motion från Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) avseende framtagande av riktlinjer/praxis gällande inköp av varor från företag kopplade till Ryssland

Ärendebeskrivning

Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) har inkommit med en motion avseende framtagande av riktlinjer/praxis gällande inköp av varor från företag kopplade till Ryssland.

I motionen föreslås att Eslövs kommun skyndsamt inrättar riktlinjer och praxis som gör att kommunen tillsvidare:

- Inte köper in eller upphandlar varor eller tjänster med kopplingar till Ryssland eller som producerats av företag vars ägare svartlistats av ukrainska myndigheter.
- Inte kastar eller avyttrar materiel som kan komma Ukraina till gagn utan att först undersöka om den kan och bör skänkas till Ukrainas hjälp.

Beslutsunderlag

- Motion från Samuel Estenlund (KD), Anna Osvaldsson (KD) och Benjamin Ülger (KD) avseende framtagande av riktlinjer/praxis gällande inköp av varor från företag

Beslut

- Motionen remitteras till kommunstyrelsen med begäran om yttrande senast den 1 juni 2024.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kristdemokraterna Eslöv
2023-09-01
Motion till kommunfullmäktige

Rätt sida av historien

Det finns konflikter i världen där det som tredje part är svårt att avgöra vilken sida som har rätt gentemot den andra. Rysslands invasion av Ukraina är inte en sådan konflikt. Rysslands sätt att orättmätigt ta över Ukrainas territorium, samt deras krigsbrott och brott mot mänskliga rättigheter, gör det självklart att Sverige måste stötta Ukrainas suveränitet och rätt till sitt land och identitet.

Kriget är inne i en utnötningsfas som kan komma att pågå länge. I detta läge finns det flera saker Eslövs kommun kan göra för att hjälpa Ukrainas uthållighet och bidra till att bryta ner Rysslands. Av dessa vill vi här lyfta fram två stycken:

Den ena är att sluta köpa in varor och tjänster från aktörer som svartlistats av ukrainska myndigheter, eller som har andra kopplingar till Ryssland. Detta handlar inte bara om att inte köpa sådant som producerats i Ryssland, utan även om varor vars ägare är verksamma i Ryssland. Många västerländska företag har redan dragit sig undan från Ryssland, trots att det kostat dem stora pengar, eller är på väg att göra sig av med sin verksamhet där. Men andra företag finns kvar och fortsätter att genom skatter finansiera den ryska krigskassan. För att påverka dessa företag att ta steget ut ur Ryssland bör deras varor bojkottas. Detta görs redan på olika sätt av en rad kommuner, såsom Lund, Gislaved, Danderyd och Karlshamn.

Den andra är att stötta Ukraina med materiel de kan ha nytta av. Det kan handla om sjukvårdsutrustning, läkemedel, fordon, kläder, mat och mycket annat, som av olika anledningar behöver eller kan avyttras från Eslövs kommun. Som exempel har kommuner och regioner redan donerat skyddshandskar (som blivit över efter pandemin), läkemedel, ambulanser och brandbilar (bl a Bengtsfors, Sorsele, Lidköping och Söderhamn). Finns det hinder för donationer i riktlinjer går dessa alltså att undanröja.

Därför yrkar vi att Eslövs kommun skyndsamt inrättar riktlinjer och praxis som gör att vi tillsvidare:

- Inte köper in eller upphandlar varor eller tjänster med kopplingar till Ryssland eller som producerats av företag vars ägare svartlistats av ukrainska myndigheter.
- Inte kastar eller avyttrar materiel som kan komma Ukraina till gagn utan att först undersöka om den kan och bör skänkas till Ukrainas hjälp.

Kristdemokraterna Eslöv
Samuel Estenlund
Anna Osvaldsson
Benjamin Ülger
Eslöv 2023-09-01